

378.4(477-25)КМА(035)
К171

Національний університет
«КИЄВО-МОГИЛЯНСЬКА АКАДЕМІЯ»

2001-2002 Календар-
Довідник

Національний університет
«КИЄВО-МОГИЛЯНСЬКА АКАДЕМІЯ»

*Календарь
Довідник
2001-2002*
навчальний рік

Київ

Видавничий дім
“КМ Академія”
2001

Цей довідник розрахований перш за все на тих, хто вирішив провести своє студентське життя в нас — у Національному університеті «Києво-Могилянська академія».

Календар послужить вам непоганою відправною точкою в пошуку відповідей на досить широке коло питань, а також ознайомить з основними академічними та дисциплінарними правилами Університету.

Розділ «Lima Mater» присвячено загальній інформації про історію і сучасність Академії, служби та підрозділи, що працюють у НаУКМА, академічну політику, наукову діяльність та ресурси Університету. Студенти Академії не лише користуються послугами структурних служб НаУКМА, а й створюють власні організації. Цю та іншу цікаву інформацію зібрано в розділі «Студентське життя».

Інформацію про кожний факультет і кафедру Університету, навчальні плани та програми підготовки бакалаврів, спеціалістів та магістрів, анотації курсів, що читаються в НаУКМА, подано в розділі «Факультети, кафедри, навчальні курси».

Останній розділ містить інформацію для майбутніх вступників. Безумовно, можуть виникнути окремі питання, на які ви не знайдете відповіді в довіднику. Скористайтеся координатами, даними на сторінках довідника, щоб зв'язатися з відповідними службами, організаціями та адміністрацією НаУКМА,— працівники Університету обов'язково допоможуть вам.

Бажаємо успіху і будемо раді бачити вас у Національному університеті «Києво-Могилянська академія».

Зміст

Хроніка становлення та відродження.....	5
Слово до спудеїв і професорів.....	6
КАЛЕНДАР ПОДІЙ НаУКМА.....	7
Академічний календар.....	7
Календар загальноуніверситетських подій.....	8
Історичний календар подій.....	9
Найважливіші події 2000-2001 навчального року.....	11
ALMA MATER.....	12
Управління діяльністю НаУКМА.....	13
Академічна політика.....	13
Персональні та іменні стипендії.....	20
Студентські гранти.....	21
Наукова робота.....	23
Наукові структури НаУКМА.....	26
Філії НаУКМА.....	31
Колегіуми НаУКМА.....	33
СЛУЖБИ ТА ПІДРОЗДІЛИ.....	35
Наукова бібліотека НаУКМА.....	35
Навчально-методичний відділ.....	36
Відділ зв'язків із громадськістю.....	36
Відділ перспективного розвитку.....	37
Відділ міжнародного співробітництва.....	37
Культурно-мистецький центр.....	38
Соціально-психологічна служба.....	39
Студентський відділ кадрів.....	40
Юридичний відділ.....	40
Медична частина.....	40
Ресурси Університету.....	40
ОРГАНІЗАЦІЇ, ЩО СПІВПРАЦЮЮТЬ З НаУКМА.....	43
Міжнародний благодійний фонд відродження Києво-Могилянської академії.....	43
Кредитна спілка «Поміч» Національного університету «Києво-Могилянська академія».....	43
Журнал «Кіно-Театр».....	44
Видавничий дім «КМ Академія».....	44
Київський міжнародний інститут соціології (KMIC).....	45
Ресурсний центр Дому Америки в Україні для викладачів англійської мови.....	45
Асоціація колишніх членів Конгресу США, Парламентська програма «Помічник голови комітету Верховної Ради України».....	46
Центр сучасного мистецтва при НаУКМА (ЦСМ).....	46
Міжнародний центр перспективних досліджень.....	47
Японський Центр при НаУКМА.....	47
СП «Імідж Освіта».....	48
Британська рада.....	48
СТУДЕНТСЬКЕ ЖИТТЯ.....	49
Деканат з роботи зі студентами.....	51
Центр працевлаштування студентів НаУКМА.....	51
Студентський відділ кадрів.....	53
Студентський гуртожиток.....	53
Студентські організації НаУКМА.....	54
Довідка для першокурсника.....	57
ФАКУЛЬТЕТИ, КАФЕДРИ, НАВЧАЛЬНІ КУРСИ.....	60
Курси загальнодержавного блоку.....	60
ФАКУЛЬТЕТ ГУМАНІТАРНИХ І СУСПІЛЬНИХ НАУК.....	62
Професорсько-викладацький склад:.....	64
кафедра історії.....	64
кафедра культурології.....	65
кафедра політології.....	65
кафедра філології.....	66
секція іноземних мов.....	66
кафедра української мови.....	68
кафедра філософії та релігієзнавства.....	68
загальноуніверситетська кафедра англійської мови.....	69
загальноуніверситетська кафедра фізичного виховання.....	70

ІСТОРІЯ.....	70
КУЛЬТУРА.....	76
ПОЛІТОЛОГІЯ.....	80
ФІЛОЛОГІЯ.....	83
ФІЛОСОФІЯ.....	90
Програми додаткової спеціалізації. Сертифікати:¹ програми.....	99
ФАКУЛЬТЕТ ПРИРОДНИЧИХ НАУК.....	100
Професорсько-викладацький склад:.....	101
кафедра біології.....	101
кафедра екології.....	102
кафедра фізико-математичних наук.....	103
кафедра хімії.....	104
БІОЛОГІЯ.....	105
ХІМІЯ.....	110
ЕКОЛОГІЯ.....	114
ФІЗИКА.....	119
Програми додаткової спеціалізації.....	125
ФАКУЛЬТЕТ ПРАВНИЧИХ НАУК.....	126
Професорсько-викладацький склад:.....	127
кафедра загальноправових наук.....	127
кафедра державно-правових наук.....	127
кафедра галузевих правових наук.....	128
кафедра міждисциплінарних правових наук.....	128
ПРОГРАМА ПІДГОТОВКИ БАКАЛАВРІВ ТА СПЕЦІАЛІСТІВ ПРАВА.....	129
ФАКУЛЬТЕТ ЕКОНОМІЧНИХ НАУК.....	135
Професорсько-викладацький склад:.....	137
кафедра економічної теорії.....	137
ПРОГРАМА БАКАЛАВРАТУ ЕКОНОМІКА І ПІДПРИЄМНИЦТВО (ЕКОНОМІЧНА ТЕОРІЯ) . .	138
ФАКУЛЬТЕТ СОЦІАЛЬНИХ НАУК І ТЕХНОЛОГІЙ (ФСНТ).....	142
Професорсько-викладацький склад:.....	143
кафедра соціології.....	143
Школа соціальної роботи.....	144
кафедра теорії і методики зв'язків із громадськістю.....	144
СОЦІОЛОГІЯ.....	144
PUBLIC RELATIONS.....	150
СОЦІАЛЬНА РОБОТА.....	153
ФАКУЛЬТЕТ ІНФОРМАТИКИ (Фін).....	158
Професорсько-викладацький склад:.....	159
кафедра інформатики.....	159
кафедра математики.....	160
Класифікація програм на факультеті.....	160
КОМП'ЮТЕРНІ НАУКИ.....	161
ІНТЕЛЕКТУАЛЬНІ СИСТЕМИ ПРИЙНЯТТЯ РІШЕНЬ.....	165
МАГІСТЕРІУМ.....	168
Магістерська програма «Археологія та давня історія України».....	170
Магістерська програма «Біологія».....	173
Магістерська програма «Екологія».....	177
Магістерська програма «Економічна теорія».....	180
Магістерська програма «Інформаційні управляючі системи та технології».....	183
Магістерська програма «Історія».....	187
Магістерська програма «Культурологія (теорія та історія культури)».....	191
Магістерська програма «Політологія (порівняльна політологія)».....	195
Магістерська програма «Соціальна робота».....	200
Магістерська програма «Соціологія».....	204
Магістерська програма «Філологія (теорія, історія літератури та компаративістика)» . . .	208
Магістерська програма «Філософія (історія філософії)».....	212
Сертифікатні програми.....	216
Магістерська програма «Журналістика».....	218
Магістерська програма з Бізнес-адміністрування.....	222
ІНФОРМАЦІЯ ДЛЯ АБІТУРІЄНТІВ.....	226
Департамент доуніверситетської підготовки.....	226
Підготовчі курси.....	230
Українсько-канадська школа англійської мови.....	230
Національний університет «Києво-Могилянська академія» проводить набір студентів на денну форму навчання.....	231
Наші контактні телефони.....	234

ХРОНІКА СТАНОВЛЕННЯ ТА ВІДРОДЖЕННЯ

1615 р. (15 жовтня)

знатна киянка Галшка Гулевичівна відписує свою садибу в Києві, на Подолі, місцевому Братству для заснування монастиря, шпиталю та школи для дітей усіх станів — день заснування Києво-Могилянської академії.

1632 р.

митрополит Київський і Галицький Петро Могила створює Києво-Братську (Могилянську) колеґію, об'єднавши Київську братську та Київську лаврську школи.

1658 р.

офіційне надання Києво-Могилянському колеґіуму юридичних прав вищої школи і титулу «Академія» (за Гадяцькою угодою, ратифікованою Сеймом Речі Посполитої у травні 1659 р.).

1694 р., 1701 р.

офіційне визнання царськими грамотами за Києво-Могилянською академією статусу вищої школи й титулу «Академія».

1817 р.

рішення Священного Синоду про закриття Києво-Могилянської академії; відкриття на її території Духовної семінарії.

1819 р.

відкриття на території та в приміщеннях Києво-Могилянської академії Київської духовної академії.

1918 р.

закриття Київської духовної академії.

1920 р.

передання приміщень Духовної академії штабові Дніпровської військової флотилії, а Староакадемічного корпусу — філії Центральної наукової бібліотеки — Академії наук України.

1991 р. (19 вересня)

розпорядження Голови Верховної Ради України «Про відродження Києво-Могилянської академії» на її історичній території як незалежного вищого навчального закладу України — Університету «Києво-Могилянська академія» (УКМА).

1991 р. (16 жовтня)

презентація відродження Національного університету «Києво-Могилянської академії»

1992 р. (24 серпня)

офіційне відкриття Університету «Києво-Могилянська академія», посвята перших вступників у студенти.

1993 р. (23—24 травня)

Міжнародна нарада експертів ЮНЕСКО, присвячена аналізу діяльності УКМА.

1994 р. (12 квітня)

Указ Президента України «Про утворення Острозького колеґіуму».

1994 р. (19 травня)

Указ Президента України про надання УКМА нового статусу — Національний університет «Києво-Могилянська академія» (НаУКМА).

1994 р. (30 червня)

рішення Міжгалузевої Республіканської акредитаційної комісії про ліцензування НаУКМА за четвертим рівнем акредитації.

1995 р. (13 січня)

Постанова Кабінету Міністрів України про затвердження Статуту НаУКМА.

1995 р. (1 грудня)

затвердження Кабінетом Міністрів України ТЕО розвитку НаУКМА на 1995—2009 рр.

1996 р. (5 червня)

Указ Президента України про перейменування Острозького колеґіуму в Острозьку академію.

1996 р. (3 липня)

Постанова Кабінету Міністрів України про утворення Миколаївської філії НаУКМА.

1997 р. (28 жовтня)

створення Асоціації колеґіумів НаУКМА.

1998 р. (7 липня)

НаУКМА акредитований Державною акредитаційною комісією України.

СЛОВО ДО СПУДЕІВ І ПРОФЕСОРІВ

Незвичайні випускники вийшли цього року зі стін Києво-Могилянської академії — це перші наші вихованці, які одержали дипломи НаУКМА у XXI столітті.

Але й зараховані до НаУКМА вступники 2001 року теж незвичайні — перші спудеї третього тисячоліття. Вони особливі ще й тому, що представляють покоління українців, яке в рік проголошення Незалежності пішло до школи і здобуло середню освіту вже в новій державі.

Прийшли Ви до нас, дорогі першокурсники, в непросту для України добу. Останнє десятиліття залишиться в нашій історії, з одного боку, як час невикористаних можливостей, а з іншого — як час колосальних змін у суспільному житті нації, що чотири століття зазнавала постійного гноблення, але вижила і посправжньому почала розбудову власної держави.

Цього року кожний патріот України зрозумів, як багато може зробити національно відповідальний уряд, а не уряд хапуг і сірої посередності. Кабінет Міністрів Віктора Ющенка зробив за півтора року більше для блага України, ніж усі попередні уряди разом узяті.

Цього року кожний патріот України зрозумів також, наскільки небезпечно, загрозливе для майбуття об'єднання антиукраїнських сил, сил навіть ідеологічно антагоністичних, але стирлованих ненавистю до України вільної, заможної, сильної. Падіння уряду Ющенка це засвідчує. Звичайно, з цього не треба робити трагедії. Зрештою, й несподіванки тут немає — розв'язка, зрежисерована антиукраїнськими силами, не несе інтриги. Вона логічна.

Завжди краще тимчасова поразка, ніж тимчасова перемога. А поразка демократії в нашій країні, справді, тимчасова. І саме тому, що незабаром прийдуть до влади інші люди. Люди, не обтяжені ментальними хворобами тоталітарного минулого. Люди, для яких незалежність буде потрібна, як повітря. Люди, які з гордістю називатимуть себе українцями. Люди, які здобули високу освіту, а не куплений диплом, які увібрали в свою душу духовну спадщину предків. І це будете Ви, сьогоднішні спудеї. В найближчі ж роки на Вас чекає напружена робота, радість відкриття нових знань, тремтливий доторк до вічного мистецтва, щастя спілкуватися з умудреними професорами, закоханість, сила справжньої дружби...

Хай Вам щастить у цьому. Набирайтеся мудрості й мужності, ніжності й сили. Ми віримо у Вас.

*В'ячеслав Брюховецький,
президент НаУКМА.*

КАЛЕНДАР ПОДІЙ НаУКМА

АКАДЕМІЧНИЙ КАЛЕНДАР

29—31 серпня

Реєстрація студентів, поселення в гуртожитку.

1 вересня

Початок навчального року. Загальноуніверситетська лекція професора Гарвардського університету, Почесного професора НаУКМА Адріана Сливогоцького (CI11A) «Нові методи стратегічного мислення».

3—14 вересня

Перезарахування навчальних дисциплін для студентів, які прийшли з інших вищих навчальних закладів.

3—30 вересня

Студенти 4 року навчання бакалаврату та програм підготовки спеціалістів обирають теми кваліфікаційних робіт та затверджують їх на кафедрах.

10—28 вересня

Студенти 2—3 років навчання обирають теми курсових робіт.

22—27 жовтня

Тиждень самостійної роботи.

10—22 грудня

Зимова іспитова сесія.

24 грудня — 5 січня

Зимові канікули.

8 січня

Початок весняного триместру.

25 лютого — 2 березня

Тиждень самостійної роботи.

4 березня — 12 квітня

Студенти 1 року навчання магістеріуму обирають теми магістерських робіт та затвердження їх на кафедрах.

18—29 березня

Запис студентів на навчальні дисципліни нового 2001—2002 навчального року.

11 березня — 12 квітня

Студенти захищають курсові роботи.

15—27 квітня

Весняна іспитова сесія.

29 квітня — 4 травня

Весняні канікули.

6 травня

Початок літнього триместру.

6—31 травня

Студенти 4 року навчання бакалаврату, 2 року навчання магістеріуму та програм підготовки спеціалістів завершують випускні роботи.

3—21 червня

Захист випускних робіт та державні іспити.

22—27 червня

Літня іспитова сесія.

1 липня

Початок літніх практик.

1 липня — 31 серпня

Літні канікули.

КАЛЕНДАР ЗАГАЛЬНОУНІВЕРСИТЕТСЬКИХ ПОДІЙ

24 серпня, п'ятниця

Річниця незалежності України, річниця офіційного відкриття університету «Києво-Могилянська академія».

29 серпня, вівторок

Сесія Академічної конференції НаУКМА.

31 серпня, п'ятниця

Посвята в студенти.

1 вересня, субота

Загальноуніверситетська лекція професора Гарвардського університету, Почесного професора НаУКМА Адріяна Сливозького (США) «Нові методи стратегічного мислення».

19 вересня, середа

День відродження Києво-Могилянської академії.

25 вересня, вівторок

Бал знайомств.

12—13 жовтня, середа, четвер

Міжнародна наукова конференція «Києво-Могилянська академія в історії України».

15 жовтня, понеділок

День Академії. 366 років із дня заснування.

22 грудня, субота

День народження Галшки Гулевичівни.

31 грудня, неділя

Поминання благодійників Академії Київської — в день смерті Петра Могили.

10 січня, середа

Щорічні «Києво-Могилянські різдвяні диспути».

15 січня, вівторок

Студентський карнавал.

19 січня, субота

Свято Богоявлення, храмове свято Києво-Могилянської академії.

30 березня, субота

Академічна конференція.

10 квітня, середа

День пам'яті гетьмана Петра Конашевича-Сагайдачного.

28 червня, п'ятниця

Конвокація-2002 — церемонія вручення дипломів.

ІСТОРИЧНИЙ КАЛЕНДАР ПОДІЙ

2001 рік

380 років

*з часу написання «Протестації» (1621), визначної пам'ятки
полемічного письменства XVII століття*

370 років

з часу створення Лаврської школи Петра Могили (вересень 1631)

370 років

*тому помер перший ректор Київської братської школи,
митрополит Київський Йов Борецький (7—2.03.1631)*

350 років

*з дня надання Богданом Хмельницьким Київському Братському
монастирю і Києво-Могилянській академії універсалу на маєтності
Домініканського монастиря і на село Мостища (11.01.1651)*

300 років

*з дня народження Стефана Лукомського (1701—1779), обозного
Прилуцького полку, історика, вихованця Києво-Могилянської
академії*

300 років

*з дня відкриття Московської слов'яно-греко-латинської академії
(1701), яку заснував митрополит Рязанський і Муромський Стефан
Яворський, вихованець Києво-Могилянської академії.*

295 років

*з дня народження вихованця Києво-Могилянської академії,
письменника, ректора Ярославльської семінарії, власника «Слова
о полку Ігоревім...» Іоїля Биковського (1706—25.08.1798)*

250 років

*з дня народження вихованця Києво-Могилянської академії,
відомого композитора Дмитра Бортнянського (1751—28.09.1825)*

240 років

*з дня смерті вихованця Києво-Могилянської академії,
письменника, перекладача, просвітника, філософа, теолога,
ректора Києво-Могилянської академії Сильвестра Кулябки
(1704-17.04.1761)*

200 років

*тому було поновлено класи нотного співу та інструментальної
музики Києво-Могилянської академії*

190 років

*тому в Києві, на Подолі сталася величезна пожежа
(липень 1811 року), внаслідок якої будинки Києво-Могилянської
академії майже повністю були знищені і пізніше реставровані
генеральним архітектором м. Києва Андрієм Меленським*

2002 рік

370 років

з часу створення Києво-Могилянського колегіуму після об'єднання Київської братської та Київської Лаврської шкіл (вересень 1632)

360 років

з дня смерті одного із засновників Київського братства і Київської братської школи, архієпископа Суздальського і Таруського, українського князя Йосифа Курцевича-Булиги (9.12.1589—15.06.1642)

355 років

з дня смерті філософа, богослова, поета, ректора Київської братської школи Касіяна Саковича (1578—1647)

355 років

з дня смерті митрополита Київського, покровителя Києво-Могилянської академії Петра Могили (21.12.1596—1.01.1647)

305 років

з дня народження вихованця Києво-Могилянської академії, художника-гравера Гоигорія Кириловича Левицького-Носа (бл. 1697-19.05.1769)

295 років

з дня смерті вихованця, ректора і покровителя Києво-Могилянської академії, митрополита Київського Варлаама Ясинського (7—22.08.1707)

280 років

з дня народження видатного українського філософа, поета, педагога, вихованця Києво-Могилянської академії Гоигорія Савича Сковороди (22.11.1722—29.10.1794)

280 років

з дня смерті вихованця Києво-Могилянської академії, митрополита Рязанського і Муромського, засновника Московської слов'яно-греко-латинської академії Стефана Яворського (1658—24.11.1722)

265 років

з дня народження вихованця і благодійника Києво-Могилянської академії, історика, археографа Миколи Бантиша-Каменського (16.12.1737-20.01.1814)

235 років

з дня народження вихованця Києво-Могилянської академії, композитора і диригента Артемія Веделя (1767—14.07.1808)

200 років

з часу відкриття в Києво-Могилянській академії медичного класу (1802)

185 років

з часу закриття Києво-Могилянської академії (14.08.1817) за ухвалою Синоду і указом імператора Олександра

НАЙВАЖЛИВІШІ ПОДІЇ 2000-2001 НАВЧАЛЬНОГО РОКУ

Серпень — було затверджено новий статут НаУКМА. Відбулись деякі зміни в структурі управління Академією. Ці нововведення аж ніяк не змінили концепції НаУКМА, а лише привели її структуру у відповідність до нового Закону про освіту.

1 вересня — навчальний рік традиційно розпочався для всіх могилянців лекцією відомого українського літературознавця, академіка НАН України, віце-прем'єр-міністра України з гуманітарних питань Миколи Жулинського. Текст лекції «Духовна спрага по втраченій Батьківщині» надруковано окремим виданням у серії «Почесні професори НаУКМА».

15 жовтня було відзначено 385-річчя з дня заснування Києво-Могилянської академії. Серед заходів, присвячених цій даті, відбулись Міжнародна наукова конференція «Києво-Могилянська академія в історії України», шаховий турнір та фінальна гра переможця з президентом Академії, урочисте запалення свічок на знак єднання поколінь, ігри та забави від Школи козацького бойового мистецтва «Спас», акція «Чистий Сковорода», вуличні театральні інсталяції від студентського театру ІЮПЗ. Традиційно в цей день була в обігу могилянська валюта «брюхи», за які можна було посмакувати справжнім козацьким кулішем, пиріжками та українським пивом.

Листопад—березень — впроваджено в життя спільний проект НаУКМА та Британської ради в Україні з під'єднання бібліотек колегіумів Києво-Могилянської академії до мережі Інтернет.

17 січня своє 5-річчя відсвяткувала Миколаївська філія НаУКМА — потужний навчальний заклад із шістьма акредитованими факультетами. Влітку 2000 року в життєву дорогу вирушили перші бакалаври — випускники філії.

22—26 січня — традиційні Дні Науки НаУКМА, під час яких відбулась сьома щорічна наукова конференція «Україна: людина, суспільство, природа». Студенти та дослідчені науковці виголосили 280 доповідей, організували 3 «круглі столи» та традиційний різдвяний філософський диспут.

16 лютого відбулася презентація Стипендійного фонду для професорсько-викладацького складу НаУКМА, започаткованого Академією спільно з Міжнародним комерційним банком. Відтепер «Професорська стипендія» вручатиметься за активні наукові дослідження та особливі досягнення у сфері викладання.

28 березня — В'ячеслав Брюховецький, президент НаУКМА, став лауреатом Всеукраїнської премії «Визнання» в номінації «Інноваційні культурологічні проекти в галузі гуманітарних наук, культури та мистецтва». Грошову винагороду в розмірі 10 000 гривень президент передав на закупівлю підручників для Наукової бібліотеки НаУКМА.

5 квітня відбулась зустріч із лауреатами Національної премії України імені Тараса Шевченка 2001 року — Мирославом Поповичем, Євгеном Пашковським та Володимиром Сіренком. Цією зустріччю започатковано традицію щорічних виступів лауреатів Шевченківської премії в стінах НаУКМА.

26 квітня рішенням Подільської районної ради в м. Києві приміщення Клінічної лікарні № 15 по вул. Сковороди, 2, передано НаУКМА. В цьому будинку планується розміщення Наукової бібліотеки Академії.

28—29 квітня проходила міжнародна студентська конференція, організована Консорціумом економічних досліджень і освіти (EERC), що діє при НаУКМА. Конференцію було присвячено «Правам власності в перехідних економіках». У ній взяли участь студенти EERC та представники інших ВНЗ України, Литви, Росії та Білорусії.

7 червня оголошено відкриття Магістерської програми з бізнес-адміністрування на базі Києво-Могилянської Бізнес-Школи. Програму МБА створено з залученням провідних спеціалістів Центру Розвитку Лідерства компанії №1 у світі «General Electric». 16-місячна програма готує магістрів з бізнес-адміністрування НаУКМА і дає можливість отримати додатковий диплом спеціаліста державного зразка за спеціальністю «Фінанси». До навчального процесу залучено провідних викладачів бізнес-освіти з України та з-за кордону.

28 червня — конвокація-2001, присвячена 5-річчю Конституції України. Із промовою виступив Почесний доктор НаУКМА Віктор Ющенко. Випускниками стали 160 магістрів, 47 спеціалістів та 309 бакалаврів. Уперше дипломи спеціалістів отримали 35 студентів правничого факультету.

Протягом року триває втілення спільного європейського проекту TEMPUS-TACIS «Підготовка фахівців з електронних видань для України», мета якого — розроблення методологічних основ для підготовки спеціалістів з електронних видань для книжкової промисловості України. Проект здійснюється факультетом інформатики НаУКМА в партнерстві з Університетом Оксфорд Брукс (Великобританія).

ALMA MATER

Національний університет «Києво-Могилянська академія» — вищий навчальний заклад, покликаний реалізувати в сучасній Україні історичну місію Києво-Могилянської академії XVII—XVIII століть — виховувати в атмосфері вільного творчого навчання високоосвічену, індивідуально неповторну особистість, здатну Генерувати оригінальні та плідні для суспільства ідеї, незалежно мислити та діяти згідно з принципами добра і справедливості. Своє призначення НаУКМА реалізує через:

впровадження збалансованих між собою і побудованих на базі найпередовішого світового досвіду бакалаврських, магістерських, кандидатських і докторських програм;

поєднання освітньої діяльності з науково-дослідною роботою;

орієнтацію на фундаментальні навчальні курси світового стандарту,

що дають широку освіту, виховують культуру мислення і дадуть змогу випускникові НаУКМА реагувати на динамічні зміни на ринку праці;

орієнтацію на оригінальні авторські програми вибіркового навчальних курсів;

відбір найобдарованішої молоді для навчання;

створення інтенсивного духовного середовища, що сприяє вихованню незалежних, критично мислячих, національно свідомих особистостей;

запозичення передового світового досвіду й інтеграцію українського досвіду в світову освітню систему;

розгортання мережі філій і колегіумів по Україні.

УПРАВЛІННЯ ДІЯЛЬНІСТЮ НАУКМА

Як державний заклад освіти НАУКМА в своїй діяльності керується Конституцією України, Законом України «Про освіту», іншими актами законодавства України, Статутом Університету, затвердженим постановою Кабінету міністрів № 1325 від 22 серпня 2000 року.

Навчання в НАУКМА, робота основних керівних органів НАУКМА та структурних підрозділів регламентуються відповідними положеннями, затвердженими у встановленому порядку.

Управління діяльністю НАУКМА здійснюється:

Наглядовою радою

Академічною конференцією

Президентом НАУКМА

Вченою радою

Керівниками структурних підрозділів

Наглядова рада — орган, який надає допомогу в забезпеченні життєдіяльності НАУКМА та здійснює контроль за його діяльністю. Персональний склад Наглядової ради затверджується Кабінетом Міністрів України.

Академічна конференція — самоврядний керівний орган НАУКМА.

Президент НАУКМА — найвища посадова особа, яка здійснює загальне керівництво НАУКМА і несе відповідальність за результати його діяльності, вирішує особливо важливі питання життєдіяльності, контролює та координує роботу ректорату і Вченої ради, уособлює зовнішнє представництво НАУКМА.

Вчена рада — дорадчий орган із питань наукової і навчальної роботи, що обирається професорсько-викладацьким складом прямим таємним голосуванням відповідно до представницьких та ротаційних квот, установлених Положенням про Вчену раду.

Представницькі, громадські органи та органи, що сприяють відродженню Києво-Могилянської академії:

Міжнародна консультативна рада

Довірча рада

Студентська колегія

Рада колективу

Міжнародна консультативна рада — представницький орган НАУКМА за кордоном, до складу якого входять визначні діячі науки, культури, релігії, а також державні діячі (за згодою). Міжнародна консультативна рада сприяє розширенню зв'язків НАУКМА з іншими університетами світу.

Довірча рада — громадський орган сприяння відродженню Києво-Могилянської академії та розвитку НАУКМА (діє на підставі Положення про Довірчу раду, яке затверджує Академічна конференція).

Студентська колегія — орган студентського самоврядування.

Рада колективу — орган, що представляє інтереси колективу співробітників, стажистів, аспірантів та докторантів.

Усі вищеперелічені органи діють на підставі Статуту НАУКМА та відповідних Положень, затверджених у встановленому порядку («Звід нормативних документів НАУКМА». Юридичний відділ, тел. 416-60-19).

АКАДЕМІЧНА ПОЛІТИКА

В. Зубко, віце-президент з навчальної роботи
1 корпус, кімн. 303, тел. 463-69-31

Навчальний процес та діяльність Університету регламентуються Статутом НАУКМА, Положенням про навчання в НАУКМА, а також низкою інших нормативних документів, з якими можна ознайомитися в:

деканатах факультетів;

деканаті студентів;

навчально-методичному відділі;

юридичному відділі;

читальній залі бібліотеки.

Рівні освіти

Університет надає своїм студентам вищу освіту на таких основних рівнях:

- чотирирічна програма бакалаврату (базова вища освіта);
- дворічна програма магістеріуму (повна вища освіта).

З деяких спеціальностей випускникам бакалаврату пропонується також однорічна програма підготовки спеціаліста.

Кращі випускники магістеріуму мають можливість продовжити навчання в аспірантурі (протягом двох років доопрацювати свою магістерську дисертацію та захистити її як кандидатську) та докторантурі на базі НАУКМА або іншого ВНЗ чи науково-дослідного інституту. Таку ж можливість мають і випускники програми підготовки спеціалістів.

Бакалаврат

Протягом перших двох років навчання в бакалавраті студент слухає базові курси з суспільних, природничих чи гуманітарних дисциплін відповідно до обраного факультету, а також знайомиться з основними напрямками освіти інших факультетів та отримує фундаментальну мовну підготовку (українська та англійська мови).

Наприкінці весняного триместру студенти другого і третього років навчання пишуть і захищають курсову роботу за тематикою своєї спеціальності.

Починаючи з VII триместру студент може обрати для вивчення ще одну іноземну мову: німецьку, французьку, іспанську, італійську, шведську, китайську чи іншу, за умови формування студентської групи (не менше 12 осіб) та оплати її викладання.

Студент, який виконав усі вимоги бакалаврської програми з обраного ним напрямку освіти та успішно захистив кваліфікаційну роботу або склав державний іспит, отримує диплом бакалавра.

У 2001-2002 навчальному році студентам НАУКМА пропонуються бакалаврські програми з таких напрямів підготовки:

Культура;
Філософія;
Історія;
Філологія;

Соціологія (Соціологія, Соціальна робота);

Політологія;

Економіка і підприємництво;

Право;

Фізика;

Хімія;

Біологія;

Екологія;

Комп'ютерні науки.

Загальна структура і вимоги бакалаврських програм

Програма підготовки бакалавра за певним напрямом освіти має на меті забезпечити студентів фундаментальними і спеціальними знаннями, підготувати їх до професійної діяльності та подальшого навчання за дворічною магістерською програмою або (з деяких напрямів) однорічною програмою підготовки спеціаліста.

Бакалаврська освітньо-професійна програма складається з блоку *нормативних навчальних дисциплін*, а також із блоку *вибіркових дисциплін*. Нормативні дисципліни обов'язкові. До них входить:

а) цикл гуманітарних та соціально-економічних дисциплін;

б) цикл фундаментальних та професійно орієнтованих дисциплін.

Перший, так званий державний цикл, визначається Міністерством освіти України і прослуховується всіма студентами країни. Другий — відповідною кафедрою і залежить від напрямку підготовки. Вибіркові навчальні дисципліни поділяються на: професійно орієнтовані та дисципліни вільного вибору.

Для виконання бакалаврської програми студент має вивчити всі *нормативні дисципліни* і певну кількість, визначену відповідним навчальним планом, *вибіркових* професійно орієнтованих дисциплін, повний перелік яких міститься в цьому довіднику. Крім того, за дисципліни вільного вибору студент має набрати 14 залікових балів. За рахунок цих балів студент може частково виконати програму додаткової спеціалізації, вивчити другу іноземну або давню мову, дисципліни інших напрямів і факультетів. Загалом, протягом 4-х років навчання студент має набрати певну суму (120 і більше) залікових балів за всі вивчені дисципліни.

Програми додаткової спеціалізації (minor), а також сертифікатні програми пропонуються студентам як доповнення до обраної ними бакалаврської програми (major). Ці додаткові програми дозволяють цілеспрямовано використати залікові бали за обрані курси, передбачені бакалаврськими програмами, сконцентрувати зусилля на додатковому напрямі освіти, що може суттєво поліпшити перспективи подальшого навчання (вибір магістерських програм) і майбутнього працевлаштування студентів.

Студенти, які виконали програму додаткової спеціалізації або сертифікату програму, отримують відповідне свідоцтво: certificate.

Нормативні дисципліни, що входять до державного блоку:

- Українська мова (практичний курс української мови та мова ділових паперів);
- Англійська мова —1;
- Українська та зарубіжна культура;
- Історія України;
- Політологія —1;
- Соціологія —1;
- Економічна теорія—1;
- Основи права;
- Конституційне право України;
- Філософія—1;
- Релігієзнавство —1;
- Основи психології та педагогіки;
- Основи екології;
- Безпека життєдіяльності;
- Фізичне виховання.

Перелік нормативних і вибіркових професійно орієнтованих дисциплін із певного напрямку підготовки міститься у відповідних навчальних планах, опублікованих у цьому календарі-довіднику. Детальнішу інформацію про них можна отримати на випускових кафедрах і в деканатах.

Магістеріум

У 2001—2002 навчальному році в НаУКМА діють такі магістерські програми:

- Культурологія (теорія та історія культури);
- Філософія (історія філософії);

- Історія;
- і* Історія (археологія та давня історія України);
- Філологія. Теорія, історія літератури та компаративістика;
- Соціологія;
- Соціальна робота;
- Політологія (порівняльна політологія);
- Економічна теорія;
- Біологія;
- Екологія (екологічна наука та екологічна політика);
- Інформаційні управляючі системи і технології.

Навчаючись за магістерською програмою, студент отримує поглиблені знання і навички дослідницької роботи в обраній галузі, проходить підготовку до наукової та викладацької діяльності, виконання самостійних наукових досліджень. Тривалість навчання за програмою підготовки магістрів розрахована на два роки.

Програма підготовки магістрів охоплює обов'язкові навчальні курси та курси вільного вибору, практичну підготовку, виконання і захист магістерської кваліфікаційної роботи.

Тему магістерської праці студент обирає не пізніше вересня останнього року навчання. Затверджує її декан Магістеріуму. Лише за рішенням ради Магістеріуму вона може бути змінена.

Успішне виконання програми підготовки магістрів згідно з Положенням про Магістеріум і державними кваліфікаційними вимогами та захист магістерської роботи дають право випускникові отримати відповідний диплом державного зразка та диплом НаУКМА.

Студент магістерської програми, який прослухав лише частину курсів або повну програму курсів, але не захистив *магістерської праці*, отримує академічну довідку про обсяг виконаної програми підготовки.

Навчальний рік у НаУКМА

Навчальний рік у НаУКМА починається з 1 вересня і складається з трьох триместрів — осіннього, весняного та літнього. В осінньому та весняному триместрах запроваджено два тижні самостійної роботи, протягом яких заняття не проводяться, студенти працюють самостійно, пишуть тези та реферати з навчальних дисциплін,

готуються до атестаційних заходів. Триместр закінчується іспитовою сесією, після якої починаються канікули. Канікули тривають до двох тижнів у осінньому, один тиждень у весняному триместрах і до 10 тижнів улітку.

Система оцінки знань

Усі навчальні дисципліни і види занять, з яких у триместрі передбачено підсумкову форму контролю, оцінюються в 100 балів за триместр (максимальна рейтингова оцінка). Залікові бали — умовна одиниця, якою оцінюються вагомість дисципліни в навчальному плані, кількість годин, відведена на її опанування, та обсяг матеріалу, що викладається. Ці бали розбиваються на два блоки: перший враховує роботу студента на заняттях і письмові звіти протягом триместру, другий відводиться на підсумковий залік, іспит чи тезу наприкінці курсу. При цьому максимальна частка іспиту у визначенні рейтингу не повинна перевищувати 50, а заліку — 30 відсотків.

Навчальний рейтинг переводиться в традиційні оцінки за такою шкалою:

- менше 60 балів — «незадовільно»;
- 60—75,99 бала — «задовільно»;
- 76—90,99 бала — «добре»;
- 91—100 балів — «відмінно».

Відомості про оцінки студента та бали рейтингу з прослуханих дисциплін заносяться до екзаменаційно-залікової відомості, що зберігається в архіві, в залікову книжку, яка залишається у студента протягом його навчання в НаУКМА, та в особисту картку студента, що заповнюється в деканаті заданими екзаменаційно-заліковими відомостями і на основі якої випускнику Університету випикується диплом. Усі питання та зауваження щодо правильності записів у документах про успішність студента можна з'ясувати в деканаті того факультету, на якому навчається студент.

План опанування навчальних дисциплін

Навчання студентів НаУКМА здійснюється на основі індивідуального планування. Щорічно, згідно з вимогами бакалаврських і магістерських програм, кожний студент складає власний план опанування дисциплін,

до якого вносить нормативні навчальні дисципліни та обраний ним вибіркові курси. Запис на курси і формування індивідуальних планів на всі три триместри (осінь, весну, літо) наступного навчального року відбувається в березні. Для того, щоб записатися на обраний курс, студент має внести його до свого індивідуального плану і зареєструвати на відповідній кафедрі. Внести корективи до сформованого плану опанування дисциплін студент може, звернувшись із вмотивованою заявою до деканату протягом першого тижня відповідного триместру, після чого всі внесені до нього дисципліни вважаються обов'язковими для вивчення.

Індивідуальна програма навчання

З дозволу деканату студент, який успішно засвоює програму, може перейти (як правило, на третьому році навчання) на індивідуальний план навчання. Йому надається можливість дострокового складання заліку чи іспиту та прискореного завершення навчання (див. розділ «Студентське життя», довідка для першокурсника).

Перезарахування навчальних дисциплін

Студентам, які прийшли до Університету з інших ВНЗ, надається право отримати на відповідних кафедрах перезалік вивчених раніше дисциплін, якщо зміст і обсяг їх відповідає програмам НаУКМА.

Заява про перезалік подається методистові факультету і на кафедру протягом першого тижня відповідного триместру. Перезалік — не повторне складання іспиту чи заліку, а лише з'ясування відповідності змісту та обсягу навчальної дисципліни, прослуханої в іншому ВНЗ, до тієї, що пропонує НаУКМА. Рішення про перезалік виносить комісія у складі викладача кафедри та представника деканату. Якщо перезалік дозволено, комісія виставляє відповідну оцінку і бал рейтингу за такою шкалою:

- «відмінно» — 95 балів,
- «добре» — 83 бали,
- «задовільно» — 67 балів.

Результати заносяться до іспитово-залікової відомості, залікової книжки і

особистої картки студента. Це дає право студентові не вивчати перезараховану дисципліну в НаУКМА.

Перескладання заліків та іспитів

Студент, який за результатами роботи в триместрі не допущений до іспиту або під час заліково-іспитової сесії отримав незадовільну оцінку з навчальної дисципліни, має академічну заборгованість. Її потрібно ліквідувати до початку наступного триместру, в окремих випадках деканат може продовжити цей термін, але не більше, ніж на один місяць. Студент, не допущений до іспиту, або який не зміг в установлені терміни ліквідувати академічну заборгованість з навчальної дисципліни, має прослухати її знову. Незадовільна оцінка з вибіркової дисципліни може бути компенсована позитивною оцінкою з обраної натомість іншої дисципліни.

Перескладання заліку чи іспиту з метою підвищення позитивної оцінки не допускається.

Порядок визначення напрямку базової освіти

Студенти НаУКМА з 2001—2002 навчального року обирають напрям базової освіти під час вступу до Університету. Студенти, які за певних обставин не змогли реалізувати свій вибір щодо напрямку освіти, можуть задовольнити свої освітні потреби, навчаючись за програмою додаткової спеціалізації (minor). За наявності вакантних місць студент може змінити свій напрям підготовки, звернувшись із відповідною заявою до першого віцепрезидента.

Перехід студента на інший факультет

Перехід студента бакалаврату на інший факультет дозволяється за умови наявності вакантних місць, а також опанування ним не менше двох повних фундаментальних і професійно орієнтованих навчальних дисциплін, визначених радою факультету, куди переходить студент. Обґрунтоване клопотання про перехід, завізоване обома деканами, подається до 1 лютого в п'ятому триместрі на ім'я пер-

шого віцепрезидента, який після літньої сесії другого навчального року видає наказ про переведення студента на відповідний факультет. Якщо є перевищення кількості претендентів над кількістю вільних місць, перехід відбувається на конкурсній основі.

Зміна спеціальності не тягне за собою жодних змін у плані опанування студентом дисциплін другого року навчання. Перехід на інший факультет не дає підстав для збільшення терміну навчання в бакалавраті.

Переведення студентів на перший рік навчання в бакалавраті, а також студентів, які навчаються за освітньо-кваліфікаційними рівнями спеціаліста магістр, з одного факультету на інший не допускається.

Відрахування та поновлення студентів

Відрахування студентів НаУКМА здійснюється за:

- власним бажанням;
- невиконання вимог навчального плану та графіка навчального процесу;
- незадовільне складання іспитів та заліків під час сесії;
- за наявності трьох і більше незадовільних оцінок після закінчення першого місяця триместра;
- появу на заняттях, у навчальному корпусі, бібліотеці, гуртожитку в нетверезому стані, у стані наркотичного або токсикологічного сп'яніння;
- вироком суду, що вступає в законну силу, чи постановою органу, до компетенції якого належить накладання адміністративного стягнення або застосування заходів громадського впливу;
- одноразове грубе порушення навчальної дисципліни, Правил внутрішнього розпорядку вищого закладу освіти (в останньому випадку — за погодженням зі студентською колегією).

Студент резерву відраховується за отримання на першій сесії хоча б однієї незадовільної оцінки або невиконання інших умов, згідно з якими він зарахований до Університету на випробувальний термін. Відраховані студенти резерву НаУКМА не понов-

Поновлення до складу студентів осіб, відражених з основного складу студентів НаУКМА, здійснюється незалежно від терміну перерви в навчанні й причин відражування. Повновлення відбувається, як правило, до початку навчального року.

Рішення про поновлення або відмову в ньому приймає перший віце-президент на підставі заяви, погодженої з деканом факультету. Студент, відражований за академічну заборгованість, поновлюється за умови, що він попередньо її ліквідує. З дисциплін, які потребують практичного відпрацювання завдань (фізичне виховання, інформатика, мовні курси тощо), студент може бути атестований після поновлення у визначені керівником навчального підрозділу терміни.

Перехід до НаУКМА з інших вищих закладів освіти

Перехід до НаУКМА студентів з інших вищих закладів освіти України допускається лише за умови успішного виконання вступного тесту і на конкурсній основі. Абітурієнт, який до вступу в НаУКМА навчався в іншому ВНЗ, вступає на загальних умовах. Під час навчання в НаУКМА студент може перезараховувати деякі навчальні дисципліни з того ВНЗ, де він навчався раніше (див. розділ «Перезалік навчальних дисциплін»).

Атестація випускника

Після завершення навчання на кожному освітньому рівні, за умови виконання всіх вимог навчального плану і отримання визначеного мінімуму залікових балів з обраної спеціальності, студент допускається до підсумкової атестації — захисту кваліфікаційної роботи на відкритому засіданні Державної комісії або до складання державних іспитів.

Студентові, який успішно захистив кваліфікаційну роботу, за рішенням Державної комісії присвоюється кваліфікаційний рівень бакалавра, спеціаліста чи магістра, вручається диплом державного зразка та додаток до нього. Студенти, які виконали умови Положення про диплом НаУКМА, отримують диплом Національного університету «Києво-Могилянська академія».

Якщо студент складе на «відмінно» 75 відсотків обов'язкових і обраних дисциплін навчального плану, а з інших дисциплін — з оцінкою «добре», захистить кваліфікаційну роботу з оцінкою «відмінно», йому буде видано диплом із відзнакою.

Студент, який при захисті кваліфікаційної роботи або складанні державного іспиту отримав незадовільну оцінку, відражується з НаУКМА. Йому видається академічна довідка про прослухані курси. До повторного захисту кваліфікаційної роботи він допускається впродовж трьох років після закінчення навчання. Якщо студент не захистив кваліфікаційну роботу з поважних причин, перший віце-президент може продовжити термін навчання до наступної сесії, але не більше, ніж на один рік.

Аспірантура, докторантура

Для підготовки висококваліфікованих наукових та науково-педагогічних кадрів у НаУКМА з 1998 року відкрито аспірантуру та докторантуру.

Аспірантуру в НаУКМА відкрито зі спеціальностей:

- 01.01.08 — Математична логіка, теорія алгоритмів та дискретна математика;
- 02.00.11 — Колоїдна хімія;
- 03.00.04 — Біохімія;
- 03.00.16 — Екологія;
- 05.13.06 — Автоматизовані системи управління та прогресивні інформаційні технології;
- 05.13.12 — Системи автоматизації проектувальних робіт;
- 07.00.01 — Історія України;
- 07.00.02 — Всесвітня історія;
- 07.00.06 — Історіографія, джерелознавство та спеціальні історичні дисципліни;
- 08.01.01 — Економічна теорія;
- 08.03.02 — Економіко-математичне моделювання;
- 09.00.04 — філософська антропологія, філософія культури;
- 09.00.05 — Історія філософії;
- 10.01.01 — Українська література;
- 10.01.04 — Література зарубіжних країн;
- 10.01.05 — Порівняльне літературознавство;
- 10.01.06 — Теорія літератури;
- 13.00.04 — Теорія та методика професійної освіти;

- 17.00.01 — Теорія та історія культури;
- 22.00.01 — Теорія та історія соціології;
- 22.00.02 — Методологія та методи соціологічних досліджень;
- 22.00.03 — Соціальна структура, соціальні інститути та соціальні відносини;
- 23.00.01 — Теорія та історія політичної науки;
- 23.00.02 — Політичні інститути та процеси;
- 23.00.03 — Політична культура та ідеологія;
- 23.00.04 — Політичні проблеми міжнародних систем та глобального розвитку.

Для вступу до аспірантури НаУКМА потрібно:

I. З 1 липня по 28 вересня подати до відділу докторантури та аспірантури такі документи:

Диплом про вищу освіту (з додатком) та ксерокопію диплома (з додатком);

Дипломну роботу або реферат з обраної спеціальності;

Медичну довідку (форма 086/у);

4 фотокартки 3х4 см.

II. Заповнити бланки, які видадуть Вам у відділі докторантури та аспірантури:

Заяву про допуск до вступних іспитів у аспірантуру;

Автобіографію;

Особистий листок з обліку кадрів.

III. Якщо у Вас є, то потрібно подати:

Рекомендацію кафедри (деканату) до вступу в аспірантуру;

Список друкованих праць;

Посвідчення про складання кандидатських іспитів (або окремих з них).

IV. Вступні іспити зі спеціальності, української мови та англійської мови проводяться з 15 по 30 жовтня.

V. Початок занять — 15 листопада.

VI. При зарахуванні подаються за наявності:

Трудова книжка;

Довідка про розмір середньомісячної заробітної плати з останнього місця роботи.

Форма навчання в аспірантурі НаУКМА тільки очна.

Термін навчання — два роки.

Аспіранти отримують стипендію згідно з чинним законодавством України.

Докторантуру в НаУКМА відкрито зі спеціальностей:

- 02.00.11 — Колоїдна хімія;
- 05.13.06 — Автоматизовані системи управління та прогресивні інформаційні технології;
- 07.00.06 — Історіографія, джерелознавство та спеціальні історичні дисципліни;
- 09.00.05 — Історія філософії;
- 10.01.01 — Українська література;
- 10.01.04 — Література зарубіжних країн;
- 10.01.06 — Теорія літератури;
- 17.00.01 — Теорія та історія культури;
- 22.00.01 — Теорія та історія соціології;
- 23.00.01 — Теорія та історія політичної науки;
- 23.00.02 — Політичні інститути та процеси.

Для зарахування до докторантури НаУКМА потрібно:

I. Подати з 1 січня по 31 березня до відділу докторантури та аспірантури такі документи:

Диплом про вищу освіту (з додатком) та ксерокопію диплома (з додатком);

Диплом (та ксерокопію цього диплома) про присвоєння наукового ступеня кандидата наук;

Розгорнутий план дисертації на здобуття наукового ступеня доктора наук;

Відзук кафедри (наукового центру, відділу, лабораторії) про наукову діяльність, в якому обов'язково вказується ступінь виконання дисертаційної роботи;

Список опублікованих праць;

4 фотокартки 3х4 см;

Медичну довідку (форма 086/у).

II. Заповнити бланки, які видадуть Вам у відділі докторантури та аспірантури:

Заяву про зарахування в докторантуру НаУКМА;

Автобіографію;

Особистий листок з обліку кадрів.

III. У разі зарахування подається *Трудова книжка.*

Форма навчання — очна.

Термін перебування в докторантурі — три роки.

Докторанти отримують стипендію згідно з чинним законодавством України.

Оксана Забузова,
завідуюча відділом докторантури
та аспірантури
1-й корпус НаУКМА, кімн. 119, 209.
Телефон (044) 416-45-15, 463-59-28.

ПЕРСОНАЛЬНІ ТА ІМЕННІ СТИПЕНДІЇ

Починаючи з другого року навчання за особливі успіхи в навчанні, пошуковій, науково-дослідній чи творчій роботі для студентів встановлено іменні та персональні стипендії. Кількість стипендій визначається Вченою радою НаУКМА, яка приймає ухвалу про їх розподіл між факультетами та департаментами. Фонд іменних та пер-

сональних стипендій формується зі стипендіального фонду НаУКМА та зі спонсорських внесків. Стипендії призначаються наказом першого віце-президента за рекомендацією Вченої ради. Іменні та персональні стипендії встановлюються на один триместр і можуть бути продовжені за умови їх підтвердження успіхами студента або призначені іншим студентам.

У НаУКМА надано: 4 стипендії Президента України, 3 — Верховної Ради, 2 — Київської міської держадміністрації, 8 іменних стипендій НаУКМА для студентів бакалаврату (Петра Могили, Григорія Сковороди, Івана Мазепи, Пилипа Орлика, Володимира Вернадського, Євгена Слуцького, Сергія Лебедєва, Микити Шаповала), 3 іменні стипендії НаУКМА для студентів програм підготовки спеціалістів і магістрів, персональні стипендії, що призначаються студентам, які за підсумками сесії мають середню рейтингову оцінку не менше 96,0 балів.

СТИПЕНДІАТИ ІМЕННИХ СТИПЕНДІЙ НаУКМА 2000-2001 н.р.

ОСІННІЙ ТРИМЕСТР

Стипендії Президента України

Нагорна Наталія, 4 р.н., ФСНТ,
Крусь Олексій, 3 р.н., Фін,
Артамонов Олег, 4 р.н., ФЕН,
Красноголов Віталій, 4 р.н., ФГСН,

навч. рейтинг — 98,03
навч. рейтинг — 94,86
навч. рейтинг — 97,71
навч. рейтинг — 95,35

Стипендії Верховної Ради України

Сальников Михайло, 4 р.н., ФПРН,
Орлов Микола, 5 р.н., ФПВН,
Лохіна Єлизавета, 2 р.н. магістерської програми «Філологія. Теорія, історія літератури та компаративістика»,

навч. рейтинг — 98,04
навч. рейтинг — 97,38

навч. рейтинг — 95,56

Іменні стипендії НаУКМА (бакалаврат)

імені Петра Могили

Гаврилов Олександр, 4 р.н., ФГСН,

імені Григорія Сковороди

Рябцев Олександр, 4 р.н., ФГСН,

імені Івана Мазепи

Стойко Олена, 4 р.н., ФГСН,

імені Пилипа Орлика

Шибанова Мар'яна, 4 р.н., ФПВН,

імені Володимира Вернадського

Триндей Оксана, 4 р.н., ФПРН,

імені Євгена Слуцького

Даньшева Ганна, 3 р.н., ФЕН,

імені Микити Шаповала

Богданова Олена, 3 р.н., ФСНТ,

навч. рейтинг — 95,78

навч. рейтинг - 94,36

навч. рейтинг — 95,09

навч. рейтинг — 97,85

навч. рейтинг - 96,78

навч. рейтинг — 95,43

навч. рейтинг — 96,00

Іменні стипендії НаУКМА (програма підготовки спеціалістів)

імені Сергія Лебедєва

Романський Ігор, 5 р.н., Фін,

навч. рейтинг — 98,29

Стипендії НаУКМА для слухачів магістерських програм

Король Денис, 2 р.н., «Культурологія», навч. рейтинг — 92,5

Кучменко Олена, 2 р.н., «Біологія», навч. рейтинг — 96,40

Галабурда Юлія, 2 р.н., «Соціальна робота», навч. рейтинг — 94,07

ВЕСНЯНИЙ ТРИМЕСТР

Стипендії Президента України

Нагорна Наталія, 4 р.н., ФСНТ,

навч. рейтинг — 98,1

Оліфіренко Ірина, 5 р.н., Фін,

навч. рейтинг — 98,75

Байдаченко Анастасія, 3 р.н., ФЕН,

навч. рейтинг — 97,72

Черепанин Василь, 4 р.н., ФГСН,

навч. рейтинг — 98,73

Іменні стипендії НаУКМА (бакалаврат)

імені Петра Могили

Бойницька Наталя, 4 р.н., ФГСН,

навч. рейтинг — 95,40

імені Григорія Сковороди

Семеня к Оксана, 3 р.н., ФГСН,

навч. рейтинг — 95,93

імені Івана Мазепи

Зєвакіна Віра, 3 р.н., ФГСН,

навч. рейтинг — 95,73

імені Пилипа Орлика

Хоменко Діана, 3 р.н., ФПВН,

навч. рейтинг — 98,09

імені Володимира Вернадського

Єсипевський Семен, 4 р.н., ФПВН,

навч. рейтинг — 99,00

імені Євгена Слуцького

Прокопчук Євген, 3 р.н., ФЕН,

навч. рейтинг — 98,56

імені Сергія Лебедєва

Ковальчук Леся, 4 р.н., Фін,

навч. рейтинг — 100

імені Микити Шаповала

Богданова Олена, 4 р.н., ФСНТ,

навч. рейтинг — 100

Стипендії НаУКМА для слухачів магістерських програм

Єрмоленко Володимир, 1 р.н., «Філософія», навч. рейтинг — 97,75

Лук'янчук Зоряна, 2 р.н., «Екологія», навч. рейтинг — 97,6

Колесник Валентина, 2 р.н., «Філологія», навч. рейтинг — 97,0

Премія Миколи Кравця

«За практичний внесок у наукове, громадське і ділове життя України»

Премію встановлено на особисті кошти п. Миколи Кравця, впливового українського підприємця та мецената, з 1995 р.

Переможцем конкурсу 2000—2001 н. р. став *Юрій Городніченко*, випускник магістерської програми з економіки, за добірку науково-практичних досліджень, присвячених реформуванню бюджетної системи України.

Заохочувальними преміями нагороджені випускники магістерських програм *Олена Кучменко* (біологія) та *Світлана Матвієнко* (філологія).

СТУДЕНТСЬКІ ГРАНТИ

Щорічні:

пропам'ятний ім. Петра Сабари (Канада) — двом студентам-культурологам —

Таранович Тетяні (ФГСН-3), другий буде присуджено в жовтні 2001 року;

пропам'ятний ім. Юрія Кузіва (США) — двом студентам за успіхи в навчанні —

Тимракевич Ірині та Титиш Галині (ФГСН-1);

пропам'ятний ім. Андрія Винничука, першого голови Студентського Братства НаУКМА — за активність в організації студентського самоврядування —

Шурмі Ростиславу (ФЕН-1);

пропам'ятний ім. доктора Євгена Лащика (США) — студенту-філософу буде присуджено у жовтні 2001 року;

пропам'ятний ім. Степана Бицька — студентові-правнику, вихідцеві з села за найкращі результати в навчанні — Гусейнову Ярославу (ФПВН-1);

пропам'ятний ім. Ярослава Зеленського — за публікації в ЗМІ про НАУКМА — Ярославі Марусик (МП-1 «Політологія»);

пропам'ятний ім. Богдана Головіда — студенту за визначенням Центру вивчення спадщини НАУКМА — Рибаку Сергію (МП-1, «Історія»);

пропам'ятний ім. проф. Ніни Синявської — кращим студентам ФПрН та Фін — Пешко Олесі (Фін-3) та Єсилевському Семену (ФприрН-4);

пропам'ятний ім. Ярослави Шафранюк (Канада) — студенту, визначеному відділом залучення коштів — Тарановій Анні (ФГСН-2);

пропам'ятний ім. Юрія Паславського (США) — студентам бакалаврату та магістеріуму, кращим читачам наукової бібліотеки — Салаховій Яні (ФПрН-2) і Дідовцю Олексію (МП-1 «Політологія»);

пропам'ятний ім. Андрія Господина (Канада) — найкращому спортсмену, який представляв НАУКМА — Мокрицькій Ірині (ФПВН-3);

пропам'ятний ім. Дмитра Нитченка (Австралія) — за успіхи в дослідженні української літератури — Животовій Марії (ФГСН-4);

Володимира Безсоніва — за краще володіння другою іноземною мовою — Матіяш Богдані (ФГСН-3);

доктора Мирослави Іванців — студенту-екологу — Іваценку Сергію (ФприрН-2);

Григорія Малиновського (США) — студентові ФЕН, вихідцеві з села, за найвищі результати в навчанні — буде присуджено в жовтні 2001 року;

Стипендійної Фундації Богдана і Наталії Ковалів (США) — 2 гранти — студентам ФГСН та Фін за найкращі знання з української мови — Шкроботу Вікторові (ФСНТ-1) та Волошиній Галині (Фі-1);

Пилипа та Володимири Демус (США) — за найкращі знання в галузі історії України — Башинській Людмилі (ФГСН-4);

Фонду Степана та Люсії Дудяків (США) — студенту-культурологу — буде присуджено в жовтні 2001 року;

Євгенії та Тимоша Таборовських (Канада) — студенту-релігієзнавцю — буде присуджено в жовтні 2001 року;

грант проф. Яра Славутича (Канада) — студенту магістеріуму з філології за найкращі результати в навчанні — Дворник Людмилі (ФГСН-4).

Перелік грантів та стипендій, наданих на 2001—2002 навчальний рік:

пропам'ятний ім. Марії та Макара Каплистих — студенту ФГСН за найкращі знання з української мови — Якубчак Наталії (ФГСН-1);

Української Кредитової Спілки (Рочестер) — студентові, члену Полтавського земляцтва, за найкращі результати в навчанні — буде присуджено в жовтні 2001 року;

проф. Володимира Петришина (США) — за краще дослідження в галузі історії України — Гусеву Юрію (ФГСН-4);

Павла та Катерини Кральків — студентові ФЕН за найкращі знання з української мови — Кіт Віті (ФЕН-1);

Богдана і Глорії Чемеринських — студенту ФСНТ за найкращі знання з української мови — Щербак Мирославі (ФСНТ-1);

Петра і Ольги Северинів — студенту ФПВН за найкращі знання з української мови — Тимошенко Антоніні (ФПВН-1);

Петра Ґамули — за найкращі успіхи у вивченні хімії — Дугіну Андрію (ФПрН-1);

Василя і Анни Пилип'юків — за забезпечення поточної роботи літературного гуртка — Купко Дарині та Христан Оксані (ФГСН-2);

фонду ім. Івана Волошина — за вагомий внесок у відродження могилянських традицій — Кулакову Андрію та Єрмоленку Володимиру (МП-1, «Філософія»);

фонду ім. Івана Волошина — за вагомий внесок в організацію вшанування подій національної історії — Поліщук Катерині (ФГСН-4).

Стипендії Громадського фонду імені Святого Андрія Первозваного, призначені за результатами проведення щорічного конкурсу «Студент Києва»

У 2000 році серед 20 фіналістів дев'ятеро — студенти НаУКМА:

Суспільні науки:

Кривень Юрій, 2 р.н., ФГСН

Мороз Віталій, 3 р.н., ФГСН

Природничі науки:

Панасюк Ганна, 3 р.н., ФПрН (1 місце)

Зінченко Ірина, 3 р.н., ФПрН

Сімонов Дмитро, 1 р.н.,

МП «Екологія»

Мистецтво і культура:

Трач Надія, 2 р.н., ФГСН-2 (2 місце)

Калина Ганна, 1 р.н., Фін (3 місце)

Плешивцева Тетяна, 3 р.н., ФГСН

Стрелкова Анастасія, 1 р.н., МП «Культурологія»

Стипендія Голови Київської міської державної адміністрації (2000 р.)

Габор Іванна (ФСНТ-4)

Леухіна Анастасія (ФСНТ-3)

Гармелі Катерина (ФЕН-3)

Панасюк Ганна (ФЕН-3)

Стипендія Інституту трансформації суспільства (Україна) та Інституту Східного (Польща), 2000—2001 рр.

ФПвН

Перегінець Марія, 4 р.н.

Артамонова Катерина, 3 р.н.

Котляр Дмитро, 3 р.н.

Фін

Іващенко Святослав, 4 р.н.

ФЕН

Гарбуза Юрій, 4 р.н.

Предко Ігор, 3 р.н.

Клименко Анатолій, 2 р.н.

Оксенюк Андрій, 3 р.н.

Лубчук Ігор, 3 р.н.

Панасенко Тетяна, 3 р.н.

Перемоги в олімпіадах. 2001 рік

Ільницька Галина — премія професора Альбертського університету Романа Струця (Канада) за кращу курсову роботу серед студентів-філологів

3-го року навчання «Часопросторові відношення в оповіданнях Х. Л. Борхеса і Х. Кортасара».

Христан Оксана Богданівна, 2 р.н., ФГСН — роботу надруковано у збірці есе «Як тебе не любити, Києве мій» — міжвузівський студентський конкурс під патронатом мера міста Києва О. Омельченка.

Будник Іван, Костенко Арсен, Жуковська Катерина, Ілимків Володимир, Братик Михайло — студенти факультету інформатики — лауреати Всеукраїнської олімпіади з математики (Львівський університет, квітень 2001 року).

5-ий конкурс студентських наукових робіт з українознавства

«Доля мови — доля народу»

(Товариство української мови

КДУ ім. Тараса Шевченка та фонд

«Смолоסקип»), грудень 2000 р.

Студенти ФГСН посіли:

2 місце — *Богдан Матіяш* («Мовна політика в Україні: 90-ті роки XX століття»).

3 місце — *Плахута Євген* («Роль мови у формуванні нації: східно-європейський контекст і Україна сьогодні»).

5-ий Всеукраїнський конкурс творів-есе з прав людини — 1 місце — Трач Надія, ФГСН-2

Відзнаки Київської міської держадміністрації:

Свято Роксолана, Саєнко Оксана, ФГСН — з нагоди святкування Дня Української Писемності і Мови (листопад, 2000 р.)

НАУКОВА РОБОТА

Принципова засада нової системи вищої освіти, що впроваджується в Університеті,— поєднання навчання з науковою роботою на всіх етапах підготовки фахівців. Такий підхід відкриває перед студентами можливість активно здобувати додаткові знання, полегшує і робить свідомішим вибір тем під час навчання в магістеріумі, аспірантурі та докторантурі.

Наукова діяльність співробітників НаУКМА розглядається як цілісна система дослідницьких робіт, спрямованих на вивчення актуальних проблем

М. Брик, перший віце-президент, віце-президент з наукової роботи
1 корпус, кімн. 209, тел. 416-45-15

гуманітарного, соціального та природничого профілів. Загальна концепція наукових досліджень у НаУКМА — «Україна: людина, суспільство, природа», враховуючи розмаїття напрямів університетської науки, органічно охоплює такі конкретизовані напрями наукової діяльності НаУКМА:

- Екологічні проблеми України;
- « Україна в контексті європейських гуманітарних, історичних і суспільних процесів;
- Україна у взаємозв'язках із країнами Сходу.

Основні принципи формування наукової тематики Університету:

системний підхід до дослідження процесів у суспільстві, культурі, природі;

вивчення взаємозв'язків і взаємовпливу між культурними, суспільними, екологічними та іншими процесами в Україні та світовому співтоваристві;

визнання факту, що найперспективніші напрями сучасної науки ті, що базуються на міждисциплінарних зв'язках.

Основні напрями наукової роботи в Університеті:

Факультет гуманітарних і суспільних наук

- Історія філософії (Київ в історії філософії України).
- Східна і Центральна Європа як об'єкт історії та геополітична реальність.

- Культура українського бароко.
- Моделі світу в історії цивілізаційного розвитку людства.
- Арістотель та сучасність.
- Проблема функціонування, вивчення та викладання української мови.
- Науково-методичні особливості комунікативно орієнтованого викладання англійської мови.
- Впровадження та адаптація зарубіжних методик вивчення іноземних мов.
- Спадщина Києво-Могилянської академії.
- Історія бібліотеки Києво-Могилянської академії.
- Політичні трансформації посткомуністичного суспільства (проблеми оптимізації стратегії забезпечення національних інтересів України).
- Становлення та розвиток політичної системи суверенної України.

Факультет природничих наук

- Вивчення впливу техногенних факторів довкілля на організм людей і тварин.
- Радіоекологічні проблеми Чорнобильської катастрофи.
- Фізика біологічних систем.
- Формування, вивчення структури та властивостей синтетичних мембран на основі функціональних полімерів.
- Вивчення процесів мембранного переносу та розділення водних систем із використанням синтетичних мембран.
- Розроблення інтегрованих мембранно-сорбційних технологій розділення, очищення та концентрування складних водних систем.
- Палеоекологічні аспекти реконструкції рослинного покриву та клімату України в голоцені.

Факультет правничих наук

Теорія і практика нормопроєкування.

- Правовий статус особи в умовах побудови громадянського суспільства в Україні.

Актуальні проблеми цивільного і підприємницького права в контексті нового Цивільного кодексу України.

- Гармонізація права України і права держав Європейського Союзу.

Факультет економічних наук

- Теорія перехідної економіки.
- Проблеми економічного зростання.
- Економіка міжнародної торгівлі.
- Теорія обмінного курсу в перехідній економіці.
- Економічні проблеми глобалізації.
- Економічна теорія технологічних змін.
- Моделювання та аналіз функціонування фінансових систем.
- Проблеми грошово-кредитної політики України.
- Теорія фінансової сталості фірми.
- Проблема трансакційних витрат у перехідній економіці.
- Фінансова математика.
- Економіко-математичний аналіз енергетики України.
- Проблеми розподілу прав власності в перехідній економіці.
- Економічні проблеми ринку праці України.
- Екологічна економіка.

Факультет інформатики

- Методи цифрової обробки сигналів та зображень.
- Автоматична адаптація керуючих систем до ресурсних обмежень.
- Сучасні методи теорії програмування.

Факультет соціальних наук і технологій

- Сільське населення: потреби, проблеми та шляхи їх вирішення.
- Розроблення моделі реабілітації людей із хімічними залежностями в терапевтичній спільноті.
- «¹ Вплив тренінгу асертивності на стан жінок, що зазнали насильства в сім'ї.
- Епідеміологія психічних захворювань в Україні.
- Динаміка висвітлення проблем людей із ВІЛ/СНІД-інфекцією у друкованих засобах масової інформації.
- Теорія та історія соціології.
- Етнодемографічний потенціал України: сучасний стан і перспективи розвитку.

Наукова робота в НаУКМА ведеться на 21 кафедрі шести факультетів і в 17 наукових підрозділах. З метою підсумування наукової діяльності в

НаУКМА щорічно проводиться загальноакадемічна наукова конференція професорсько-викладацького складу, аспірантів, докторів і студентів Університету. В січні 2001 року було проведено Дні науки НаУКМА, в яких брали участь представники Миколаївської філії НаУКМА, наукових та вищих навчальних закладів Києва. В рамках Днів науки відбулися:

7-ма щорічна конференція «Україна: людина, суспільство, природа»; філософський диспут «Пізнання і насильство»;

книжкова виставка та презентація нових видань «Вчені НаУКМА. Рік 2000»;

«круглі столи» «Сучасна українська нація та націоналізм на межі тисячоліть: перспективи розвитку», «Японознавство в НаУКМА: пріоритети»;

Інтернет-дискусія.

Наукові конференції, в тому числі студентські,— досить поширене явище в нашому Університеті. Зокрема щорічна студентська наукова конференція, в якій беруть участь, крім студентів НаУКМА, студенти з багатьох університетів України та СНД; щорічні філософські читання пам'яті Памфіла Юркевича (квітень); Міжнародна літня школа українознавства (травень); щорічні «Києво-Могилянські різдвяні диспути» (січень); періодично — Могилянські читання «Сторінки з історії Києво-Могилянської академії» тощо.

1996 року Університет розпочав видання збірки «Наукові записки НаУКМА». Якщо за 1998—1999 роки було надруковано 5 випусків, то в 1999 році — 13, а в 2000 році вийшло 12 тематичних випусків, один підсумковий спеціальний випуск та ювілейний, присвячений 385-річчю Києво-Могилянської академії. Майже всі тематичні випуски занесено ВАКом до «Переліку наукових фахових видань України, в яких можуть публікуватися результати дисертаційних робіт на здобуття наукових ступенів доктора і кандидата наук».

За час існування НаУКМА його співробітники опублікували більше 1400 наукових праць, у тому числі 115 монографій і колективних праць, 42 підручники і курси лекцій, 51 посібник, сотні методичних розробок. Тільки у Видавничому домі «КМ Академія» побачили світ 17 монографій, 31 збірка наукових праць, 9 підручників, 28 навчальних посібників і словників.

НАУКОВІ СТРУКТУРИ

НаУКМА

Центр із вивчення народонаселення України

Центр створено в 1992 році.

Основні галузі дослідницької діяльності — демографія, екологія народонаселення, соціологія народонаселення, етнодемографія, історія демографічної думки, географія населення.

Центр забезпечує читання курсів лекцій, створює підручники та наукові посібники, курси лекцій та словники, сприяє обміну демографічними знаннями шляхом організації та проведення колоквиумів, «круглих столів», семінарів, а також поширення контактів та обмінів між науковцями, професорами і студентами НаУКМА та зарубіжними інституціями.

Серед виконаних Центром науково-дослідних робіт — «Міграційні процеси в контексті суспільного розвитку України: теорія і практика», «Етнодемографічний потенціал України: сучасний стан і перспективи розвитку», «Інвалідизація населення в Україні і проблема його соціального захисту» та інші.

Ірина Прибиткова, керівник,
доктор філософських наук
(4 корпус, кімн. 208).

Науково-дослідний центр «Спадщина Києво- Могилянської академії»

Створено в 1992 році.

Основні напрями наукових досліджень:

Києво-Могилянська академія в українській духовній культурі;

історія КМА: її заснування і становлення, міжнародні культурні зв'язки, вплив на розвиток освіти і культури інших країн, правовий статус Академії, матеріальні засади існування, підготовка викладачів, демократичні принципи внутрішнього життя, соціальні та регіональні характеристики студентства тощо;

духовна спадщина Академії: досягнення історичної, філософської, демографічної думки в Академії, розвиток філологічних знань, становлення української літературної мови, по-

етичної та риторичної шкіл, започаткування природничих, медичних, економічних, архітектурних знань;

ґрунтовне дослідження бібліотеки Академії;

пошук та опрацювання матеріалів із життя і творчості діячів Академії та її вихованців.

НДЦ «Спадщина КМА» підготував до друку енциклопедію «Києво-Могилянська академія в іменах», де через біографії видатних діячів простежується її вплив на розвиток культури, науки, мистецтва, суспільно-політичної думки України, Росії та країн Східної і Південної Європи. Енциклопедія вміщує близько 1500 статей, в підготовці яких брали участь 97 авторів; близько 300 ілюстрацій.

Видання розраховане на викладачів, студентів, науковців, усіх, хто цікавиться історією Києво-Могилянської академії, Києва й України.

Зоя Хижняк, керівник,
кандидат історичних наук
(4 корпус, кімн. 247, 249,
тел. 416-60-20).

Центр сходознавства (ЦС)

Засновано в 1996 році як Центр сходознавчих студій. З 1998 року — Центр сходознавства (ЦС).

Головна мета діяльності — організація та координація міждисциплінарних сходознавчих досліджень у галузі гуманітарних, суспільних, точних та природничих наук, реалізація освітніх та культурних програм у галузі сходознавства. Центр проводить дослідження в рамках загальної наукової концепції НаУКМА — «Україна, людина, суспільство, природа», поєднуючи свою діяльність із таким напрямом розвитку наукової діяльності Університету: Україна у взаємозв'язках із країнами Сходу.

Центр організовує і проводить конференції, симпозіуми, семінари з метою розвитку сходознавчих студій у НаУКМА, розширення міжнародних наукових контактів у галузі сходознавства.

Центр провів дві Всеукраїнські науково-практичні сходознавчі конференції, за результатами яких видано дві збірки наукових праць, проведено 2 семінари, впроваджено в навчальний процес 2 навчальні курси. У співпраці з Японським центром при НаУКМА для студентів Університету організовано курси японської мови,

проводяться науково-практичні семінари з проблем японознавства. Студенти, які співпрацюють із ЦС, вивчають японську мову, ведуть розробку тематик сходознавчого профілю тощо.

При ЦС створено науково-творчий колектив, який проводить дослідження в галузі «Соціальна структура японського суспільства: історія і сучасність».

Бібліотечний фонд ЦС — близько 400 праць японської, китайської наукової та країнознавчої тематики.

Володимир Резаненко, керівник,
доктор філологічних наук, професор
(3 корпус, кімн. 118, тел. 416-02-64).

Центр європейських гуманітарних досліджень

Створено в 1996 році на базі франко-української лабораторії гуманітарних студій із метою поглиблення зв'язків між навчально-науковими інституціями Західної Європи та НаУКМА, поширення західноєвропейської гуманітарної думки в Україні та української гуманітарної думки в Західній Європі. Центр займається перекладом та публікацією статей, есе, досліджень та наукових праць з питань, що хвилюють сучасний світ.

Проводиться робота зі спудеями НаУКМА з організації навчального процесу, студентам допомагають у написанні дипломних та курсових робіт; спудеї мають можливість користуватися бібліотекою Центру з метою розширення свого світогляду та набуття корисних знань. Спудеї також беруть участь у перекладацькому семінарі під керівництвом досвідчених редакторів.

Центр контактує з рядом зарубіжних установ, серед них: Французький Культурний Центр, Гете-інститут, Видавництво «PRO-HELVETIA» (Швейцарія), Женевський Університет, Манчестерський Університет, Французька Академія наук, Східний Інститут у Римі, Лондонський Університет, Центральний Європейський Університет (Будапешт), Гарвардський Університет, Колумбійський Університет, Російська Академія наук.

Центр став організатором 7-ї міжнародної конференції «Єврейська історія та культура в країнах Центральної та Східної Європи» (серпень 2000 року).

Протягом 1999—2001 років здійснено такі видання: Френсіс Дворнік «Слов'яни в європейській історії та цивілізації», «Енциклопедія політичної думки», «Записи свящ. А. Ельчанинова», Е. Левінас «Між нами», Х. Янарас «Варіації на тему Пісні пісень», В. Стус «Вечір. Зламана віть», П. Рікер «Сам як інший», Т. Гоббс «Левіафан», Ж.Ж. Руссо «Политические сочинения», Г. Снегирев «Роман-донос», В. Симона «Письмо клирику. Укоренение», А. Токвиль «Старый Порядок и Революция», Р. Шпорлюк «Імперія та нація», М. Петровський «Мастер и город. Киевские контексты Михаила Булгакова», П. Грипари «Парижские сказки», Часопис «Дух і Літера» № 5 — 6.

Незалежна рейтингова експертиза в лютому 2000 року призначила диплом «Книга року-99» праці С. Аверінцева «Софія-Логос. Словник», що була видана ЦСГД.

У планах Центру на 2000—2001 роки — низка наукових проєктів, конференцій, переклади французької гуманітарної класики, проведення серії семінарів ім. Лисяка-Рудницького та студентського перекладацького семінару, видання часопису «Дух і Літера».

Костянтин Сігов, керівник,
кандидат філософських наук
(4 корпус, кімн. 210, тел. 416-60-20).

Центр суспільно-політичних досліджень НаУКМА

Створено 1995 року з метою розгортання наукових досліджень з актуальних проблем політології, історії та права й інформування зацікавлених державних структур, громадських організацій та широкої громадськості про результати цих досліджень.

Центр проводить засідання політологічного семінару, організовує наукові семінари та конференції, веде наукові дослідження з теми: «Становлення та розвиток політичної системи суверенної України», «Реформування системи вищої освіти в Україні». Співпрацює з вітчизняними і зарубіжними науковими центрами; публікує наукові праці та збірники документів з актуальних проблем політики, історії, права та здійснює видавничі проєкти у сфері культури.

Валентин Якушик, керівник,
доктор політичних наук, професор
(4 корпус, кімн. 209, тел. 416-60-48).

Українсько-польський центр науки та культури (УПЦНК)

Засновано 1996 року. Стратегічна мета діяльності Центру полягає в науковому обґрунтуванні й висвітленні європейського характеру української гуманітарної думки, в динаміці її історичного розвитку. Основні завдання — організація та координація наукових досліджень у широкому спектрі українсько-польських взаємин (історія, соціологія, культура, політологія, економіка тощо), поглиблене й цілеспрямоване вивчення складної історії українсько-польських контактів (від найдавніших часів до сьогодні), об'єктивне висвітлення її суперечливих моментів, які перешкоджали повному порозумінню двох народів.

У своїй діяльності Центр спирається на науковий потенціал НаУКМА та польських наукових освітніх осередків, зацікавлених у співпраці.

Основні напрями діяльності центру

Організація і виконання дослідницьких програм із напрямів, віднесених до сфери діяльності Центру, силами Центру та із залученням провідних фахівців із даної проблеми.

Запрошення провідних учених, письменників, провідних діячів Польщі з метою проведення відкритих публічних лекцій та спеціалізованих курсів лекцій у галузі суспільно-гуманітарних наук.

Організація поїздок студентів, аспірантів та викладачів НаУКМА до Польщі з метою написання наукових праць з напрямів, віднесених до сфери діяльності Центру, вивчення польської мови, ознайомлення з культурою Польщі та налагодження професійних зв'язків із польськими колегами; обмін студентами НаУКМА та вищих навчальних закладів Польщі.

Організація наукових обговорень у НаУКМА проблем польської культури та українсько-польських культурних взаємин у формі конференцій, семінарів, «круглих столів» і участь у таких обговореннях поза НаУКМА.

*Володимир Моренєць, керівник,
доктор філологічних наук, професор,
Сергій Яковенко, заступник
(3 корпус, кімн. 117, тел. 416-02-64).*

Центр екологічних досліджень

Створено в 1998 році.

Основна мета — аналіз існуючих науково-технічних розробок у сфері охорони і збереження довкілля для формування цільових програм упровадження найефективніших і природозберігаючих технологій; обґрунтування потреби розвитку певних галузей господарства і виробництва із метою збалансування техногенного навантаження на довкілля; дослідження та видача рекомендацій щодо вирішення екологічних проблем, пов'язаних із діяльністю ВПК та військовою конверсією; розроблення та впровадження власних науково-технологічних рішень, пов'язаних з екологічними проблемами, спрямованими на розвиток енерго- і ресурсозберігаючих технологій, створення комп'ютерного банку екологічних даних, застосування екологічно чистих і відновлюваних джерел енергії. Одна з функцій Центру — проведення просвітницької роботи в галузі екології, а також екологічна пропаганда в засобах масової інформації.

За час існування Центру опубліковано 15 статей, зроблено 15 доповідей на наукових конференціях різного рівня. Центр узяв участь в організації та проведенні ряду семінарів, конференцій, слухань.

*Михайло Брик, керівник,
доктор хімічних наук, професор.
(2 корпус, кімн. 104, тел. 416-60-90)
<http://www.ukma.kiev.ua/univ/scient/ERC/>.*

Центр досліджень національної безпеки Center for National Security Studies

Центр створено в 1998 році.

Протягом 1999—2001 років у Центрі розроблялися три теми:

- «Ліві сили в Україні: чи можлива їхня еволюція до соціал-демократії?»;
- * «Типологія націоналізмів в Україні: проблеми для внутрішньої та зовнішньої безпеки»;
- «* «Внутрішні чинники зовнішньої політики України».

Проведено п'ять наукових семінарів. Восени 2000 року вийшла колективна монографія «Українські ліві: між

ленінізмом і соціал-демократією». Центр видав 5 брошур, серед них: «Український націоналізм у незалежній Україні» та «Політичне русинство», «Закарпатська версія периферійного націоналізму».

Співробітники Центру виступали з доповідями в Інституті Брукінгса, Йельському, Колумбійському, Гамбурзькому університетах, Канадському інституті українських студій, на трьох семінарах робочої російсько-української групи, організованих за сприяння Інституту Кеннана.

Серед публікацій співробітників — три статті і брошура «Внутрішні фактори зовнішньої політики України», видані у Федеральному інституті східноєвропейських досліджень (BIOst), Кьольн. У 2000 році Центр узяв участь у підготовці щорічника «Nations in Transit», вихід якого заплановано на літо 2001 року.

*Олексій Гарань, керівник,
доктор історичних наук,
професор кафедри політології НаУКМА
(4 корпус, кімн. 253, тел. 416-60-48)*

Центр систем правової інформації

Центр систем правової інформації НаУКМА було засновано в 1998 році.

Пріоритетні напрями діяльності й форми роботи Центру — організація і здійснення наукових досліджень та навчально-методичних розробок у галузі правової інформації та юридичної освіти, переклад законодавчих актів, навчальних і методичних матеріалів з іноземних мов українською і навпаки, дослідження в галузі порівняльного правознавства та участі в міжнародній програмі «Глобальна правова мережа — «GLIN»».

Наукова проблематика Центру: «Системи правової інформації», «Правничі лінгвістика», «Міжнародне та порівняльне право».

Центр розробив і запровадив у навчальний процес курси для студентів-інтернів Верховної Ради України: «філософія і логіка права», «Технологія законотворення», «Сучасні системи правової інформації», «Організація роботи Верховної Ради України», «Законодавчі механізми забезпечення прав людини і громадянина», «Мова права та правничі термінологія».

Центр співпрацює з:

- Комітетами Верховної Ради України;
- Бібліотекою офіційних документів Верховної Ради України;
- Національним Бюро у справах дотримання Конвенції про захист прав та основних свобод людини;
- Міністерством юстиції України;
- Асоціацією народних депутатів України;
- Програмою сприяння парламенту України (USAID);
- Центром порівняльного права Міністерства юстиції України;
- Юридичною бібліотекою Конгресу США в рамках програми «CLIN»;
- Центром порівняльного та міжнародного права Школи права Університету Балтимору (США).

Центр брав участь у міжнародних конференціях, семінарах, конкурсах Академії правових наук України.

Перекладацьким бюро Центру було опрацьовано юридичні документи та справи Європейського Суду з прав людини і Міжнародного суду ООН.

У Центрі проходять стажування 10 студентів факультету правничих наук НаУКМА у ролі перекладачів та лаборантів.

*Володимир Сущенко, керівник,
кандидат юридичних наук, доцент
Тарас Думич, виконавчий директор
(4 корпус, кімн. 302, тел. 416-60-73).*

Інститут громадянської освіти НаУКМА

Інститут громадянської освіти в НаУКМА було засновано в 1999 році.

Мета діяльності Інституту — проведення дослідницьких проєктів, пошук нових ефективних освітніх методик, які були б застосовані під час тренінгів для викладачів, розвиток освітніх програм, організація семінарів для вчителів, збір і поширення інформації та освітніх матеріалів про демократію. Інститут співпрацює з державними установами і громадськими організаціями України та інших держав. Його було започатковано як структурний підрозділ НаУКМА.

Інститут проводить неполітичну освітню роботу в галузі таких актуальних тематик громадянського суспільства, як права людини та громадянські права, Конституція і засади законодавства та виборів. Інститут вбачає свою

місію в розбудові Філософії Свободи, яка б плекала вільне і критичне мислення — важливу складову демократичного суспільства. Як неполітична організація Інститут громадянської освіти шукає можливості для суто громадянського і освітнього впливу на Україну.

Сергій Рябов, керівник,
доктор філософських наук, професор
(4 корпус, кімн. 223, тел. 238-24-91).

Лабораторія екологічних проблем

Наукові дослідження ЛЕП плануються в напрямках:

- * дослідження механізмів функціонування екосистем різного масштабу і дії антропогенного навантаження;
- * дослідження механізмів міграції по трофічних ланцюжках шкідливих факторів довкілля і розроблення способів запобігання шкідливим впливам на органи та системи;
- дослідження механізмів мутагенного впливу на організм радіаційних і ксенобіотичних факторів довкілля;
- дослідження взаємозв'язків між екологією та економікою і подальший розвиток концепцій сталого розвитку;
- дослідження проблем глобальної екологічної політики;
- дослідження екологічних технологій;
- * дослідження шляхів і механізмів збереження та відтворення природних екосистем та ландшафтів;
- ♦ дослідження біологічного різноманіття.

Віталій Замостян, керівник,
доктор медичних наук, професор
(3 корпус, кімн. 218, тел. 416-51-88)

Лабораторія фізики біологічних систем

З 1997 року успішно функціонує лабораторія фізики біологічних систем, створена спільно відділом фізики біологічних систем Інституту фізики Національної академії Наук України та кафедрою фізики природничого факультету Національного університету «Киево-Могилянська академія». В лабораторії працює 5 наукових працівників — кандидатів фізико-математич-

них наук. Основна тема спільних досліджень: вивчення фізичних властивостей і механізмів функціонування біологічних молекул та утворених ними структур. Розвиваються теоретичні та експериментальні методи дослідження біомакромолекул у нерівноважних умовах, що імітують умови їх існування. В дослідженнях використовуються такі чутливі методики як: коливальна Фур'є-ІЧ-спектроскопія, Раман-спектроскопія, спектроскопія плазмонного резонансу, голографія, а також метод нейронних сіток. Також проводяться роботи, пов'язані з математичним моделюванням нелінійних процесів, що виникають під час функціонування складних біологічних систем, та створенням нових комп'ютерних методів обробки експериментальних.

На базі лабораторії регулярно проводяться науково-навчальні семінари, в яких, крім співробітників відділу, викладачів та студентів НаУКМА, беруть участь фахівці з різних наукових установ Києва, Харкова та Львова.

У лабораторії проходять практику студенти 2—3 курсів та кваліфікаційні бакалаврські роботи виконують студенти 4 курсу факультету природничих наук.

За участю співробітників відділу розроблені методично та підготовлені експериментально лабораторні роботи з курсу «Оптика та спектроскопія» для студентів 2—3 курсів природничого факультету.

Валерій Харк'янен, керівник,
доктор фіз.-мат. наук, професор
(2 корпус, кімн. 312, тел. 416-60-68)

Лабораторія нелінійної оптики та голографії

Основні напрями діяльності наукового підрозділу ЛНОГ:

- дослідження властивостей та розроблення оптимального складу фототермопластичних реєструючих матеріалів на основі полімерних напівпровідників із метою використання їх у швидкісній голографії;
- розроблення та конструювання оптичних приладів і апаратури до запису та відтворення інформації в реальному часі;
- дослідження просторових структур та фазових перетворень у біологічно активних розчинах голографічними методами (спільно з від-

ділом фізики біологічних систем Інституту фізики НАН України згідно з угодою про співпрацю);

- розроблення методик і постановка лабораторних робіт в оптичному практикумі.

Петро Голод, керівник,
кандидат фізико-математичних наук
(2 корпус, кімн. 312, тел. 416-60-68)

Лабораторія екотехнології

Лабораторія заснована в 1995 році. Лабораторія екотехнологій — структурна навчально-наукова одиниця НаУКМА, створена з метою розроблення наукових основ технологій комплексної переробки промислових відходів; очистки стічних вод; технічного, інформаційного та методичного забезпечення навчальних курсів кафедри хімії НаУКМА та наукової роботи студентів факультету природничих наук у галузі хімії, екології та хімічної технології.

Основні завдання Лабораторії:

- розроблення наукових основ переробки промислових відходів із метою знешкодження їх та використання в господарстві;
- розроблення наукових засад відновлення відпрацьованих цінних

речовин та матеріалів із метою повторного використання;

- проведення науково-дослідних робіт з очистки стічних вод промислових, сільськогосподарських підприємств та житлово-комунального господарства та створення систем замкнутого водопостачання;
- розроблення наукових основ нових екологічних технологій виробництва у хімічній, фармацевтичній промисловостях та біотехнології;
- розроблення комплексних технологій переробки відходів виробництва і відновлення цінних речовин та матеріалів для повторного використання у виробництві;
- участь у навчальному процесі НаУКМА (читання курсів лекцій, залучення студентів до виконання наукових програм Лабораторії тощо);
- створення підручників, навчальних та методичних посібників, курсів лекцій з тематики кафедри хімії;
- розроблення баз даних екологічного профілю та розповсюдження акумульованої в них інформації.

Анатолій Бурбан, керівник,
кандидат хімічних наук
(2 корпус, кімн. 205, тел. 416-33-93)

ФІЛІЇ НаУКМА

МИКОЛАЇВСЬКА ФІЛІЯ Національного університету «Києво-Могилянська академія»

З історії МФ НаУКМА:

17 січня 1996 року — ухвала Вченої ради НаУКМА про утворення Миколаївської філії НаУКМА.

3 липня 1996 року — Постанова Кабінету Міністрів України про відкриття Миколаївської філії НаУКМА.

30 серпня 1996 року — урочисте відкриття МФ НаУКМА, посвята в студенти першого набору.

30 серпня 1997 року — відкриття й освячення пам'ятника засновників

Києво-Могилянської академії, святому Петру Могилі, на подвір'ї МФ НаУКМА.

3 липня 2000 року — перший випуск 162 бакалаврів.

МФ НаУКМА — єдиний у Південному регіоні України Національний університет класичного типу. Миколаївська філія НаУКМА — єдина філія Національного університету «Києво-Могилянська академія», яка надає вищу освіту. Вона працює за одними і тими самими принципами, що і Києво-Могилянська академія, і є її невід'ємною частиною. З іншого боку, МФ НаУКМА — самоврядний державний навчальний заклад, який має самостійність у здійсненні своєї освітньої політики.

МФ НаУКМА надає вищу освіту на денній формі за рівнями: бакалавр — 4 роки навчання, спеціаліст — 5 років навчання, магістр — 6 років навчання. Випускники філії мають також можливість продовжити освіту в магістерських Академіях в Києві, в інших університетах країни та за кордоном.

На сьогодні в МФ НаУКМА навчається близько 1200 студентів на 6 факультетах:

« **Комп'ютерних наук.**

Спеціальність — інтелектуальні системи прийняття рішень (кафедри: комп'ютерних технологій; фізико-математичних наук).

* **Економічних наук.**

Спеціальність — фінанси (кафедри: економіки та економетрики; фінансів).

• **Іноземної філології.**

Спеціальність — англійська, німецька, французька мови і література (кафедри: англійської філології; сучасних мов і класичної філології; англійської мови).

• **Політичних наук.**

Спеціальності — політологія; соціальна робота (кафедри: політології; історії та філософії; соціології).

* **Правничих наук.**

Спеціальність — правознавство (кафедра правознавства).

♦ **Еколого-медичних наук.**

Спеціальність — екологія та охорона навколишнього середовища (кафедри: екології; фізичного виховання).

Працює департамент доуніверситетської підготовки та додаткових освітніх послуг, у структурі якого діє підготовче відділення та підготовчі курси.

З 2001/2002 навчального року планується відкрити вечірню та дистанційну форми навчання.

У структурі МФ НаУКМА діють міжнародний відділ, науково-дослідна частина, інформаційно-комп'ютерний центр, який об'єднує 6 комп'ютерних класів із 132 комп'ютерів останнього покоління, з супутниковим виходом до Інтернету, де зареєстровано більше 1000 абонентів. Діють Центри: Політичних досліджень НАН України, Системного аналізу та розвитку РВПС НАН України.

Бібліотека МФ НаУКМА налічує 60 000 томів 15 мовами світу, діє читальна зала.

МФ НаУКМА має також власне видавництво, яке щорічно випускає у світ збірки наукових праць, три з яких (економіка, історія, педагогіка) зареєстровано ВАК України. •

Вже три роки існує Студентське наукове товариство, яке видає наукову збірку «Студентські наукові студії». Традиційною стала щорічна науково-практична конференція «Могилянські читання».

Поглибити свою фахову підготовку студенти можуть в американському, економічному, філософському, німецькому, іспанському та інших клубах. Проводиться Літня англomовна школа. На студентів та громаду чекають Центри англomовної гуманітарної інформації та Франкофонії. Театр «Грааль» — спільний проект Університету та «Апьянс-Франсез дю Николаев» — бере участь у Міжнародних фестивалях франкомовних театрів.

Діє культурно-мистецький центр студентів. Студенти МФ НаУКМА видають газету «Вагант» і ведуть на власному телебаченні власну телевізійну програму «Вагант-TV».

Картинна галерея регулярно демонструє роботи відомих українських та зарубіжних майстрів.

У МФ НаУКМА працює 13 спортивних секцій. На власному науково-дослідному судні «Гея» студенти регулярно відбувають в екологічні експедиції.

Три навчальні корпуси філії сполучені в єдиний комплекс — кампус. У навчальних корпусах працюють їдальня, буфети та кафе. Студенти забезпечуються гуртожитком. До послуг студентів медичний центр, спортивна зала, тренажерний зал.

Філія співпрацює з такими зарубіжними навчальними закладами, як Університет Квінз (Канада), Університет Ганноверу (Німеччина), Гетеборзький університет (Швеція), Техаський А&М університет (США) та інші. Завдяки отриманим грантам з 1998 по 2001 рік 19 студентів Академії пройшли навчання та навчаються за кордоном.

З метою поширення впливу сучасних ідей державотворення і сприяння розвитку української культури в Південному регіоні Миколаївська філія Національного університету створила комплекс середніх навчальних закладів, до якого входять 8 середньоосвітніх шкіл Миколаєва та Південного регіону України.

Патронат за діяльністю Миколаївської філії Національного університету «Києво-Могилянська академія» здійснює Наглядова рада, членами якої є урядовці і бізнесмени загальнонаціонального рівня, миколаївські посадовці, політики, депутати Верховної Ради, представники місцевих бізнес-структур. Голова Наглядової ради МФ НаУКМА — голова обласної державної адміністрації Миколаївської області.

Україна, 54 003,
м. Миколаїв,
вул. 68-ми Десанників, 10.
Приймальна комісія:
Тел.: (051-2)24-41-89.
Факс: (0512) 50-00-69.
E-mail: Internetwww.kma.mk.ua

Наші контактні телефони:

Ректор
Клименко Леонід Павлович
50-03-33
Проректор з наукової роботи
Мещанінов Олександр Павлович
50-03-32
Проректор з навчально-виховної роботи
Трунов Олександр Миколайович
55-15-39
Проректор з економіки та зв'язків з громадськістю
В'юн Валентин Георгійович
55-15-39
Головний бухгалтер
Голованова Аделіна Олексіївна
55-08-11
Проректор з АГР
Лапченко Віктор Олександрович
24-41-46

КОЛЕГІУМИ НаУКМА

Продовжуючи традицію давньої Києво-Могилянської академії і втілюючи в життя концепцію безперервної освіти, університет «Києво-Могилянська академія» опікується закладами середньої освіти. Під патронажем НаУКМА працює мережа колегіумів, що розташовані по всій Україні.

Першим закладом цієї мережі, який відродив старовинну назву «колегіум», надавши їй нового, сучасного змісту і наповнення, став **Києво-Могилянський колегіум** (1992). Тут здійснюється освіта обдарованих дітей за поглибленими програмами, орієнтованими на вимоги НаУКМА.

Адреса:

02217, м. Київ, вул. Драйзера, 9-а,
тел. 547-12-20.
Олександр Ковальчук, директор.

Майже одночасно з ним розпочав роботу **Запорізький «Січковий колегіум»** (1992) — заклад інтернатного типу. Його мета — відтворення та оновлення через систему навчально-виховних студій соціально-педагогічних традицій козацтва, національно-патріотичне виховання обдарованих дітей з усього регіону.

Адреса:

39065, м. Запоріжжя,
пр. Ювілейний, 19-а, п/с 222,
тел. (061-2) 42-13-12.
Валентина Єршова, директор.

Феодосійська загальноосвітня школа-колегіум «Аріадна» (1993) — перша спроба організації українського навчального закладу в російськомовному середовищі.

Адреса:

98109, Автономна Республіка Крим,
м. Феодосія,
вул. Челнокова, 80, кв. 2,
тел. (065-62) 3-44-35.
Анатолій Півненко, директор.

Донецький гуманітарний колегіум (1994) — навчальний комплекс дошкільних закладів та школи I—III ступенів.

Адреса:

83000, м. Донецьк,
бульвар Шкільний, 15,
тел. (0622) 37-84-91.
Ігор Авдієнко, директор.

Черкаський колегіум «Берегиня» (1993) — здійснює поглиблену підготовку за фізико-математичним, гуманітарним та суспільним напрямками.

Адреса:

18008, м. Черкаси,
вул. Хоменка, 14/1,
тел. (047-2) 63-78-45.
Василь Титаренко, директор.

Колегіум «Гуцульщина» (1997).
Разом із поглибленим вивченням

шкільних дисциплін велика увага надається вивченню традиційних народних промислів: різьблення, ткацтва, писанкарства.

Адреса:

78635, Івано-Франківська обл.,
Косівський р-н, с. Рожнів,
тел. (034-78) 2-61-12.
Євген Галичук, директор.

Сіверськодонецький колегіум

(1998) — поглиблене вивчення гуманітарних та фізико-хімічних дисциплін.

Адреса:

93400, Луганська обл.,
м. Сіверськодонецьк, вул. Гоголя, 37,
тел. (064-52) 4-04-75.
Ліна Міхно, директор.

Херсонський колегіум ім. Є. Маланюка (2000) — створений на колективній власності з метою відпрацювання новітньої моделі національної школи з чітко визначеним пріоритетом національного виховання.

Адреса:

32508, м. Херсон, вул. Ладичука, 123,
тел. (0552) 26-37-66.
Марина Родненко, директор.

Рогатинський колегіум ім. Володимира Великого — наймолодший заклад у родині колегіумів (з вересня 2000 року) з поглибленим вивченням гуманітарних та фізико-математичних дисциплін. Активно співпрацює з закордонними навчальними закладами та установами.

Адреса:

77000, Івано-Франківська обл.,
м. Рогатин, вул. Шевченка, 1,
тел. (03435) 2-16-02
Ігор Доронюк, директор.

Є серед наших колегіумів і два вищі навчальні заклади 11 ступеня акредитації. Це Кременецький педагогічний коледж ім. Т. Шевченка, Тернопільський колегіум «Галичина».

Кременецький педагогічний коледж ім. Т. Шевченка (1999) — надає освіту на рівні молодшого спеціаліста та бакалавра за напрямками: дошкільне виховання, трудове навчання та обслуговуюча праця, образотворче мистецтво, музичне мистецтво та музичне виховання, філологія (англійська і німецька мови та літератури), біологія, дошкільне виховання, фізичне виховання і спорт.

Адреса:

47003, Тернопільська обл.,
м. Кременець, вул. Ліцейна, 1,
тел./факс (03546) 2-19-91.
Опанас Ломакович, директор.

Тернопільський колегіум «Галичина» було взято під опіку НаУКМА 1997 року. Цей заклад проліцензовано як коледж. Він дає фахову освіту на рівні молодшого спеціаліста за багатьма напрямками. Серед них: юридичний, філологічний, економічний та комп'ютерних технологій. Це перший заклад такого типу в західному регіоні України.

Адреса:

46001, м. Тернопіль,
вул. Хмельницького, 15,
тел. (035-2) 22-11-93.
Марія Баб'юк, директор.

У квітні 1998 року було засновано Асоціацію колегіумів при НаУКМА. Це громадська організація, що ставить за мету об'єднати зусилля всіх колегіумів на базі створення нових навчальних програм, спеціальних методичних розробок та підручників для колегіумів. На додаток до того Асоціація прагне не тільки міцніше з'єднати колегіуми з НаУКМА, а й налагодити міжколегіальні зв'язки, щоб колегіанти та викладачі з різних регіонів спілкувалися між собою. Цьому слугує і часопис «Могилянські джерела».

Ольга Шуть,
помічник віце-президента

3

навчальн

(1 корпус, кімн. 303, тел. 463-69-31).

Наукова бібліотека НаУКМА

1 корпус — Бакалаврська бібліотека (кімн. 108, 112, 118, 120, 122, 123, 124, 126, 129, 131, 133, 135, 137, 139).

Староакадемічний корпус — Дослідницька бібліотека (читальна зала, зала періодики, книгосховище).

4 корпус — Правнича бібліотека, Американська бібліотека, Бібліотека ШСР.

Тел. 416-60-55, 416-60-35,
417-31-13;

<http://www.ukma.kiev.ua/ukmalib>
e-mail: library@ukma.kiev.ua

У процесі навчання та дослідницької діяльності студентів, викладачів та співробітників НаУКМА мають змогу швидко та ефективно отримувати інформацію, скориставшись фондами наукової бібліотеки Університету.

Бібліотека — навчально-допоміжний, інформаційний, науковий, культурно-освітній структурний підрозділ Університету. Основна мета діяльності Бібліотеки — максимальне та оперативне задоволення потреб користувачів в інформації та документах, забезпечення потреб навчального процесу та наукової діяльності з усіх напрямів фахового спрямування Університету.

Сьогодні бібліотека поділена на Бакалаврську (навчальна література на абонементах та у читальних залах) та Дослідницьку (наукова література, цінні та рідкісні видання, колекції, періодичні видання), відокремлені Правнича бібліотека та Американська бібліотека.

Сучасний фонд Бібліотеки становить близько 230 тис. примірників. Література підбирається так, щоб якомога краще відповідати навчальним програмам Університету та планам науково-дослідної роботи, забезпечити різноплановий підбір інформаційних джерел. Вагому частину книжкового фонду (близько 40 відсотків) складає література іноземними мовами, переважно англійською. Поряд із

цим — значна кількість видань французькою, німецькою, російською, польською та іншими мовами. Фонд бібліотеки має сучасні носії інформації на компакт-дисках (переважно довідкові видання), електронні бази даних.

У фонді періодичних видань понад 1000 назв вітчизняних і зарубіжних журналів та газет у друкованому та електронному вигляді.

Наукова бібліотека утримує 24 колекції бібліотек відомих учених, діячів науки і культури України та інших країн світу.

До послуг користувачів електронний каталог (доступний також через Інтернет: www.ukma.kiev.ua/ukmalib), комп'ютерні читальні місця розташовані у відділі бібліографії. Запроваджена інтегрована автоматизована бібліотечна система ALEPH, що забезпечує оперативний доступ до будь-якої інформації. Бібліотека під'єднана до мережі Інтернет.

Бібліотека реалізувала більше 20 Грантів, що сприяє становленню бібліотеки як однієї з головних творчих лабораторій Університету.

Бібліотека випускає щоквартальник «Бібліотечні новини», який вміщує інформацію про події, нову літературу тощо.

До послуг користувачів — можливість ксерокопіювання в кожному приміщенні бібліотеки.

Тетяна Ярошенко, директор

ГОДИНИ РОБОТИ БІБЛІОТЕКИ:

БАКАЛАВРСЬКА БІБЛІОТЕКА:

читальні зали:

8.00—19.00

субота — 10.00 — 18.00

вихідний — неділя

абонементи:

9.00—18.00

вихідні — субота, неділя

відділ бібліографії:

9.00 — 18.00

субота — 9.00 — 15.30

вихідний — неділя

ДОСЛІДНИЦЬКА БІБЛІОТЕКА:

читальна зала періодичних видань:

9.00 — 18.00

субота — 10.00 — 18.00

вихідний — неділя

дослідницька читальна зала:

9.00 — 18.00

субота — 10.00 — 18.00

вихідний — неділя

ПРАВНИЧА БІБЛІОТЕКА:

9.00 — 18.00

субота 10.00 — 16.00

вихідний — неділя

Американська бібліотека

14.00—19.00

субота — 10.00 — 16.00

неділя, понеділок —

вихідний.

Навчально-методичний відділ

1 корпус, кімн. 212, 214

тел./факс: 416-60-75

Головне завдання — координація роботи факультетів, департаментів, кафедр із планування, організації, методичного та матеріально-технічного забезпечення навчального процесу на рівні сучасних вимог.

У плануванні та організації навчального процесу відділ забезпечує:

- підготовку зведених показників прийому та випуску студентів;
- експертизу навчальних планів;
- узгодження щорічного графіка-календаря навчального процесу, розкладів занять, заліково-іспитових сесій, графіків засідань державних кваліфікаційних комісій;
- ефективне використання аудиторного фонду;
- аналіз успішності та підсумкової атестації студентів;

- інформування спудеїв та викладачів про зміни в умовах та вимогах до навчання.

У навчально-методичній роботі відділ зосереджує свої зусилля на:

- вивченні, узагальненні та впровадженні нових технологій і передового досвіду організації вищої освіти;
- забезпеченні студентів і викладачів навчальною документацією.

Головне в матеріально-технічному забезпеченні для відділу — постійне вивчення потреб і стану засобів навчання, оперативне внесення пропозицій ректорату щодо зміцнення й осучаснення навчальної бази.

Віра Дорошенко, керівник

Відділ зв'язків із громадськістю (Public Relations Department)

4 корпус, кімн. 401,
тел./факс 417-82-15,
e-mail: pr@ukma.kiev.ua

Відділ PR було створено в НаУКМА першим серед інших ВНЗ України. Основні напрями діяльності:

- збір та поширення оперативної та об'єктивної інформації про діяльність Університету;
- зв'язки із засобами масової інформації;
- організація та проведення загальноуніверситетських акцій та заходів: Посвята в студенти, День Академії, День відкритих дверей, конференція (церемонія вручення дипломів), зустрічі із видатними політичними, культурними, науковими та бізнесовими діячами світу та України тощо. Зв'язки з випускниками;
- підтримка прес-, фото-, фоно- та відеоархівів НаУКМА;
- розробка та виготовлення рекламно-сувенірної продукції, а також інформаційних матеріалів про діяльність Університету.

Відділ зв'язків із громадськістю користується популярністю серед студентів Академії, які мають можливість набути тут досвіду в галузі Public Relations і зробити власний внесок у розбудову своєї Aima Mater.

Світлана Лутчин, керівник

Відділ перспективного розвитку

4 корпус, кімн. 407,
тел./факс 463-71-10,
e-mail: fr@roller.ukma.kiev.ua

Відділ перспективного розвитку здійснює пошук фінансування для реалізації проектів НаУКМА, спрямованих на поліпшення якості навчального процесу, формування матеріально-технічної бази, ремонт і реконструкцію будівель.

У 2000—2001 навчальному році було оголошено основною акцією видання енциклопедії «Києво-Могилянська академія в іменах».

Проводилася також робота за напрямками:

- створення Магістерської програми з Бізнес-адміністрування;
- створення серії «Підручники НаУКМА». Конкурс на написання україномовних підручників, навчальних посібників для вищих навчальних закладів;
- іменні студентські Гранти (на 2001—2002 рр. засновано 34 Гранти);
- «Професорська стипендія» — створення стипендійного фонду для надання стипендій науковцям та викладачам Академії;
- «Іменна аудиторія» — ремонт та вмеблювання навчальних аудиторій фізичними та юридичними особами;
- Інтернет у НаУКМА;
- реставрація Благівщенської церкви;
- ремонтно-реставраційні роботи історичних будівель КМА;
- поповнення фонду Наукової бібліотеки НаУКМА: підручники та наукова література, періодичні вітчизняні та закордонні видання;
- проведення громадських заходів НаУКМА (конвокація, посвята в студенти, День Академії).

На 2001—2002 навчальний рік пріоритетними оголошено проекти:

- Будівництво другого гуртожитку НаУКМА.
- Професорська стипендія.

Віра Балацька, керівник

Відділ міжнародного співробітництва

5 корпус, кімн. 25, 26,
тел. 416-50-16

Відділ спрямовує свою міжнародну діяльність на встановлення, зміцнення та поглиблення міжнародних гуманітарних зв'язків Університету в межах чинного законодавства України за міждержавними угодами та шляхом укладання угод із закладами освіти, міжнародними фондами, іншими організаціями та іноземними громадянами.

Академія підтримує зв'язки більш ніж з 50 університетами світу, а в 2000—2001 навчальному році були підписані угоди про:

- * співпрацю з Concordia International University, Estonia;
- ♦ створення Колегіуму Польських і українських університетів;
- * співпрацю з Варшавським університетом;
- співпрацю з Університетом ім. Марії Кюри-Склодовської.

Серед почесних іноземних гостей, делегацій, які відвідали НаУКМА в 2000—2001 навчальному році, — заступник міністра торгівлі та промисловості Південно-Африканської Республіки пані Л-Б. Хендрікс; Надзвичайний та Повноважний Посол США в Україні пан Стівен Пайфер; директор Європейського банку реконструкції та розвитку Хорст Келлер; Президент Республіки Македонія пан Борис Трайковскі; Надзвичайний та Повноважний Посол Угорської Республіки в Україні пан Янош Кішфалві; директор ЄБРР в Україні Ендрю Сітон; Надзвичайний та Повноважний Посол США в Україні пан Карлос Паскуаль.

Програми, за якими студенти та викладачі НаУКМА їздили на стажування / навчання за кордон у 2000/2001 навчальному році:

- ♦ Гарвардський літній інститут українознавства (США);
- міжнародні літні школи в університеті м. Уппсала (Швеція) та в університеті м. Осло (Норвегія);
- * програма імені Едмунда Маскі для навчання в університетах США;
- «Віртуальний університет», програма «Акт на підтримку свободи» (США);

- ♦ програми в Центральноевропейському університеті (Будапешт, Угорщина), Лондонській школі економіки та політології;
- * річні та літні програми навчання в університетах Німеччини;
- літня дослідницька лабораторія з вивчення Росії та Східної Європи в університеті Іллінойсу (Урбана-Шемпейн, С111А);
Інститут вищих наукових, технологічних та суспільних досліджень (Грац, Австрія).

Лариса Човнюк, керівник

Культурно-мистецький центр

вул. Іллінська, 9,
тел. 416-21-54

Діяльність Культурно-мистецького центру НАУКМА спрямована на збереження кращих мистецьких традицій Києво-Могилянської академії, на розвиток усіх напрямів сучасного українського, а також презентацію зарубіжного мистецтва.

У структурі КМЦ функціонують:

Галерея мистецтв, де постійно проводяться виставки найкращих майстрів українського та зарубіжного малярства, скульптури, графіки, декоративно-прикладного мистецтва, ху-

дожної фотографії, а також презентації молодого сучасного мистецтва.

Експериментальний театр-студія, лауреат кількох найпрестижніших в Україні театральних нагород «Київська пектораль», в т. ч. дві прем'єри у 1998 році, відзначені трьома нагородами в різних номінаціях. Театр бере участь у кількох міжнародних проєктах, зокрема «Земля обітована» (м. Лодзь, Польща). Театр працює в напрямі нетрадиційних постановок, а також експериментує у т. зв. вуличному «дикому» театрі. У творчому доробку колективу багато цікавих вистав, що стали помітною подією в мистецькому житті не тільки України, а й за її межами.

Студентський театр НАУКМА «LUDUS» (художній керівник і режисер — Анатолій Петров) — лауреат фестивалю студентських театрів м. Києва (1998 та 2000 років), постійний учасник загальноміських свят «День Києва», «День молоді» та ін. Його участь стала вже традиційною в щорічному міжнародному фестивалі «Золотий Лев» у Львові. У 1998 році «LUDUS» брав участь у міжнародних театральних фестивалях «ZDaERZENIA» (м. Люблін, Польща) та «SENA» (м. Ганновер, Німеччина).

Студентський кіноклуб (керівник — Ольга Брюховецька), в якому проводяться перегляди кращих досягнень світової та вітчизняної кінокласики, а також творчі зустрічі з відомими кінорежисерами, акторами тощо.

Академічна хорова капела «Почайна» (художній керівник — Олександр Жигун): з репертуаром української і зарубіжної класики та обробок українських народних пісень; високий рівень виконавської майстерності забезпечує «Почайні» участь у фестивалях хорової музики як в Україні, так і за кордоном. Учасник міжнародного фестивалю «MUSIC WORLD» у м. Фівізано (Італія, 1998).

Ансамбль старовинної музики (художній керівник — Тетяна Трегуб), що працює над відновленням кращих здобутків музичного мистецтва XV — XVII століть.

Майстерня кераміки (керівник — Володимир Онищенко), де студенти опановують техніку пластики, знайомляться з традиціями українського гончарного ремесла, народної іграшки, глиняної скульптури.

Ансамбль бального танцю.

Музична студія.

Культурно-мистецький центр Києво-Могилянської академії — ініціатор та організатор першого в Україні міжнародного фестивалю вуличних театрів «Відкрите небо» в м. Києві (травень 1999 р.).

КМЦ регулярно проводить дисотеки, де пропагується та презентується краща українська та зарубіжна сучасна музика. Центр активно працює в напрямі залучення коштів для організації мистецьких проєктів, придбання звукотехнічної апаратури для творчих молодіжних акцій, студентських свят тощо. Більшість проєктів здійснюється за підтримки спонсорів та меценатів, зокрема: Міжнародного фонду «Відродження», Гете-Інституту, Польського Інституту в Києві, відомих торгових марок «Пармалат», «Крафт», «Якобс Сушард Україна», «Tetra Pack», «Coca-Cola» та ін., а також посольств зарубіжних держав.

У планах КМЦ — створення сучасного молодіжного центру для відпочинку, розваг, спілкування, клубної та студійної роботи, розробка культурно-мистецьких проєктів із синтетичним поєднанням усіх видів мистецтва, створення власної студії звукозапису, радіо- та телеканалу.

У 2001—2002 роках КМЦ планує здійснити ряд проєктів, присвячених десятиріччю незалежності України та десятиріччю відродження Києво-Могилянської академії:

- Фестиваль хорової музики «Духовна музика Подолу через віки» за участю академічної хорової капели «Почайна» (художній керівник і диригент Олександр Жигун).
- Міжнародний фестиваль вуличних театрів «Відкрите небо», програмною подією якого стане спільний проєкт українських та польських митців — вуличне дійство «Європейський міф Мазепи в сучасному культурному просторі» (художній керівник та режисер — визнаний в Європі метр вуличних дійств Єжі Зонь).
- Проєкт реконструкції приміщень КМЦ під Галерею мистецтв та меморіальний музей Івана-Валентина Задорожного — визначного майстра сучасного українського образотворчого мистецтва, активного учасника визвольного руху шістдесятників.

Олена Замостян, керівник

Соціально-психологічна служба

4 корпус, кімн. 295,
тел. 416-60-96

Соціально-психологічна служба НаУКМА функціонує з 1993 року. Основні завдання відділу — надання психологічної допомоги особам, які перебувають у кризовому стані або мають психологічні проблеми, сприяння самопізнанню та особистісному зростанню студентів і співробітників Університету.

Головні напрями діяльності соціально-психологічної служби:

- індивідуальні психологічні консультації;
- групові психологічні тренінги;
- » комп'ютерна психодіагностика;
- соціально-психологічні дослідження;
- дослідження рейтингу викладачів;
- психолого-просвітницька робота.

До роботи відділу залучаються студенти-волонтери, відкрито консультаційний пункт у гуртожитку.

*Ольга Лисенко, керівник,
кандидат психологічних наук*

Студентський відділ кадрів

1 корпус, кімн. 110,
тел. 416-22-47

Відділ створено 1998 року з метою тіснішої співпраці адміністрації зі студентами, задоволення їхніх потреб в оперативному оформленні потрібних документів.

До його основних повноважень входить:

- ведення особистих справ студентів;
- облік та заповнення трудових книжок;
- опрацювання наказів про персональний склад і рух студентів (прийом, відрахування, поновлення, академічні відпустки та відрядження), призначення стипендій;
- видача довідок, студентських квитків, дипломів і сертифікатів;
- надання консультацій щодо навчання та працевлаштування.

Наталія Гривчук, керівник

Юридичний відділ

1 корпус, кімн. 205,
тел. 416-60-19

Юридичний відділ НаУКМА створено з метою забезпечення правових основ для ефективної діяльності всіх структурних підрозділів Університету та вдосконалення правової роботи.

Основні завдання відділу:

- організація правової роботи, спрямованої на правильне виконання актів законодавства, інших нормативних актів і документів у НаУКМА;
- сприяння дотриманню законності при застосуванні законодавства про працю;
- надання правової допомоги працівникам та студентам Університету;
- участь у підготовці, укладанні та контролі за виконанням угод;
- організація правової та здійснення претензійно-позовної роботи; представлення в установленому законодавством порядку інтересів Університету в судах та інших органах під час розгляду правових і спірних питань.

Світлана Сироткіна, керівник

Медична частина

1 корпус,
тел. 416-12-46

Медична частина НаУКМА працює з моменту створення університету. У складі медичної частини працює лікар-терапевт і з 1998 року відкрито стоматологічний кабінет, де лікар-стоматолог на сучасному рівні надає допомогу студентам та співробітникам, проводить лікування захворювань ротової порожнини. Працює маніпуляційний кабінет, де прийом веде фельдшер.

Основна діяльність — надання невідкладної допомоги студентам та співробітникам. Проводяться короткі курси лікування, призначені лікарем медичної частини або студентської поліклініки. З метою профілактики проводяться планові щеплення проти інфекційних хвороб. Медичну діяльність координує студентська поліклініка (Київ, вул. Політехнічна, 25/29, ст. метро «Політехнічна», тел. реєстрації 274-32-04), яка веде облік та призначає протирецидивне лікування диспансерним хворим.

З 1999 року медична служба тісно співпрацює з інженерною групою, яка розробляє та виготовляє комп'ютерно-діагностичні прилади «Альфа-02». За допомогою цього обладнання проводиться діагностичне обстеження.

Розробляється новий комп'ютерний комплекс для тестування медикаментів та діагностики за методом Фолля, який не має вітчизняних аналогів.

Проводиться лікування багатьох хронічних захворювань за методом біорезонансної терапії.

Петро Хінкулов, лікар медичної частини

РЕСУРСИ УНІВЕРСИТЕТУ

Інформаційно-комп'ютерний Центр

1 корпус, кімн. 211, 213,
тел. 416-60-94

Започаткований у серпні 1993 року з метою комп'ютеризації Університету і створення його інформаційної системи.

ІКЦ — один із перших в Україні навчальних Інтернет-вузлів, що був у числі 100 найкращих серверів навчальних закладів світу. ІКЦ супроводжує Web-сайт НаУКМА.

Інформаційно-комп'ютерний центр працює над такими проектами:

1. Розвиток інформаційної системи НаУКМА.
2. Запровадження електронної системи керування навчальним процесом.
3. Розробка універсальної метабази інформаційних ресурсів, що дасть можливість користуватися усіма базами даних, з якими працюють співробітники і студенти в НаУКМА.
4. Створення центру підготовки електронних публікацій.
5. Створення центру дистанційного навчання.
6. Підготовка електронного формату навчальних курсів викладачів НаУКМА.

Семен Гороховський, директор

Лабораторія інформатики Департаменту комп'ютерних технологій

2 корпус, кімн. 215,
тел. 416-60-64

Головне завдання лабораторії інформатики — забезпечення навчального процесу в НаУКМА. До складу лабораторії входять:

- * 5 класів IBM-комп'ютерів — 1 корпус (кімн. 306, 307), 2 корпус (кімн. 204, 205) та 4-й корпус (кімн. 312), 14-й корпус (кімн. 6);
- 1 клас комп'ютерів Macintosh Power PC — 1 -й корпус (кімн. 311).

Студенти всіх факультетів набувають базову і спеціальну комп'ютерну підготовку на лекційних та практичних заняттях, а у вільні від занять години можуть самостійно працювати в комп'ютерних класах.

Усі комп'ютери з'єднані в локальну комп'ютерну мережу і під'єднані до файлового сервера, розташованого в лабораторії (на базі IBM PS/VP Intel 486DX 66, 16 Mb RAM, 2x540 Mb SCSI HDD), та до інших серверів Університету й мережі Інтернет.

Це дає студентам можливість працювати з інформаційними джерелами всього світу. Проводяться навчальні

семінари на теми: електронна пошта, основні команди Unix, інформаційний пошук в Інтернет, створення Web-сторінок.

*Віталій Омельченко,
завідуючий лабораторією*

Студентський Internet-центр

1 корпус, кімн. 307-а
(понеділок—п'ятниця
з 8:30 до 19:30)

Студентський Internet-центр — центр вільного доступу до ресурсів всесвітньої комп'ютерної мережі, якою охоче користуються також і викладачі та співробітники Університету. Користувачам безкоштовно надаються послуги з посилання та прийому листів електронною поштою (e-mail), доступ до глобальної інформаційної системи World Wide Web, Internet Relay Chat, новин USELET, можливість створювати свої Web-сторінки тощо.

Користувачі центру мають доступ до його ресурсів із будь-якої робочої станції комп'ютерної мережі Університету.

Створений із допомогою спонсорів — американських та канадських благодійних організацій, центр підтримується відділом Internet-технологій ДКТ та групою студентів-ентузіастів із різних факультетів та курсів.

Докладну інформацію про центр можна знайти на Web-сторінці: <http://slark.ukma.kiev.ua>.

Лінгафонний кабінет

2 корпус, кімн. 414,
тел. 463-69-30

Вивчаючи іноземні мови, студенти Університету можуть користуватися послугами лінгафонного кабінету, створеного шість років тому і обладнаного за рахунок коштів Фонду родини Феценко-Чопівських. За цей час фонди кабінету поповнилися новим обладнанням, придбаним на кошти Грантів, які отримала кафедра англійської мови.

На цей час лінгафонний кабінет обладнаний стаціонарними магнітофонами, телевізорами, відеодвіками, музичним центром. Аудіотека нараховує понад триста найменувань аудіокасет, відеотека — близько шістдеся-

ти відеокасет із художніми та навчальними фільмами. Це касети не тільки з англійської, а й з німецької, французької, італійської, польської, турецької, естонської, китайської, хорватської мов. Усі викладачі кафедри англійської мови користуються технічними засобами на заняттях: прослуховують аудіозаписи, переглядають навчальні фільми. Всі студенти університету мають можливість самостійно готуватись до занять у лінгафонному кабінеті.

Кабінет працює з 8.00 до 18.00
(під час сесії та канікул —
з 9.00 до 17.00),
перерва на обід — з 13.30 до 14.15,
вихідні — субота та неділя.

Наталя Грушецька, керівник

Кабінет технічних засобів навчання

3 корпус, кімн. 320, тел. 416-43-08

Кабінет технічного забезпечення навчання (ТЗН) у НаУКМА було створено 1992 року з метою підтримки відповідного технічного рівня освітніх заходів, конференцій та офіційно-ділових контактів університету. До функцій кабінету входить нагляд за станом та оновленням технічної бази, виконання замовлень викладачів та адміністрації НаУКМА.

ТЗН оснащено сучасним обладнанням: проекційною апаратурою для демонстрування друкованої та мальованої інформації, аудіо- та відеоапаратурою.

У перспективі кабінет ТЗН планується реорганізувати в науково-технічний відділ.

Михайло Іванов, керівник

ОРГАНІЗАЦІЇ, ЩО СПІВПРАЦЮЮТЬ З НАУКМА

Міжнародний благодійний фонд відродження Києво-Могилянської академії

4 корпус, 2-й поверх, кімн. 402,
тел. 416-15-36

Заснований 1995 року згідно з Законом України про благодійні організації.

Основна мета: акумуляція коштів для надання фінансової підтримки відродженню освітньо-культурної спадщини Києво-Могилянської академії на її історичній території та для здійснення заходів щодо подальшого розвитку академії у статусі Національного університету «Києво-Могилянська академія».

Протягом 2000 року Фондом залучено 4 168 969 гривень, у т. ч.:

- 2 244 475 — іноземна валюта (долари США, німецькі марки);
- 137 092 — відсотки по депозитах в іноземній валюті;
- 32 542 — відсотки по гривневих депозитах;
- 51 632 — дохід від курсових різниць;
- 658 379 — надходження від юридичних осіб;
- 925 711 — надходження від фізичних осіб;
- 117 919 — гранти інших фондів;
- 1218 — від продажу книжок.

Витрати фонду складають (гривень):

- 2 805 825 — зворотна фінансова допомога працівникам університету;
- 1 786 988 — на благодійну діяльність (73 гранти);
- 117 579 — гранти інших фондів;
- 249 — податок на прибуток;
- 55 478 (1,35 %) — на утримання фонду;
- 12 440 (0,32 %) — заробітна плата.

Як і в попередні роки, найбільше коштів було витрачено на допомогу НАУКМА. Протягом року НАУКМА було надано 5 крупних грантів вартістю

120 000, 100 246, 72 000, 150 000, 147 775 гривень. 129999 гривень було витрачено на умеблювання гуртожитків, кафедри англійської мови та факультету природничих наук. На підвищення пропускну здатності та надійності зовнішніх з'єднань комп'ютерної мережі університетського містечка НАУКМА витрачено 120 000 гривень.

В'ячеслав Брюховецький,
президент фонду,

Володимир Кобзар, виконавчий директор

Кредитна спілка «Поміч» Національного університету «Києво -Могилянська академія»

4 корпус, кімн. 244, тел. 416-15-36
e-mail: pomich@ukma.kiev.ua
web-page:
<http://www.ukma.kiev.ua/pub/pomich>

Створена 1995 року. Об'єднує переважно співробітників університету та студентів. Чисельність — 500 осіб. Активи — 65 000 гривень. Вступний (разовий) внесок — 10 гривень. Членський (щомісячний) внесок — 3 гривні.

Позички надаються на строк до 8-ми місяців під такі місячні відсотки: 3,2% — на строк до 1-го місяця, 3,5% — до 3-х місяців, 3,8% — до 6-ти місяців, 4% — до 8-ми місяців. Для спілчан, які мають річний стаж і бездоганну кредитну історію, є пільги (менший відсоток, довший строк кредитування). Максимальний розмір позички — 10% від позичкового фонду, тобто 6000 гривень.

Протягом 2000 року видано 366 позичок на загальну суму понад 160 000 гривень. Третина цих позичок — студентські.

Кредитівка зручна для студентів і як місце для зберігання грошей, які можна одержати назад у будь-який день.

Валентина Ковальська,
виконавчий директор

1 корпус, кімн. 216,

тел. 416-60-96,

e-mail: ktm@ukma.kiev.ua;

Web-site:

http://www.ukma.kiev.ua/pub/KTM

2 корпус, 4 під'їзд, 1 поверх

Тел./факс: 416-60-92

E-mail: KMACADEMIA@MAIL.RU

Web-сторінка: WWW

KMACADEMIA.NAROD.RU

«Кіно-Театр» — ілюстроване видання, аналітичний і водночас популярний мистецький журнал, посередник між глядачем та подіями сучасного світового театрального кінопроцесу.

Головні рубрики журналу: «Світова кінопасика», «Обличчя», «Розмова з майстром», «Прем'єри», «Фільми, які ми бачили», «Кінофестивалі», «Згадаймо», «Мистецька хроніка».

Журнал було засновано 1995 року студентами НаУКМА, слухачами курсу «Кіномистецтво» на чолі з кінокритиком Ларисою Брюховецькою.

3 1996 року разом із НаУКМА співзасновниками журналу стали: Міністерство культури і мистецтв України, Головне управління культури Київської держадміністрації та Подільська районна держадміністрація м. Києва.

Періодичність журналу — раз на два місяці, обсяг — 64 сторінки. Сфера розповсюдження — загальнодержавна, з 1997 року й міжнародна.

Редакція активно залучає до співпраці відомих митців, критиків, а також студентів Академії, організовує наукові конференції: «Українське кіно 90-х» (1999 рік), «Театр: потреба експерименту» (2000 рік). Також бере участь у міжнародних семінарах, фестивалях: «Моделі і практика польсько-українських культурних зв'язків: мистецтво, філософія, література, історія XX століття» (Познань, Польща, 2000 рік), фестиваль «Берлінські театральні зустрічі-38» (Німеччина, 2001 рік).

Часопис сприяє розвитку теоретичних розробок у галузі мистецтвознавства і культурології. Редакція видає серію «Бібліотека журналу «Кіно-Театр»». Уже видано:

Л. Брюховецька «Леонід Осика»;

В. Луговський «Невідомий маестро»;

збірник статей «Світова класика».

У 2001 році — збірник «Поетичне кіно: заборонена школа».

Лариса Брюховецька,
головний редактор

Дочірнє підприємство Видавничий дім «КМ Академія» було створене з метою видання художньої та наукової літератури, підручників, словників, наукових записок та іншої продукції на задоволення потреб НаУКМА, потреб просвітництва та відродження української науки і культури, для підтримки культурних зв'язків з іншими країнами світу. Вже вийшли і мали добрий розголос понад сто книжок, зокрема «Вступ до історичної науки», «Вибрані твори» М. Брайчевського, монографії: Галини Кошарської (Австралія) про творчість Ліни Костенко, Мирослави Антонович «Україна в міжнародній системі захисту прав людини», Віталія Щербака «Українське козацтво: формування соціального стану», Володимира-Юрія Даниліва «Солідарність і солідаризм», колективні праці: «Київ в історії філософії» (В. Горський, А. Тихолаз, М. Ткачук, Я. Стратій), «Українські ліві: між ленінізмом і соціал-демократією» (за редакцією О. Гараня та О. Майбороди), «Основи терміноутворення» (А. Дяков, Т. Кияк, З. Куделько), серія російсько-українських словників (медичний, економічний, паперової промисловості, бджільництва, морських термінів), «Словник інтернаціональних терміноелементів грецького та латинського походження в сучасній термінології». В серії «Сумні сторінки історії» побачила світ славнозвісна праця Івана Дзюби «Інтернаціоналізм чи русифікація» та публіцистика Юрія Литвина «Люблю — значить живу». З нагоди сторіччя від дня народження Б. Антоненка-Давидовича вийшла книга невідомих читачам творів письменника — «Нащадки прадідів» (упорядник — Л. Бойко). Особливий резонанс мав ошатно виданий «Патерик Києво-Печерський», адаптований сучасною українською мовою, який вийшов 2001 року другим заводом. Щороку видавництво публікує вступну лекцію, яку за традицією 1 вересня читають люди зі світовим ім'ям. Уже побачили світ лекції Ліни Костенко «Гуманітарна аура нації, або Дефект головного дзеркала» і Миколи

Жулинського «Духовна спрага по втраченій Батьківщині».

У видавництві започатковані серії:

«Вчені НаУКМА», в якій виходять «Збірники на пошану пам'яті» та «Бібліографічні показники»;

«Видання викладачів НаУКМА», де буде випущено підручники, навчальні посібники, словники;

«Методична серія», в якій побачило світ чимало методичних посібників;

«Наукові записки» НаУКМА, що у 12-ти щорічних тематичних випусках і «Спеціальному випуску» презентують науковий доробок усіх факультетів університету.

У серії «Християнські філософи» вже вийшли книжки «З рукописної спадщини» Памфіла Юркевича, «Ното історіа» Габрієля Марселя й «Історія та істина» Поля Рікера.

Сьогодні редакційна група видавництва плідно працює над випуском енциклопедичного видання «Києво-Могилянська академія в іменах».

А на робочих столах у видавництві — рукописи нових праць, методичних розробок, словників.

Віра Соловійова, директор

Київський міжнародний інститут соціології (КМІС)

04070, Київ, вул. Волоська, 8/5,
4 корпус, кімн. 229, 230, 262, 263;
тел. 463-58-68, 238-25-67, 238-25-68
E-mail: office@kiis.com.ua
http://www.kiis.com.ua

КМІС — приватна українсько-американська компанія, що співпрацює з кафедрою соціології НаУКМА. Заснований у 1991 році як дослідницький центр Соціологічної Асоціації України, а з 1992 перетворений у приватне спільне підприємство.

Один із напрямів діяльності інституту — сприяння науковій роботі кафедри соціології НаУКМА. КМІС є базою навчально-дослідницької практики з соціології для студентів-соціологів, мета якої — допомога студентам в опануванні методів, форм організації праці в царині їхньої майбутньої професії, формування професійних умінь та навичок для прийняття самостійних рішень під час конкретної роботи.

КМІС має мережу інтерв'юерів, що дає змогу проводити дослідження в

усіх областях України та в Криму, які є репрезентативними як для України в цілому, так і для окремих її регіонів. Розроблений КМІС пакет комп'ютерних програм ОСА для аналізу соціологічних даних (що має експорт у SPSS) використовується практично всіма головними виробниками соціологічної інформації в Україні.

КМІС проводить як власні наукові дослідження, так і дослідження на замовлення. Головна наукова спеціалізація КМІС — порівняльні міжнародні дослідження.

Дослідження КМІС зосереджені на таких темах:

- взаємозв'язки між соціальною структурою та особистістю (спільний американо-польсько-український проект);
- проблеми бідності в Україні (у співробітництві з дослідницькими відділами Світового банку);
- політичні орієнтації населення України;
- моніторинг соціокультурних та соціокультурних параметрів населення України;
- математичне моделювання процесів макросоціальних змін;
- програмне забезпечення соціологічних досліджень.

Інститут виконував широкий спектр досліджень на замовлення — від політичних та соціально-економічних до маркетингових. До банку даних КМІС щорічно додаються десятки досліджень, що використовуються студентами для підготовки курсових, дипломних робіт та кандидатських дисертацій.

*Володимир Паніотто, доктор
філософських наук, директор Інституту
Валерій Хмелько, доктор філософських
наук, президент Інституту*

Ресурсний Центр Дому Америки в Україні для викладачів англійської мови

3 корпус, 2 під'їзд, 1 поверх,
тел. 238-66-10

Ресурсний Центр для викладачів англійської мови працює в НаУКМА з вересня 1997 року. Він відкритий для

викладачів з усіх міст України. Членство в Центрі безкоштовне.

У бібліотеці Ресурсного Центру можна користуватися навчально-методичними матеріалами: літературою, аудіо- та відеокасетами, комп'ютерними програмами. Книги та інші посібники видаються на термін від двох тижнів до одного місяця. За попереднім замовленням деякі комплекти книг можна брати на період до шести місяців.

У Центрі працюють американські спеціалісти з методики викладання англійської мови, проводяться семінари та покази фільмів.

Асоціація колишніх членів Конгресу США Парламентська програма «Помічник голови комітету Верховної Ради України»

Києво-Могилянська академія,
вул. Волоська 8/5,
4 корпус, кімн. 120.

Координатор: Олена Давиденко
т. 238-24-90, e-mail: VK@OR.COM

3 липня 1995 року Асоціація колишніх членів Конгресу США здійснює програму стажування студентів у комітетах та підрозділах Секретаріату Верховної Ради України протягом одного року. У програмі можуть взяти участь студенти з усіх регіонів України, попередньо виконавши досить сувору процедуру відбору. Програма стажувань передбачає набуття додаткових знань та досвіду: інтерни мають можливість відвідувати курси з права, економіки, проходити теоретичну підготовку, яка допомагає зрозуміти процес законотворення та державного управління. Надається можливість набути досвіду використання комп'ютерної мережі Інтернет та інших інформаційних систем, поглибити знання з іноземних мов. Програма, яку здійснює Асоціація колишніх конгресменів США, допомагає організувати навчальні семінари та програми обміну досвідом помічників народних депутатів і працівників окремих міністерств України.

У рамках програми передбачено проведення зустрічей з видатними діячами та ряд загальноосвітніх заходів.

3 1999 року програма проводиться спільно з Національним університетом «Києво-Могилянська академія» та Асоціацією народних депутатів України. Навчальні курси для інтернів організовує і проводить Правничий факультет НаУКМА.

Центр Сучасного Мистецтва при НаУКМА (ЦСМ)

04070 Київ, вул. Сковороди, 2,
Староакадемічний корпус НаУКМА,
тел. 238-24-46, факс 238-24-48,
e-mail: art@cca.kiev.ua,
Web — <http://www.scca.kiev.ua/>

Центр Сучасного Мистецтва було засновано Джорджем Соросом у 1993 році як ділянку міжнародної мережі ЦСМС з метою стимулювати художнє середовище, надаючи можливість художникам, мистецьким організаціям та професіоналам у сфері мистецтва створювати проекти, брати участь у виставках, отримувати інформацію та налагоджувати локальні та міжнародні контакти. 3 лютого 1999 року Центр продовжує працювати вже як незалежний Міжнародний Благодійний Фонд «Центр Сучасного Мистецтва», що є співзасновником асоціації ICAN (Міжнародна Мережа Сучасного Мистецтва).

Освітня та дослідницька діяльність ЦСМ спрямована на побудову гнучких паралельних освітніх моделей, розбудову аудиторії сучасного мистецтва.

Виставкова діяльність ЦСМ концентрується на авторських проектах професійних кураторів та художників.

Інформаційно-медіальний напрям СМ сфокусовано на питаннях застосування сучасних технологій у творчому процесі. З цією метою відкрито Інтернет-центр та медіа-лабораторію, проводяться навчальні семінари.

Як єдина існуюча професійна програма в Україні, що працює з сучасним візуальним мистецтвом, ЦСМ функціонує як міжнародний пункт обміну і співпраці українських художників та як навчальний, інформаційний центр.

Офіс ЦСМ працює щодня, крім суботи та неділі.

Під час демонстрації виставок Галерея працює з 13.00 до 18.00 щодня, крім понеділка.

Юрій Онух, директор

Міжнародний центр перспективних досліджень

вул. Волоська 8/5,
Київ 04070, Україна
Телефони: 044/ 462-49-37, 38.
Факс: 044/ 463-5970
E-mail: office@icps.kiev.ua.
Web: www.icps.kiev.ua

Незалежна, неприбуткова дослідницька організація, мета якої — впроваджувати в Україні концепцію та процедури публічної політики шляхом допомоги урядові та громадськості глибше усвідомити потребу аналізу варіантів політичних рішень.

Центр сприяє створенню процедур змістовного діалогу між представниками законодавчої, виконавчої влади та громадськості і виконує свою місію завдяки здійсненню проектів у таких сферах:

*** Економічна політика.**

Головні завдання економічної політики на етапі трансформації — створення середовища, що сприятиме розвитку приватної ініціативи, та раціональне використання суспільних ресурсів. Ми застосовуємо сучасні економічні знання для розв'язання найважливіших проблем у виробленні і втіленні ринкової економічної політики в Україні.

• Державне управління.

Посилення стратегічної ролі уряду потребує запровадження нових процедур ухвалення рішень та розвитку аналітичних умінь. Ми виконуємо дослідження і готуємо навчальні програми, спрямовані на підвищення інституційної спроможності державної машини до здійснення реформ.

*** Освітня політика.**

Розвиток ринкової економіки та демократії вимагає нових підходів до освіти: навчальні програми мають давати знання, потрібні за умов демократії, ринку та глобалізації суспільних процесів. Наша участь у процесі реформування національної освіти полягає в тому, що ми допомагаємо урядові і громадськості розвивати спроможність до роботи та втілення освітньої політики.

• Політика європейської інтеграції.

Досягнути європейського рівня де-

мократії та економічного розвитку можна лише завдяки європейській інтеграції. Ми прагнемо втілити цю мету, сприяючи виконанню таких завдань: 1) впровадження стандартів Європейського союзу в різних сферах суспільного життя; 2) посилення спроможності уряду ефективно керувати процесом європейської інтеграції; 3) поліпшення громадської обізнаності в питаннях про переваги, які одержить Україна завдяки інтеграції в ЄС.

• Регіональна політика.

Демократія вимагає децентралізації державного управління, розвитку місцевого самоврядування та створення системи горизонтальних зв'язків між регіонами. Ми допомагаємо регіональним органам влади приймати кращі рішення через запровадження процедур публічної політики.

У Центрі працює багато випускників та студентів Києво-Могилянської академії.

Віра Нанівська, директор

Японський Центр при НаУКМА

Київ, 04070, вул. Волоська, 10,
перший поверх,
тел. 463-58-65, факс 417-35-20,
e-mail: jpnCNT@carrier.kiev.ua

Японський центр створено урядом Японії і безпосередньо підпорядковано Комітетові зі сприяння при МЗС Японії. Мета Центру — сприяння підготовці провідних кадрів економічної галузі України.

У Центрі проводяться різноманітні лекції та семінари, під час яких слухачам передаються знання та досвід, набуті економічно розвиненими країнами світу і зокрема Японією; проводяться курси японської мови. В проведенні семінарів беруть участь українські фахівці.

У Центрі працює бібліотека, де зібрана література, що знайомить із культурою, історією та економікою Японії, сьогоденням японського народу, мовою, а також матеріали всіх попередніх семінарів з економіки, відео та аудіоматеріали.

Комп'ютерний клас на 25 робочих місць дає можливість для пошуку потрібної інформації в мережі Інтернет.

Участь у семінарах та лекціях, користування літературою тощо здійснюється безкоштовно.

Японський центр активно співпрацює з Центром сходознавства НаУКМА, який регулярно проводить семінари з японознавства.

СП «ІМІДЖ ОСВІТА» при НаУКМА

04070, Київ, вул. Волоська, 8/5,
5 корпус НаУКМА, тел. 463-58-40(41)

Поштова адреса:
02096, Київ-96, а/с №64

СП «ІМІДЖ ОСВІТА», засноване в 1991 році,— представник в Україні міжнародного коледжу Віган (Велика Британія). «ІМІДЖ ОСВІТА» має надійну репутацію професійної компетентності високого рівня. Тут уперше в Києві було впроваджено нову методику навчання англійській мові за системою «ТРЕНІНГ», однією з найкращих у цій галузі.

Сьогодні «ІМІДЖ ОСВІТА» функціонує при НаУКМА, даючи можливість поліпшити свій рівень знань англійської мови всім охочим. Підтвердженням високого рівня гарантій став факт стовідсоткового успішного складання іспиту на Перший Кембріджський сертифікат учнями «ІМІДЖ ОСВІТИ» у 2000 році. «ІМІДЖ ОСВІТА» пропонує тренінги в Києві, а також і можливість здобути середню та вищу освіту у Великій Британії за 20 спеціальностями.

Додаткову інформацію можна знайти на офіційному сайті компанії:
www.english.com.ua

Володимир Коливай, директор

Британська рада (British Council)

04070, Київ, вул. Г. Сковороди, 4/12,
тел. 490-56-00, факс 490-56-05

Представництво Британської Ради в м. Києві на території НаУКМА було відкрито в квітні 2000 року. Напрями діяльності представництва:

- ® надання інформації про Сполучене Королівство;
- « надання практичної допомоги громадським організаціям через мережу Центрів підтримки громадських організацій;
- викладання загальних та спеціалізованих курсів англійської мови, підготовка до екзаменів;
- співпраця з Міністерством освіти України в розробленні нових навчальних курсів для підготовки викладачів англійської мови;
- надання можливості громадянам України скласти британські іспити з англійської мови, що визнаються в усьому світі;
- надання освітньо-інформаційного сервісу;
- презентація британських мистецьких заходів.

Акція «Чистий Сковорода»

СТУДЕНТСЬКЕ ЖИТТЯ

Якщо ззовні поглянути на Університет «Києво-Могилянська академія» — найстаріший вищий навчальний заклад Східної Європи:

«Для мене величезна приємність бути свідком відновлення цього історичного університету як члена міжнародної інституції — тобто Республіки навчання, і бачити, що він вправно продовжує пропагувати гасло тієї Республіки — Взірцевість!..» — Роберт Манделл, лютий 2000 року.

«Дуже вдячний Вам за вражаючу та цікаву інформацію про діяльність НаУКМА. Надана інформація яскраво свідчить про відродження України, і я радію і пишаюсь тим, що, хоча і віддалено, але маю честь бути причетним до цього...» — Збігнєв Бжезінський, травень 2000 року.

«Києво-Могилянська академія, на мій погляд,— це символ української культури, української ідентичності та історії. Вона, як найстаріший університет, уособлює відродження України...» — професор історії Вільям Глісон (США), лютий 2001 року.

Очима студентів НаУКМА — це:

«...навчання, навчання, навчання...

... свідомість!..

...студенти, мультинаціональна тусовка, плац, Брюховецький...

...теплиця, де вирощують таланти...

...АКАДЕМІЯ (усі великі літери)...»

Якщо Ви хочете здобути ґрунтовні, поглиблені знання з того чи іншого предмета, поглянути на питання очима сучасних дослідників і науковців України та зарубіжних країн, бути у вирі світових подій і разом з тим не забувати, що життя є чудовим, то НаУКМА задовольнить Ваші прагнення.

Якщо Ви прагнете працювати з цікавими людьми, побачити у своїх викладачах не тільки кваліфікованих працівників, захоплених своєю роботою, а й справжніх друзів та співрозмовників, які вміють розуміти студентів та прислухатися до них як до рівних колег, Ви зустрінетеся з ними в нашому Університеті, де на перерві

можна зайти на кафедру, поділитись останніми новинами, почути поради.

Якщо Ви комунікабельна людина, яка полюбляє бути у вирі життя й насолоджуватися спілкуванням із неординарними особистостями, то в нашому закладі на Вас чекає безліч друзів. У цих стінах знаходять порозуміння та спільну мову вихідці з різних регіонів України, будуючи свою мініатюрну модель демократичної держави.

Якщо Ви не байдужі до свого здоров'я, Вас приваблюють спортивні тренування, змагання і перемоги, Ви людина завзята й енергійна — на Вас чекають у спортивному комплексі Академії колеги-спортсмени, а викладачі кафедри фізичного виховання допоможуть Вам знайти своє місце в чудовому світі спорту.

Якщо ж Ви надаєте перевагу спокійному ритмові життя, любите щирі, дружні стосунки, то в Університеті навчається відносно небагато студентів і тут підтримується свій особливий, камерний внутрішній світ.

Якщо Ви не збираєтесь стати «книжковим хробаком» й усі студентські роки «гризти граніт науки», а навпаки, пам'ятаєте про свій вік і про море інших цікавих речей, окрім навчання, то Вас, певно, задовольнить те, що «гарячі точки» творчого життя Києва часто переселяються в НаУКМА. Це — художні виставки **Галереї мистецтв**, виступи університетської хорової капели «Почайна», Могилянські музичні вечори в Конґреґаційній залі Староакадемічного корпусу.

Якщо не в Ваших правилах бути мовчазним спостерігачем, Ви можете бути безпосереднім учасником мистецького життя. На Вас чекає **Експериментальний театр-студія, Лабораторія старовинних інструментів, студія гончарного та емальєрного мистецтва**. За участі та ініціативи студентів Університету видаються журнали «Кіно-Театр», «Соціальна політика та соціальна робота», «Політична думка», «Вісник Студентської колегії», «Колеґа». Щодня веселою та музичною робить велику перерву сту-

дентське мистецько-інформаційне товариство (**Радіо-СМІТ**).

Якщо ж Ви маєте серйозні наміри щодо свого майбутнього і прагнете, не гаючи часу, подбати про свою кар'єру, НаУКМА — це місце, де Ви якнайшвидше реалізуєте свої здібності. Адже приблизно з третього року навчання значна частина студентства починає шукати можливості практичного застосування набутих знань. Полегшити ці пошуки й допомогти знайти гарну роботу покликаний **Центр працевлаштування НаУКМА** (4 корпус, кімн.108).

Якщо Ви, не цураючись свого, навчаєтесь чужому, до Ваших послуг **відділ міжнародного співробітництва** (5 корпус, кімн. 25), який надає консультації та детальну інформацію про поточні програми обміну студентами для навчання чи стажування за кордоном.

Якщо в процесі напруженої розумової роботи Ви зголодніли — ласкаво просимо до кафе чи **університетської їдальні**, де можна вдало поєднати приємне спілкування та обід, звісно, за відповідну ціну. Для тих, хто не створює ритуалу з процесу вживання їжі, працює звичайна (традиційне меню, традиційні ціни) студентська їдальня.

Якщо ж у певний момент життя Ви відчули психологічний дискомфорт і бажаєте якомога швидше позбутися цих проблем — до Ваших послуг фахівці **соціально-психологічної служби**, які надають індивідуальні консультації, роблять комп'ютерне тестування та пропонують години музичної релаксації. Для тих, хто прагне заглиби-

тись у таємниці власної особистості, проводяться психологічні тренінги.

Якщо Ви думаєте, що студенти Академії мають щось спільне з сухими і виснаженими тяжкими думками науковцями, то це велика помилка. Активно підтримується братами-студентами будь-яка пропозиція відзначити приємні дати року. Особливою увагою користується Бал знайомств (остання субота вересня), День Академії (15 жовтня), День студентів (17 листопада), День св. Валентина (14 лютого), Студентський карнавал (13 січня), вертеп та багато іншого й цікавого — найкраще підтвердження романтично-патріотичного духу справжнього студента. Для тих, хто живе за принципом «тяжко працюю — весело гуляю»,—

Культурно-мистецький центр (вул. Іллінська, 9) разом зі Студентською Колегією та Радіо-СМІТ влаштовує дискотеки.

I, звичайно, найріднішим для всіх студентів НаУКМА є **Деканат студентів** (4 корпус, кімн. 102), де можна одержати потрібну Вам інформацію, поспілкуватися, поділитися ідеями, думками, розказати про нелегке, але щасливе студентське життя, залишити повідомлення, замовити пільговий проїзний на метро, зголоситись на участь у різноманітних конкурсах тощо.

Якщо казати коротко і просто, то студенти НаУКМА — це звичайні собі студенти. Можна навіть простіше, як сказав професор Роланд Піч з Мюнхенського університету після чотирьох років викладання в НаУКМА: «*Прекрасні студенти! Вірю в Україну, дивлячись на них*».

ДЕКАНАТ З РОБОТИ ЗІ СТУДЕНТАМИ

Третякова Олена Василівна,
декан з роботи зі студентами
(4 корпус, кімн. 102, тел. 463-71-13,
факс 462-51-95)

Методист деканату —
Решетова Ірина Миколаївна

Одне з основних завдань Університету — виховання майбутніх лідерів держави шляхом створення умов для зростання та розвитку особистості, здатної творчо мислити і діяти,— неможливе без гармонійного поєднання навчання студента з його позанавчальним життям. У проведенні студентських акцій, вмінні не тільки самоорганізуватися, а й будувати свої стосунки зі всіма академічними структурами та навколишнім світом, мають реалізовуватись усі теоретичні знання та навички, яких студенти набувають під час навчання в Академії.

Саме для розвитку різнопланових можливостей студентів, підтримки в них поваги до загальнолюдських цінностей, прищеплення їм університетських традицій, інтеграції в Академічну Могиллянську корпорацію в 1996 році і був створений Деканат з роботи зі студентами.

Діяльність деканату скерована на:

- участь студентів у творенні єдиної корпоративної культури Університету;
- підтримку та розвиток студентського самоврядування;
- побудову та виконання системи соціального захисту студентів;
- поширення інформації про конкурси, гранти, студентські наукові конференції;

- адміністрування студентськими акціями та організація консультативної підтримки їх із боку відповідних кафедр і служб Університету;
- * дорадництво при створенні та діяльності студентських організацій;
- # проведення навчальних семінарів та тренінгів для студентських лідерів;
- * допомогу в проведенні загальноуніверситетських заходів;
- # збір, аналіз та поширення інформації про молодіжно-студентські ініціативи та акції.

До складу деканату входить Центр працевлаштування студентів. Завдяки його діяльності відбувається залучення студентів до трудової діяльності як у самому Університеті, так і поза його межами, формування навичок студентів у побудові власної кар'єри.

ЦЕНТР ПРАЦЕВЛАШТУВАННЯ СТУДЕНТІВ НаУКМА

4 корпус, кімн. 108,
тел./факс (044) 462-51-95,
e-mail: jcc@ukma.kiev.ua

Центр засновано 1994 року з метою допомоги студентам НаУКМА в пошуках роботи; адаптації студентів до сучасних вимог на ринку праці; підготовки студентів до контактів із майбутніми роботодавцями.

Основні напрями діяльності Центру:

1. Працевлаштування студентів на тимчасові вакансії в межах НаУКМА, де студенти мають змогу відпрацювати плату за навчальні послуги; доведення до відома студентів інформації про кількість затверджених вакансій; оформлення актів та угод про відпрацювання.

2. Працевлаштування студентів та випускників НаУКМА у компанії, фірми та організації; пошук інформації про вакансії тимчасової, постійної роботи; розповсюдження інформації через дошку оголошень; збір резюме та консультування претендентів на вакансії щодо вимог та діяльності компанії-замовника; організація інтерв'ю з кандидатами.

Форми працевлаштування:

- постійна або тимчасова робота;

Ярмарок кар'єр 2001

- » робота на повний та неповний робочий день;
- робота під час канікул;
- стажування за фахом у провідних компаніях;
- волонтерська діяльність.

3. Консультаційна допомога студентам: проведення семінарів: «Самооцінка. Перші кроки на ринку праці», «Написання резюме», «Підготовка до проходження вдалого інтерв'ю. Інтерв'ю»; проведення психологічного тестування, відеозапис та аналіз тренувальних співбесід студентів зі співробітниками відділу; консультації щодо профорієнтації та адаптації до роботи; надання спеціальної літератури з питань працевлаштування, підготов-

ки до інтерв'ю, складання резюме тощо; надання інформації про напрями діяльності фірм-працедавців.

За час існування Центру працевлаштування студентів стало традицією проведення Ярмарків кар'єр, Днів стажування та презентацій компаній. У цих заходах взяло участь близько 150 провідних компаній. На Ярмарках кар'єр останніх років були представлені: Концерн «Надра», Міжнародний комерційний банк, журнал «Компаньйон», журнал «Президент», Ресурсний центр «Гурт», Arthur Andersen, Price-Waterhouse Coopers, Reemstma Ukraine, Unilever Ukraine, Adell Saatchi & Saatchi.

Наші студенти та випускники працюють у компаніях УТ-1, Procter & Gamble, Citibank, ING Bearings, Philips Ukraine, Deloitte & Touche, KPMG, PricewaterhouseCoopers, Kraft Jacobs Suchard Ukraine, Arthur Andersen, Barents Group, Creditanstalt Ukraine, Національний банк України, Українська автомобільна Корпорація, Фонд «Євразія», Western NIS Enterprise Fund, СТБ, Студія «1 + 1», Міністерство закордонних справ України, журнал «Компаньйон», «Молодіжна Альтернатива», Фонд «Відродження», Merx Ukraine, Computer Land, ресторан «Arizona», Pulse IQ, «The Messenger», Gillette Ukraine, Perekhid Media, UMC, SC «Johnson», Reemstma Ukraine, Coca-Cola beverage Ukraine, Prospects Ukraine, Leo Burnett, журнал «Eastern Economist», рекламна агенція «Scholz & Friends Kyiv», Japan American Tobacco, British American Tobacco, Raython Technical Services company, Укрсоц-

Ярмарок кар'єр 2001

банк, ING Bank Ukraine, Інформаційні комп'ютерні системи, Корпоративні тренінгові системи, Spektor, Sachs & Company, Robertson & Blums Corporation, Sigma Bleyzer, газета «Все про бухгалтерський облік».

Вони обіймають посади менеджерів, маркетологів, аудиторів, фінансових аналітиків, рекламних агентів, супервайзерів, бухгалтерів, перекладачів, журналістів, репортерів, особистих помічників.

Ірина Картавцева, керівник

СТУДЕНТСЬКИЙ ВІДДІЛ КАДРІВ

1 корпус, кімн. 110,
тел.: 416-22-47

Відділ створено в 1998 році заради більш тісної співпраці адміністрації зі студентами, задоволення їхніх потреб в оперативному оформленні необхідних документів.

Основні завдання відділу:

- ведення особистих справ студентів;
- « облік та заповнення трудових книжок
- опрацювання наказів про персональний склад і рух студентів (прийом, відрахування, поновлення, академічні відпустки та відрядження), призначення стипендій; видача довідок, студентських квитків, дипломів і сертифікатів;
- надання консультацій щодо навчання та працевлаштування.

Наталія Гоибчук, керівник

СТУДЕНТСЬКИЙ ГУРТОЖИТОК

Багато студентів НаУКМА мешкає в гуртожитку. Поселенням займається Відділ житлового фонду НаУКМА (3 корпус, кімн. 106, тел. 417-71-41, керівник — Наталія Маковська). Правила поселення та проживання в гуртожитку відображені в «Положенні про студентський гуртожиток НаУКМА» та «Правилах внутрішнього розпорядку», з якими можна ознайомитися в Деканаті з роботи зі студентами.

З огляду на те, що студентські роки — найкращі в житті, перелічимо всі переваги гуртожитку, який стає рідною оселею на 4, а можливо, й на 6 років:

- На період навчання місця в студентському гуртожитку надаються студентам, аспірантам, а також родинам, де чоловік і дружина — студенти.
- У гуртожитку блочна система. Один блок має чотири кімнати (на 1, 2, 3 і 4 особи), кухню з балконом, обладнану електричними плитами, холодильником, ванну з душем, туалетну кімнату.
- Гостинний гуртожиток дозволяє запрошувати друзів, родичів, знайомих. При вході відвідувачі подають документ, що посвідчує особу, реєструють його у книзі відвідувачів і залишають документ у чергового до моменту звільнення гуртожитку.
- На першому поверсі працює кав'ярня, пік відвідування якої збігається з трансляцією футбольних матчів по телебаченню.
- На другому поверсі обладнано гімнастичну залу для занять шейпінгом.
- « Пральна кімната на першому поверсі.
- Поряд, у столярній майстерні, можна вирішити проблеми як-то: кран, що тече, двері, що не зачиняються (або не відчиняються), праска, що не гріється, тощо.

Безперечно, що затяті песимісти можуть знайти деякі недоліки життя в гуртожитку. Далека відстань від Академії виправдовується краєвидами Дніпра та парку «Дружби народів», які щодня споглядаються студентами з вікна тролейбуса або автобуса. Окрім того, протягом подорожі має можливість переглянути конспекти, виконати вправи, дочитати книгу і таке інше.

Гуртожиток НаУКМА розташований по вул. М. Цветаєвої, 14-6, тел. 532-27-96. Дістатись туди можна такими шляхами:

ст. метро Петрівка, тролейбус № 30 або автобус № 21, 101 до кінцевих зупинок.

ст. м. Дарниця, автобус № 50 до кінцевої зупинки.

ст. м. Чернігівська, автобус № 34 до кінцевої зупинки.

Гуртожиток розрахований на 600 місць, але НаУКМА намагається за-

безпечити місцем проживання всіх іногородніх студентів, тому пошук нових гуртожитків триває.

Отож ласкаво просимо!

СТУДЕНТСЬКІ ОРГАНІЗАЦІЇ НаУКМА

Студентська колегія — колегіальний виборний орган студентського самоврядування, що представляє і захищає інтереси всіх студентів НаУКМА. Діяльність Студентської колегії спрямована на вирішення студентських проблем на студентському рівні, акумулювання проблем та пропозицій студентства та висвітлення їх на рівні адміністрації, координацію діяльності студентських організацій, активну участь у проведенні загально-університетських студентських акцій, підтримку зв'язків з органами студентського самоврядування інших навчальних закладів (4 корпус, кімн. 106, тел. 416-65-49).

Спудейське братство — добровільна громадська організація студентів НаУКМА, діяльність якої спрямована на відновлення, збереження та поширення кращих національних традицій та традицій Києво-Могилянської академії. Організація святкувань дат народного календаря, вивчення обрядів, студентський вертеп, свято «Намалюй писанку», «круглі столи», присвячені вивченню і поширенню тра-

дицій Києво-Могилянської академії, соціологічні опитування студентів, відзначення днів пам'яті визначних діячів української історії і культури — ось далеко не повний перелік діяльності цієї організації (4 корпус, кімн. 107, тел. 416-65-49, голова — Катерина Поліщук).

Студентське наукове товариство — координує зусилля студентів, спрямовані на дослідження актуальних проблем сучасної науки, забезпечує участь студентів у наукових форумах відповідного рівня (4 корпус, кімн. 106, тел. 416-65-49, голова — Павло Грицак).

«Пласт» — молодіжний центр. Має на меті всебічне патріотичне виховання та самовиховання молоді на засадах християнської моралі (4 корпус, кімн. 105, тел. 238-25-73, голова — Галина Соловій, аспірант).

Молодіжний гуманітарний центр — громадська організація, що об'єднує молодих гуманітаріїв та творчу молодь, сприяє реалізації їхнього творчого потенціалу, регулярно проводить диспути на теми філософських та морально-етичних проблем, до яких широко залучаються не тільки студенти НаУКМА, а й аспіранти та викладачі кафедр, наукові центри. Організатор традиційного «Різдвяного диспуту» (4 корпус, кімн. 105, голова — Віталій Падалка).

Спілка студентів-християн — громадське об'єднання студентів різних християнських конфесій; має на меті

День Академії-2000. Гра переможця шахового турніру з президентом НаУКМА В. Брюховецьким, кандидатом у майстри спорту з шахів

поширення об'єктивної інформації про християнство, сприяння духовному росту студентства, створення репутації КМА як університету з багатими духовно-культурними традиціями (голова — *Михайло Сальников*).

AISEC-KYIV — «Association Internationale des Etudiants en Sciences Economiques et Commerciales» — міжнародна програма стажувань; пов'язані з нею освітні проекти дають можливість отримати міжнародний досвід роботи (4 корпус, кімн. 102, представник — *Юрій Чорненький*).

AEGEE-KYIV — «Association des Etats Generaux des Etudiants de l'Europe» — форум студентів, що сприяє європейській інтеграції та співпраці серед молоді (представник — *Володимире ва -Ли коліт*).

Спілка студентів-правників — громадська організація студентів факультету правничих наук, що підтримує їх у становленні та розвитку як фахівців права, сприяє набуванню ними практичного досвіду роботи, представляє в інших об'єднаннях фахівців у галузі права (голова — *Микола Орлов ФПВН-5*)

СМІТ — Студентське мистецько-інформаційне товариство при Культурно-мистецькому центрі НаУКМА. Діяльність СМІТ відповідає назві організації — це мистецькі акції та презентації, інформаційно-розважальні

програми на студентському локальному радіо-СМІТ, вечірки та дискотеки для могилянців і гостей НаУКМА. СМІТ об'єднує 15 активних членів, завжди відкрите для співпраці з волонтерами, іншими студентськими організаціями. Дізнатися більше про СМІТ можна:

<http://snark.ukma.kiev.ua/-smit>
або <http://www.smit.f2s.com>
(президент — *Віра Сливінська*).

SIFE — «Student In Free Enterprise» — громадська організація студентів факультету економічних наук, які діють у рамках міжнародної програми економічної освіти, інтегруючи сучасні технології в галузі економіки та інших суспільних дисциплін у спільноту студентства НаУКМА та найперспективніші верстви населення (дітей та молодь віком від 10 до 30 років) (голова — *Олексій Рачок, ФЕН-3*).

Клуб інтелектуальних ігор («ЩО? ДЕ? КОЛИ?»), «Брейн», КВК — громадське об'єднання студентів, що залучає студентську молодь до україномовних інтелектуальних ігор (президент — *Михайло Братик, МП-2 (ІТ)*).

Команда «Брейн» — переможець 1-го Київського студентського чемпіонату з брейн-рингу: *Братик Михайло* (капітан) — МП-1 ІТ; *Данченко Анна* — МП-1 ІТ; *Осипов Алім* — 5 р.н., Фін; *Каленюк Євген* — МП-1; *Бедренець Людмила* — 2 р.н., ФПрН; *Галкін Вік-*

тор — 2 р.н., МП «Соціальна робота»; Сімонов Дмитро — 1 р.н., МП «Екологія».

Студентський кіноклуб — організовує перегляд найкращих вітчизняних та зарубіжних фільмів, зустрічі з кінорежисерами, акторами (ведуча — Ольга Брюховецька).

Студентські газети «Колесга», «Еліпс» «Вісник Студенської Колегії», «ЗМІСТ», «Чернетка» — інформують про найважливіші події в НаУКМА, висвітлюють проблеми, публікують літературні та наукові твори початківців.

Студентам Академії надається можливість користуватися дисконтною системою ІБІС. Міжнародна студентська картка-квиток передбачає систему знижок на витрати, пов'язані з подорожами, навчанням і відпочинком (4 корпус, кімн. 106, тел.).

СПОРТИВНА ІНФОРМАЦІЯ

Діяльність кафедри фізичного виховання НаУКМА як організаційно-методичної структури спрямована на залучення студентів до занять фізичною культурою і спортом з метою зміцнення здоров'я та підготовки до майбутньої успішної роботи, адже, як відомо, у здоровому тілі — здоровий дух.

Викладацький склад кафедри складається з досвідчених тренерів-педагогів, серед яких 5 кандидатів наук, доцентів, 6 майстрів спорту. Спортивна база має ігровий та тренажерний зали (3 корпус), а також орендує стадіон і басейн.

Заняття з фізичного виховання обов'язкові протягом перших двох років навчання для студентів усіх факультетів. В осінньому триместрі заняття проводяться на стадіоні заводу «Арсенал», а у весняному та літньому триместрах — у спортивних залах Університету.

Студенти I—II курсів, займаючись фізичним вихованням, отримують заліки двічі за навчальний рік. **Без залік з фізичного виховання студент не може отримати бакалаврський диплом.**

Піклуються тут і про студентів, які з тих або інших причин не можуть виконувати повні програми з фізичної підготовки. Для цієї категорії студентів на кафедрі працює спеціальне навчальне відділення та групи ЛФК і заняття проводяться впродовж трьох років.

На базі кафедри працюють 17 спортивних секцій: атлетизм, бадмін-

тон, баскетбол (чоловічий, жіночий), бойовий гопак, спас, волейбол (чоловічий, жіночий), гирьовий спорт, легка атлетика, міні-футбол (чоловічий), настільний теніс, теніс, пауерліфтинг, плавання, ритмічна гімнастика, шахи, шейпінг. До секцій студенти відбираються на конкурсній основі. Програма занять визначається календарем спортивних змагань. На початок кожного триместру інформація щодо розкладу роботи і календаря спортивних подій подається на кафедральну і загальноуніверситетську дошку оголошень та Web сторінку кафедри.

В Університеті щорічно проводиться Спартакіада «**МОГИЛЯНСЬКІ АГОНИ**». Впродовж останніх двох років кращим факультетом за показниками спортивно-масових досягнень визнано факультет економічних наук.

На чемпіонаті Київського міського спортивного клубу «Гарт» серед вищих навчальних закладів збірні команди НаУКМА з тенісу (жінки та чоловіки), легкоатлетичного кросу, волейболу (жінки та чоловіки), спортивного орієнтування та шахів (жінки та чоловіки) посіли перші місця. Команди з настільного тенісу, плавання, гирьового спорту та пауерліфтингу — другі місця. У змаганнях із танцювальної аеробіки, баскетболу (чоловіки) та міні-футболу наші студенти були третіми.

16 березня — 19 травня 2001 року на спортивній базі Університету про-

водилась II відкрита Спартакіада «Єдина родина» учнівської та студентської молоді, присвячена 10-й річниці незалежності України та 80-річчю Подільського району. Студентські збірні команди нашого Університету вибороли першість у змаганнях із ритмічної гімнастики, шахів, волейболу (чоловіки) та настільного тенісу. З плавання та міні-футболу наші команди були другими, а з баскетболу (чоловіки) — третіми.

Підсумки загальнокомандної боротьби в заліку Спартакіади будуть остаточно визначені у вересні 2001 року, після проведення легкоатлетичного кросу, присвяченого Дню фізкультурника. Отож є нагода могилянцям нового покоління спробувати свої сили в цьому цікавому виді спортивних змагань.

Варто відзначити, іцо на кафедрі проводиться кропітка науково-дослідна робота, до якої залучаються також і студенти.

Так, у поточному навчальному році, за ініціативи кафедри фізичного виховання НаУКМА було проведено конференцію-конкурс студентів ВНЗ м. Києва *«Тілесний гарт та здоров'я студентів на рубежі століть: погляд нової генерації»*. Серед переможців та призерів цього заходу були й наші студенти. Дипломами першого ступеня та цінними подарунками відзначені студенти Рекунова Леся (ФГСН-III), Абрамов Ярослав (ФПвН-II), Дмитренко Наталя (ФСНТ-III). Друге та третє місця вибороли студенти Герасимчук Сергій (ФГСН-III) та Логінов Михайло (ФСНТ-III). 26 травня 2001 року на II міській міжвузівській студентській науковій конференції *«Актуальні проблеми фізичної реабілітації та інтеграції у вищу освіту студентів з обмеженими фізичними можливостями»* наукову доповідь студента Герасимчука Сергія (ФГСН-III) *«Синергетика у формуванні поглядів на культуру тіла»* було відзначено дипломом другого ступеня як оригінальну спробу трактування значення фізичної культури і спорту в сучасному суспільстві.

З 1996/97 навчального року кращому спортсмену — студенту НаУКМА, який бере участь у спортивних змаганнях, надається ґрант Андрія Господина (Winnipeg, Canada). У 2000/2001 навчальному році цей ґрант надано студентці першого року навчання ФГСН Анні Комаровій як кращій спортсменці-тенісистці, виступ якої на першості КМСК «Гарт» дозволив

нашій команді вперше стати другою у Києві та виконати норматив кандидата в майстри спорту.

За підтримки Міжнародного благодійного фонду відродження «Києво-Могилянської академії» в січні 2001 року кафедра провела рекреаційно-культурологічну акцію *«Києво-Могилянські ваганти у Різдвяних Карпатах»*, яка ознайомила наших студентів з історичними пам'ятками Львова, Коломиї, Чернівців та життям і побутом учнів Рожнівського колегіуму.

Таким чином, уся діяльність кафедри фізичного виховання НаУКМА спрямована на втілення принципу збалансованого і гармонійного розвитку особистості студентів за перевіреною часом формулою давньогрецького філософа Епікура: *«Mens sana in corpore sano!»*

ДОВІДКА ДЛЯ ПЕРШОКУРСНИКА

Перші кроки студента-початківця

Отримавши омріяну звістку про зарахування до НаУКМА, не забудьте вчасно приїхати до своєї Aima Mater, адже на вас чекає вир подій.

Як зорієнтуватись у ньому?

30—31 серпня в деканатах і департаментах проводиться *реєстрація всіх студентів*, а з 25 серпня в житловому відділі (3 корпус, кімн. 106) — *вручення дозволу на поселення в гуртожиток* (якщо в цьому є потреба).

31 серпня — ваше перше студентське свято — *урочиста посвята в спудеї НаУКМА*.

За традицією, навчальний рік у НаУКМА починається *загальноуніверситетською лекцією*. Її читають для всіх студентів видатні вчені. Цього року 1 вересня лекцію *«Нові методи стратегічного мислення»* читає Адріян Сливоцький. Не пропустіть!

1 вересня на презентації НаУКМА Ви познайомитеся з президентом, віце-президентами, деканами факультетів, керівниками підрозділів, представниками студентських організацій.

На початку вересня відбудуться *збори студентів*, на яких декани познайомлять вас з особливостями навчання в НаУКМА, з професорсько-викладацьким складом і співробітни-

Лекція в Конгрегаційній залі Академії

ками, з якими вам доведеться працювати протягом усього періоду навчання, дадуть перші поради щодо самоорганізації навчання, найшвидшого й безболісного входження в студентське життя. Тут ви отримаєте *студентські квитки* та *залікові книжки*. Про всяк випадок нагадуємо, що це — документи суворої звітності, які треба дуже берегти.

Протягом першого тижня вам доведеться скласти свій *особистий план опанування навчальних дисциплін* на поточний рік, куди увійдуть не тільки обов'язкові курси, а й ті, які треба обрати самим. Як це зробити, читайте в наступній рубриці «*Як скласти особистий план навчання*», порадьтесь з методистом факультету чи департаменту.

Студентам, які вступили до Університету з інших вищих закладів освіти, надається право отримати на відповідних кафедрах *перезарахування раніше вивчених навчальних дисциплін*, якщо їхній зміст і обсяг відповідають програмам НаУКМА. Заяви на перезарахування приймають деканати й кафедри в перший тиждень, сам перезалік відбувається другого—третього тижня навчання.

Радимо уважно вивчити *розклад занять*, особливо групових, адже пропустив хоча б одного з них за умовами

рейтингової системи оцінки знань і самостійної роботи, яка діє в Університеті, веде до втрат балів, зниження підсумкової оцінки. Справа в тому, що кожна навчальна дисципліна оцінена в **100 балів**. Більшу частину їх студент може набрати не на заліку чи іспиті, а протягом триместру, під час групових занять і самостійної роботи. Саме цей кошик балів — його здобуток, з яким він спокійно може йти на підсумкову атестацію — залік чи іспит, бути впевненим, що його остаточна оцінка не залежатиме від настрою чи примхи викладача.

Зверніть увагу на *графік видачі підручників і посібників* і вчасно отримайте їх у бібліотеці.

Зробивши це, можна з чистим сумлінням готуватись до *балу знайомств*.

Як скласти особистий план навчання

Студент має право значною мірою *самостійно формувати план опанування дисциплін* на кожний навчальний рік — визначати перелік вибірових курсів, обсяг і термін їх вивчення. За потреби він може (за згодою декана факультету) також переносити в часі вивчення окремих обов'язкових дисциплін, якщо при цьому не пору-

шується логіка їх вивчення, змінити в бакалавраті напрям своєї підготовки, спеціальності й спеціалізації, опанувати додаткову спеціальність або сертифікатну програму.

Як краще скористатися цим правом?

Найперше, уважно ознайомтеся з *навчальним планом* обраної вами спеціальності, позначте для себе обов'язкові для вивчення і ті з вибірових дисциплін, які ви хотіли б опанувати.

Майте на увазі, що обсяг і вага кожної дисципліни в навчальному плані вимірюється умовною позначкою — *заліковим балом* (сгесііот), який дорівнює 54 годинам затрат часу на її вивчення. За 4 роки навчання студент має набрати як мінімум *120 залікових балів*, з них не менше 30 — за вибором із рекомендованого випусковою кафедрою списку і 14 — за своїми уподобаннями як із обраної, так і з інших спеціальностей свого або інших факультетів.

Ще 5 залікових балів (а в цілому це складатиме 125) студентові надається безкоштовно. Все, що понад це, вважається платною послугою і здійснюється за встановленими тарифами.

Виходячи з цього, багато студентів 14 особистих і 5 додаткових балів використовують для *безкоштовного опанування додаткової спеціальності*, обсяг навчального плану якої не перевищує 19 залікових балів. Хочете — приєднуйтеся до них!

Подумки складаючи свій план навчання, зважте свої сили. В середньому варто планувати протягом року опанування навчальних дисциплін на 30 залікових балів, щоб потім не порушувати питання про відмову від обраних курсів. Після виходу наказу про склад груп вона неможлива. При цьому не забувайте й про те, що обсяг аудиторних годин на тиждень не має перевищувати 30 — це треба залишити час і на самостійну роботу. *Лише добре встигаючим декан може дозволити збільшити тижневе академічне навантаження для прискореного проходження програми.*

Вперше студент зустрічається з потребою *вибору дисциплін* уже на початку першого року, буквально на першому тижні навчання. У визначе-

ний термін треба звернутися до методиста факультету чи департаменту і заповнити спеціальний бланк плану опанування навчальних дисциплін у двох примірниках, один з яких передається методисту, а другий залишається у студента. На цьому етапі надзвичайно корисно прослухати невеличкий курс *«Методика організації навчальної роботи студента»*.

Надалі всі студенти, зокрема й першого року, оформлюють свій *план на наступний навчальний рік*. Відбувається це в другій половині березня. Цьому заходу передують *збори студентів*, проводяться *консультації кафедр і методистів*, де можна отримати поради щодо змісту свого плану. А у визначені графіком день і годину студент знову ж таки заповнює план опанування навчальних дисциплін у двох примірниках, один з яких залишає в методиста.

Якщо студент обирає *вибірову дисципліну*, він має попередньо записатись у методиста відповідної кафедри й отримати його підпис у своєму плані.

Трапляється, що запис на дисципліну не відбувається з причини малої кількості бажаних її вивчати. Про це студент може дізнатись уже в понеділок наступного тижня, який називається *тижнем корекції*. Щоб не втратити час і потенційні залікові бали, він має у визначений графіком день підійти до методистів кафедри і факультету і записатись на іншу дисципліну, запис на яку відбувся або з великою вірогідністю відбудеться.

Варто мати на увазі, що на деякі дисципліни встановлено *чіткі ліміти запису*. Тому треба заздалегідь подбати про своєчасну заяву.

Багатьом *другокурсникам*, які до цього мають остаточно визначитися з майбутньою спеціальністю, доведеться пройти *конкурсні випробування*, щоб підтвердити право опанувати обрану спеціальність. Найвагоміші аргументи для перемоги — висока успішність, зокрема й з фундаментальних та професійно орієнтованих дисциплін, а також відмінний захист курсової роботи в кінці лютого — на початку березня.

Бажаємо успіхів у здійсненні ваших намірів!

ФАКУЛЬТЕТИ, КАФЕДРИ, НАВЧАЛЬНІ КУРСИ

КУРСИ ЗАГАЛЬНОДЕРЖАВНОГО БЛОКУ:

Економічна теорія-1 (ЕН.Б.01)

2 зал. б., 3 год./тиж., 1 трим., іспит.

Пропедевтичне ознайомлення з основами економічної теорії, з загальними уявленнями про центральні економічні проблеми суспільства, основні засоби економічної координації та аналіз поведінки споживача. Програмою передбачається розгляд питань, пов'язаних із визначенням ціни та обсягу виробництва за умов досконалої конкуренції та монополії.

Продовження: ЕН.Б.26.

Політологія-1 (ПЛ.Б.01)

2 зал. б., 3 год./тиж., 1 трим., іспит.

Основи культури громадянства. Сучасне, цивілізаційне розуміння політики як не тільки боротьби за перемогу своєї, а й узгодження різних позицій, забезпечення цілісного розвитку спільноти.

Продовження: ПЛ.Б.02.

Соціологія-1 (СЦ.Б.1)

1 зал. б., 2 год./тиж., 1 трим., залік, Оссовський В. Л., Оксамитна С. М., Бондар В. С.

«Вступ до соціології» (*Introduction to Sociology*). Початкові знання про предмет соціології, про її основні теоретичні напрями, дослідницькі методи, соціологічне розуміння культури й суспільства, їхньої будови, соціальних структур і соціальних груп, соціальних організацій і соціальних інституцій, соціальних відхилень і соціального контролю, соціальної стратифікації та основних форм соціальної нерівності.

Продовження: СЦ.М.3.

Українська мова (практичний курс української мови та мова ділових паперів) (УМ.Б.01)

1,5 зал. б., 4—2 год./тиж., 1—2 трим., залік, іспит.

Засвоєння орфоепічних та правописних норм, граматичних і синтаксичних особливостей української мови, специфіки ділового мовлення, основ практичної стилістики з урахуванням майбутньої спеціалізації.

Історія України (ІС.Б.01)

4 зал. б., 4 год./тиж., 1—2 трим., залік, іспит.

Перебіг основних подій вітчизняної історії в причинно-наслідкових взаєминах і в міжнародному контексті. Підвалини поглибленого та спеціалізованого дослідження фахових предметів на старших курсах бакалаврату і далі — в магістерському циклі.

Продовження: ІС.Б.07, 17, 18, 19, 30.

Англійська мова-1 (АМ.Б.1)

13 зал. б., 6 год./тиж., 1—2, 4—5 трим., іспит.

Загальний курс англійської мови /General English/ передбачає засвоєння студентами основних мовних навичок (читання, письмо, активне спілкування, аудіювання, реферування) та опанування базових побутових тем. За цей період студент мусить вийти на середній рівень володіння англійською мовою.

Основи права (ПВ.Б.001)

1 зал. б., 3 год./тиж., 3 трим., залік, Смирнова Т. С., Лєвошина Н. А.

Основи загальної теорії держави та права, національного права України, основні правничі системи світу, питання приведення національного законодавства у відповідність із міжнародними стандартами. Особлива увага надається загальним поняттям конституційного, кримінального, цивільного, сімейного, трудового права.

Безпека життєдіяльності (ЕЛ.Б.31)

1 зал. б., 3 год./тиж., 3 трим., залік, Нарбут А. В.

Надзвичайні ситуації в мирний та воєнний час і шляхи забезпечення життєдіяльності в цих умовах, шляхи ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій, медичні засоби захисту людини і перша медична допомога людині.
Продовження: ЕП.Б.10, 11, 15, 21, 26.

Основи екології (ЕЛ.Б.30)

1 зал. б., 3 год./тиж., 6 трим., залік, Малюк В. І., Середа Л. І.

Базові знання про екологію як синтез усіх природничих наук і їх нерозривний зв'язок із гуманітарними цінностями, зв'язок живого й неживого в природі для студентів усіх факультетів НаУКМА. Сучасні екологічні проблеми та шляхи їх розв'язання.
Початок: ФМ.Б.02, БЛ.Б.03, ХМ.Б.04, 06.
Продовження: ЕЛ.Б.10, 11, 15, 21, 26.

Основи психології та педагогіки (СР.Б.1)

1 зал. б., 4 год./тиж., 9 трим., залік, Голубєва Н. О.

Предмет психології та головні напрями розвитку сучасної психології; нові педагогічні технології; методи дослідження в загальній та педагогічній психології; поняття «особистість» — базова категорія педагогіки та педагогічної психології; розвиток особистості; психологія індивідуальних відмінностей; предмет і завдання педагогіки; зміст освіти; закономірності, принципи і правила дидактики; загальні методи навчання; форми організації навчання; виховання як психосоціальне явище; нові педагогічні технології.

Українська та зарубіжна культура (КЛ.Б.1)

2 зал. б., 3 год./тиж., 2 трим., іспит, Попович М. В.

Покликаний ознайомити студентів із культурною спадщиною людства, дати можливість відчутти характерні риси й відмінності різних етнокультурних типів, засвоїти універсальні основні механізми культури етносів і націй, навчити вільно оперувати теоретичними конструкціями і поняттями культурології та історії світової культури, розглядати власну національну культуру в контексті світової. До цього курсу залучатимуться твори найкращих представників світової культурології: О. Шпенглера, А. Тойнбі, Ч. Хейзінґи, Б. Малиновського та ін., що сприятиме орієнтуванню студентів у найвагоміших досягненнях світової культурологічної думки.

Філософія-1 (ФС.Б.01)

2 зал.б., 3 год./тиж., іспит, ФГСН, ФПН, ФІ — 2 трим., Кримський С. А.

ФСНТ, ФЕН, ФПрН — 1 трим., Малахов В. А.

Головні проблеми філософії та історико-філософської науки. Предмет філософії, її місце в системі культури, проблеми онтології, гносеології, філософії, історії, етики та естетики.

Релігієзнавство-1 (ФС.Б.02)

1 зал. б., 2 год./тиж., залік, ФГСН — 2 трим., Колодний А. М.

ФСНТ, ФЕН, ФПрН, ФПН, ФІ — 3 трим., Колодний А. М.

Специфіка релігії та її місце в історії духовного розвитку людства. Найпоширеніші релігійні конфесії.

Фізичне виховання

0 зал. б., 4 год./тиж., 1, 2, 4, 5 трим., заліки.

Залучення кожного студента до занять фізичними вправами для зміцнення здоров'я, підвищення працездатності та формування навичок здорового способу життя. Заняття проводяться у спортивній залі КМА та на стадіоні заводу «Арсенал». У програмі кафедри фізичного виховання — лижна практика та заняття в басейні.

Конституційне право України (ПВ.Б.55)

1 зал. б., 4 год./тиж., залік, ФГСН, ФІ — 6 трим., Горьова С. Л.

ФПН, ФЕН, ФСНТ — 8 трим., Лєвошина Н. А.

Опанування інструментарієм науки конституційного права, вивчення ролі Конституції України, інших державно-правових актів у регулюванні суспільних відносин, загальних засад конституційного ладу, правового статусу громадян України, конституційно-правового регулювання прямого народовладдя, організації та функціонування органів державної влади, засобів масової інформації, територіального устрою України, символіки держави, охорони Конституції.

Основи охорони праці

0,5 зал.б., 2 год./тиж., 9 трим., іспит.

Правові, організаційні, психологічні питання охорони праці, безпеки життєдіяльності, гігієни праці, виробничої санітарії, техніки безпеки, пожежної безпеки тощо.

ФАКУЛЬТЕТ ГУМАНІТАРНИХ І СУСПІЛЬНИХ НАУК

Декан факультету —
Щербак Віталій Олексійович,
доктор історичних наук, професор
(1 корпус, кімн. 201, тел. 416-14-20)

Заступник декана —
Духота Олена Володимирівна
(1 корпус, кімн. 203, тел. 416-14-20)

Факультет веде підготовку бакалаврів за напрямками базової освіти: **історія, філософія, культура, філологія, політологія**. Специфіка навчання полягає в тому, що студенти мають можливість здобути не тільки ґрунтовні базові знання в цих галузях, а й отримати досить широку й різнобічну освіту.

Студенти мають можливість:

- * одержати добру мовну підготовку (українська, англійська, ще одна сучасна та одна з давніх мов — за вибором студента);
 - розвинути культуру мислення;
 - оволодіти навичками літературної творчості;
- поєднати фахову освіту певного напрямку з вивченням курсів інших напрямів;
- * на додаток до головної спеціалізації (major) виконати програму додаткової (minor) або одну з сертифікатних програм (релігієзнавство, перекладознавство).

Програми додаткової спеціалізації пропонуються з усіх зазначених напрямів базової освіти.

Процес навчання на факультеті ґрунтується на використанні системи *вільної творчої освіти (liberal arts education)*, яка дає змогу студентам, враховуючи державні та університетські вимоги, використовуючи додаткові можливості, скласти власну програму навчання.

Остаточне визначення напрямку базової освіти відбувається наприкінці другого року навчання, коли студент, оволодівши потрібною базою знань, свідомо самовизначається з подальшою спеціалізацією. На цьому етапі студент має можливість прослухати не тільки пропедевтичні курси з філософії, історії, філології, культури, релігієзнавства, політології, а й ґрунтовніші курси з цих та інших напрямів освіти. Разом з тим потрібно виконати загальну для всіх бакалаврських програм вимогу — набрати не менше 8 залікових балів інших напрямів, що пропонуються кафедрами. Протягом наступних двох років студент має вивчити переважно профорієнтовані дисципліни, характер і загальна кількість яких визначаються відповідним навчальним планом, та захистити курсову й кваліфікаційну роботи.

Після здобуття ступеня бакалавра студенти, які виявлять нахил і здібності до наукової роботи, матимуть змогу продовжити навчання за дворічною магістерською програмою, де поглиблено вивчатимуть дисципліни з обраної спеціальності і провадитимуть дослідження під керівництвом відомих учених. Здобувши ступінь магістра, випускники зможуть працювати в науково-дослідних установах, вищій школі, державних та бізнесових структурах, закладах культури, засобах масової інформації тощо.

До складу факультету входять випускові кафедри: **історії, філософії та релігієзнавства, культурології, політології, філології, української мови**, які здійснюють підготовку за відповідними напрямками базової освіти, а також забезпечують викладання дисциплін магістерських програм.

До викладання на факультеті залучаються провідні фахівці, викладачі українських і зарубіжних вищих навчальних закладів, наукові співробітники Національної академії наук України.

Кафедри філософії та релігієзнавства і культурології розвивають науково-педагогічні контакти з Люблінським університетом ім. М. Кюрі-Склодовської, беручи участь у спільних наукових конференціях, обміні викладачами й студентами. *Кафедри філології, історії та політології* плідно співпрацюють із Дрезденським (Німеччина), Познанським та Варшавським (Польща), Центрально-Європейським (Угорщина), Північного Лондона (Великобританія), Альбертським (Канада), Арізонським, Колумбійським і штату Міннесота (США) університетами.

Під керівництвом провідних викладачів факультету діють науково-дослідні центри та інституції: вивчення спадщини Києво-Могилянської академії, суспільно-політичних досліджень, досліджень національної безпеки, європейських гуманітарних досліджень, сходознавства, Україно-польський центр науки і культури, Інститут громадянської освіти.

Поза навчальним процесом студенти мають змогу розвивати свої творчі здібності в мистецьких студіях, різноманітних спортивних секціях. Регулярно відбуваються зустрічі з відомими письменниками, митцями, громадськими та політичними діячами.

Ільницька Галина — премія професора Альбертського університету Романа Струця (Канада) за кращу курсову роботу серед студентів-філологів 3 року навчання «Часопросторові відношення в оповіданнях Х. Л. Борхеса і Х. Кортасара».

Христан Оксана — 2 р.н., ФГСН — роботу надруковано у збірці есе «Як тебе не любити, Києве мій» — міжвузівський студентський конкурс під патронатом мера міста Києва О. Омельченка.

5-ий конкурс студентських наукових робіт з українознавства «Доля мови — доля народу» (товариство української мови КДУ ім. Тараса Шевченка та фонд «Смолоскип»), грудень 2000 року. Студенти ФГСН посіли:

2 місце — *Богдан Матіяш* («Мовна політика в Україні: 90-і роки XX століття»).

3 місце — *Плахута Євген* («Роль мови у формуванні нації: східно-європейський контекст і Україна сьогодні»),

5-ий Всеукраїнський конкурс творів-есе з прав людини. 1 місце — *Трач Надія*, ФГСН-2.

Калитко Катерина, 2 р.н. — **лауреат премії «Благовіст»** Спілки письменників України за другу книгу поезії «Посібник зі створення світу», 2000.

Відзнаки Київської міської держадміністрації:

Свято Роксолана, Саєнко Оксана, ФГСН — з нагоди святкування **Дня Української Писемності і Мови** (листопад, 2000).

Безверха Анастасія, 2 р.н. — чемпіонка із зимового триборства.

Куранова Світлана, Юречко Ірина — методисти факультету (1 корпус, кімн. 203, тел. 416-14-20)

Протягом останніх двох років викладачі факультету підготували й опублікували підручники та монографії за напрямками:

Філософія

Єрмоленко А. М. Комунікативна практична філософія. Підручник.— К., 1999.

Головащенко С. І. історія християнства. Курс лекцій — К., 1999.

Гусєв В. І. Західна філософія Нового Часу. XVII—XVIII ст. Підручник,— К., 2000.

Филипович Л. О., Лисий І. Я. Академічне релігієзнавство. Підручник,— К., 2000.

Малахов В. А. Етика. Курс лекцій,— К., 2000.

Ткачук М. Л. Київська академічна філософія XIX — початку XX ст. Методологічні проблеми дослідження,— К., 2000.

Політологія

Рябов С. Г. Словник політичних термінів і політологічних понять,— К., 2001.

Яблонський В. М. Від влади п'яťох до диктатури одного — К., 2001.

Історія

Мицик Ю. А. Отаман Іван Сірко.— Запоріжжя, 2000.

Щербак В. О. Українське козацтво: формування соціального стану (друга половина XV — середина XVII ст.).— К., 2000.

ПРОФЕСОРСЬКО- ВИКЛАДАЦЬКИЙ СКЛАД:

Кафедра історії

Завідувач —

Мицик Юрій Андрійович,
доктор історичних наук, професор

Методист —

Сірош Тетяна Василівна

Бажан Олег Григорович,
кандидат історичних наук, доцент (Ін-
ститут історії України НАН України)

Балабушевич Тетяна Аркадіївна,
кандидат історичних наук, доцент

Болгарова Марина Юріївна,
старший викладач

Бунятян Катерина Петрівна,
кандидат історичних наук, доцент (Ін-
ститут археології НАН України)

Верба Ігор Володимирович,
доктор історичних наук, доцент (Ін-
ститут української археографії і дже-
релознавства ім. М. С. Грушевського
НАН України)

Верстюк Владислав Федорович,
доктор історичних наук, професор (Ін-
ститут історії України НАН України)

Галенко Олександр Іванович,
кандидат історичних наук, доцент (Ін-
ститут сходознавства ім. А. Кримсько-
го НАН України)

Гломозда Костянтин Юхимович,
кандидат історичних наук, доцент

Глизь Іван Іванович,
кандидат історичних наук, доцент (На-
ціональний педагогічний університет
ім. М. Драгоманова)

Денисенко Галина Григорівна,
кандидат історичних наук, доцент (Ін-
ститут історії України НАН України)

Довженко Надія Дмитрівна,
старший викладач

Залізник Леонід Львович,
доктор історичних наук, професор (Ін-
ститут археології НАН України)

Кірсенко

Михайло Володимирович,
доктор історичних наук, професор

Кульчицький

Станіслав Владиславович,
доктор історичних наук, професор (Ін-
ститут історії України НАН України)

Кучменко Елеонора Миколаївна,
доктор історичних наук, доцент (На-
ціональний педагогічний університет
ім. М. Драгоманова)

Люта Тетяна Юріївна,
старший викладач

Майборода Олександр Микитович,
доктор історичних наук, професор
(Інститут політичних та етнонаціональ-
них досліджень НАН України)

Нікітенко Надія Миколаївна,
кандидат історичних наук, доцент (На-
ціональний історико-архітектурний
заповідник «Софійський музей»)

Павлюк

Олександр Владиславович,
кандидат історичних наук, доцент (Ки-
ївська філія інституту «Схід—Захід»
(США))

Подальк Наталія Гордіївна,
доктор історичних наук, доцент (Дип-
ломатична Академія МЗС України)

Попик Володимир Іванович,
кандидат історичних наук, доцент
(Президія НАН України)

Скрипник Ганна Аркадіївна,
доктор історичних наук, професор (Ін-
ститут мистецтвознавства, фолькло-
ристики та етнології ім. М. Т. Риль-
ського НАН України)

Скуратівський Вадим Леонтійович,
доктор мистецтвознавства, доцент
(Київський державний театральний
інститут ім. І. Карпенка-Карого)

Стельмах Сергій Петрович,
кандидат історичних наук, доцент (На-
ціональний університет ім. Тараса
Шевченка)

Третьакова Олена Василівна,
старший викладач

Щербак Віталій Олексійович,
доктор історичних наук, професор

Хижняк Зоя Іванівна,
кандидат історичних наук, доцент

Яковенко Наталя Миколаївна,
диктор історичних наук, професор
(Інститут східноєвропейських дослі-
джень НАН України)

Кафедра культурології

Завідувач —

Погорілий Олександр Іванович,
доктор соціологічних наук, професор

Юрченко Тетяна Дмитрівна,
методист

Бондарець Оксана Василівна,
старший викладач

Брюховецька Лариса Іванівна,
старший викладач

Бунятян Катерина Петрівна,
кандидат історичних наук, доцент
(Інститут археології НАН України)

Голіченко Тетяна Самійлівна,
кандидат філософських наук, доцент
(Інститут філософії НАН України)

Демчук Руслана Вікторівна,
старший викладач

Джулай Юрій Володимирович,
кандидат філософських наук, доцент

Єрмакова Наталія Петрівна,
кандидат історичних наук, доцент

Івашина Олександр Олексійович,
старший викладач

Йосипенко Оксана Миколаївна,
старший викладач
(Інститут філософії НАН України)

Йосипенко Сергій Львович,
кандидат філософських наук, старший
викладач (Інститут філософії НАН
України)

**Корвін-Піотровський
Олексій Генріхович**,
кандидат історичних наук, доцент (Ін-
ститут археології НАН України)

**Курочкін
Олександр Володимирович**,
доктор історичних наук, професор (Ін-
ститут мистецтвознавства, фольклору
та етнології)

**Лавриненко-Омецинська
Катерина Дмитрівна**,
кандидат технічних наук, доцент (Дер-
жавний комітет інформаційної політи-
ки, телебачення та радіомовлення Ук-
раїни)

Левцун Олександр Григорович,
кандидат соціологічних наук, доцент

Лосєв Ігор Васильович,
кандидат історичних наук, доцент

Мойсейів Ігор Костьович,
старший викладач

Нікітенко Надія Миколаївна,
кандидат історичних наук, доцент (На-
ціональний заповідник «Софія Київ-
ська»)

Нікішенко Юлія Ігорівна,
старший викладач

Нікішенко Сергій Олександрович,
кандидат історичних наук, доцент (На-
ціональний інститут стратегічних до-
сліджень)

Павленко Юрій Віталійович,
доктор філософських наук, професор
(Інститут світової економіки та міжна-
родних відносин НАН України)

Петрова Ольга Миколаївна,
доктор філософських наук, професор

**Попович
Мирослав Володимирович**,
член-кореспондент НАН України, док-
тор філософських наук, професор (Ін-
ститут філософії НАН України)

Пустовалов Сергій Жанович,
кандидат історичних наук, доцент (Ін-
ститут археології НАН України)

Попов Борис Васильович,
кандидат філософських наук, доцент
(Інститут філософії НАН України)

Скуратівський Вадим Леонтійович,
доктор мистецтвознавства, доцент
(Київський державний інститут теат-
рального мистецтва ім. І. Карпенка-
Карого)

Собуцький Михайло Анатолійович,
доктор філософських наук, професор
(Національний університет ім. Тараса
Шевченка)

**Сом-Сердюкова
Олена Миколаївна**,
старший викладач

Чумаченко Борис Миколайович,
старший викладач

Кафедра політології

Завідувач —

Кисельов Сергій Олегович,
кандидат філософських наук, доцент

Методист —

Поліщук Ольга Леонідівна

Амельченко Наталія Анатоліївна,
кандидат філософських наук, доцент
(Київський інститут перекладачів НАН України)

Антонович Мирослава Михайлівна,
кандидат філологічних наук, доцент

Бевз Тетяна Анатоліївна,
кандидат історичних наук, доцент (Інститут політичних та етнонаціональних досліджень НАН України)

Валевська Інна Анатоліївна,
кандидат філософських наук (Київський інститут міжнародних відносин)

Гарань Олексій Васильович,
доктор історичних наук, професор

Голіченко Тетяна Самійлівна,
кандидат філософських наук, доцент

Дем'янчук Олександр Петрович,
кандидат фізико-математичних наук, доцент

Кармазіна Марія Степанівна,
доктор політичних наук, професор
(Київський державний торговельно-економічний університет)

Клименко Ольга Віталіївна,
старший викладач

Кресіна Ірина Олексіївна,
доктор політичних наук, професор
(Інститут держави і права ім. В. М. Корецького НАН України)

Кулик Володимир Михайлович,
кандидат політичних наук, старший викладач (Інститут політичних та етнонаціональних досліджень НАН України)

Кульчицький Станіслав Владиславович,
доктор історичних наук, професор
(Інститут історії України НАН України)

Лісовий Василь Семенович,
кандидат філософських наук, професор (Інститут філософії НАН України)

Мадиссон Вадим Вільямович,
доктор історичних наук, професор
(Київський державний університет технології та дизайну)

Майборода Олександр Микитович,
доктор історичних наук, професор
(Інститут політичних та етнонаціональних досліджень НАН України)

Мейс Джеймс,
PhD (History), професор

Могилевська Вікторія Петрівна,
старший викладач (Дипломатична Академія МЗС України)

Молодцов Олександр Володимирович,
кандидат філософських наук, доцент
(Фонд сприяння місцевому самоврядуванню при Президентові України)

Ожеван Микола Андрійович,
доктор філософських наук, професор
(Національний інститут проблем інформаційної безпеки при РНБОУ)

Павленко Ростислав Миколайович,
старший викладач

Рябов Сергій Геннадійович,
доктор філософських наук, професор

Смолянук Володимир Федорович,
кандидат політичних наук, доцент
(Академія Збройних сил України)

Соломін Олександр Аркадійович,
кандидат філософських наук, доцент

Ткач Олег Іванович,
кандидат історичних наук, доцент
(Національний університет ім. Тараса Шевченка)

Шахов Валерій Андрійович,
кандидат філософських наук, доцент
(Українська академія державного управління при Президентові України)

Яблонський Василь Миколайович,
кандидат історичних наук, доцент
(Київський державний лінгвістичний університет)

Якушик Валентин Михайлович,
доктор політичних наук, професор

Кафедра філології

Завідувач —
Моренець Володимир Пилипович,
доктор філологічних наук, професор

Методист —
Пелешенко Наталія Іванівна

Агєєва Віра Павлівна,
доктор філологічних наук, професор

Алексєєнко Олена Борисівна,
кандидат філологічних наук, доцент
(Національний університет ім. Тараса Шевченка)

Веретельник Роман Миколайович,
доктор філологічних наук (Оттавський університет, Канада)

Гром'як Роман Теодорович,
доктор філологічних наук, професор
(Тернопільський державний університет)

Денисова Тамара Наумівна,
доктор філологічних наук, професор
(Інститут літератури ім. Т. Г. Шевченка
НАН України)

Жпуктенко Наталія Юріївна,
кандидат філологічних наук, профе-
сор (Національний університет ім. Та-
раса Шевченка)

Іванюк Сергій Семенович,
кандидат філологічних наук, доцент

Квіт Сергій Макарович,
доктор філологічних наук

Кисельова
Людмила Олександрівна,
кандидат філологічних наук, доцент
(Національний університет ім. Тараса
Шевченка)

Кравченко Андрій Євгенович,
кандидат філологічних наук, доцент

Легкий Микола Зіновійович,
кандидат філологічних наук, науковий
співробітник (Львівське відділення ін-
ституту літератури ім. Т. Г. Шевченка
НАН України)

Нагорна Наталія Мефодіївна,
кандидат філологічних наук, доцент
(Національний університет ім. Тараса
Шевченка)

Наливайко Дмитро Сергійович,
доктор філологічних наук, професор,
член-кореспондент НАН України

Павленко Ганна Іванівна,
кандидат філологічних наук, доцент

Панченко Володимир Євгенович,
доктор філологічних наук, професор

Семків Ростислав Андрійович,
старший викладач, аспірант

Смілянська Валерія Леонідівна,
доктор філологічних наук, професор
(Інститут літератури ім. Т. Г. Шевченка
НАН України)

Струць Роман,
доктор філологічних наук (Університет
м. Кал'гарі, Канада)

Фізер Іван,
доктор філологічних наук, професор,
Почесний професор НаУКМА (Ратгер-
ський університет, США)

Шалагінов Борис Борисович,
кандидат філологічних наук, доцент

Шахова Кіра Олександрівна,
доктор філологічних наук, професор
(Національний університет ім. Тараса
Шевченка)

Шевчук Тетяна Миколаївна,
кандидат філологічних наук, доцент
(Інститут мистецтвознавства, фольк-
лористики та етнографії ім. М. Т. Риль-
ського НАН України)

Яковенко Сергій Миколайович,
старший викладач

Секція іноземних мов

Тихоновська Ніна Юріївна,
старший лаборант

Багіров Атта Ібрагімович,
старший викладач

Бадешко Лілія Миколаївна,
старший викладач

Бочко Галина Павлівна,
кандидат філологічних наук, доцент

Боярчук Оксана Іванівна,
старший викладач

Гладчук Зеновій Іванович,
старший викладач

Гончарова Олена Михайлівна,
старший викладач

Данилич Юлія Олексіївна,
старший викладач (Київський держав-
ний лінгвістичний університет)

Єрмоленко Олександр Семенович,
старший викладач

Журба Владислав Станіславович,
старший викладач (Національний уні-
верситет ім. Тараса Шевченка)

Кадуріна Лариса Борисівна,
старший викладач

Литвинов Володимир Дмитрович,
кандидат філософських наук, доцент
(Інститут філософії НАН України)

Пашунова Лілія Олексіївна,
кандидат філологічних наук, доцент,

Стефанович Ядвіга,
старший викладач (Польща)

Трифонов Едуард Борисович,
старший викладач (Національний уні-
верситет ім. Тараса Шевченка)

Кафедра української мови

Завідувач —

Масенко Лариса Терентіївна,
кандидат філологічних наук, доцент

Методист —

Сінченко Олексій Дмитрович

Гриднева Любов Михайлівна,
кандидат філологічних наук, доцент

Дзюбишина-Мельник

Наталія Яківна,
кандидат філологічних наук, доцент

Житник

Володимир Костянтинович,
кандидат філологічних наук, доцент

Калиновська

Оксана В'ячеславівна,
старший викладач

Коптілов Віктор Вікторович,
доктор філологічних наук, професор

Мурашко Валентина Іванівна,
старший викладач

Рогачова Галина Григорівна,
кандидат філологічних наук, доцент

Тодор Олена Григорівна,
кандидат філологічних наук

Томенко Олеся Миколаївна,
кандидат філологічних наук, доцент

Тоцька Наталія Георгіївна,
старший викладач

Феллер Мартен Давидович,
доктор філологічних наук, професор

Ціпцюра Людмила Федорівна,
кандидат філологічних наук, доцент

Кафедра філософії та релігієзнавства

Завідувач —

Гусєв Валентин Іванович,
кандидат філософських наук, доцент

Методист —

Монархова Тетяна Володимирівна

Архипова Людмила Дмитрівна,
магістр філософії

Бичко Валентин Ігорович,
доктор філософських наук, професор
(Національний університет ім. Тараса Шевченка)

Богачов Андрій Леонідович,
кандидат філософських наук, доцент
(Національний університет ім. Тараса Шевченка)

Васильченко Андрій Анатолійович,
кандидат філософських наук, доцент

Гірник Андрій Миколайович,
кандидат філософських наук, професор

Головащенко Сергій Іванович,
кандидат філософських наук, доцент

Горський Вілен Сергійович,
доктор філософських наук, професор

Єрмоленко Анатолій Миколайович,
доктор філософських наук, доцент

Завгородній Юрій Юрійович,
магістр філософії

Йосипенко Оксана Миколаївна,
кандидат філософських наук

Капранов Сергій Олександрович,
магістр філософії

Кебуладзе Вахтанг Іванович,
кандидат філософських наук (Національний університет ім. Тараса Шевченка)

Клепиков Андрій Олександрович,
кандидат філософських наук

Кобець Роман Григорович,
кандидат філософських наук (Міжнародний фонд «Відродження»)

Колесник Артем Степанович,
магістр філософії (Міжнародний фонд «Відродження»)

Колодний Анатолій Миколайович,
доктор філософських наук, професор
(Інститут філософії НАН України)

Котусенко Віктор Володимирович,
магістр філософії

Кримський Сергій Борисович,
доктор філософських наук, професор
(Інститут філософії НАН України)

Лисий Іван Якович,
кандидат філософських наук, доцент

Лой Анатолій Миколайович,
доктор філософських наук, професор
(Національний університет ім. Тараса Шевченка)

Малахов Віктор Аронович,
доктор філософських наук, доцент (Інститут філософії НАН України)

Менжулін Вадим Ігорович,
кандидат філософських наук (Український інститут соціальних досліджень)

Мінаков Михайло Анатолійович,
кандидат філософських наук (Міжнародний фонд «Відродження»)

Попович

Мирослав Володимирович,
член-кореспондент НАН України, доктор філософських наук, професор (Інститут філософії НАН України)

Сватко Юрій Іванович,
доктор філологічних наук, професор кафедри ЮНЕСКО

Тихолаз Анатолій Георгійович,
кандидат філософських наук, доцент

Ткачук Марина Леонідівна,
кандидат філософських наук, доцент

Филипович

Людмила Олександрівна,
доктор філософських наук (Інститут філософії НАН України)

Хома Олег Ігорович,
доктор філософських наук, професор (Вінницький технічний університет)

Чайка Тетяна Олексіївна,
кандидат філософських наук (Інститут філософії НАН України)

Ящук Тамара Іванівна,
доктор філософських наук, професор (Національний університет ім. Тараса Шевченка)

Загальноуніверситетська кафедра англійської мови

Завідувач —

Куrowsька Олена Вікторівна,
кандидат філологічних наук, доцент

Методист —

Вільчинська Олена Дмитрівна

Батурська Леся Арсенівна,
кандидат філологічних наук, доцент

Боярчук Оксана Іванівна,
асистент

Бріскіна Людмила Антонівна,
старший викладач

Бузунова Надія Федорівна,
старший викладач

Буреніна Тетяна Генріхівна,
старший викладач

Василенко Ірина Василівна,
кандидат філологічних наук, доцент

Гальченко Максим Сергійович,
асистент

Горкун Марія Григорівна,
кандидат філологічних наук, професор

Долинська Ольга Ростиславівна,
старший викладач

Духота Олена Володимирівна,
старший викладач

Залеська Лариса Миколаївна,
асистент

Зернецький Павло Васильович,
кандидат філологічних наук, доцент

Іващенко Павло Альбертович,
асистент

Калініна Наталія Октавіївна,
старший викладач

Качурець Оксана Петрівна,
старший викладач

Колісник Тетяна Семенівна,
асистент

Куліченко Наталія Петрівна,
старший викладач

Кучерова Олена Олександрівна,
асистент

Кушнарєва Тетяна Георгіївна,
старший викладач

Міщенко Тамара Степанівна,
кандидат філологічних наук, доцент

Омеляненко

Людмила Олександрівна,
старший викладач

Піроженко Ірина Дмитрівна,
старший викладач

Подтопольна

Маргарита Олександрівна,
старший викладач

Прісна Тетяна Борисівна,
старший викладач

Ратушна Лідія Яківна,
старший викладач

Сем'янків Ірина Вадимівна,
старший викладач

Соломашенко Наталія Василівна,
старший викладач

Федорів Ярослава Романівна,
асистент

**Федоряченко
Лариса Всеволодівна,**
старший викладач

Фіногіна Тетяна Степанівна,
кандидат філологічних наук, доцент

Швидка Галина Олександрівна,
старший викладач

Шугай Алла Юріївна,
старший викладач

Загальноуніверситетська кафедра фізичного виховання

Завідувач —

Кравченко Леонід Свиридович,
кандидат педагогічних наук, доцент

Бойко Степан Іванович,
старший викладач, майстер спорту

Величкович Микола Романович,
старший викладач

Гордієнко Леонід В'ячеславович,
старший викладач, заслужений тренер України

Гребініченко Юлія Яківна,
старший викладач, майстер спорту

Гребнів Андрій Анатолійович,
старший викладач, майстер спорту

Жуков Володимир Олександрович,
старший викладач, майстер спорту

Зеленюк Оксана Володимирівна,
старший викладач

Васько Валерій Миколайович,
старший викладач

Карпунін Володимир Георгійович,
старший викладач, заслужений тренер України

Копилов Олександр Миколайович,
старший викладач

Короп Михайло Юрійович
старший викладач

Макареня Володимир Вікторович,
кандидат медичних наук, доцент (Медичний інститут Української Асоціації народної медицини)

Подлесний Олександр Іванович,
старший викладач

Сотула Анатолій Миколайович,
старший викладач

Тимошенко Анатолій Григорович,
кандидат технічних наук, доцент, міжнародний майстер спорту ICSF

Щербина Юрій Володимирович,
кандидат педагогічних наук, доцент, майстер спорту (Медичний університет ім. О. О. Богомольця)

ФУНДАМЕНТАЛЬНІ ТА ПРОФЕСІЙНО ОРІЄНТОВАНІ ДИСЦИПЛІНИ ЗА НАПРЯМАМИ ПІДГОТОВКИ

ІСТОРІЯ

Цикл нормативних фундаментальних та професійно орієнтованих дисциплін

Основи археології (ІС.Б.06)

1,5 зал. б., 2 год./тиж., 5 трим., іспит, Бунятян К. П.

Основні закономірності та тенденції розвитку історії давнього людства — до античного часу на території зарубіжної Європи, до часів Київської Русі і Великих географічних відкриттів у Новому світі в країнах Азії та Африки. Культурно-історичні та природно-кліматичні епохи, їхні періоди та етапи, Закономірності розвитку давньої історії та культури, еволюційний та циклічний розвитку. Вивчення археологічних джерел та методики археологічних досліджень. Визначення культурно-історичної цінності пам'яток давньої істо-

рії та культури, проведення їх первинної наукової фіксації. Двотижнева археологічна практика.

Первісна історія України (ІС.Б.02)

2 зал. б., 4 год./тиж., 4 трим., іспит, Залізняк Л. Л.

Періодизація первісної історії. Проблема походження людини. Мисливці кам'яної доби: суспільство, господарство, культура. Проблема походження індоєвропейців. Походження українців. Київська Русь — українська держава. Україна серед світових цивілізацій.

Новітня історія Америки, Азії та Африки (ІС.Б.15)

2 зал. б., 4 год./тиж., 8 трим., залік, Кірсенко М. В., Люта Т. Ю.

Комплексний аналіз історії провідних держав сучасного світу: США, Японія, Китай, Канада, аналіз сучасного становища найважливіших країн «третього світу» (Індія, Пакистан, ПАР та ін.), зон конфліктів і «гарячих точок». Своєрідність державних інституцій. Внутрішня і зовнішня політика, етапи новітньої історії. Традиції і сучасність. Колоніальне поневолення і боротьба за незалежність. Релігійна ситуація. Проблема «третього світу». Індустріалізація і урбанізація, еміграція і імміграція, етнолінгвістичні проблеми. Расизм, подолання дискримінації та сегрегації. Роль у регіоні і світі, стосунки з Україною, проблеми і перспективи.

Історія європейської цивілізації:

ІЄЦ-1. Доба Античності та раннього Середньовіччя (ІС.Б.01)

2.5 зал. б., 4 год./тиж., 4 трим., іспит, Подаляк Н. Г.

Давньосхідні витоки європейської цивілізації, архаїчна і класична Еллада, еллінізм, Римська республіка та імперія, Середземномор'я, Велике переселення народів і варварські держави, феодалізація суспільства, універсализм античної спадщини.

ІЄЦ-2. Пізнє Середньовіччя та Ренесанс (ІС.Б.04)

2.5 зал. б., 4 год./тиж., 5 трим., іспит, Кірсенко М. В.

Ленно-маноріальні відносини, сюзеренітет і васалітет. Стосунки між світською і духовною владою, схоластична свідомість, романський стиль і готика, Хрестові походи, лицарство, станове суспільство й абсолютизм. Великі географічні відкриття, релігійні війни й перші революції Відродження. Єресі та утопії.

ІЄЦ-3. Цивілізація Просвітництва та Нової доби (ІС.Б.09)

2.5 зал. б., 4 год./тиж., 7 трим., іспит, Кірсенко М. В.

Суспільство Бароко і Класицизму, секуляризація і бюрократизація. Французька революція і бонапартизм. Реставрація і лібералізм, промисловий переворот. Весна Народів, клерикалізм, національна державність, імперіалізм і колоніалізм, кошмар коаліцій, соціалістичний рух, мілітаризація, расизм.

ІЄЦ-4. Новітня та сучасна європейська цивілізація (ІС.Б.12)

2.5 зал. б., 4 год./тиж., 8 трим., іспит, Майборода О. М.

Світові війни. Комунізм і фашизм, тоталітарні режими та Опір. Науково-технічний прогрес. Деколонізація і демократизація. Освіта. Локальні конфлікти і проблеми регіонів. Третій світ. Захист прав людини. Протидія агресії та експансiонізму. Меншини і рівність. Питання роззброєння. Міжнародний правопорядок.

Українське Середньовіччя (ІС.Б.07)

2.5 зал. б., 4 год./тиж., 5 трим., іспит, Нікітенко Н. М.

Поглиблене знайомство з історією Київської Русі та Галицько-Волинської держави. Особливості спадщини київської доби, характеристики суспільства, тенденції його розвитку, особливості становлення соціальних верств та політичної історії.

Історія Гетьманщини (ІС.Б.08)

2.5 зал. б., 4 год./тиж., 7 трим., іспит, Мицик Ю. А.

Обставини виникнення, політична структура, основні події історії, історична доля української гетьманської держави XVII—XVIII ст. Аналіз і порівняння ситуації в українських областях Речі Посполитої, Угорщини, Молдови, Кримського ханства, Московського царства і Російської імперії з акцентуванням на досвіді козацької держави.

Історія Східно-Центральної Європи (ІС.Б.10)

2.5 зал. б., 4 год./тиж., 7 трим., іспит, Балабушевич Т. А.

Розвиток взаємності і самобутності регіону між Балтикою і Балканами, тобто народів колишньої польсько-литовської Речі Посполитої, Австрійської імперії та Австро-Угорщини з їхньою периферією, від найдавніших до новітніх часів; націоналізм у Європі, передумови і підвалини взаємодії.

Спеціальні історичні дисципліни (1-2-3) (ІС.Б.11,16,17)

7.5 зал. б., 4 год./тиж., 7—8 трим., іспит, Гломозда К. Ю.

Джерелознавство як система, історіографія як історична дисципліна з особливим статусом. Роль і застосування, взаємодія, виникнення і сучасний стан спеціальних дисциплін. Загальний огляд: археографія, геральдика, фалеристика, вексилологія, сфрагістика, генеалогія, нумізматики, боністика, ономастика, хронологія та ін.

Національне відродження в Україні (XIX ст.) (ІС.Б.14)

2.5 зал. б., 4 год./тиж., 8 трим., іспит, Попик В. і.

Концептуальні та конкретні історичні проблеми українського національного відродження кінця XVIII — початку XX ст., питання зростання національного самоусвідомлення українства, розвитку української національної ідеї і національних програм, піднесення національно-культурного та національно-визвольного рухів, формування інститутів громадянського суспільства, навколо яких відбувалася консолідація модерної української нації. Розвиток української соціально-політичної думки, науки, освіти, культури.

Історія України XX ст. (ІС.Б.19)

2.5 зал. б., 4 год./тиж., 10 трим., іспит, Бажан О. Г.

Розвиток суспільно-політичних, соціально-економічних, національно-духовних процесів в Україні впродовж XX ст. Феномен національно-визвольних змагань українського народу в 1917—1921 рр.; економічний, ідеологічний та соціокультурний зміст сталінізму, політика українізації в 1920-х—1930-х рр., «українське питання» напередодні та в роки Другої світової війни. Сучасні проблеми державного будівництва та суспільного розвитку України.

Історія православної церкви в Україні (ІС.Б.18)

1 зал. б., 2 год./тиж., 10 трим., залік, Мицик Ю. А.

Християнські конфесії та стан питання за доби раннього Середньовіччя. Запровадження християнства в Русі-Україні. Церква в суспільстві України на різних етапах історії, її важливі суспільні функції. Українська православна церква в системі Вселенського православ'я. Роль церкви у визвольних змаганнях українського народу. Проблема набуття автокефалії. Християнство та український народний менталітет.

Цикл вибіркового професійно орієнтованих дисциплін (16,5 кредиту)

Історична географія України (ІС.Б.35)

2.5 зал. б., 4 год./тиж., 4 трим., іспит, Балабушевич Т. А.

Етапи формування та заселення теренів, історія кордонів і адміністративного устрою, розподіл ресурсів, етнолінгвістичні зміни, структура населення, еволюція господарства за окремими областями, війни і договірне оформлення кордонів, комунікації, конфесійна структура тощо.

Історія українського козацтва (ІС.Б.36)

2.5 зал. б., 4 год./тиж., 4 трим., іспит, Щербак В. О.

Передумови виникнення козацтва. Історична географія козацьких осередків. Козацтво в становій системі українського суспільства. Січовики і реєстровці. Козацтво як збройні сили українського народу і чинник державотворення. Традиції Запорізької Січі та січового братерства. Козацтво і Гетьманщина. Війни та походи українського козацтва. Козацькі полководці. Місце козацтва в історії України.

Історія державності України (ІС.Б.37)

2.5 зал. б., 4 год./тиж., 5 трим., іспит, Мицик Ю. А., Бажан О. Г.

Докладний розгляд історії державних утворень та інституцій, правничих засад в Україні від давніх племінних союзів до особливостей виникнення і функціонування сучасної держави України.

Визвольні змагання (XX ст.) (ІС.Б.39)

1.5 зал. б., 4 год./тиж., 6 трим., залік, Верстюк В. Ф.

Україна у світовій війні, революція в Росії, Народна Республіка, Центральна Рада і Радянська влада, Гетьманат, Директорія, Західноукраїнська Народна Республіка, польська і білогвардійська інтервенція, поразка в боротьбі за незалежність, поділ України.

Країни Центрально-Східної Європи нової та новітньої доби (ІС.Б.30)

1 зал. б., 2 год./тиж., 9 трим., залік, Балабушевич Т. А.

Політичне становище країн регіону. Економіка та суспільна стратиграфія. Особливості національної структури. Політичні рухи. Культурні взаємозв'язки та взаємовпливи. Участь у європейських політичних процесах. Початок: ІС.Б.10

Актуальні проблеми історії України (ІС.Б.38)

1.5 зал. б., 4 год./тиж., 6 трим., залік, Яковенко Н. М.

Спецкурс призначений насамперед для студентів, які прослухали курс з історії України в інших вищих навчальних закладах і претендують на перезалік. базові та дискусійні або малодосліджені проблеми; нові інтерпретації та джерела інформації; регіональні питання; міжнародні аспекти вітчизняної історії; сучасна історія й останні події.

Історія національних меншин в Україні (ІС.Б.43)

2.5 зал. б., 4 год./тиж., 7 трим., Мицик Ю. А.

Історична поліетнічність України. Іноетнічні державні утворення давнини. Терени компактного проживання. Історична демографія меншин. Історія правничого статусу. Національні рухи.

Українські землі в міжнародних відносинах (ІС.Б.45)

2.5 зал. б., 4 год./тиж., 7 трим., іспит, Люта Т. Ю.

Суб'єкт і об'єкт політики; війни і загарбання; договори і правовий статус; місце в планах великих держав; переподіли і територіальні претензії; уявлення про незалежність України в інших державах тощо.

Історія Києва (ІС.Б.42)

1.5 зал. б., 2 год./тиж., 7 трим., залік, Нікітенко Н. М., Денисенко Г. Г.

Проблема виникнення міста: датування та топографія. Київ упродовж віків як столиця, культурний та освітній, релігійний, науковий та промисловий центр. Роль міста в політичних процесах української історії.

Навчально-науковий семінар (ІС.Б.44)

1.5 зал. б., 1 год./тиж., 10 трим., теза, Мицик Ю. А.

Методи дослідження історичних джерел, методи архівної, палеографічної та археографічної роботи. Науково-дослідницька робота на базі кафедри історії НаУКМА та академічних НДІ, насамперед Інституту української археографії та джерелознавства ім. М. Грушевського НАН України. Участь у роботі науково-дослідницького семінару має в подальшому краще підготувати студента до праці в архівах та музеях.

Історична етнологія України (ІС.Б.40)

1.5 зал. б., 2 год./тиж., 8 трим., іспит, Скрипник Г. А.

Вчення про етнос та основні стадії його розвитку. Етнічні особливості, етногенез, побут, культурно-історичні стосунки та значення наукового вивчення. Етнічне обличчя народу. Взаємозв'язки з антропологією, фольклористикою, історичною географією тощо. Історія етнологічних знань. Конкретна етнологія, етнографія, етнодемографія.

Економічна історія України (ІС.Б.46)

1.5 зал. б., 2 год./тиж., 8 трим., залік.

Еволюція господарських систем: використання ресурсів у різні часи, питома вага в різних державах і взаємозв'язки українських земель. Промисловість, ремесла, сільське господарство, торгівля, комунікації, фінанси тощо.

Історія дисидентства в УРСР (ІС.Б.47)

2.5 зал. б., 4 год./тиж., 8 трим., іспит, Бажан О. Г.

Придушення відлиги і застій. Безвихідь режиму, криза. Сваюоля, переслідування. Молодіжний протест. Захист мови. Протидія руйнуванню пам'яток. Правда історії. Самвидав. Релігійне дисидентство. Організації, люди.

Галицький П'ємонт і Велика Україна (ІС.Б.48)

1.5 зал. б., 4 год./тиж., 9 трим., залік, Попик В. і.

Порівняння статусу українських земель у Росії та Австро-Угорщині, осередок національного руху, освіта, кооперації, церква, партії, молодь тощо. Контакти між громадськими діячами, Союз Визволення України і Січові стрільці.

Демократизація та унезалежнення України (ІС.Б.49)

1.5 зал. б., 4 год./тиж., 9 трим., залік, Бажан О. Г.

Пожвавлення національно-визвольного руху в умовах кризи радянської політичної системи. Громадсько-політичні об'єднання 80—90-х рр. та їхня роль у суспільних процесах. Етапи здобуття незалежності та утворення держави Україна. Багатопартійна система України. Розбудова державних інституцій. Боротьба за реальну демократизацію суспільства. Конституція.

Україна в Європі (ІС.Б.50)

1.5 зал. б., 4 год./тиж., 9 трим., залік, Балабушевич Т. А.

Україна в сучасному європейському середовищі. Курс передбачає численні зустрічі з дипломатичними представниками зарубіжних країн.

Суспільство європейського Ренесансу (ІС.Б.19)

2.5 зал. б., 2 год./тиж., 4 трим., іспит, Подаляк Н. Г.

Відродження як історична доба, його передумови. Періодизація Ренесансу, місцева специфіка. Питання про відродження як закономірність світового масштабу. Світоглядні засади гуманізму. Сутність соціальної доктрини гуманізму. Розвиток наукових знань, заперечення схоластичних принципів. Суспільна структура доби Ренесансу. Гуманістична історіографія. Доля і впливи ренесансових здобутків. Ренесанс, реформація і контрреформація.

Всесвітня історія XX ст. (ІС.Б.20)

2.5 зал. б., 4 год./тиж., 5 трим., іспит, Глісон В.

Деталізоване ознайомлення з основними історичними процесами, що були характерні для найнасиченішого і найбагатшого на події і нові явища періоду історії цивілізації в загальносвітовому вимірі.

Історіографія історії України (ІС.Б.42)

1.5 зал. б., 2 год./тиж., 7 трим., залік, Верба І. В.

Аналіз головних течій і напрямів української історичної думки, насамперед XIX—XX ст., творчої спадщини Бантиш-Каменського, Максимовича, Костомарова, Антоновича, Грушевського, Липинського, Оглоблина, сучасних українських істориків. Кардинальні проблеми історії України у візії вітчизняних і зарубіжних авторів (США, Канада, Англія, Німеччина, Польща, Франція та ін.), дискусії і проблемні питання.

Історична географія світу (ІС.Б.21)

2.5 зал. б., 4 год./тиж., 5 трим., теза, Балабушевич Т. А.

Етапи формування та заселення теренів, історія кордонів і адміністративного устрою, розподіл ресурсів, етнолінгвістичні зміни, структура населення, еволюція господарства за окремими областями, війни і договірне оформлення кордонів, комунікації, конфесійна структура тощо.

Історія міжнародних відносин (ІС.Б.23)

1.5 зал. б., 2 год./тиж., 5 трим., теза, Кучменко Е. М.

Еволюція політичних, насамперед дипломатичних, стосунків, основні союзи і коаліції, угоди і договори, переподіли сфер впливу, міжнародні організації, деідеологізація світової політики, європейська безпека.

Історія Балкан та Близького Сходу (ІС.Б.22)

2.5 зал. б., 4 год./тиж., 5 трим., іспит, Галенко О. І.

Розвиток взаємин і самобутності держав регіону від найдавніших часів до сучасності, історичні зв'язки і перспективи відносин з Україною.

Європейське Просвітництво (ІС.Б.24)

1.5 зал. б., 4 год./тиж., 6 трим., теза, Скуратівський В. Л.

Комплексний розгляд періоду; Просвітництво як цивілізуюче явище; загальна основа і місцева специфіка; матеріальні та писемні пам'ятки; ментальність; освіта і наука; мистецтво; визначні діячі; причини появи і аналіз феномена; наслідки та доля. Велика Французька революція як кульмінація доби.

Історія середньовічного Сходу (ІС.Б.34)

1.5 зал. б., 2 год./тиж., 11 трим., іспит, Мицик Ю. А.

Перехід від античності до Середньовіччя. Китай. Японія. Своєрідність державних інституцій. Політика ізоляції. Буддизм, даосизм, конфуціанство. Монгольська імперія. Індокитай. Індія. Індуїзм. Імперія Великих Моголів. Виникнення ісламу. Арабський світ. Османський світ. Початки колоніальної експансії. Культурна спадщина середньовічного Сходу.

Історія ісламського світу (ІС.Б.30)

2.5 зал. б., 4 год./тиж., 8 трим., іспит, Мицик Ю. А.

Іслам. Діяльність Мухамеда. Коран. Суннізм і шиїзм. Арабські завоювання. Перші арабські халіфати. Османська імперія. Мамлюцький Єгипет. Протистояння християнства та ісламу. Іслам на території Російської імперії (Північний Кавказ, Поволжя, Середня Азія, Крим). Національно-визвольний рух. Фундаменталізм. Ісламські революції. Країни Близького Сходу і Магрибу. Середній Схід. Протистояння ісламу та індуїзму. Арабо-ізраїльські війни. Цивілізація ісламу і її культурна спадщина. Історичні зв'язки ісламських країн з Україною і перспективи відносин.

Історія СРСР (ІС.Б.25)

1.5 зал. б., 4 год./тиж., 6 трим., залік.

Радянський Союз (1922—1991 рр.) розглянуто як унікальний державний утвір, що об'єднував під владою тоталітарного режиму конгломерат країн і народів, зі спільною офіційною ідеологією марксизму-ленінізму, єдиною панівною Комуністичною партією, Радянською (Червоною) Армією та репресивними органами державної безпеки (ВЧК-ОГПУ-НКВД-КГБ), маючи на меті асиміляцію неросіян і глобальний експорт революції.

Історія Росії до 1917 р. (ІС.Б.27)

2.5 зал. б., 4 год./тиж., 7 трим., іспит.

Формування Великого князівства (згодом Царства) Московського в орбіті татарської Орди, усамостійнення і перетворення на мультинаціональну Російську імперію. Військово-політична експансія, анексія теренів Євразії, месіанська концепція Третього Риму, уніфікація і бюрократизація, еволюція від кріпацтва до капіталізму, засади самодержавства, православ'я і народності, революційна криза і крах.

Актуальні проблеми всесвітньої історії (ІС.Б.26)

1.5 зал. б., 2 год./тиж., 7 трим., залік.

Залежно від потреб кожного навчального року увага акцентується на конкретних регіонах, провідних державах сучасного світу, не відомих раніше або недоступних зараз джерелах, білих плямах, ідеологізованих стереотипах, фальсифікаціях, контрверсійних і нових інтерпретаціях, аналітичному порівнянні подій у часі й просторі, взаємовпливах і взаєминах різних націй з Україною.

Антична історія Європи (ІС.Б.28)

1.5 зал. б., 2 год./тиж., 8 трим., залік, Нікітенко Н. М.

Архаїчна і класична Еллада, еллінізм, Римська республіка та імперія. Античні держави і варварські племена. Антична культура.

Джерелознавство та історіографія історії європейської цивілізації (ІС. Б. 31)

2.5 зал. б., 4 год./тиж., 10 трим., іспит, Подаляк Н. Г.

Історія європейської цивілізації: джерельна база дослідження предмета, основні історіографічні школи.

Історія військової справи (ІС.Б.32)

2.5 зал. б., 4 год./тиж., 11 трим., іспит, Гломозда К. Ю.

Війни і військова справа як складова частина всесвітньої та вітчизняної історії. Військо в суспільстві на різних історичних етапах розвитку цивілізації. Внутрішня логіка розвитку військової організації. Матеріальні та духовні чинники в історії війська. Огляд історії воєн, воєнного мистецтва, основних родів зброї. Ретроспектива проблеми будівництва в Україні власних Збройних Сил.

Суспільство епохи Бароко (ІС.Б.34)

1.5 зал. б., 2 год./тиж., 11 трим., залік, Подаляк Н. Г.

Комплексний розгляд періоду; цивілізація бароко; загальна основа і місцева специфіка; матеріальні та писемні пам'ятки; ментальність; освіта і наука; мистецтво; визначні діячі; причини появи й аналіз феномена; наслідки.

Методика викладання історії (ІС.Б.63)

1 зал. б., 2 год./тиж., 10 трим., залік, Бажан О. Г.

Курс має підготувати слухачів до майбутньої історико-педагогічної діяльності в загальноосвітній школі і подати основні відомості про засади методики викладацької діяльності у вищій школі.

КУЛЬТУРА

Цикл нормативних фундаментальних та професійно орієнтованих дисциплін

Історія культури Європи (КЛ. Б.20)

2.5 зал. б., 4 год./тиж., 4 трим., іспит, Чумаченко Б. М.

Реконструкція шляхів культурного розвитку європейського соціуму, метаморфози культурної свідомості Європи від архаїчної стадії до сучасної. Сукупність циклів окремих культурних епох (античність полісна, античність-імперська, середньовіччя тощо). Культурна самосвідомість і культурна реальність. Антропологічна проблематика культур. Складність і суперечливість культурних процесів та становища людини в культурі. Феноменологічне багатство (явищ, подій, фактів, «емпірики») європейської культури в його символічному звучанні. Історико-культурні праці Буркхардта, Ніцше, Гейзінґи, Ле Гоффа, Дюранта, Суходольського, Бахтіна тощо.

Археологія та давня культура (КЛ. Б.2)

2.5 зал. б., 4 год./тиж., 5 трим., іспит, Бунятян К. П.

Закономірності та тенденції розвитку культури давнього людства — до античного часу на території зарубіжної Європи, до часів Київської Русі та до часів Великих географічних відкриттів у Новому світі в країнах Азії та Африки. Культурно-історичні та природно-кліматичні епохи, їх періоди та етапи. Спільні закономірності розвитку давньої та сучасної культури, еволюційний та циклічний розвиток культури. Археологічні джерела та методика визначення культурно-історичної цінності пам'яток давньої культури, проведення їхньої первинної наукової фіксації. Двотижнева археологічна практика.

Загальна історія та теорія мистецтва (КЛ. Б.3)

3.5 зал. б., 4 год./тиж., 5—6 трим., залік, іспит, Петрова О. М.

Загальні уявлення про головні тенденції розвитку мистецтва від початку його зародження до сучасної епохи. Теоретичні питання мистецтва як особливої форми ставлення людини до світу.

Вступ до культурології (КЛ. Б.4)

2.5 зал. б., 4 год./тиж., 7 трим., іспит, Івашина О. О.

Основні поняття, проблематика, структура і методи сучасної культурологічної науки. Етапи становлення культурологічного знання від античності до сучасності, місце культурології в системі гуманітарних наук, її практичне значення для розвитку національної культури, побудови громадянського суспільства в Україні.

Історія української культури (КЛ. Б.5)

4 зал. б., 4 год./тиж., 4, 5 трим., залік, іспит, Попович М. В.

історія культури України від розвиненого Середньовіччя до сьогодення. Основні тенденції, закономірності та особливості культури України в окремі періоди та в різних регіонах у контексті світової цивілізації.

Соціокультурний розвиток людства (КЛ. Б.6)

9 зал. б., 4 год./тиж., 7—8, 10—11 трим., Павленко Ю. В., Джулай Ю. В.

Основні підходи до розуміння соціокультурного розвитку людства протягом кількох тисячоліть до сучасності. Рушійні сили, етапи та шляхи розвитку людства. Проблеми антропосоціогенезу. Первинні цивілізації та їхня варварська периферія. Вторинні цивілізації і традиційні соціокультурні системи. Новоевропейська культурна цілісність. Сучасний етап цивілізаційного розвитку та перспективи створення макроцивілізації.

Соціологія культури (КЛ. Б.7)

2.5 зал. б., 4 год./тиж., 7 трим., іспит, Погорілий О. І.

Функціонування культурних цінностей і норм у взаємозв'язку з соціальними структурами, групами та інститутами, зміст і механізми соціокультурних трансформацій у традиційних, індустріальних та постіндустріальних суспільствах, специфіка процесів соціокультурної модернізації на пострадянському просторі.

Музеєзнавство (КЛ. Б.8)

3 зал. б., 4 год./тиж., 8 трим., іспит, Бондарець О. В.

Історія та теорія музейної справи. Охорона пам'яток. Поняття музейного предмета. Музейна цінність. Нагромадження та використання історико-культурних цінностей. Історія музеєзнавства. Музейна справа в Україні та за кордоном. Участь музеїв у краєзнавчому русі.

Етнологія (КЛ. Б.9)

2.5 зал. б., 4 год./тиж., 8 трим., іспит, Нікішенко Ю. І.

Історія науки про етнос від народознавчого до теоретичного (етнокультурологічного) рівня. Теорія етносу та її основні засади. Проблеми і категорії етнічної культури. Способи класифікації етносів. Традиційна культура, чинники та основні варіанти її розвитку, рівні традиційної культури. Соціально-побутовий рівень традиційної культури. Людина в системі стосунків із матеріальним та нематеріальним середовищем. Світоглядно-міфологічний рівень традиційної культури.

Давня Європа та Близький Схід (спецсеминар) (КЛ. Б. 10)

9 зал. б., 4 год./тиж., 7—8, 10—11 трим., залік, іспит, Пустовалов С. Ж.

Місце цивілізації Близького Сходу в світовій історії. Вивчення історичного процесу на матеріалах археологічних пам'яток. Витоки цивілізацій. Індоевропейська проблема. Близький Схід та неолігізація Європи. Археологічні культури на теренах України. Стародавні культури Середземномор'я доби бронзи. Прото міста в давніх народів. Соціум та світоглядні реконструкції.

Цикл вибірових професійно орієнтованих дисциплін

БЛОК 1. «ЄВРОПЕЙСЬКА КУЛЬТУРНА ТРАДИЦІЯ»

Культура Візантії (КЛ. Б.11)

1.5 зал. б., 4 год./тиж., 6 трим., залік, Нікітенко Н. М.

Світ візантійської цивілізації: суспільство, особистість, культура. Етапи розвитку, еволюція. Взаємозв'язок історії та культури. Сфери візантійської культури. Роль творчої особистості. Типологічні особливості культури Візантії: спільне і особливе. Феномен «візантинізму». Візантійський культурний ареол. Взаємодія культур. Дискусійні культурологічні проблеми. Місце візантійської цивілізації в історії світової культури.

Культура Київської Русі (КЛ. Б. 12)

3 зал. б., 4 год./тиж., 7 трим., іспит, Демчук Р. В.

Формування культури Київської Русі. Вплив Візантійської культурної традиції. Давньоруська державність та розквіт культури. Культура Київської Русі в світовому контексті.

Культура Європи Нового часу (КЛ. Б. 13)

1.5 зал. б., 4 год./тиж., 10 трим., залік, Чумаченко Б. В.

Проблеми ідентифікації культурно-історичних епох. Співіснування культурних стилів та критерії їх визначення. Пізній ренесанс та маньєризм. Естетика бароко. Класицизм. Просвіта. Культурний клімат наполеонівської доби. Романтизм. Ідеологічні системи індустріального суспільства. Декаданс та перехід до модернізму.

Культура Відродження (КЛ. Б.26)

1.5 зал. б., 4 год./тиж., 9 трим., залік, Чумаченко Б. М.

Ренесанс як певний часовий locus та емпірична реальність як унікальна структура (модус) культурної свідомості та як культурологема. Реалії італійського Ренесансу від Петрарки до так званого Sacco di Roma. Поняття: класицизм, гуманізм, риторика, традиція, інновація, творчість, особистість, індивідуалізм, «інтелігенція». Спектр авторів від найавторитетніших класиків жанру (Ж. Мішль, Я. Буркхардт, Й. Гейзінґа) до сучасних істориків культури Ренесансу (Е. Гарен, Л. Баткін та ін.).

Сучасна культура Заходу (КЛ. Б. 14)

3 зал. б., 4 год./тиж., 11 трим., іспит, Івашина О. О.

Сучасна культурна ситуація на Заході. Універсали культурних самоописів. Етапи європейської культури XX ст. Модернізм. Символічна революція в культурі XIX ст. Тоталітарність, мова, влада. Міфологема «кризи культури». Домінуючі інтелектуальні моди після Другої світової війни. Контркультура. Постмодерна свідомість.

БЛОК 2. «ТЕОРІЯ КУЛЬТУРИ»

Загальна теорія культури (КЛ. Б. 16)

3 зал. б., 4 год./тиж., 8 трим., іспит, Івашина О. О.

Головні поняття та концепції теорії культури. Феномен культури. Структура сприйняття та творення дійсності. Свідомість і безсвідоме. Тіло і символ. Знак, образ і міф. Архетика культури. Механізм культури. Традиція, ритуал, свято. Тема смерті в історії культури. Містичне в культурі. Культура і влада.

Актуальні проблеми зарубіжної культурології (КЛ. Б. 17)

3 зал. б., 4 год./тиж., 10 трим., іспит, Івашина О. О.

Основні напрями західної постмодерністської культурології та її основні теми, моделі і проблеми. Велику увагу приділено плюралістичним сучасним cultural studies.

Особистість у культурі Заходу в постметафізичний період (КЛ. Б.22)

3 зал. б., 4 год./тиж., 11 трим., іспит, Івашина О. О.

Специфіка бачення особистості у другій половині XX ст. в західній культурі, оволодіння проблематикою найвпливовіших теорій особистості з особливою орієнтацією на художню літературу, критику та мистецтво.

Соціальна та культурна антропологія (КЛ. Б.7)

1.5 зал. б., 4 год./тиж., 9 трим., залік, Джулай Ю. В.

Еволюція предмета та методу соціальної та культурної антропології під впливом філософії культури, мовознавства та структурної лінгвістики, психології, соціології, системних моделей. Функціональні, структуралістські та постструктуралістські напрями в культурній та соціальній антропології.

БЛОК 3. «КУЛЬТУРА СХОДУ ТА ІНШИХ РЕГІОНІВ СВІТУ»

Культура Японії (КЛ. Б.21)

1.5 зал. б., 4 год./тиж., 9 трим., залік, Нікішенко С. О.

Історія формування японської культурної традиції, її загальні принципи, окремі напрями культури, мистецтва та духовної системи національного світосприймання.

Традиційні культури Африки, Австралії та Океанії (КЛ. Б.24)

1.5 зал. б., 4 год./тиж., 11 трим., залік, Бондарець О. В.

Традиції та інновації в культурі. Типологія основних елементів традиційної культури. Історія дослідження традиційних культур Африки, Австралії та Океанії. Традиційне господарство та соціальна організація. Образно-понятійні структури світогляду. Міфи, обряди, вірування, манери поведінки. Мистецтво.

Китайська класична культура (КЛ. Б. 15)

3 зал. б., 4 год./тиж., 8 трим., залік, Нікішенко С. О.

Історико-географічні підстави виникнення, формування та розвитку китайської культури. Духовні та матеріальні аспекти класичної культури Китаю. Різні філософські та релігійні напрями, основні види китайського класичного мистецтва.

Стародавні цивілізації Сходу (КЛ. Б.27)

3 зал. б., 4 год./тиж., 5 трим., іспит, Павленко Ю. В.

Історія культури цивілізацій Близького та Середнього Сходу від часу їх виникнення до доби синтезу давньосхідної духовної спадщини і досягнень античної цивілізації. Історії культури Давнього Єгипту та Месопотамії, давньоіудейська та зороастрійська релігії.

Ісламська культура (КЛ. Б.28)

3 зал. б., 4 год./тиж., 10 трим., іспит, Бубенок О. Б.

Витоки та генеза ісламської культури, її релігійні засади. Культура «мусульманського відродження». Експансія ісламської культури доби Середньовіччя. Архітектура. Орнаментальність. Арабська література та філософія. Занепад та консервація ісламської культури. Сучасний іслам.

Культура доколумбової Америки (КЛ. Б.23)

1.5 зал. б., 4 год./тиж., 9 трим., залік, Бондарець О. В.

Основні тенденції розвитку культури на Американському континенті від появи на ньому найдавнішої людини до завоювання європейцями. Спроба поєднати періодизацію культури Америки з основними змінами клімату та близькосхідно-європейським культурно-історичним циклом. Основні точки зору на проблему зв'язків між населенням Америки і Старого світу в доколумбову епоху. Аналіз культури основних центрів давніх цивілізацій Нового світу.

БЛОК 4. «МИСТЕЦТВОЗНАВСТВО»

Театр як культурний феномен (КЛ. Б.24)

1.5 зал. б., 4 год./тиж., 11 трим., залік, Бондарець О. В.

Театр як вид культури. Театр і соціум. Театральні жанри. Акторське мистецтво. Режисура. Мистецтво сценографії. Вистава як театральний твір. Види і типи театральних видовищ. Феномен глядача.

Кіномистецтво (КЛ. Б.24)

3 зал. б., 4 год./тиж., 7 трим., іспит, Брюховецька Л. І.

Феномен кіно, його виникнення та етапи розвитку; специфіка кіно як виду мистецтва. Значення авангарду для становлення кіно; поетичний реалізм. Експресіонізм у кіномистецтві. Вираження внутрішнього світу людини в «німо-

му кіно». Течія «неореалізму». Українське поетичне кіно. Курс супроводжується переглядом фільмів та зустрічами з провідними діячами кіно.

Методика викладання культурологічних дисциплін у середніх закладах освіти (КЛ. Б.25)

1,5 зал. б., 4 год./тиж., 11 трим. (1-а пол.), залік, Вондарець О. В.

Формування ґрунтовних теоретичних та фактичних знань, професійних умінь майбутніх педагогів, навичок розв'язання практичних завдань і психолого-педагогічних ситуацій. Враховуючи інституціоналізацію та педагогічну самореалізацію культурології, характеризуються мета і зміст культурологічних дисциплін, методологічні основи культурологічної освітнянської моделі. Наукові основи методики викладання культурологічних дисциплін у середніх закладах освіти.

ПОЛІТОЛОГІЯ

Цикл нормативних фундаментальних та професійно орієнтованих дисциплін

Політологія-1 (ПЛ.Б.01)

2 зал. б., 3 год./тиж., 1 трим., іспит, Смолянук В. Ф., Соломій О. А.

Сучасне цивілізаційне розуміння політики як забезпечення цілісного розвитку спільноти.

Політологія-2 (ПЛ.Б.02)

2 зал. б., 3 год./тиж., 2 трим., іспит, Рябов С. Г.

Розуміння політики не тільки як боротьби за перемогу свого, а й узгодження різних позицій, забезпечення цілісного розвитку спільноти. Сутність внутрішньої та міжнародної політики, викладається теорія держави й політичних партій, аналізуються проблеми формування правової держави в Україні. Громадянськість як визначальна інституція політико-державного буття.

Порівняльна політологія (ПЛ.Б.03)

3 зал. б., 3 год./тиж., 4 трим., іспит, Гарань О. В.

Основні поняття та методи порівняльної політології на прикладах провідних країн Заходу, комуністичних та посткомуністичних, а також країн «третього світу». Першоджерела західної політології, можливості застосування її основних концепцій до аналізу пострадянських реальностей.

Історія політичних учень (ПЛ.Б.04)

5 зал. б., 4 год./тиж., 4, 5 трим., іспит, Кисельов С. О.

Розвиток учень про сутність, походження, соціальну роль, види, основні форми прояву політики, влади, держави. Аналіз розвитку знань про політику. Політичні концепції традиції європейської думки. Ознайомлення з текстами, або їхніми перекладами, що здійснили відчутний вплив на розвиток науки про політику.

Історія української політичної думки (ПЛ.Б.05)

3 зал. б., 4 год./тиж., 5 трим., іспит, Бевз Т. А.'

Становлення і розвиток української політичної думки в тісному взаємозв'язку з розвитком світової політичної теорії. Політичні течії — консерватизм, лібералізм, «інтегральний націоналізм», соціал-демократія, націонал-комунізм. Специфіка цих течій в умовах України.
Початок: ПЛ.Б.02.

Політична система України (ПЛ.Б.06)

2 зал. б., 4 год./тиж., 7 трим., іспит.

Еволюція, структура, стан і перспективи розвитку політико-правових інститутів, політичних партій, громадських організацій, парламенту, уряду, судів, місцевого самоврядування, засобів масової інформації в Україні. Аналіз політичних процесів у зв'язку з правовими конструкціями та економічними інтересами.

Основи теорії міжнародних відносин (ПЛ.Б.07)

3 зал. б., 4 год./тиж., 7 трим., іспит, Мадиссон В. В.

Основні теорії міжнародних відносин: концепції багатопольного та двопольного світу, геостратегічні концепції, феномен національних інтересів, концепції міжнародних конфліктів та застосування сили в міжнародних відносинах тощо. Процеси інтернаціоналізації суспільного життя та регіоналізації в сучасному світі. Теоретичні засади та практика зовнішньої політики України та найважливіших суб'єктів сучасної системи міжнародних відносин. Початок: ПЛ.Б.02.

Соціальна структура суспільства (ПЛ.Б.08)

2 зал. б, 4 год./ тиж., 7 трим., іспит, Амельченко Н. А.

Поняття структурно організованого суспільства та його тлумачення представниками різних напрямів соціальної думки, поняття інституціональної структури. Типологія соціальних структур у сучасній соціологічній думці. Функціональний підхід до структурної диференціації та інституціалізації. Сучасна комунікативна концепція суспільства. Трансформація українського суспільства та зміни в соціальній стратифікації.

Сучасна західна політична теорія (ПЛ.Б.09)

2 зал. б., 4 год./тиж., 8 трим., іспит, Лісовий В. С.

Модерні тенденції розвитку західної політичної теорії, її зв'язок з ідеологією та політичної боротьбою, еволюція та зміст ліберальних, консервативних, соціал-демократичних теорій, особливості проявів окремих політико-ідеологічних течій у перехідних суспільствах.

Етнополітика (ПЛ.Б.09)

3 зал. б., 4 год./тиж., 8 трим., іспит, Мейс Дж.

Етнополітичні відносини в суспільстві, природа та характер етнополітичних рухів, пошуки оптимальних способів гармонізації етнонаціональних проблем. Базові етнополітичні знання, коло етнополітичних понять, категорій і термінів, практика вирішення етнополітичних проблем у різних країнах, механізм практичного здійснення етнічної політики, її основні форми і напрями. Початок: ПЛ.Б.02.

Місцеве самоврядування в Україні. (ПЛ.Б.11)

2 зал. б., 4 год./тиж., 8 трим., іспит, Молодцов О. В.

Становлення та розвиток місцевого самоврядування. Тенденції, етапи еволюції та перспективи. Основні функції, завдання та повноваження органів місцевого самоврядування. Роль і місце в системі державного управління. Елементи системи, принципи формування органів місцевого самоврядування. Гарантії та відповідальність, нормативно-правова база розвитку.

Політологічна теорія держави (ПЛ.Б.12)

2 зал. б., 4 год./тиж., 8 трим., іспит, Дем'янчук О. П.

Суть держави, її завдання і функції, структура державного управління, роль державної влади в здійсненні політики розвитку нації. Сучасні концепції держави і її місце в суспільстві. Держава і нація. Форми державного управління. Сучасна демократична держава.

Аналіз, прогноз та прийняття рішення в політиці. (ПЛ.Б.13)

2 зал. б., 4 год./тиж., 10 трим., іспит, Яблонський В. М.

Прикладний політичний аналіз і конструювання політичних технологій. Прийняття політичних рішень: цикли, стани і процедура. Технології проведення виборної кампанії та технології рекламної кампанії в політиці. Багатофакторний підхід до вивчення політичного лідерства і його застосування на прикладі президентських виборів 1994 та 1999 рр.

Політична культура (ПЛ.Б.14)

2 зал. б., 4 год./тиж., 11 трим., іспит, Соломій О. А.

Сутність, структура і функції політичної культури. Історичні типи політичної культури та їхній взаємозв'язок. Особливості української політичної культури. Закономірності політичної соціалізації.

Теорія влади (ПЛ.Б.15)

2 зал. б., 4 год./тиж., 13 трим., іспит.

Влада як легітимне підпорядкування та система інституцій, що здійснюють його. Поняття «влада дійсна» та «влада реальна», «влада державна» та «влада політична», «джерело влади», «суб'єкт влади», «носії влади», «сильна влада». Історичні типи державної влади, поділу влади, її легітимації, проблеми авторитету влади.

Цикл вибіркових професійно орієнтованих дисциплін (не менше 16 залікових балів)

Міжнародний захист прав людини (ПЛ.Б.16)

1.5 зал. б., 4 год./тиж., залік, Антонович М. М.

Сучасна система міжнародно-правових норм у галузі захисту прав людини; походження норм, що встановлюють міжнародні стандарти з прав людини; взаємозв'язок між цивільно-політичними, економічними та соціальними правами; порядок імплементації міжнародно-правових норм у національне законодавство та система контролю за їх дотриманням.

Міжнародне публічне право

1.5 зал. б., 4 год./тиж., 4 трим., іспит, Антонович М. М.

Питання співвідношення міжнародного та національного (внутрішньодержавного) права; джерела міжнародного права; правовий статус держав, міжнародних організацій, індивідуумів у міжнародних відносинах.

Порівняльне конституційне право (ПЛ.Б.18)

2 зал. б., 3 год./тиж., 4 трим., іспит, Павленко Р. М.

Важливі проблеми держави (держава-нація і суверенітет; конституціоналізм; представницька і пряма демократія; розподіл влади і політичний режим — так, як вони вирішуються в позитивному конституційному праві сучасних країн, у тому числі членів Ради Європи, США, Канади, Японії, Китаю), теорія та практика конституційного компаративізму.

Вступ до політичної аналітики (ПЛ.Б.19)

3 зал. б., 4 год./тиж., 7 трим., іспит, Ожеван М. А.

Аналітика як життєва позиція і стиль думки. Методологічні та методичні вимоги до аналітичного стилю та аналітичного тесту. Аналітика, експертиза і консалтинг на етапах підготовки, прийняття та реалізації політичних рішень. Політика як текст. Прикладні методи аналізу політичних комунікацій. Психосемантичні прийоми аналізу політичних текстів та політичного портретування. Аналітика й політичні та гуманітарні технології.

Семінар «Особливості політичного процесу в Україні» (ПЛ.Б.20)

1.5 зал. бал., 1 год./тиж., 7, 8, 10 трим., залік, Якушик В. М.

Методологія наукових досліджень, теорія та практика реформаційних процесів у постсоціалістичних країнах і конституційний процес в Україні, проблеми розподілу влад, легітимності державної влади. Децентралізація та деконцентрація державної влади, регіоналізація, становлення плюралістичної партійної системи, формування системи політичних норм демократичного суспільства тощо.

Початок: ПЛ.Б.02

«Політичні партії в Україні» (спецсемінар)(ПЛ.Б.21)

2 зал. б., 2 год./тиж., 8 трим., залік, Кисельов С. О.

Програмні документи політичних партій України як лівого, так і правого спрямування. Зустріч із представниками різних політичних партій, представлених у парламенті України.

Структура та функції державного управління (ПЛ.Б.22)

3 зал. б., 4 год./тиж., 8 трим., іспит, Павленко Р. М.

Державне управління в системі поділу державної влади. Управлінські рішення. Вплив виконавців на прийняття і впровадження рішень. Різновиди корупції. Адміністративна реформа. Концепція адміністративної реформи в Україні. Контроль за виконавчою владою.

Демократична громадянськість (ПЛ.Б.23) **(«Політика громадянської освіти»)**

2 зал. б., 6 год./тиж., 9 трим., залік, Рябов С. Г.

Концептуально-методологічний курс. Для студентів 3—4 року навчання, що вже прослухали базові курси з політології, соціології, філософії, історії, юриспруденції. Навички дослідження проблем політичної культури, організації та здійснення демократичної освіти громадян, розроблення методології такої освіти та політики в цій галузі.

Вступ до політичного PUBLIC RELATIONS (ПЛ.Б.24)

1,5 зал. б., 4 год./тиж., 9 трим., іспит, Валевська І. А.

Поняття PUBLIC RELATIONS. Особливості PR політичних партій та громадських організацій. PR у державних інституціях. Зв'язки з громадськістю і політичні технології. Етика PR. «Чорний» PR.

Європейська інтеграція і політичні процеси країн Центральної і Східної Європи (ПЛ.Б.25)

2 зал. б., 4 год./тиж., 11 трим., іспит.

Історія і тенденції інтеграційних процесів на Європейському континенті. Рівень та потенціал інтегрованості України: політичні, економічні, культурні складові. Модерні геополітичні трансформації, питання стратегічного партнерства. Основні чинники політичної стабільності.

Вступ до політичної журналістики (ПЛ.Б.26)

2 зал. б., 3 год./тиж., 11 трим., іспит.

Поняття політичної журналістики. Особливості висвітлення в засобах масової інформації політичних подій і процесів. Репортаж, аналітична стаття, політичний огляд. Загальне й особливе в діяльності політолога-аналітика, політично-го журналіста та політичного оглядача.

ФІЛОЛОГІЯ

Цикл нормативних фундаментальних та професійно орієнтованих дисциплін

Вступ до літературознавства (ФЛ.Б.01)

2 зал. б., 4 год./тиж., 4 трим., іспит, Кравченко А. Є.

Введення в науку про літературу, основоположні знання з теорії літератури та методології літературознавчих досліджень.

Продовження: ФЛ.Б.07

Українська література-1 (Давня література) (ФЛ.Б.02)

4 зал. б., 4 год./тиж., 4—5 трим., залік, іспит, Павленко Г. І.

Історія української літератури від часів Київської Русі до XVIII ст., основні етапи, провідні закономірності та національні особливості її розвитку. Осмислення специфіки давньої української літератури, яка представлена анонімними та авторськими писемними пам'ятками X—XVIII ст.

Продовження: ФЛ.Б.05

Світова література-1 (від античності до XVIII ст.) (ФЛ.Б.03)

2 зал. б., 2 год./тиж., 4—5 трим., залік, іспит, Шалагінов Б. Б.

Розвиток літератури від античності до ХУІІІ ст., основні етапи та провідні закономірності. Художні системи класичної античності, Середньовіччя, Відродження, Бароко, Просвітництва, найзначніші літературні явища, що виникали в параметрах цих систем, творчість найвідоміших письменників цього історико-літературного періоду.

Продовження: ФЛ.Б.06

Вступ до мовознавства (УМ.Б.02)

1 зал. б., 2 год./тиж., 5 трим., залік, Ціпцюра Л. Ф.

Пропедевтичний курс до вивчення мовознавчих дисциплін і фундамент до загальнотеоретичного курсу загального мовознавства. Місце мовознавства серед інших наук. Мова та свідомість. Мова та суспільство. Закономірність

розвитку мов. Структура мовної системи. Фонетика, лексика, граматика, синтаксис. Генетологія та типологічна класифікація мов.
Початок: УМ.Б.01.

Українська мова-2 (сучасна українська літературна мова) (УМ.Б.03)

2 зал. б., 4—2 год./тиж., 4—5 трим., залік, іспит.

Ґрунтовне вивчення стилістики, збагачення лексичного запасу, опанування культури усного та писемного мовлення. Українські реалії, фразеологія та образні засоби вираження думки на різних стилістичних рівнях. Етимологія слів та виразів.

Початок: УМ.Б.01.

Фольклористика (ФЛ.Б.04)

1 зал. б., 2 год./тиж., 5 трим., залік, Шевчук Т. М.

Фольклор як цілісна морально-етична система. Розуміння терміна «фольклор», синкретизм усної поезії стародавнього часу, зв'язок із міфологією. Способи відображення дійсності, жанрові види і форми народної поетичної творчості. Поетика фольклору. Основні праці з фольклористики.

Українська література-2 (Література ХІХ ст.) (ФЛ.Б.05)

4 зал. б., 4 год./тиж., 7—8 трим., залік, іспит, Веретельник Р. М., Панченко В. Є.

Історія української літератури ХІХ століття, основні етапи, провідні закономірності та національна специфіка її розвитку, жанрово-стильові особливості, творчість окремих письменників (І. П. Котляревський, Г. Ф. Квітка-Основ'яненко, Т. Г. Шевченко, П. Куліш, І. С. Нечуй-Левицький, П. Мирний, І. Я. Франко та ін.), висвітлення явищ української літератури ХІХ ст. в європейському контексті.

Початок: ФЛ.Б.02

Продовження: ФЛ.Б.09

Світова література-2 (Література ХІХ ст.) (ФЛ.Б.06)

3 зал. б., 2, 4 год./тиж., 7—8 трим., залік, іспит, Шахова К. О.

Розвиток зарубіжної літератури ХІХ ст., її основні етапи та провідні закономірності, європейська та американська літератури доби романтизму та доби реалізму, жанрово-стильова різноманітність літератури кінця ХІХ ст. (натуралізм, імпресіонізм і символізм).

Початок: ФЛ.Б.03

Продовження: ФЛ.Б.10

Теорія літератури (ФЛ.Б.07)

2 зал. б., 4 год./тиж., 7 трим., іспит, Семків Р. А.

Вивчення класичних основ теорії літератури, загальної та історичної поетики, систематизований виклад основних понять і категорій теорії літератури з урахуванням сучасних досягнень літературознавчої науки. Прийоми і методи літературознавчого аналізу, поширені нині у світі.

Початок: ФЛ.Б.01

Основи компаративістики (ФЛ.Б.08)

2 зал. б., 2 год./тиж., 10—11 трим., залік, іспит, Наливайко Д. С.

Теоретико-методологічні засади і методика порівняльного літературознавства в його основних складових: генетико-контактні зв'язки літературних явищ і типологічні відповідності та спільності на різних рівнях, від окремих творів до національних літератур.

Українська мова-3 (науковий курс) (УМ.Б.04)

7,5 зал. б., 6 год./тиж., 7—8, 10 трим., залік, залік, іспит, Бас-Кононенко О. В. Арібжанова І. М.

Проблемні питання лексикології і фразеології, фонетики й фонології, морфології, синтаксису із залученням даних з історії мови, загального й порівняльного мовознавства, діалектології тощо. Широке вивчення наукової літератури, ведення самостійної науково-дослідної роботи, участь студентів у дискусіях.

Початок: УМ.Б.01, 02, 03.

Загальне мовознавство (УМ.Б.05)

2 зал. б., 4 год./тиж., 8 трим., іспит, Тищенко О. В.

Підсумковий курс у циклі лінгвістичних дисциплін. Узагальнення і теоретичне осмислення мовних фактів і явищ, з якими студенти ознайомилися раніше в різних нормативних і спеціальних курсах. Вироблення правильного розуміння мови як своєрідного і неповторного явища, яке характеризує людину й людське суспільство. Основні загальнолінгвістичні проблеми теорії мови: знакова теорія мови, форми існування, функції мови, внутрішня структура мовної системи, зв'язки мови з мисленням і свідомістю, зв'язки мови і суспільства, питання історичного розвитку мови.

Початок: УМ.Б.01, 02, 03.

Українська література-3 (Література XX ст.) (ФЛ.Б.09)

5 зал. б., 2, 4 год./тиж., 9, 10, 11 трим., залік, іспит, Моренець В. П., Агеева В. П.

Основні етапи, провідні закономірності та національна специфіка української літератури XX ст. Літературний процес, його напрями та художні системи, визначні представники (Олександр Олесь, П. Тичина, В. Винниченко, Леся Українка, О. Кобилянська, М. Хвильовий, М. Куліш, А. Дімаров, Б. Харчук, Ю. Андрухович та ін.). Історія української літератури в максимальній повноті її відомої на сьогодні об'єктивної картини, вітчизняних та закордонних відгалужень, у контактено-генетичних зв'язках і типологічних відповідностях з іншими літературами континенту.

Початок: ФЛ.Б.02, 05.

Світова література-3 (Література XX ст.) (ФЛ.Б.10)

3,5 зал. б., 4, 3 год./тиж., 10, 11 трим., залік, іспит, Шахова К. О.

Розвиток зарубіжної літератури XX ст. Художні системи XX ст., найзначніші літературні явища, що виникали в параметрах систем реалізму, модернізму, авангардизму та постмодернізму, значення окремих постатей у літературному процесі (Д. Джойс, Ф. Кафка, У. Фолкнер, Т. Манн, Д. Фаулз, У. Еко та інші).

Початок: ФЛ.Б.03, 06.

***Цикл вибіркових професійно орієнтованих дисциплін
(не менше 16 зал. б.: 8 зал. б.— мовознавчий блок,
8 зал. б.— літературознавчий блок).***

Античність та українська література (ФЛ.Б.11)

1 зал. б., 2 год./тиж., 5 трим., залік.

Неоднозначний характер впливів античної традиції на жанрово-стильову систему української літератури від найдавніших часів до сьогодення.

Давньогрецька мова (ФЛ.Б.12)

2 зал. б., 2 год./тиж., 4—5 трим., залік.

Навики читання текстів, переважно історичного та філософського змісту.

Вступ до слов'янської філології (УМ.Б.15)

2 зал. б., 4 год./тиж., 5 трим., залік, Житник В. К.

Відомості про слов'янські країни, народи і мови. Різновиди теорії походження слов'ян. Археологічні культури слов'ян. Матеріальна та духовна культура слов'ян (за даними мови). Дохристиянські релігійні вірування. Зв'язки слов'ян із сусідніми народами (на матеріалі міжмовних запозичень). Розвиток письма і книгодрукування. Слов'янська філологія як наука. Сучасні славістичні проблеми. Класифікації та особливості кожної зі слов'янських мов.

Початок: УМ.Б.01.

Іспанська література «Золотого віку» (ФЛ.Б.13)

1 зал. б., 4 год./тиж., 6 трим., залік, Алексєєнко О. Б.

Іспанська література кінця XVI — першої половини XVII ст. (пізнього ренесансу, маньєризму, бароко). Центральні постаті курсу — М. Сервантес, Лопе де Вега, Л. Гонгора, Ф. Кеведо, П. Кальдерон.

Аналіз художнього тексту (ФЛ.Б.14)

1 зал. б., 2 год./тиж., 5 трим., залік, Кисельова Л. О.

Аналіз художніх текстів різних жанрів і родів літератури — епічних, ліричних драматичних, а також есеїстики.

Феміністичне прочитання тексту (ФЛ.Б.15)

1 зал. б., 2 год./тиж., 7 трим., залік, Веретельник Р. М.

Багатогранний феміністичний підхід до літератури (причини виникнення, філософія та теорія) на основі текстів української літератури XIX—XX ст! (Марка Вовчка, Лесі Українки, Ольги Кобилянської та сучасних українських письменниць), теоретичних праць Сімони де Бовуар, Вірджинії Вулф та новіших українських і зарубіжних теоретиків.

Історія української літературної мови (УМ.Б.06)

2 зал. б., 2 год./тиж., 7—8 трим., залік, іспит, Калиновська О. В.

Загальні тенденції розвитку та особливості функціонування української літературної мови як знаряддя формування української науки, освіти, культури. Процеси еволюції стилів, лексичного складу, граматичної будови літературної мови на основі аналізу найважливіших словесних, писемних і друкованих пам'яток українського народу.

Початок: УМ.Б.01, 02.

Слов'янські (польська, чеська, хорватська, болгарська) мови, турецька, угорська (ФЛ.Б.16)

4 зал. б., 4,4 год./тиж., 7, 8 трим., залік, іспит,
Польська мова — Яковенко С. М., Стефанович Я.
Чеська мова — Кадуріна Л. Б.
Турецька мова — Багіров А. і.
Хорватська мова — Журба В. С.

Латинська мова (ФЛ.Б.17)

2 зал. б., 2,2 год./тиж., 7—8 трим., залік, Литвинов В. Д.

Читання, переклад та редагування оригінальних текстів, уміння перекладати тексти гуманітарного, правничого та природничого змісту, використовувати здобуті знання у власних дослідженнях. Розуміти наукову термінологію латинського походження.

Основи літературної творчості (ФЛ.Б.18)

2 зал. б., 2, 2 год./тиж., 7—8 трим., залік, Іванюк С. С.

Навички літературної творчості в різних жанрах критичної, літературознавчої та журналістської праці (рецензії, розвідки, проблемні статті, нариси тощо).

Драматургія Лесі Українки та європейська «нова драматургія» (ФЛ.Б.19)

1 зал. б., 2 год./тиж., 8 трим., залік, Агеева В. П.

Процеси трансформації драматичного мистецтва, що відбувалися наприкінці XIX на початку XX ст. у різних європейських літературах і узагальнено визначались як «нова драматургія» (Г. Ібсен, А. Стріндберг, А. Чехов, Б. Шоу, Г. Гауптман, М. Метерлінк та інші). Драматична творчість Лесі Українки на тлі цієї «нової драматургії».

Старокнижна українська мова XIV—XVIII ст. (УМ.Б.07)

1 зал. б., 2 год./тиж., 8 трим., залік, Німчук В. В.

Мова українських грамот та ділових документів цього часу. Українсько-польські та українсько-російські мовні зв'язки. Мова і стиль творів І. Вишенського, І. Некрашевича, Г. Сковороди.

Початок: УМ.Б.01.

Типологія і практика українського неокласицизму (ФЛ.Б.20)

1 зал. б., 2 год./тиж., 8 трим., залік, Моренець В. П.

Художньо-філософський внесок українських «неокласиків», специфіка їхньої модерності в зіставленні з творчістю відповідних угруповань інших літератур, зокрема польської (Скамандрити).

Українська лексикографія (УМ.Б.08)

1 зал. б., 4 год./тиж., 9 трим., залік, Тоцька Н. Г.

Процес становлення, розвитку і теперішній стан української лексикографії від її фіксованих початків (другої пол. XVI ст.) до сучасності у зв'язку з тривалим процесом формування словникового складу української літературної мови. Лексикографічна робота на Україні у другій половині XX ст. Розвиток лексикографії і становлення лексичних норм у напрямі їх теоретичного осмислення.

Початок: УМ.Б.01.

Теорія і практика перекладу (УМ.Б.16)

1 зал. б., 4 год./тиж., 9 трим., залік, Коптілов В. В., Житник В. К.

Основні тенденції еволюції світового та вітчизняного художнього перекладу. Взаємодія перекладної та оригінальної літератур. Лінгвістичні та літературознавчі аспекти відтворення оригіналу. Проблема перекладності. Часткове і загальне в перекладі. Єдність змісту і форми. Метод функціональної відповідності. Особа автора та особа перекладача. Відтворення історичного колориту в перекладі. Способи передання реалій, фразеології, власних назв, безеквівалентної лексики. Міжмовна омонімія та фальшиві друзі перекладача. Актуальні й дискусійні питання теорії та практики перекладу.

Початок: УМ.Б.01, 03.

Проблеми походження української мови (УМ.Б.09)

1 зал. б., 4 год./тиж., 9 трим., залік, Рогачова Г. Г.

Аналіз різних поглядів на походження української мови. Зіставлення виважених наукових підходів і популярних публікацій із цього питання. Найактуальніші питання історії української мови і народу — носія мови. Огляд критичних праць.

Початок: УМ.Б.01.

Сучасна українська поезія (ФЛ.Б.23)

1 зал. б., 4 год./тиж., 9 трим., залік, Моренець В. П.

Розвиток української поезії останніх десятиліть у притаманній йому складній взаємодії різних напрямів (традиційного, модерного, авангардного). Найновіші імена та явища.

Українська діалектологія, ономастика (УМ.Б. 10)

1 зал. б., 2 год./тиж., 10 трим., залік, Прилипка Н.

Загальнотеоретичні питання діалектології й ономастики як мовознавчих дисциплін. Закономірності живої народної мови в різноманітності її місцевих діалектів, говірок. Географія поширення діалектних явищ мови у зв'язку з топонімічними назвами. Вивчення інших власних назв. Історія виникнення їх, структура, розвиток і функціонування.

Початок: УМ.Б.01.

Історія українського мовознавства (УМ.Б.11)

1 зал. б., 2 год./тиж., 10 трим., залік, Калиновська О. В.

Відомості про розвиток мовознавчих досліджень в Україні, починаючи від зародження мовознавства в Київській Русі. Розвиток українського мовознавства у старокнижний період, протягом XIX — початку XX ст. Українське мовознавство в УРСР і в наші дні. Історія вивчення українського мовознавства за основними проблемами і розділами.

Початок: УМ.Б.01.

Вступ до соціолінгвістики

2 зал. б., 4 год./тиж., 8 трим., залік, Масенко Л. Т.

Проблематика, понятійний апарат, методика соціолінгвістики. Актуальні для України питання реформації мовної ситуації, соціальної диференціації мови, побутування мови у двомовному суспільстві, практичні завдання мовної політики.

Початок: УМ.Б.01.

Міфологізм літератури XX ст.: український химерний роман (ФЛ.Б.24)

1 зал. б., 2 год./тиж., 10 трим., залік, Кравченко А. Є.

Різні форми художньої умовності, використання міфологічної та фольклорної образності. Аналіз творів В. Земляка, В. Шевчука, В. Дрозда, Є. Гуцала у зіставленні зі зразками світової міфологічної прози.

Американська велика проза XX ст. (нарація, психологізм, хронотоп) (ФЛ.Б.25)

1 зал. б., 2 год./тиж., 10 трим., залік, Веретельник Р. М.

«Новий» американський роман після Першої світової війни в контексті модернізму на основі текстів Е. Гемінґвея («І сходить сонце»), Ф. С. Фіцджеральда («Великий Гетсбі»), В. Фолкнера («Шум і шал»), Дж. Стейнбека («Грона гніву») та прозових творів інших американських письменників.

Навчально-науковий семінар (ФЛ.Б.26)

1,5 зал. б., 3 год./тиж., 10 трим., іспит, Яковенко С. М.

Поглиблене знайомство з найяскравішими явищами української прози (1980—1990-х рр.) в її тематичному, стилізовому й жанровому аспектах. Практична інтерпретаційна робота, літературно-критичний аналіз прозових текстів, що відбивають цілісну картину української прози 1980—1990-х років (у тому числі й так званих «культових» творів).

Школи і напрями сучасного світового літературознавства (ФЛ.Б.27)

1 зал. б., 2 год./тиж., 10 трим., залік.

Широке коло методологічних проблем сучасного світового літературознавства, теорія і практика різних літературознавчих шкіл XX ст., зокрема останньої чверті століття.

Основи зіставного мовознавства (УМ.Б.17)

2 зал. б., 2 год./тиж., 10—11 трим., залік, іспит, Тищенко О. В.

Теоретичні основи зіставлення двох і більше мов. Зіставне, або контрастивне, або конфронтативне, або порівняльно-зіставне мовознавство як галузь водночас фундаментального і прикладного мовознавства. Теоретичні і практичні завдання зіставного мовознавства. Перший ступінь і потрібний етап типологічного мовознавства.

Початок: УМ.Б.01, 02, 03, 05.

Історія українсько-європейських літературних взаємин (ФЛ.Б.28)

2 зал. б., 4 год./тиж., 10, 11 трим., залік, іспит, Наливайко Д. С.

Історія українсько-європейських літературних взаємин від Київської Русі до XX ст. включно, етапи цих взаємин із притаманними їм закономірностями і тенденціями. Контактно-генетичні зв'язки української літератури з літературами інших країн та регіонів Європи, типологічні спільності та відповідності. Курс є продовженням нормативного курсу «Основи компаративістики»

Початок: ФЛ.Б.08.

Історична граматики української мови (УМ.Б. 12)

1 зал. б., 2 год./тиж., 11 трим., залік, Прискока О. В.

Історичний розвиток української мови. Основні закономірності та найважливіші явища еволюції її внутрішньої системи. Зв'язок різних етапів історії української мови. Шляхи формування сучасної української мови. Історична своєрідність її фонетики, граматики, лексичного складу. Формування сучасних правописних норм. Найважливіші старописемні й друковані пам'ятки української мови XI—XVIII ст. Відбиття в них особливостей живого народного мовлення.

Початок: УМ.Б.01.

Аналіз текстів давньоруської мови (УМ.Б.13)

1 зал. б., 2 год./тиж., 11 трим., залік, Німчук В. В.

Оригінальні писемні пам'ятки часів Київської Русі і наступної епохи феодальної роздробленості (XI—XIV ст.). Два типи літературно-писемної мови Київської Русі: книжно-слов'янська і народно-літературна. Місце і роль старослов'янської мови в подальшому розвитку давньоруської літературної мови. Лексика мови Київської Русі. Мова окремих груп давньоруських пам'яток. Риси української мови, що відбилися в пам'ятках Київської Русі

Початок: УМ.Б.01.

Методика викладання української мови як рідної та іноземної (УМ.Б.14)

2 зал. б., 4 год./тиж., 11 трим., залік, Тоцька Н. Г.

Вимоги класичних методик навчання мови: системність, комплексність, наступність та послідовність, активізація мовної діяльності, використання пасивного володіння мовою та ін. Загальнометодичні засади і специфіка методики викладання української мови як рідної та іноземної. Методи оволодіння мовою: мовлення, слухання, репродукція, читання, письмо, переклад. Комунікативно-пізнавальне спрямування навчального матеріалу. Психологічна характеристика вчителя та студента як суб'єктів навчальної діяльності. Роль мотивації в навчальному процесі тощо.

Початок: УМ.Б.01, 02, 03, 04.

Українська література і європейський контекст (ФЛ.Б.29)

1 зал. б., 2 год./тиж., 7 трим., залік.

Історія українсько-європейських (слов'янських) літературних взаємин із поглибленим вивченням певних явищ, етапів, проблем, закономірностей тощо. Як одна з ланок історії українсько-європейських літературних взаємин розглядається слов'янська міфологія, висвітлення якої буде метою цього курсу в 2002/2003 навчальному році.

Українська латиномовна література XVI—XVII ст. (ФЛ.Б.30)

1 зал. б., 2 год./тиж., 5 трим., залік, Литвинов В. Д.

Генези та розвиток потужного латиномовного пласту українського письменства XVI—XVII ст., творчий доробок представників новолатинської літератури, церковних діячів, філософів. Творчість Ю. Дрогобича, П. Русина, С. Оріховського, І. Потія, Г. Смотрицького тощо. Для студентів усіх спеціалізацій ФГСН.

Українсько-польські літературні взаємини (ФЛ.Б.32)

1 зал. б., 2 год./тиж., 7 трим., залік, Яковенко С. М.

Історія українсько-польських літературних взаємин; особливості та закономірності певних етапів розвитку: від середньовіччя до постмодернізму.

Методологія українського літературознавства (ФЛ.Б.33)

1 зал. б., 2 год./тиж., 8 трим.

Розвиток літературно-критичної думки в Україні XIX—XX ст. Теоретичні погляди різних шкіл та постатей вітчизняного літературознавства (О. Потебня, М. Драгоманов, І. Франко, С. Єфремов, М. Євшан, М. Зеров, Д. Чижевський, О. Білецький та ін.).

Порівняльний курс української та ірландської літератури (від XIX ст. дотепер) (ФЛ.Б.34)

1 зал. б., 2 год./тиж., 10 трим., залік, Веретельник Р. М.

Роль драматургії та театру в національному самоствердженні перших десятиліть XX ст. «Літературний ренесанс» ірландської літератури пов'язаний із діяльністю Дублінського театру «Аббі», драматургією У. Синга, III. Овкейсі, У. Ёйца, Д. Джойса та інших драматургів. Українська література представлена творами Лесі Українки, М. Куліша, М. Хвильового, П. Тичини. Діяльність «Молодого театру» під керівництвом Л. Курбаса.

Слов'янська література (ФЛ.Б.35)

2,5 зал. б., 2, 2, 2 год./тиж., 7, 8, 9 трим., залік, іспит, Нагорна Н. М.,

Кисельова Л. А. (російська література), Яковенко С. М. (польська література).

Вивчення історії однієї зі слов'янських літератур (польської, російської, чеської), її основних етапів, провідних закономірностей та національної специфіки. Загальна історія однієї з національних літератур.

Актуальні проблеми історії зарубіжної літератури:

Ф. Кафка: текст і контекст (ФЛ.Б.36)

1 зал. б., 4 год./тижд., 6 трим., залік, Струць Роман.

Курс присвячений творчості відомого австрійського письменника першої половини XX ст. Слухачам пропонуються нові моделі інтерпретації його творчості.

Вік Гете в німецькій літературі (ФЛ.Б.37)

1 зал. б., 2 год./тиж., залік, Нілалагінов Б. Б.

Творчість Гете у зв'язках і співвідношеннях з етапами розвитку німецької літератури цього часу (буря і натиск; веймарський класицизм; рання романтика; пізня романтика).

Національні варіанти реалістичної літератури XIX ст. (ФЛ.Б.38)

1 зал. б., 2 год./тиж., 8 трим., залік, Наливайко Д. С.

Реалізм у європейських літературах XIX ст. (французькій, англійській, німецькій, російській, західно- і південнослов'янських, українській), іманентність його художніх систем у кожній національній літературі.

Античність і світова література (ФЛ.Б.39)

1 зал. б., 2 год./тиж., 8 трим., залік, Алексєєнко О. Б.

Складний й неоднозначний характер впливів античної традиції на жанрово-стильову, образну системи світової літератури від найдавніших часів до сьогодення. Простеження античних впливів на літературу XX ст.

Сучасна латиноамериканська проза і природа фантастичного (ФЛ.Б.40)

1 зал. б., 4 год./тиж., 9 трим., залік, Алексєєнко О. Б.

Цікаве і продуктивне відгалуження літературного процесу XX ст.— латиноамериканський магічний реалізм. Творчість Г. Гарсія Маркеса, М.-Х. Астуріаса, А. Карпент'єра, Х. Борхеса, Х. Кортасара тощо.

Модерна драма XX ст. Європи та Америки (ФЛ.Б.41)

1 зал. б., 4 год./тиж., 9 трим., залік, Веретельник Р. М.

Процеси трансформації драматичного мистецтва, що відбулися в літературах Західної Європи й Америки наприкінці XIX — першій половині XX ст. Аналіз творів відомих митців. Активний розвиток драматичних жанрів у перших десятиліттях XX ст.

Методика викладання української мови та літератури

1 зал. б., 2 год./тиж., залік, Кравченко А. Є

Теоретичні й практичні навички викладання мови та літератури з вихованням в учнів любові до слова.

Педагогічна практика

1,25 зал. б., 11 трим., залік, Кравченко А. Є.

Формує практичні навички педагогічної діяльності в галузі філології.

ФІЛОСОФІЯ

Цикл нормативних фундаментальних та професійно орієнтованих дисциплін

Філософія-1 (ФС.Б.01)

2 зал. б., 4 год./тиж., 1 2 трим., іспит, Кримський С. Б., Малахов В. А.

Головні проблеми філософії історико-філософської науки. Предмет філософії, її місце в системі культури, проблеми онтології, гносеології, філософії історії, етики та естетики.

Релігієзнавство-1 (ФС.Б.02)

1 зал. б., 4 год./тиж., 1—2 трим., залік, Колодний А. М.

Специфіка релігії та її місце в історії духовного розвитку людства. Найпоширеніші релігійні конфесії.

Історичні типи філософського мислення (ФС.Б.114)

1,5 зал. б., 3 год./тиж., 2 трим., іспит, Кебуладзе В. І.

Головні етапи історії філософії, характерні ознаки, що вирізняють різні типи філософського мислення, найвизначніші постаті у всесвітній та вітчизняній історії філософії.

Продовження: ФС.Б.101-107.

Історія філософії Південної та Східної Азії (ФС.Б.101)

2 зал. б., 3 год./тиж., 4 трим., залік, Завгородній Ю. Ю., Капранов С. О.

Філософська думка Індії, Китаю, Кореї та Японії від найдавніших часів до ХХ ст. у контексті світової філософії. Основні філософські школи (веданта, йога, буддійська філософія, конфуціанство, даосизм та ін.), погляди провідних представників. Методологічні засади аналізу філософських текстів індійської та китайської традицій.

Початок: ФС.Б.100.

Продовження: ФС.Б.102.

Метафізика (ФС.Б.108)

2 зал. б., 3 год./тиж., 4 трим., іспит, Гусев В. І.

Філософське осмислення проблем буття і небуття, буття і свідомості, матеріального та ідеального вимірів буття, співвідношення потреби і свободи. Аналіз філософського розуміння Бога та доказів його існування.

Початок: ФС.Б.100.

Продовження: ФС.Б.109.

Антична філософія (ФС.Б.102)

2.5 зал. б., 4 год./тиж., 4 трим., іспит, Тихолаз А. Г., Котусенко В. В.

Розвиток філософії у Стародавній Греції з часу виникнення її до елліністично-римської філософії. Аналіз учень провідних представників античної філософії (Геракліт, Ксенофан, Парменід, Левкіпп, Демокріт, Сократ, Платон, Арістотель та ін.).

Початок: ФС.Б.101.

Продовження: ФС.Б.103.

Філософія середніх віків та доби Відродження (ФС.Б.103)

2.5 зал. б., 4 год./тиж., 5 трим., іспит, Котусенко В. В.

Ознайомлення з середньовічною філософією та філософією доби Відродження. Специфіка середньовічної європейської філософії, її роль і місце в історії світової культури. Погляди представників ранньохристиянської філософії, східної патристики, схоластики і християнської містики. Головні риси та етапи розвитку філософії доби Відродження.

Початок: ФС.Б.102.

Продовження: ФС.Б.104.

Епістемологія (ФС.Б.109)

2 зал. б., 3 год./тиж., 5 трим., іспит, Бичко І. В.

Особливості пізнання як ідеального осмислення світу. Проблеми співвідношення свідомості й мови, шляхи і способи пізнання, проблема істини.

Початок: ФС.Б.108.

Продовження: ФС.Б.9.

Історія християнства (ФС.Б.115)

2 зал. б., 3 год./тиж., 5 трим., залік, Головащенко С. І.

Цілісне знання з історії цієї світової релігії, окремих конфесій, основного змісту віровчення й особливості культу останніх. Православ'я і католицизм, лютеранство і кальвінізм, баптизм і адвентизм та інші християнські течії.

Початок: ФС.Б.200.

Продовження: ФС.Б.249.

Історія української філософії (ФС.Б.104)

2.5 зал. б., 4 год./тиж., 7 трим., іспит, ГОРСЬКИЙ В. С.

Особливості та головні етапи розвитку української філософської думки. Філософські ідеї в культурі Київської Русі, на прикладі професорів Києво-Могилянської академії Г. Сковороди, П. Юркевича та ін.

Початок: ФС.Б.103.

Продовження: ФС.Б.105.

Філософія Нового часу (ФС.Б.105)

2.5 зал. б., 4 год./тиж., 7 трим., іспит, Гусев В.І., Колесник А. С.

Західноєвропейська філософія XVII—XVIII ст., раціоналізм (Р. Декарт, Б. Спіноза, Г. Лейбніц), емпіризм (Д. Локк, Д. Берклі, Д. Юм), англійське, французьке та німецьке Просвітництво.

Початок: ФС.Б.104.

Продовження: ФС.Б.106.

Логіка (ФС.Б.116)

1.5 зал. б., 3 год./тиж., 1 трим., залік, Васильченко А. А.

Оволодіння точним аналітико-дедуктивним стилем мислення, раціональними схемами переконання та доведення. Розуміння сутності наукової діяльності, специфіки наукового пізнання, принципів евристики.

Продовження: ФС.Б.132.

Філософська антропологія (ФС.Б.9)

2 зал. б., 3 год./тиж., 7 трим., іспит, Лой А. М.

Місце і роль філософської антропології в сучасній філософії. Проблеми людського життя, поняття «життєвий світ», особливості досвіду людського існування, співвідношення свідомого і несвідомого в житті людини.

Початок: ФС.Б.109.

Продовження: ФС.Б.111.

Німецька класична філософія (ФС.Б.106)

2.5 зал. б., 4 год./тиж., 8 трим., іспит, Єрмоленко А. М.

Місце і роль німецької класичної філософії в історії філософії Нового часу.

Філософія І. Канта, Й. Фіхте, Ф. Шеллінга, Г. Гегеля, Л. Фейєрбаха.

Початок: ФС.Б.105.

Продовження: ФС.Б.107.

Філософія історії (ФС.Б.111)

2 зал. б., 3 год./тиж., 8 трим., іспит, Яцук Т. І.

Сутність та завдання філософії історії. Питання специфіки історичного процесу, єдності й багатоманітності історії, проблема людини та історії, сенсу історії.

Початок: ФС.Б.9.

Продовження: ФС.Б.112.

Панорама сучасної зарубіжної філософії (ФС.Б.107)

2.5 зал. б., 4 год./тиж., 10 трим., іспит, Кобець Р. Г.

Головні напрями і течії сучасної західної філософії. Погляди представників філософії волі (А. Шопенгауер, Ф. Ніцше), феноменології (Е. Гуссерль), філософської герменевтики (Г. Гадамер, П. Рікер), психоаналітичної філософії (З. Фрейд, К. Юнг, Е. Фромм), екзистенціалізму (М. Гайдеггер), позитивізму та постпозитивізму (Л. Вітгенштейн, Р. Карнап, П. Фейєрабенд), комунікативної філософії (К. Апель, Ю. Хабермас) та філософії постмодернізму (Ж. Льютар, Ж. Деріда, М. Фуко).

Початок: ФС.Б.106.

Продовження: ФС.Б.117-26.

Етика (ФС.Б.112)

2 зал. б., 3 год./тиж., 10 трим., іспит, Малахов В. А.

Предмет етики, аналіз основних типів етичних учень, вчення специфіки моралі, понять, структури і категорій моральної свідомості, моральних проблем людської діяльності, спілкування.

Початок: ФС.Б.111.

Продовження: ФС.Б.113.

Естетика (ФС.Б.113)

2 зал. б., 3 год./тиж., 11 трим., іспит, Чайка Т. О.

Предмет естетики, основні естетичні концепції, категорії естетики, специфіка мистецтва як форми творчості, феномен культури і способу людської самореалізації.

Початок: ФС.Б.112.

Продовження: ФС.Б.127-37

Спецсемінар «Вступ до Біблії» (ФС.Б.200)

2 зал. б., 2 год./тиж., 4—5 трим., залік, іспит, Головащенко С. І.

Склад та структура формування біблійного канону, біблійні переклади та їх поширення, історія витлумачення біблійних текстів. Релігійна, філософська, культурологічна, моральна проблематика в Біблії. Знайомство з апокрифічними творами.

Цикл вибіркових професійно орієнтованих дисциплін (мінімальна кількість залікових балів — 18,5)

БЛОК ФІЛОСОФСЬКИХ ДИСЦИПЛІН

Образ святості в культурі Київської Русі (ФС.Б.118)

1 зал. б., 3 год./тиж., 6 трим., залік, Чайка Т. О.

Поняття «святості» в християнській філософській культурі. Етичний аспект образу «святості» у філософській культурі Київської Русі. Підсумковий диспут «Місце образу святості в системі філософсько-світоглядних уявлень України Княжої доби».

Початок: ФС.Б.104.

Філософія Декарта (метафізичні роздуми) (ФС.Б.119)

1.5 зал. б., 2 год./тиж., 8 трим., залік, Гусєв В. І.

Дослідження одного з найглибших філософських творів Декарта, в якому він розглядає сутність людської душі, розуму, волі, проблему істини і можливості пізнання зовнішнього світу, місце ідеї Бога в структурі людської свідомості та докази його буття.

Початок: ФС.Б.105.

Філософія екзистенціалізму (ФС.Б.121)

1.5 зал. б., 4 год./тиж., 9 трим., залік, Бичко І. В.

Екзистенціалізм як провідна течія філософського гуманізму ХХ ст. М. Гайдеггер: критика ренесансного гуманізму та утвердження ідеї консенсусу людини і буття. К. Ясперс: екзистенціальний сенс історії. Ж.-П. Сартр: «раціоналістичний» ірраціоналізм, «засудженість» людини до свободи. А. Камю: «героїчний» абсурд. Екзистенціальна традиція в українській філософії.

Початок: ФС.Б.106.

Критична філософія Канта (ФС.Б.122)

1.5 зал. б., 2 год./тиж., 10 трим., залік, Лой А. М.

Поняття метафізики в філософії Канта. Метафізика та наука. «Пролегомени до всякої майбутньої метафізики». Проблематика «Критики чистого розуму». Первісне зло в людській природі. Проблематика «Критики практичного розуму». «Критика здатності судження» в контексті метафізики. Тема історії у філософії Канта.

Початок: ФС.Б.106.

філософія Платона (ФС.Б.126)

1.5 зал. б., 2 год./тиж., 11 трим., залік, Тихолаз А. Г.

Поглиблене вивчення філософії Платона. Проблеми хронології та періодизації його творчості, питання про «неписану філософію» Платона та інші аспекти «платонівського питання». Онтологічне, гносеологічне, естетичне та політичне обґрунтування платонізму. Роль філософії Платона в процесі формування ідеалістичної метафізики.

Початок: ФС.Б.102.

Гегель: «Наука логіки» (ФС.Б.125)

1.5 зал. б., 2 год./тиж., 11 трим., залік, Гусєв В. І.

«Наука логіки» — головний твір і ядро гегелівської системи. Діалектика Гегеля, принципи діалектичного мислення, головні філософські категорії (буття, сутність, явище, дійсність, матерія, форма, можливість, потреба, свобода тощо), опанування яких є важливою умовою формування філософської культури.

Початок: ФС.Б.106.

Феноменологія Гуссерля (ФС.Б.139)

1.5 зал. б., 2 год./тиж., залік, 10 трим., Кебуладзе В. І.

Поглиблене вивчення філософії Е.Гуссерля, розгляд закономірності формування основних етапів розвитку феноменології, аналіз основних елементів

феноменологічної теорії свідомості, виокремлення і простеження основних способів філософського обґрунтування феноменологічної теорії свідомості.

Філософія Сковороди

1.5 зал. б., 2 год./тиж., 8 трим., Прокопов Д. Є.

Спадщина видатного українського філософа, вихованця Києво-Могилянської академії Г. Сковороди в контексті європейської філософії XV]] ст, Інтерпретація головних філософських праць.

Томізм

1.5 зал. б., 2 год./тиж., 7 трим., Котусенко В. В.

Томізм як напрям європейської філософії, поглиблене вивчення філософської спадщини видатного середньовічного філософа Томи Аквінського.

Російська релігійна філософія (ФС.Б.27)

1.5 зал. б., 2 год./тиж., 8 трим., залік, Ткачук М. Л.

Основні етапи становлення і розвитку російської релігійної філософії XIX — початку XX ст. Спадщина І. Кирєєвського, О. Хомякова, Л. Толстого, Ф. Достоевського, В. Соловйова, П. Флоренського, М. Бердяєва, С. Булгакова та ін.

Філософія Ніцше (ФС.Б.124)

1.5 зал. б., 2 год./тиж., 10 трим., залік, Клепиков А. О.

Основні теми (ідеї) філософії Ніцше, його тлумачення традиційних філософських галузей: метафізики, онтології, гносеології, етики, естетики, філософії культури, філософії релігії, філософії права, філософії історії. Аналіз та інтерпретація праць: «Народження трагедії, або еллінство та песимізм», «Так казав Заратустра», «Антихрист», «Воля до влади».

Філософія комунікації (ФС.Б.134)

1.5 зал. б., 2 год./тиж., залік, Сватко Ю. І.

Самостійний розділ загальної діалектики імені. Наріжні питання розумово-особистісної взаємодії мовлення, імені та інобуття, послідовно розгортається загальна діалектика розуміння. Відтворення загальної ієрархії комунікації на тлі: 1) ієрархії життя, 2) ієрархії свободи та 3) ієрархії гри.

Парадигми сучасної політичної філософії (ФС.Б.135)

1.5 зал. б., 4 год./тиж., 9 трим., залік, Клепиков А. О.

Сім головних парадигм сучасної політичної філософії: нео-гегельянство (комюнітаризм), неокантіанський лібералізм, критична теорія (комунікативна філософія), герменевтика, постструктуралізм (Фуко), неопрагматизм та постмодернізм (Дерріда, Ваттімо). Причини зміцнення та (чи) поступової руйнації парадигм, критична оцінка головних текстів. Курс відтворює «багатоголосні» дискусії, в яких беруть участь найвпливовіші представники сучасної політичної теорії.

Проблема тексту в філософії французького постмодернізму (ФС.Б.136)

1.5 зал. б., 2 год./тиж., 7 трим., залік, Йосипенко О. М.

Характер зв'язку сучасної філософії і літератури, обґрунтування ключового для постмодернізму поняття тексту, знайомство з методологією текстового аналізу, виробленою представниками французького постструктуралізму. Спецкурс спрямований на поглиблення розуміння постмодерністської філософії, озброєння цінними практичними навиками, потрібними для роботи з сучасними філософськими, літературними та науковими текстами.

Вплив середньовічних арабських та єврейських мислителів на європейську середньовічну філософію (ФС.Б.140)

0,5 зал. б., 4 год./тиж., 4 трим., вересень, залік, Роланд Піч (Німеччина).

Спадщина визначних арабських та єврейських філософів (Альберт Великий, Т. Аквінський, М. Екхарт) та їхній вплив на філософію середньовічних європейських мислителів. Філософські ідеї визначних арабських мислителів: Аль-Кінді, Аль-Фарабі, Авіценна (Ібн Сіна), Газалі, Аверроес (Ібн Рушд) та єврейських філософів: Ібн Гебріоль, Маймонід.

Голокост в Україні: історія, психологія, етика (ФС.Б.137)

1.5 зал. б., 4 год./тиж., 9 трим., залік, Чайка Т. О.

Систематичний огляд і концепція Голокосту — етнонаціональної катастрофи ХХ ст. Виклад матеріалу здійснюється у 3-х вимірах: фактологічному, психологічному, етичному. Широко використовуються матеріали відеоінтерв'ю, зняті автором курсу в рамках проекту «SHOAN» С. Спілберга в тих, хто пережив катастрофу. Передісторія. Голокост в Україні. Світ після Голокосту.

Риторика (семінар-практикум) (ФС.Б.48)

1.5 зал. б., 2 год./тиж., 8 трим., залік, Сватко Ю. І.

Моральна свідомість (ФС.Б.36)

1.5 зал. б., 2 год./тиж., 8 трим., залік, Малахов В. А.

Мораль як феномен культури. Добро і зло — основні категорії моральної свідомості. Їхній зміст і історія. Проблема відповідальності. Екзистенція як реєстрація. Проблема сенсу життя, ставлення до смерті: історія і сучасність. Екзистенційний аспект кінцевості людського буття. Щастя, страждання, жаль, турбота як чинники людської моральності. Гідність, совість, сором, форми морального самоусвідомлення людини. Свідомість як світовідношення. Початок: ФС.Б.1.00.

БЛОК РЕЛІГІЄЗНАВЧИХ ДИСЦИПЛІН ДЛЯ ВИКОНАННЯ СЕРТИФІКАТНОЇ ПРОГРАМИ (мінімальна кількість залікових балів — 18,5)

Релігієзнавство-2 (ФС.Б.201)

2.5 зал. б., 4 год./тиж., іспит, Колодний А. М.

Грунтовне вивчення конфесійного релігієзнавства. Залучення до навчального процесу богословів із різних релігійних течій (язичництва, індуїзму, ісламу, християнства в основних його конфесійних визначеностях), а також різновиду неорелігій (мормонства, мунізму, рунвірства, білобратства, харизматства) та ін.

Початок: ФС.Б.200.

Релігійні традиції Південної, Південно-Східної Азії та Далекого Сходу (ФС.Б.206)

1.5 зал. б., 2 год./тиж., 5 трим., залік, Завгородній Ю. Ю., Капранов С. О.

Історичні типи і форми релігії, що виникли на Сході, їхній розвиток та поширення. Закономірності історично-релігійного процесу, опанування основ віровчення, специфіки культової діяльності та характеру релігійних організацій національних та світових релігій Сходу.

Початок: ФС.Б.02.

Релігія і мистецтво (ФС.Б.208)

1.5 зал. б., 2 год./тиж., 7 трим., залік, Лисий І. Я.

Мистецька культура, її взаємини з релігією. Витоки релігії і мистецтва, образ і символ у релігії та мистецтві, культове мистецтво минулого і сьогодення, наслідки секуляризації мистецтва, взаємодія релігії та мистецтва в українській культурі.

Початок: ФС.Б.200.

Соціологія релігій (ФС.Б.202)

2 зал. б., 3 год./тиж., 6 трим., іспит, Сарапін О. В.

Основні категорії, поняття, методологія та методики соціологічного дослідження релігійних феноменів. Релігія як суспільне явище та соціальний інститут. Звернення до класиків світової соціології, філософії, культурології, а також до надбань сучасної науки. Для майбутніх релігієзнавців, соціологів, філософів, політологів.

Початок: ФС.Б.201.

Іудаїзм (ФС.Б.209)

1.5 зал. б., 2 год./тиж., 5 трим., іспит, Кравець В. О.

Історико-культурна панорама становлення й розвитку іудаїзму як найдавнішої монотеїстичної традиції. Історичні етапи формування іудаїзму через еволюцію догматичних основоположень, культової практики, етики, формування традицій тлумачення сакральних текстів, релігійної філософії. Аналіз еволюції іудаїзму у ХХ ст. Для релігієзнавців, філософів, культурологів, істориків.

Початок: ФС.Б.201.

Іслам (ФС.Б.210)

1.5 зал. б., 3 год./тиж., 6 трим., залік, Фертад Туранли.

Інформація про іслам як світову релігію: історія виникнення, духовно-релігійні засади, догматика, культова практика, етичні принципи, роль в особистому та суспільному житті. Знайомство з Кораном — священною книгою мусульман. Початок: ФС.Б.201.

Для релігієзнавців, філософів, культурологів, істориків.

Релігія і мистецтво (ФС.Б.208)

1.5 зал. б., 2 год./тиж., 7 трим., іспит, Лисий І. Я.

Витоки релігії і мистецтва, образ і символ у релігії та мистецтві, культове мистецтво минулого і сьогодення, наслідки секуляризації мистецтва, взаємини релігії та мистецтва в українській культурі. Для майбутніх релігієзнавців, філософів, культурологів.

Початок: ФС.Б.201.

Політологічні аспекти релігієзнавства (ФС.Б.211)

1.5 зал. б., 2 год./тиж., 7 трим., залік, Головащенко С. І.

Релігія як форма суспільної ідеології та суспільний інститут, форми взаємодії релігії та політики. Форми сакралізації влади, моделі церковно-державних відносин, способи залучення релігії і церкви до політичного процесу, роль у реалізації політичних технологій. Релігії стародавнього світу, античності, індуїзм, буддизм, даосизм, конфуціанство, синтоїзм, іудаїзм, християнство, іслам. Для релігієзнавців, політологів, соціологів, правників.

Початок: ФС.Б.201.

Географія релігій (ФС.Б.204)

1 зал. б., 3 год./тиж., 9 трим., іспит, Павлов С. В., Любцева О.

Узагальнення сучасних знань із суспільної географії, релігієзнавства, культурології та історії культури, філософії, соціології, теології, закономірності територіальної організації релігійної сфери життєдіяльності та її диференціації у просторі і часі. Районування георелігійної ситуації на глобальному, регіональному та національному рівнях, ретроспективний аналіз історичного розвитку та територіального поширення світових, локальних, місцевих та нових релігій.

Початок: ФС.Б.201.

Дисципліни вільного вибору студента, що пропонують кафедри факультету

Історія Києво-Могилянської академії (ІС.Б.54)

0,5 зал. б., 2 год./тиж., 3 трим., залік, Хижняк З. І.

Створення Києво-Могилянської академії, її традиції, визначні особи, спадщина, історичне значення в історії України. Для студентів усіх факультетів та департаментів.

Семіотика екранного мистецтва

1.5 зал. б., 4 год./тиж., 9 трим., залік, Скуратівський В. Л.

Історико-культурний контекст постанови і функціонування екранних мистецтв. Семіотичні механізми творення і функціонування творів кіномистецтва і ТБ, їхнє місце в загальній панорамі європейської і світової культури XIX—XX ст.

Трипільська «протоцивілізація» та її сусіди (КЛ. Б.33)

1.5 зал. б., 4 год./тиж., 11 трим., залік, Бондарець О. В.

Трипільсько-Кукутенська спільнота серед «смуги» культур розписної кераміки світу, давньоземлеробських і скотарських культур енеолітичного часу Південно-Східної Європи на синхронному та діахронному зрізах. Питання історії досліджень, сучасних концепцій, поглядів на хронологію, періодизацію та розвиток матеріальної культури, археології поселень та поховального обряду. Проблеми історичних реконструкцій (демографічних, економічних, соціальних) і «протомист» на теренах трипільської культури; знакових систем та орнаментики; духовної освіти давнього трипільського населення. Трипільська культура та індоєвропейська проблематика.

Культура Європи Середніх віків (КЛ. Б.32)

3 зал. б., 4 год./тиж., 8 трим., іспит, Собуцький М. А.

Культура середньовічної Європи як ієрархічно впорядкована вертикаль, проекція трансцендентального теоцентризму на макрокосм (світ) та мікркосм (людина). Періодизація та поділ на «перше» і «друге» середньовіччя за кількістю рівнів ієрархії «мов культури». Церковна, народна, куртуазна, міська субкультури, їхня роль у створенні цілісної культури Середніх віків. Специфіка середньовічних «ренесансів» і ставлення до античності в середні віки.

Основи ораторського мистецтва (КЛ. Б.87)

3 зал. б., 4 год./тиж., 9 трим., Лаврінченко-Омецинська К. Д.

Предмет та мета ораторського мистецтва. Структурно-функціональний підхід до створення виступу. Диспут. Етапи створення промови. Культура мислення, мова та поведінка оратора. Схема рецензування виступу.

Курс «Київ та кияни» (КЛ. Б.85)

1.5 зал. б., 4 год./тиж., 9 трим., залік, Нікішенко Ю. І.

Різномпланова інформація про історію, культуру та побут населення Києва в різні епохи. Перекази про окремих киян та їхні родини. Легенди, що виникли внаслідок появи нових архітектурних ансамблів. Маловідомі факти з історії міста, його окремих районів та навколишніх місцевостей. Традиції культури та побуту жителів міста.

Туризм та екскурсійна справа (КЛ. Б.67)

1.5 зал. б., 4 год./тиж., 9 трим., залік, Демчук Р. В.

Мета, форми та методи організації туризму для різних категорій населення в сучасних соціокультурних умовах. Вивчення історії, теорії та методики екскурсійної справи і закріплення отриманих знань на практиці.

Друга іноземна мова-1 (ФЛ.Б.01)

6.5 зал. б., 6, 6, 2 год./тиж., 7, 8, 9 трим., залік, залік, іспит, Бочко Г. П., Пашунова Л. О., Ермоленко О. С., Гладчук З. І., Бадешко Л. М., Гончарова О. М., Данилич Ю. О., Трифонов Е. Б., Боярчук О. І., Багіров А. І.

Поглиблене оволодіння навичками і вмінням в усіх видах мовленнєвої діяльності. Для вибору пропонуються німецька, французька, італійська, іспанська, арабська мови.

Продовження: ФЛ.Б.02.

Друга іноземна мова-2 (ФЛ.Б.02)

4 зал. б., 4, 4 год./тиж., 10, 11 трим., залік, іспит, Бочко Г. П., Пашунова Л. О., Ермоленко О. С., Гладчук З. І., Бадешко Л. М., Гончаров О. М., Данилич Ю. О., Трифонов Е. Б., Боярчук О. І., Багіров А. І.

Поглиблене оволодіння навичками і вмінням в усіх видах мовленнєвої діяльності. Для вибору пропонуються німецька, французька, італійська, іспанська, арабська мови.

Початок: ФЛ.Б.01.

Англійська мова-2 (АМ.Б.2)

4 зал. б., 4 год./тиж., 7—8 трим., іспит.

Спеціалізований прикладний курс англійської мови ESP (English for Specific Purposes, або Англійська мова-2). У межах курсу ESP, узгодженого з методистами British Council та America House, чотири основні напрями спеціалізації:

Перший — **Business English** — для студентів факультету гуманітарних і суспільних наук: Business and Management, Economics, Marketing, Secretarial Work.

Другий — **Mass Media English** — готує студентів факультету гуманітарних наук до роботи в закладах культури, видавництвах та засобах масової інформації: English of Radio, TV, Newspapers, Creative Writing, English for Public Administration.

Третій — **English for Computer Sciences** — для студентів факультету інформатики.

Четвертий курс — **English for Law Students** — для студентів факультету правових наук, які планують працювати у сфері міжнародного права або з правничою документацією англійською мовою.

Студенти всіх факультетів, незалежно від фахової спеціалізації, мають змогу обрати один із чотирьох запропонованих напрямів ESP.

Обсяг програм для всіх чотирьох напрямів ідентичний.

Після кожного триместру студенти складають залік або іспит.

Для студентів, які планують складати міжнародні тести «Підготовка до складання тестів за міжнародними стандартами». Програма спрямована на вдосконалення комунікативної компетенції, подальший розвиток та інтеграцію мовних навичок студентів (speaking, writing, listening and reading). Підготовка студентів до вступу та успішного навчання на магістерських програмах. Програма сприяє здобуттю потрібних знань та навичок для складання тестів за міжнародними стандартами (TOEFL, GRE, IELTS, Cambridge First Certificate Cambridge Advanced English, Cambridge Certificate of Proficiency in English).

English for journalism (AM.Б.3)

2 зал. б., 4 год./тиж., 9 трим., залік.

Для студентів з високим та середнім рівнем володіння англійською мовою, які планують працювати в засобах масової інформації. 28 практичних занять протягом літнього триместру. Після закінчення курсу студенти мають володіти такими вміннями та навичками: брати інтерв'ю, тобто обмірковувати і правильно формулювати запитання з метою одержання потрібної інформації; занотовувати потрібну інформацію під час інтерв'ю.

Критичне мислення (ФС.Б.128)

1 зал. б., 3 год./тиж., 3 трим., залік, Попович М. В.

Аналіз тексту. Заміри й наслідки мовних актів. Основні ідеї теорії Остіна-Серля. Типи мовних актів і типи діяльності. Режисура розмови. Критичний аналіз пізнавальної діяльності. Інтуїтивне поняття доказу та його формалізація. Підтвердження та спростування. Аналіз і синтез. Теорія смислу і значення. Що ми говоримо і що маємо на увазі. Критичний аналіз міфологічної свідомості. Парадигми міфу. Міф і ритуал. Теорія міфу і психоаналіз (Мірча Еліаде). Критичний аналіз сакральних текстів (Дібеліус-Бультман). Критичний аналіз науки. Критичний аналіз практики. Критичний аналіз суджень про красу. Гармонія і хаос.

Початок: ФС. Б. 100.

Патристика (ФС.Б.117)

1.5 зал. б., 4 год./тиж., 6 трим., залік, Сарапін О. В.

Патристика як філософська дисципліна; найвагоміша у філософському, і ширше, в культурному відношенні. Здобутки представників патристики, які вони внесли в інтелектуальну історію людства.

Початок: ФС.Б.200.

Психологія конфлікту та культура поведінки в конфліктній ситуації (ФС.Б.129)

1.5 зал. б., 2 год./тиж., 4 трим., залік, Гірник А. М.

Розуміння себе та тих, хто навколо, знання в галузі розв'язання конфліктів, психологічні вправи, розігрування ситуацій та груповий аналіз їх.

Початок: ФС.Б.100.

Методика викладання філософії (ФС.Б.181)

1 зал. б., 2 год./тиж., 11 трим., залік, Лисий І. Я.

Project Management for Philosophy Student (викладається англійською мовою) (ФС.Б.75)

1 зал. б., 3 год./тиж., 9 трим., залік, Мінаков М., Архіпова Л.

Курс репрезентує форму менеджменту, що базується на новітніх дослідженнях і моделях, які вживаються в бізнесових корпораціях. Практичні навички роботи у проективному форматі, численні вправи.

ПРОГРАМА ДОДАТКОВОЇ СПЕЦІАЛІЗАЦІЇ (MINOR)
ІСТОРІЯ

а) нормативні дисципліни:

Історія європейської цивілізації (3 дисципліни з чотирьох)	
ІЄЦ-1. Доба Античності та раннього Середньовіччя (ІС.Б.01)	2,5 зал. б.
ІЄЦ-2. Пізнє Середньовіччя та Ренесанс (ІС.Б.04)	2,5 зал. б.
ІЄЦ-3. Цивілізація Просвітництва та Нової доби (ІС.Б.09)	2,5 зал. б.
ІЄЦ-4. Новітня та сучасна європейська цивілізація (ІС.Б.12)	2,5 зал. б.
Спеціальні історичні дисципліни-1 (ІС.Б.11)	2,5 зал. б.
Історія України ХХ століття (ІС.Б.19)	2,5 зал. б.
Науковий реферат	0,5 зал. б.

б) вибіркові професійно орієнтовані дисципліни (6 зал.б.)

Загальна кількість залікових балів, яку потрібно набрати, щоб отримати minor,— 19

ПРОГРАМА ДОДАТКОВОЇ СПЕЦІАЛІЗАЦІЇ (MINOR)
ПОЛІТОЛОГІЯ

а) нормативні дисципліни (12 зал.б.):

Порівняльна політологія (ПЛ.Б.03)	3 зал. б.
Історія політичних учень-1 (ПЛ.Б.04)	2, 5 зал. б.
Історія політичних учень-2 (ПЛ.Б.04)	2, 5 зал. б.
Політична система України (ПЛ.Б.06)	2 зал. б.

б) Обрати одну дисципліну з трьох (2 зал. б.):

Політична культура (ПЛ.Б.14)	2 зал. б.
Аналіз, прогноз та прийняття рішень у політиці (ПЛ.Б.13)	2 зал. б.
Теорія влади (ПЛ.Б.15)	2 зал. б.
Курсова робота	0,5 зал. б.

Вибіркові дисципліни (6,5 зал. б.):

Історія української політичної думки (ПЛ.Б.05)	3 зал. б.
Політологічна теорія держави (ПЛ.Б.12)	2 зал. б.
Основи теорії міжнародних відносин (ПЛ.Б.07)	3 зал. б.
Етнополітика (ПЛ.Б.10)	3 зал. б.
Сучасна західна політична теорія (ПЛ.Б.09)	2 зал. б.
Місцеве самоврядування в Україні (ПЛ.Б.11)	2 зал. б.
«Політичні партії в Україні» (спецсеминар) (ПЛ.Б.21)	2 зал. б.
ННС «Особливості політичного процесу в Україні» (ПЛ.Б.20)	1,5 зал. б.
Європейська інтеграція та політичні процеси в країнах Центральної та Східної Європи (ПЛ.Б.25)	2 зал. б.

Загальна кількість залікових балів, яку потрібно набрати, щоб отримати міпог,— 19.

ФІЛОЛОГІЯ

Загальна кількість залікових балів, яку потрібно набрати, щоб отримати міпог,— 19.

СЕРТИФІКАТИ! ПРОГРАМИ

Перекпадознавство

а) нормативні дисципліни

практичний курс англійської мови —	13 зал. б.
вступ до мовознавства —	1 зал. б.
українська мова-2 —	2 зал. б.

б) вибіркові професійно орієнтовані дисципліни

теорія і практика перекладу —	1 зал. б.
основи зіставного мовознавства —	2 зал. б.
лексика англійської мови —	2 зал. б.
перекладацький практикум з англійської мови (професійний переклад) —	2 зал. б.

Загальна кількість залікових балів, яку потрібно набрати,— 23.

Декан —
Замостян Віталій Павлович,
доктор медичних наук, професор
(З корпус, кімн. 217, тел. 416-51-88)

Заступник декана —
Вишенська Ірина Георгіївна

Методист факультету —
Куценко Олена Іванівна

Факультет природничих наук дає широку і ґрунтовну природничу підготовку. Чотирирічний бакалаврський курс передбачає базову природничу освіту. Протягом першого року в бакалавраті всі студенти факультету навчаються за єдиним планом. За перші два роки студент набуває фундаментальних знань з усіх базових дисциплін — *біології, екології, фізики, математики, хімії, інформатики* — і обирає кілька курсів гуманітарного та суспільного напрямів, які розширюють його світогляд та підвищують рівень його гуманітарної освіти. Крім основної спеціалізації (біологія, екологія, фізика живих систем), студенти мають змогу отримати допоміжну, обрану як на цьому факультеті, так і на інших. Для отримання диплома студент має взяти не менше 65 відсотків дисциплін природничого циклу від загальної кількості прослуханих курсів.

У 1996/97 навчальному році впроваджено **магістерські програми з екології та екологічної політики**, з вересня 1997 року відкрито магістерську програму з *біології*. Найздібніші та талановиті слухачі магістеріуму зможуть у 2-річній аспірантурі завершити підготовку та захистити дисертації на здобуття вченого звання кандидата наук.

Основні навчально-наукові структури на факультеті; **кафедри екології, біології, фізико-математичних наук та хімії**. Для успішної підготовки фахівців факультет та його підрозділи уклали угоди про наукове співробітництво з такими інститутами Національної академії наук України: ботаніки ім. М. Холодного; експериментальної патології, онкології та радіобіології ім. Р. Кавецького; біохімії ім. О. Палладіна; хімії поверхні, колоїдної хімії та хімії води; хімії високомолекулярних сполук; проблем сорбції та ендоекології; фізики.

На факультеті викладають відомі вчені: академік НАН України професор П. Г. Костюк (Інститут фізіології НАН України), академік НАН України професор М. Д. Гродзинський (Інститут клітинної біології та генетичної інженерії НАН України), академік НАН України професор В. Д. Романенко (Інститут гідробіології НАН України), чл.-кор. НАН України професор Я. Б. Блюм (Інститут клітинної біології та генетичної інженерії НАН України).

Специфіка факультету природничих наук полягає в тому, що він дає можливість здобути не тільки ґрунтовні базові знання в галузі екології, біології або фізики живих систем, а й здобути досить широку різнобічну освіту. Студенти можуть одержати добру мовну підготовку, вміння працювати з комп'ютером, опанувати програми додаткової спеціалізації (minor) — біологія, екологія, фізика в межах факультету або за програмами додаткової спеціалізації інших факультетів.

Кафедри факультету розвивають науково-педагогічні контакти з закордонними освітньо-науковими інституціями: Північним Лондона (Великобританія), Вільним Університетом (Ні-

меччина), Південної Алабами, Медичним коледжем м. Олбані, Медичною школою Бостонського університету, Медичною школою університету м. Кент, Інститутом макромолекулярної хімії Чеської академії наук у Празі, Кубанським державним університетом (Росія), Інститутом географії, лабораторії палеогеографії (Росія, Москва), Європейським Палінологічним банком даних (ЕРО, Франція, Арль), Університетом Врїї (Нідерланди), Університетом Лондона (Великобританія), Інститутом мембранних технологій Університету м. Оттави (Канада), Массачусетським технологічним університетом та Університетом штату Пенсільванія (США) тощо.

Під керівництвом провідних науковців факультету діють Центр екологічних досліджень та лабораторії — екологічних проблем; фізики; біологічних систем; нелінійної оптики та голографії; екотехнології.

Студентка магістерської програми «Екологія» Марина Григоренко в 2000 році одержала Премію Голови Київської міської держадміністрації.

Протягом навчального року викладачі кафедр підготували і видали більше 40 публікацій у наукових виданнях та монографію: *Брик М. Т.* у співавторстві. *Фізико-хімічні основи технології очищення стічних вод.*— К., 2000,— 552 с.

ПРОФЕСОРСЬКО-ВИКЛАДАЦЬКИЙ СКЛАД:

Кафедра біології

Завідуюча —

Безусько Алла Герасимівна,
кандидат біологічних наук, доцент

Завідуюча навчально-методичною лабораторією —

Осадча Наталія Пилипівна

Білько Надія Михайлівна,
доктор біологічних наук, професор
(Інститут радіаційної медицини МОЗ України)

Блюм Ярослав Борисович,
доктор біологічних наук, професор
(Інститут клітинної біології та генетичної інженерії НАН України)

Блюм Олег Борисович,
кандидат біологічних наук, доцент
(Ботанічний сад ім. акад. О. Фоміна)

Великий Микола Миколайович,
доктор біологічних наук, професор
(Український медичний університет ім. О. Богомольця)

Войціцький

Володимир Михайлович,
доктор біологічних наук, професор
(Національний університет ім. Тараса Шевченка)

Голда Данило Мусійович,
кандидат біологічних наук, доцент
(Національний університет ім. Тараса Шевченка)

Гродзинський

Дмитро Михайлович,
академік НАН України, доктор біологічних наук, професор (Інститут клітинної біології та генетичної інженерії НАН України)

Дзеверін Ігор Ігорович,
кандидат біологічних наук, доцент
(Інститут зоології НАН України)

Донченко Георгій Вікторович,
доктор біологічних наук, професор
(Інститут біохімії НАН України)

Зерова-Любімова

Тетяна Едуардівна,
кандидат біологічних наук (Університет післядипломної освіти МОЗ України)

Зима Валентин Леонідович,
доктор біологічних наук, професор
(Національний університет ім. Тараса Шевченка)

Контар Ірина Сергіївна,
старший викладач (Інститут ботаніки НАН України)

Корнелюк Олександр Іванович,
доктор біологічних наук, професор
(Інститут молекулярної біології та генетики НАН України)

Костерін Сергій Олексійович,
доктор біологічних наук, професор
(Інститут біохімії НАН України)

Костюк Платон Григорович,
академік НАН України, професор (Інститут фізіології ім. О. Богомольця НАН України)

Куниця Наталія Іванівна,
старший викладач

Курський Михайло Дмитрович,
доктор біологічних наук, професор
(Інститут біохімії НАН України)

Лаврух Орест Васильович,
кандидат біологічних наук, доцент
(Київський педагогічний університет
ім. М. Драгоманова)

Малюта Станіслав Станіславович,
доктор біологічних наук, професор
(Інститут молекулярної біології та ге-
нетики НАН України)

**Михальський
Леонід Олександрович**,
кандидат біологічних наук, доцент
(Національний університет ім. Тараса
Шевченка)

Мусієнко Микола Миколайович,
доктор біологічних наук, професор
(Національний університет ім. Тараса
Шевченка)

Носова Людмила Іванівна,
кандидат біологічних наук, доцент

Оболенська Марія Юріївна,
доктор біологічних наук (Інститут мо-
лекулярної біології та генетики НАН
України)

Поліщук Валерій Петрович,
кандидат біологічних наук, доцент
(Національний університет ім. Тараса
Шевченка)

**Приступнюк
Олександр Максимович**,
кандидат біологічних наук, доцент
(Український медичний університет
ім. О. Богомольця)

Савцова Зоя Дмитрівна,
доктор медичних наук, професор (Інс-
титут онкології МОЗ України)

Ситник Сергій Костянтинович,
кандидат біологічних наук (Інститут
фізіології рослин НАН України)

Скок Марина Володимирівна,
кандидат біологічних наук (Інститут
біохімії НАН України)

Славний Павло Сидорович,
кандидат біологічних наук, доцент
(Національний університет ім. Тараса
Шевченка)

Сокур Вадим Дмитрович,
кандидат біологічних наук, доцент
(Національний університет ім. Тараса
Шевченка)

Тугай Василь Андрійович,
доктор біологічних наук (Інститут
біохімії НАН України)

Фуртат Ірина Михайлівна,
старший викладач (Національний
університет ім. Тараса Шевченка)

Цудзевич Борис Олександрович,
доктор біологічних наук, професор
(Національний університет ім. Тараса
Шевченка)

Чернишева Анастасія Олегівна,
кандидат біологічних наук, старший
викладач (Інститут зоології НАН
України)

Шевчук Віктор Григорович,
доктор біологічних наук, професор
(Український медичний університет
ім. О. Богомольця)

Кафедра екології

Завідувач —
Замостян Віталій Павлович,
доктор медичних наук, професор

Завідуючий навчально-методичною
лабораторією —
**Боголюбов
Володимир Миколайович**

Архіпов Микола Павлович,
доктор біологічних наук, професор
(Центр радіаційної медицини АМН
України)

**Боголюбов
Володимир Миколайович**,
кандидат технічних наук, доцент

Бейко Іван Васильович,
доктор технічних наук, професор (На-
ціональний університет ім. Тараса
Шевченка)

Білявський Георгій Олексійович,
доктор геолого-мінералогічних наук,
професор (Національний аграрний
університет)

Вишенська Ірина Георгіївна,
кандидат біологічних наук, доцент

**Вишневська
Галина Володимирівна**,
старший викладач

Волощук Володимир Михайлович,
доктор фізико-математичних наук,
професор (Національний університет
ім. Тараса Шевченка)

Гродзинський Михайло Дмитрович,
доктор біологічних наук, професор
(Національний університет ім. Тараса
Шевченка)

Денищик Ольга Юріївна,
старший викладач

Дикий Євген Олександрович,
старший викладач

Дідух Яків Петрович,
доктор біологічних наук, професор
(Інститут ботаніки НАН України)

Дупленко Юрій Костянтинович,
доктор філософських наук, професор
(Інститут геронтології НАН України)

Дюканов Вадим Григорович,
кандидат економічних наук, доцент
(Мінекобезпеки)

Загнітко Василь Миколайович,
доктор геолого-мінералогічних наук,
професор (Інститут геохімії, мінерало-
логії та рудоутворення НАН України)

Замостян Павло Віталійович,
старший викладач (Центр радіаційної
медицини АМН України)

Зорін Сергій Володимирович,
старший викладач

Іванова Наталія Юріївна,
кандидат економічних наук, доцент
(НаУКМА)

Ісаєв Сергій Дмитрович,
доктор хімічних наук, професор

Карпенко Валерій Іванович,
кандидат біологічних наук, доцент

Ключенко Оксана Леонідівна,
кандидат біологічних наук, доцент
(Національний аграрний університет)

Козлов Костянтин Павлович,
старший викладач (Інститут гігієни
праці МАН України)

Лаврик Володимир Іванович,
доктор технічних наук, професор

Ліхтарьов Ілля Афонович,
доктор біологічних наук, професор
(Центр радіаційної медицини АМН
України)

Малюк Віктор Іванович,
доктор біологічних наук, професор

Маслюківська Олена Павлівна,
старший викладач

Мовчан Ярослав Іванович,
кандидат біологічних наук, доцент
(Секретаріат Верховної Ради України)

Нарбут Анатолій Вячеславович,
кандидат хімічних наук, доцент

Пасюк Олексій Георгійович,
старший викладач (Національний еко-
логічний Центр)

Посудін Юрій Іванович,
доктор фізико-математичних наук,
професор (Національний аграрний
університет)

Потапенко В'ячеслав Георгійович,
кандидат геолого-мінералогічних на-
ук, доцент (Національний університет
ім. Тараса Шевченка)

Присяжнюк Анатолій Євтихійович,
доктор медичних наук, професор
(Інститут епідеміології НАН України)

Романенко Віктор Дмитрович,
доктор біологічних наук, професор,
академік НАН України (Інститут гідро-
біології НАН України)

Рукіна Єлизавета Олегівна,
старший викладач (НаУКМА)

Середа Леонід Іванович,
старший викладач

Созінов Олексій Олексійович,
доктор біологічних наук, професор,
академік НАН України, академік УААН
(Національний аграрний університет)

Трахтенберг Ісаак Михайлович,
доктор біологічних наук, професор,
член-кор. НАН України, академік МАН
України (Інститут гігієни праці, МАН
України)

Фіалко Олександр Йосипович,
доктор геолого-мінералогічних наук,
професор (Національний університет
ім. Тараса Шевченка)

Хмелевський Юрій Миколайович,
кандидат технічних наук, доцент (Між-
народний фонд «Відродження»)

Черкас Олександр Іванович,
кандидат економічних наук, доцент

Шевченко Віктор Олексійович,
доктор геолого-мінералогічних наук,
професор (Інститут географії НАН
України)

**Кафедра фізико-
математичних наук**

Завідувач —

Голод Петро Іванович,
кандидат фізико-математичних наук,
професор

Методист —

Мельник Руслан Михайлович

Анісімов Ігор Олексійович,
кандидат фізико-математичних наук,
доцент (Національний університет
ім. Тараса Шевченка)

Говорун Дмитро Миколайович,
кандидат фізико-математичних наук,
доктор біологічних наук, доцент (Інститут
молекулярної біології та генетики НАН України)

Загородній Анатолій Глібович,
член-кореспондент НАН України, професор
(Інститут теоретичної фізики НАН України)

Зима Валентин Леонідович,
доктор біологічних наук, професор

Криводубський Валерій Никифорович,
доктор фізико-математичних наук, доцент
(Національний університет ім. Тараса Шевченка)

Лебовка Микола Іванович,
доктор фізико-математичних наук, доцент
(Інститут біоколоїдної хімії НАН України)

Макарець Микола Володимирович,
доктор фізико-математичних наук, доцент
(Національний університет ім. Тараса Шевченка)

Опанасюк Юрій Арсенович,
старший викладач

Пінкевич Ігор Павлович,
доктор фізико-математичних наук, професор
(Національний університет ім. Тараса Шевченка)

Прилуцький Юрій Іванович,
доктор фізико-математичних наук, доцент
(Національний університет ім. Тараса Шевченка)

Прокопець Геннадій Олександрович,
доктор фізико-математичних наук, професор
(Національний університет ім. Тараса Шевченка)

Рубцова Ірина Львівна,
кандидат фізико-математичних наук, доцент
(Фізико-математичний лицей Національного університету ім. Тараса Шевченка)

Рудько Галина Юріївна,
кандидат фізико-математичних наук, доцент
(Інститут напівпровідників НАН України)

Харк'янен Валерій Миколайович,
доктор фізико-математичних наук, професор
(Інститут фізики НАН України)

Шиманська Олена Трохимівна,
кандидат фізико-математичних наук, доцент

Ящук Валерій Миколайович,
кандидат фізико-математичних наук, доцент
(Національний університет ім. Тараса Шевченка)

Кафедра хімії

Завідувач —

Брик Михайло Теодорович,
доктор хімічних наук, професор

Завідуюча навчально-методичною лабораторією —

Литвин Людмила Іларіонівна

Антонюк Наталія Григорівна,
кандидат хімічних наук, старший викладач

Бурбан Анатолій Флавіанович,
кандидат хімічних наук

Гребенюк Анатолій Георгійович,
кандидат хімічних наук, доцент (Інститут хімії поверхні НАН України)

Ісаєв Сергій Дмитрович,
доктор хімічних наук, професор

Картель Микола Тимофійович,
доктор хімічних наук, професор (Інститут проблем сорбції і ендоекології НАН України)

Кострова Людмила Іванівна,
кандидат хімічних наук, старший викладач

КЛАСИФІКАЦІЯ ПРОГРАМ НА ФАКУЛЬТЕТІ

1. Освітньо-професійні бакалаврські програми:

БІОЛОГІЯ;
ЕКОЛОГІЯ;
ФІЗИКА;
ХІМІЯ.

2. Програми додаткової спеціалізації (minor):

БІОЛОГІЯ;
ЕКОЛОГІЯ;
ФІЗИКА.

3. Магістерські програми:

БІОЛОГІЯ;
ЕКОЛОГІЧНА НАУКА ТА
ЕКОЛОГІЧНА ПОЛІТИКА

ФУНДАМЕНТАЛЬНІ ТА ПРОФЕСІЙНО ОРІЄНТОВАНІ ДИСЦИПЛІНИ ЗА НАПРЯМАМИ ПІДГОТОВКИ:

БІОЛОГІЯ

Цикл нормативних фундаментальних та професійно орієнтованих дисциплін

Загальна та неорганічна хімія (ХМ.Б.01)

3 зал. б., 4 год./тиж., 1, 2 трим., іспит, Брик М. Т.

Нетрадиційний виклад відомого класичного курсу «Загальна та неорганічна хімія» для вищих навчальних закладів ставить за мету створення бази для подальшого вивчення інших курсів хімії (органічної, біонеорганічної, фізичної, екологічної тощо). Розгляд основних хімічних законів, вивчення елементів, ознайомлення з наслідками впливу хімічних елементів та їх сполук на людину та живу природу. Курс складається з лекційних і семінарських занять та лабораторного практикуму.

Продовження: ХМ.Б.02, 03, 04, 05.

Загальна біологія (БЛ.Б.01)

3 зал. б., 4 год./тиж., 1, 2 трим., залік, іспит, Безусько А. Г.

Особливості хімічного складу та структурно-функціональної організації живого, генетична інформація, її збереження та реалізація в процесі самооновлення; саморегуляція в біологічних системах; обмін речовин; процеси анаболізму та катаболізму; самовідтворення біологічних систем; онтогенез клітини та багатоклітинного організму, походження та еволюція життя.

Продовження: БЛ.Б.04, 05, 07, 08, 09.

Вища математика. Основи математичного аналізу (МА.Б.50)

3 зал. б., 4 год./тиж., 1, 2 трим., залік, іспит, Митник Ю. В.

Основи координатного методу. Множини, функції, дійсні числа. Диференціальне та інтегральне числення функцій однієї змінної, поняття про диференціальні рівняння. Числові та функціональні ряди.

Загальна екологія (ЕК.Б.01)

3 зал. б., 4 год./тиж., 1, 2 трим., залік, іспит.

Загальна фізика (ФМ.Б.01)

3 зал. б., 4 год./тиж., 1, 2 трим., іспит, Ящук В. М.

Ботаніка (БЛ.Б.02)

3 зал.б., 3 год./тиж., 4, 5 трим., залік, іспит, Контар І. С.

Система рослинного світу, водорості, гриби, вищі рослини, флористика, рослинні угруповання, географія рослин, екологія, біологічне та практичне значення, безпека роботи з отруйними рослинами.

Початок: БЛ.Б.01.

Продовження: БЛ.Б.05.

Зоологія (БЛ.Б.03)

3 зал. б., 3 год./тиж., 4, 5 трим., залік, іспит, Лаврух О. В.

Система тваринного світу, безхребетні, хордові; план будови та рівні організації; життєві цикли; біологічні особливості; місце в екосистемах; сучасний стан зоологічної науки.

Продовження: БЛ.Б.06, 08, 11.

Біохімія (БЛ.Б.04)

5 зал. б., 6 год./тиж., 4, 5 трим., залік, іспит, Ситник С. К., Куниця Н. і.

Вуглеводи, ліпіди, нуклеїнові кислоти, білки, ферменти, вітаміни; обмін речовин і енергії, обмін вуглеводів, обмін ліпідів, обмін білків і амінокислот, обмін

нуклеїнових кислот; будова і функції біологічних мембран, регуляція метаболічних процесів.

Початок: БЛ.Б.01, ХМ.Б.01, 02.

Продовження: БЛ.Б.05, 07, 09, 14.

Фізіологія рослин (БЛ.Б.05)

3 зал. б., 4 год./тиж., 5, 6 трим., іспит, Мусієнко М. М., Славний П. С.

Рослинна клітина, водний режим рослин, фотосинтез, дихання, бродіння, мінеральне живлення, ріст і розвиток рослин, фізіологія стійкості рослин, фізіологічні основи охорони рослинного світу.

Початок: БЛ.Б.01, 04.

Продовження: БЛ.Б.13, 14.

Анатомія людини (БЛ.Б.06)

2 зал. б., 8 год./тиж., 6 трим., залік, Сокур В. Д.

Опорно-руховий апарат, кістки і м'язи, дихальна система, органи травлення, сечостатева система, залози внутрішньої секреції, серцево-судинна система, нервова система, сенсорні апарати, рецептори, аналізатори.

Початок: БЛ.Б.01.

Продовження: БЛ.Б.08, 10, 11.

Вірусологія (БЛ.Б.07)

2 зал. б., 4 год./тиж., 7 трим., іспит, Поліщук В. П.

Віруси, основні властивості та природа вірусів, класифікація вірусів, культивування, ідентифікація, хімічний склад віріонів, вірусні білки, фізична структура вірусів, розмноження, мінливість, генетика вірусів, патологія вірусних інфекцій, онкогенні віруси, екологія вірусів.

Початок: БЛ.Б.01, 04, 05.

Продовження: БЛ.Б.09, 12, 14.

Генетика (БЛ.Б.09)

2 зал. б., 4 год./тиж., 7 трим., іспит, Малюта С. С., Голда Д. М.

Матеріальні основи спадковості, ядро, хромосоми, гени, генетична роль мітозу, мейозу, каріотип, генетична роль нуклеїнових кислот, генетичний код, принципи та методи генетичного аналізу, моногібридні та полігібридні схрещування, хромосомне визначення статі, зчеплене успадкування, кросинговер, генетичний аналіз, позаядерне успадкування, мінливість.

Початок: БЛ.Б.01, 04, 07.

Продовження: БЛ.Б.13, 14.

Цитологія та гістологія (БЛ.Б.10)

2,5 зал. б., 3 та 2 год./тиж., 7, 8 трим., іспит, Чернишева А. О.

Методи дослідження клітин та тканин, поверхневий апарат клітини, вакуольна система клітин, органоїди енергетичного обміну, скоротливі структури, цитоскелет, вклюднення, ядро, відтворення клітин, мітотичний цикл, диференціювання клітин, тканини, типи тканин.

Початок: БЛ.Б.01, 04, 07, 08.

Продовження: БЛ.Б.11, 12, 13, 14.

Фізіологія людини та тварин (БЛ.Б.11)

4 зал. б., 4 год./тиж., 7, 8 трим., іспит, Шевчук В. Г.

Фізіологічні функції, фізіологія кровообігу, дихання, травлення, живлення, обмін речовин і енергії в організмі, фізіологія виділення, внутрішня секреція, фізіологія нервів і м'язів, фізіологія центральної нервової системи, сенсорні системи, вища нервова діяльність, фізіологічні закони, нервово-гуморальні механізми регуляції функцій, організм як цілісна саморегулююча система.

Початок: БЛ.Б.01, 03, 06, 08, 10.

Продовження: БЛ.Б.13.

Біологія індивідуального розвитку (БЛ.Б.08)

2 зал. б., 4 год./тиж., 8 трим., залік, Чернишева А. О.

Статеві та соматичні клітини, гамети, статеві залози та гаметогенез, ембріональний розвиток, запліднення і партеногенез, дробіння, бластуляція, гастрюляція, нейруляція, закладка осьових органів, детермінація, морфогенез і цитодиференціація, органогенез, постембріональний розвиток, метаморфоз, ріст, нестатеве розмноження, регенерація, соматичний ембріогенез.

Початок: БЛ.Б.01, 03, 06.

Продовження: БЛ.Б.09, 10, 11.

Мікробіологія (БЛ.Б.12)

3 зал. б., 6 год./тиж., 8 трим., іспит, Михальський Л. О., Фуртат І. М.

Систематика мікроорганізмів, бактерії, будова бактеріальної клітини, фізіологія мікроорганізмів, ріст та розмноження, вплив зовнішніх факторів, мінливість мікроорганізмів, роль мікроорганізмів у кругообігу речовин у природі, перетворення азоту, сірки, фосфору, заліза за допомогою мікроорганізмів, патогенні мікроби.

Початок: БЛ.Б.01, 07, 09, 10.

Продовження: БЛ.Б.13, 14.

Молекулярна біологія (БЛ.Б.13)

3 зал. б., 6 год./тиж., 10 трим., іспит, Оболенська М. Ю.

Взаємодія ферменту з субстратом, кінетика, конформація біомакромолекул, організація біомембран.

Початок: БЛ.Б.09.

Біофізика (БЛ.Б.14)

2 зал. б., 4 год./тиж., 11 трим., іспит, Зима В. Л.

Термодинаміка біологічних процесів, молекулярна біофізика, структурна організація біомакромолекул, біофізика білків та нуклеїнових кислот, біофізика клітинних процесів, біомембрани, мембранний потенціал, електрична збудливість клітин, біофізика скоротливих процесів, біофізика сенсорних систем, фотобіологічні процеси, біолоюмінесценція і хемілюмінесценція, радіаційна біофізика, біофізика складних систем.

Початок: БЛ.Б.04, 05, 11.

Цикл вибірових професійно орієнтованих дисциплін

Інформатика-1 (основи інформатики) (ІН.Б.45)

2,5 зал. б., 4 год./тиж., 2 трим., іспит, Три губ О. С.

Головні поняття інформатики та комп'ютерних технологій. Підготовка до використання комп'ютерів та комп'ютерних мереж. Вивчення персональних комп'ютерів типу IBM та Apple Mac^owl"). Методи, засоби і прийоми використання відповідного програмного забезпечення.

Вступ до органічної хімії (БЛ.Б.15)

2 зал. б., 8 год./тиж., 3 трим., залік, Вовк М. В., Куниця Н. і.

Основні розділи органічної хімії: вуглеводні (алкани, алкени, алкіни та ароматичні сполуки), їхні галоген-, гідроксил- та амінопохідні, кетони та альдегіди, карбонові кислоти та їхні похідні. Будова сполук та її зв'язок із реакційною здатністю.

Історія біології (БЛ.Б.16)

1 зал. б., 2 год./тиж., 4 трим., залік.

Біологія як комплекс наук про живу природу, основні етапи розвитку біології, епоха практичних доннаукових знань (умовоглядний період) — від кам'яного віку до XIV ст., епоха виникнення та оформлення основних біологічних наук (описовий період); з XIV ст. до середини XIX ст., період аналітичного розвитку біології, епоха синтезу наукових біологічних знань (каузальний період); з середини XIX ст. до середини XX ст., епоха проникнення в біологічний ультрамікросвіт і розкриття сутності живих процесів, біологія сучасного та майбутнього часу.

Анатомія рослин (БЛ.Б.17)

1 зал. б., 2 год./тиж., 4 трим., залік, Контар І. С.

Рослинна клітина та рослинні тканини, будова та розвиток вегетативних органів, анатомія насінин і плодів, методи анатомічних досліджень.

Палеоботаніка (БЛ.Б.18)

1 зал. б., 2 год./тиж., 5 трим., залік, Везусько А. Г.

Рослинний світ минулих геологічних епох, збереження рослин у викопному стані та методи досліджень викопного матеріалу, принципи типології та номенклатури викопних рослин, викопні флори, історія розвитку рослинності Земної кулі.

Початок: БЛ.Б.02.

Основи ґрунтознавства (БЛ.Б.01)

1.5 зал. б., 2 год./тиж., 5 трим., залік.

Процеси ґрунтоутворення, склад та властивості ґрунту, повітряний та тепловий режим, ґрунт як середовище росту і розвитку рослин, ґенезис, класифікація, географія та сільськогосподарське використання ґрунтів.

Методи біохімічних досліджень (БЛ.Б.19)

1.5 зал. б., 4 год./тиж., 6 трим., залік, Ситник С. К.

Основні поняття та теоретичні засади сучасних методичних прийомів, підходів та прикладні розробки, що застосовуються в біохімічній практиці, ознайомлення з практичним досвідом науковців у галузі біохімії.

Початок: БЛ.Б.04.

Біосистематика (БЛ.Б.20)

1.5 зал. б., 4 год./тиж., 6 трим., залік, Блюм О. Б.

Сучасний напрям систематики, що ґрунтується на анатомічних та цитологічних особливостях організмів, наборі хромосом та їхній будові, хімічних особливостях.

Початок: БЛ.Б.02, 03.

Геоботаніка (БЛ.Б.21)

1 зал. б., 4 год./тиж., 6 трим., залік.

Наука про рослинний покрив Землі, розповсюдження і закономірності розміщення в ньому різних рослинних угруповань. У курсі геоботаніки розглядається поняття про фітоценози, рослинність та флору, проблеми визначення ареалів різних видів та збереження ендеміків.

Початок: БЛ.Б.02.

Механізми клітинного гомеостазу (БЛ.Б.22)

3 зал. б., 4 год./тиж., 7 трим., залік, Гродзинський Д. М.

Гомеостатичні та перехідні стани біологічних систем, гомеостаз геному та його еволюція, форми репарації ДНК та їхня роль у підтримці гомеостазу геному, компартименталізація метаболізму, енергетичний гомеостаз, типи стратегії адаптації до умов довкілля.

Початок: БЛ.Б.04.

Продовження: БЛ.Б.11, 14.

Навчально-науковий семінар (БЛ.Б.23)

1.5 зал. б., 1 год./тиж., 7, 8, 10 трим., залік, Великий М. М.

Сучасні проблеми біологічної науки, робота зі спеціальною літературою та підготовка наукових доповідей.

Імунологія (БЛ.Б.24)

3 зал. б., 4 год./тиж., 8 трим., залік, Скок М. В.

Захисні реакції організмів, спрямовані на збереження і підтримку їхньої функціональної та структурної цілісності та біологічної індивідуальності організмів.

Початок: БЛ.Б.04, 07, 09.

Продовження: БЛ.Б.11, 14.

Популяційна генетика (БЛ.Б.25)

1.5 зал. б., 2 год./тиж., 8 трим., залік, Малуца С. С.

Закономірності розвитку популяцій та біоценозів, моделі динаміки популяцій, угруповань та біоценозів: конкуренція, хижацтво, паразитизм, комменсалізм, муталізм, симбіоз, вплив природних факторів і факторів антропогенного походження на продуктивність і смертність організмів, популяцій і біоценозів.

Початок: БЛ.Б.09.

Фізична та колоїдна хімія (ХМ.Б.03)

2 зал. б., 2 год./тиж., 8 трим., залік.

Дисперсність і поверхнева енергія, високомолекулярні сполуки, одержання і очищення дисперсних систем, оптичні та кінетичні властивості дисперсних систем та розчинів високомолекулярних сполук, поверхневі явища і адсорбція, подвійний електричний шар, електрокінетичні явища, коагуляція, структуроутворення, грубодисперсні системи, фізико-хімічні властивості розчинів високомолекулярних сполук.

Паразитологія (БЛ.Б.26)

1.5 зал. б., 4 год./тиж., 9 трим., залік, Лаврух О. В.

Паразити, їхні хазяї, відносини паразит-хазяїн, екто- і ендопаразити, симбіоз, імунітет.

Початок: БЛ.Б.03.

Ентомологія (БЛ.Б.27)

1 зал. б., 4 год./тиж., 9 трим., залік, Лаврух О. В.

Комахи. Підтип Трахейнодишні. Загальна характеристика та особливості пристосування до наземного способу життя. Клас Комахи (Insecta), загальна характеристика, зовнішня та внутрішня будова, розмноження (партеногенез, поліембріонія). Метаморфоз, його типи. Екологічні групи комах, їхнє поширення, суспільні комахи, роль комах у природі та житті людини.

Початок: БЛ.Б.03.

Біоіндикація (БЛ.Б.28)

1.5 зал. б., 4 год./тиж., 9 трим., залік, Блюм О. Б.

Біоіндикація вивчає організми, присутність, кількість або особливості розвитку яких слугують показниками природних процесів, умов або антропогенних змін середовища.

Початок: БЛ.Б.02, 03.

Моделювання біологічних систем (БЛ.Б.29)

3 зал. б., 4 год./тиж., 10 трим., залік, Хмелевський Ю. М.

Основні методи моделювання природних та штучних біологічних систем та процесів, застосування комп'ютерної техніки для моделювання біологічних явищ.

Початок: МА.Б.01.

Репродуктивна біологія (БЛ.Б.30)

3 зал. б., 4 год./тиж., 10 трим., іспит

Гаметогенез та його регуляція, біологія статевих клітин, будова, розвиток та взаємодія статевих клітин рослинних та тваринних організмів, андрогамони та гіногамони, видоспецифічність процесу запліднення.

Початок: БЛ.Б.08, 11.

Ендокринологія (БЛ.Б.31)

3 зал. б., 4 год./тиж., 11 трим., іспит, Приступнюк О. М.

Залози внутрішньої секреції: загальна характеристика, еволюція ендокринної системи, гормони та їхні властивості, методи дослідження залоз внутрішньої секреції.

Початок: БЛ.Б.11.

Еволюційна теорія (БЛ.Б.32)

2 зал. б., 3 год./тиж., 11 трим., залік.

Етапи історичного розвитку життя на Землі від його зародження до сучасного стану біосфери, докази наявності еволюційного процесу, теорії еволюції.

Початок: БЛ.Б.21.

Радіобіологія (БЛ.Б.33)

3 зал. б., 4 год./тиж., 11 трим., залік, Войціцький В. М.

Типи йонізуючого випромінювання та його джерела, фізико-хімічні основи радіобіологічних процесів, радіаційно-біохімічні процеси, кінетика багато-клітинних популяцій при опроміненні.

Початок: БЛ.Б.11, 13, 14.

Клінічна біохімія (практикум) (БЛ.Б.34)

2 зал. б., 4 год./тиж., 11 трим., залік, Куниця Н. і.

Методи біохімічних досліджень у біології та медицині; електрофорез білків та нуклеїнових кислот, ізоелектрофокусування, ізоферменти, гель-фільтрація, хроматографія, спектроскопія, радіоізотопні методи, застосування лазерів для досліджень біологічних об'єктів у нормі та патології.

Початок: БЛ.Б.04, 11.

Гематологія (БЛ.Б.35)

3 зал. б., 4 год./тиж., 11 трим., залік, Білько Н. М.

Цитоморфологія органів кровотворення і периферійної крові в нормі та патології, що вивчає кістковий мозок, походження клітин крові, цитограма лімфатичних вузлів.

Початок: БЛ.Б.11.

ХІМІЯ

Цикл нормативних фундаментальних та професійно орієнтованих дисциплін

Вища математика (ХМ.Б.432)

8 зал. б., 3 год./тиж., 1—6 трим., залік, іспит.

Базова математична дисципліна циклу природничих наук. Має основи диференціального та інтегрального числення. Забезпечує студентів потрібним математичним апаратом для ґрунтовного вивчення фізики, хімії, біології та інших спеціальних курсів.

Загальна фізика (ХМ.Б.432)

8 зал. б., 3 год./тиж., 1—6 трим., залік, іспит.

Оглядовий курс, що складається з п'яти частин: **механіки, молекулярної фізики, електрики, оптики, фізики атома та ядра**. Основна мета — дати панораму фізичної науки як основи сучасного природознавства. Розглядається методологія фізичної науки за схемою узагальнення результатів спостережень, побудови фізичних моделей, гіпотез та теорій, постановки експериментів за їхньою перевіркою, введення фізичних величин та формулювання фізичних законів як кількісних співвідношень між ними.

Механіка

Механіка як основа фізичної науки. Поняття про час і простір, принцип відносності. Кінематика точки та системи точок, закон Ньютона, симетрії та закони збереження, рух тіл змінної маси, рух у полі тяжіння, динаміка твердого тіла, механічні коливання, елементи механіки суцільного середовища.

Молекулярна фізика (ФМ.Б.12)

2 зал. б., 4 год./тиж., 4 трим., іспит.

Агрегатні стани речовин, закони, за якими відбуваються зміни та перетворення в кожному зі станів та фазові переходи, основні поняття термодинаміки та кінетичної теорії газів. Явища переносу, основа фізики розчинів, уявлення про будову кристалічних, аморфних, рідинно-кристалічних та полімерних речовин.

Електрика і магнетизм (ФМ.Б.13)

2 зал. б., 4 год./тиж., 5 трим., іспит, Анісі мов і. О.

Електричне і магнітне поля, їхній взаємозв'язок, напруженість, спрямованість, енергія. Магнітні властивості речовин у залежності від їхньої природи, можливості застосування в техніці електричного і магнітного полів.

Оптика (ФМ.Б.14)

2,5 зал. б., 6 год./тиж., 7 трим., іспит, Рудько Г. Ю.

Світло та його взаємодія з речовиною, поняття геометричної, хвильової та квантової оптики, головні закони, які дають опис оптичних явищ, та використання цих законів у оптичних приладах, а також у різних галузях природознавства.

Атомна та ядерна фізика

Основні поняття та принципи квантової теорії, розв'язок рівняння Шредингера для атома водню. Квантово-механічні властивості багатоелектронних атомних та молекулярних систем. Основи спектроскопії конденсованих середовищ. Будова ядра та елементарних частинок. Ядерні реакції та методи їх

опису. Практичне використання ядерної енергії, екологічні аспекти ядерної енергетики та безпеки.

Інформатика, обчислювальні машини та програмування (ХМ.Б.216)

4 зал. б., 1 год./тиж., 1—6 трим., залік.

Історичний нарис розвитку обчислювальної техніки та методів програмування. Моделі та моделювання. Приклади математичних моделей у хімії, фізиці, біології та екології. Основні прийоми програмування. Обчислювальні алгоритми. Мови програмування та їх класифікація. Мова Паскаль. Методи проектування програм. Основні прийоми моделювання хімічних та фізико-хімічних процесів. Методи статистичного моделювання (метод Монте-Карло). Поняття про математичні методи планування експерименту.

Неорганічна хімія (ХМ.Б.486)

3 зал. б., 8 год./тиж., 1—2 трим., іспит.

Створення бази для подальшого вивчення органічної, фізичної, колоїдної та інших курсів хімії. Основні хімічні закони, електронна будова та фізичні й хімічні властивості елементів (основних та побічних підгруп). Наслідки впливу хімічних елементів та їх сполук на людину і живу природу. Семінарські та лабораторні роботи, самостійне вивчення додаткового матеріалу.

Органічна хімія (ХМ.Б.432)

6 зал. б., 8 год./тиж., 4—5 трим., залік, іспит.

Основні розділи органічної хімії: вуглеводні (алкани, алкени, алкіни, ароматичні, в тому числі поліядерні, сполуки), їх галоген-, гідроксо- та амінопохідні, кетони, альдегіди, ефіри, карбонові кислоти та їхні похідні. Хімічна будова сполук та її зв'язок із хімічними, фізичними властивостями та реакційною здатністю органічних речовин. Органічні сполуки як елементи життєдіяльності людини та існування екосистеми, роль синтетичних органічних сполук у виникненні екологічних проблем, пов'язаних з їх використанням в АПК та інших сферах людської діяльності.

Фізична хімія (ХМ.Б.432)

6 зал. б., 8 год./тиж., 7—8 трим., залік, іспит.

Хімічна термодинаміка, фазові та хімічні рівноваги, теорія розчинів, кінетика та каталіз, електрохімія.

Розділи термодинаміки і термохімії: перше, друге та третє начала термодинаміки, поняття про ентропію та ентальпію, характеристичні функції та термодинамічні потенціали. Застосування першого начала термодинаміки до хімічних процесів. Закон Гесса та залежність теплового ефекту від температури.

Вивчення кінетики хімічних реакцій, механізму гомогенних та гетерогенних хімічних реакцій, гомогенного та гетерогенного каталізу, молекулярності та порядку реакцій. Розглядаються питання хімічних рівноваг та швидкості хімічних реакцій, залежності швидкості хімічних реакцій від температури, рівняння Ареніуса та поняття енергії активації, теорія активних зіткнень, методи перехідного стану, ланцюгові, фотохімічні та радіаційно-хімічні реакції. Основи теорії розчинів, явища розчинності речовин та осмосу, закони Рауля та Коновалова. Вираження концентрації розчинів, криоскопія та ебуліоскопія, теорія перегонки та явища азеотропії. Основи теоретичної та прикладної електрохімії, електродні процеси та реакції, явища електролізу та електродіалізу. Семінарські та лабораторні заняття, самостійне оволодіння окремими розділами фізичної хімії.

Колоїдна хімія (ХМ.Б.135)

4 зал. б., 3 год./тиж., 7—8 трим., залік, іспит.

Основні закони та положення, пов'язані з дисперсністю твердих тіл та поверхневими явищами і адсорбцією. Питання адсорбції твердою поверхнею, типи адсорбції, рівняння Шишковського, Ленгмюра, Гіббса, БЕТ та їхнє застосування, визначення ізотерм та ізобар. Йонний обмін у природних і технологічних процесах, основи хроматографії. Дисперсність та колоїдний стан речовин, оптичні, електроповерхневі та електрокінетичні явища, структурна та агрегативна стійкість дисперсій, теорія ДЛФО. Роль поверхневих та колоїдно-хімічних процесів у живій природі, можливість використання колоїдно-хімічних процесів в екохімічному аналізі, екологічні аспекти колоїдної хімії.

Аналітична хімія (ХМ.Б.432)

6 зал. б., 8 год./тиж., 4—5 трим., іспит.

Теоретичні основи хімічного аналізу, методи якісного та кількісного неорганічного аналізу, техніка аналітичних робіт. Аналіз катіонів I—IV груп, аналіз аніонів, ваговий та об'ємний аналіз. Основи оптичного, електрохімічного, хроматографічного, радіометричного аналізу та принципів їхнього використання для аналізу об'єктів довкілля. Семінарські та лабораторні роботи з кількісного та якісного аналізу з використанням сучасних хімічних та фізико-хімічних методів.

Квантова механіка і квантова хімія (ХМ.Б.162)

3 зал. б., 3 год./тиж., 8—10 трим., залік, іспит.

Теорія та типи хімічного зв'язку в молекулах та твердих тілах. Будова молекул і реакційна здатність, квантовохімічні характеристики реакційної здатності сполук та механізми хімічних реакцій у газовій фазі. Застосування квантової хімії в теорії адсорбції і каталізу, для дослідження різноманітних властивостей речовин та їхніх хімічних перетворень, а також у комп'ютерному синтезі нових матеріалів (сорбентів, каталізаторів). Семінарські заняття.

Хімія високомолекулярних сполук (ХМ.Б.162)

4 зал. б., 2 год./тиж., 7—9 трим., залік.

Полімерний стан речовин, основи процесів синтезу полімерів (полімеризація, поліконденсація, отвердіння, зшивання), полімераналогічних перетворень та макромолекулярних реакцій. Опис закономірностей кінетики полімеризації та поліконденсації, елементарних стадій реакцій полімеризації, констант реакцій приєднання, перенесення та обриву ланцюга. Взаємозв'язок закономірностей синтезу полімерів з їхньою хімічною будовою та властивостями. Фізична хімія високомолекулярних сполук: розчини полімерів та їхні властивості, молекулярна маса, конфігурація і конформація полімерних ланцюгів, характеристики макромолекулярного клубка, термічні, теплофізичні та механічні, хімічні властивості полімерів, їхня корозійна та кліматична стійкість, екологічні аспекти хімії та фізико-хімії полімерів. Семінарські заняття, самостійне вивчення окремих розділів курсу.

Кристалохімія (ХМ.Б.54)

1 зал. б., 2 год./тиж., 10 трим., іспит.

Основи кристалографії та кристалохімії, взаємозв'язок хімічної будови і складу сполук з їхньою кристалічною будовою, вплив кристалічної будови речовин на їхні хімічні властивості, основні типи кристалічних структур і будова їхніх ґраток. Будова природних та синтетичних кристалічних речовин, їхнє практичне використання.

Будова речовини (ХМ.Б.54)

1 зал. б., 2 год./тиж., 11 трим., залік.

Основи будови речовини в газовому, рідкому та кристалічному станах та у вигляді плазми. Поняття геометрії молекул, передбачення їхньої форми та конформації. Порівняльні характеристики газів, рідин, скла, рідких кристалів та рідких монокристалів.

Хімічна технологія (ХМ.Б.135)

2,5 зал. б., 3 год./тиж., 10—11 трим., залік, іспит.

Основні поняття про технологічні процеси в хімічних та споріднених виробництвах, їх закономірності та принципи технічного оформлення. Опис технологічних процесів неорганічної хімії, органічного синтезу та тонкого органічного синтезу. Основи нових екологічних технологій (маловідхідних, із замкнутим виробничим циклом, безреагентних, енергоресурсозберігаючих). Семінарські заняття.

Фізичні методи дослідження речовин (ХМ.Б.108)

3 зал. б., 4 год./тиж., 10 трим., іспит.

Основні види хроматографічних методів аналізу та спрощена теорія хроматографічного процесу. Принципи мас-спектроскопії та хромато-мас-спектроскопії та їхнє використання для аналізу об'єктів довкілля. Основи ЯМР-спектроскопії як високоспецифічного та інформативного методу аналізу неорганічних, органічних та біоорганічних речовин. Поєднання різних фізико-хімічних методів для ефективного використання в аналізі об'єктів довкілля

(ЯМР — хромато-мас-спектроскопія — вискоефективна рідинна хроматографія тощо). Семінарські та лабораторні заняття.

Методика викладання хімії (ХМ.Б.108)

2 зал. б., 4 год./тиж., 11 трим., залік.

Методичні особливості викладання хімії. Закріплення знань про основні закони та положення хімії як основи для свідомого розуміння будови та властивостей розмаїття природних та синтетичних речовин. Принципи наглядності та наочності у викладанні хімії, вироблення навиків роботи з хімічними речовинами та постановка навчального експерименту, перехід від простого до складнішого пояснення хімічних процесів та їхніх закономірностей. Для закріплення набутих знань та оволодіння практичними навиками викладання в школі передбачено педагогічну практику.

Цикл вибіркового професійно орієнтованих навчальних дисциплін

Практикум з аналізу об'єктів довкілля (ХМ.Б.54)

1.5 зал. б., 2 год./тиж., 10 трим., залік.

Розвиток у студентів практичних навичок застосування хімічних і фізико-хімічних методів аналізу для розв'язання екологічних та екохімічних задач. Оволодіння сучасними методами аналізу складних сумішей: капілярна газова хроматографія, газова хроматографія — мас-спектроскопія, вискоефективна рідинна хроматографія та магнітно-резонансна спектроскопія. Лабораторний практикум виконується на базі сучасної лабораторії, обладнаної найновішими приладами фізико-хімічного аналізу.

Хроматографія в аналізі об'єктів довкілля (ХМ.Б.54)

1.5 зал. б., 4 год./тиж., 9 трим., залік.

Вироблення у студентів навичок роботи з аналізу складних газових сумішей із використанням капілярної газової хроматографії, рідинних складних сумішей і розчинів — вискоефективної рідинної хроматографії та тонкошарової хроматографії, практичне ознайомлення з адсорбційною, йонообмінною, ситовою хроматографією, хроматографією на прищеплених фазах.

Спектральні методи в аналізі об'єктів довкілля (ХМ.Б.54)

1 зал. б., 4 год./тиж., 6 трим., залік.

Розвиток у студентів практичних навичок роботи з сучасним спектральним обладнанням із метою аналізу зразків складних об'єктів довкілля, оволодіння студентами методами аналізу з використанням ІЧ-, УФ-, ЕПР-, ЯМР- та мас-спектроскопії для екохімічного аналізу газоподібних, рідких та твердих зразків об'єктів довкілля.

Статистична обробка експерименту в хімії (ХМ.Б.54)

1.5 зал. б., 2 год./тиж., 1 трим., іспит.

У курсі викладено елементи теорії ймовірності та математичної статистики, їх застосування до вирішення екохімічного контролю. З використанням концепцій суб'єктивної ймовірності викладено вступ до теорії ризику.

Хімія навколишнього середовища (ХМ.Б.54)

3 зал. б., 2 год./тиж., 10 трим., залік.

Основи теоретичних та прикладних знань про хімічну будову і властивості природних органічних сполук, складових живих і відмерлих організмів та продуктів їхньої життєдіяльності. Класифікація природних органічних сполук та їх хімічних властивостей з точки зору нейтралізації шкідливого впливу штучно внесених в екосистему забруднень та застосування в екохімічному аналізі. Семінарські заняття та самостійне вивчення окремих розділів курсу.

Методи виділення і дослідження природних сполук (ХМ.Б.162)

3 зал. б., 2 год./тиж., 9—11 трим., залік, іспит.

Питання організації роботи з виокремлення зразків природних сполук із об'єктів довкілля та проведення хімічних і фізико-хімічних досліджень. Основи методів екстракції і концентрування мікрокілокостей природних і синтетичних

органічних сполук та важких металів із природних об'єктів. Основні методи дослідження природних сполук та їхні особливості.

Аналіз природних сполук (ХМ.Б.108)

1.5 зал. б., 2 год./тиж., 10—11 трим., залік.

Способи підготовки природних сполук до аналізу та сучасні методи їхнього дослідження: ІЧ-, УФ-, ЯМР-, ЕПР-спектроскопія, хімічний елементний аналіз, хроматографія, мас-спектроскопія та колоїдно-хімічні методи аналізу природних сполук.

Екологічні менеджмент, маркетинг та право (ХМ.Б.54)

1.5 зал. б., 2 год./тиж., 7 трим., залік.

Основні поняття екологічного менеджменту, маркетингу та права, їхній взаємозв'язок. Основи екологічного менеджменту, його важливість для організації та управління таким складним процесом, як моніторинг окремих об'єктів, екосистем регіонів та країни. Функції менеджменту та маркетингу в природоохоронних заходах та його значення для економіки цих заходів. Правові засади екологічного менеджменту, систематичний аналіз законодавчих актів та підзаконних нормативних документів стосовно екологічних проблем. Зарубіжний досвід у галузі екологічного менеджменту та екологічного права.

Екологічна політика і міжнародне природоохоронне співробітництво (ХМ.Б.54)

1 зал. б., 2 год./тиж., 10 трим., залік.

Екологічне законодавство України та інших країн із високим рівнем екологічної законодавчої бази. Аналіз екологічних програм та політики політичних партій і рухів України та інших країн, роль громадських організацій у постановці та вирішенні екологічних проблем. Аналіз міжнародних екологічних угод та конвенцій і їх виконання в Україні. Правові, економічні та інші аспекти міжнародного природоохоронного співробітництва та вирішення проблеми транскордонного перенесення шкідливих та екологічно небезпечних забруднень, міжнародний моніторинг і контроль забруднень атмосфери та водних систем. Семінарські заняття та самостійне вивчення окремих розділів курсу.

ЕКОЛОГІЯ

Цикл нормативних фундаментальних та професійно орієнтованих дисциплін

Загальна та неорганічна хімія (ХМ.Б.01)

3 зал. б., 4 год./тиж., 1, 2 трим., іспит, Брик М. Т.

Нетрадиційний виклад відомого класичного курсу «Загальна та неорганічна хімія» для вищих навчальних закладів ставить за мету створення бази для подальшого вивчення інших курсів хімії (органічної, біонеорганічної, фізичної, екологічної тощо). Розгляд основних хімічних законів, вивчення елементів, ознайомлення з наслідками впливу хімічних елементів та їхніх сполук на людину та живу природу. Курс складається з лекційних і семінарських занять та лабораторного практикуму.

Продовження: ХМ.Б.02, 03, 04, 05.

Загальна біологія (БЛ.Б.01)

3 зал. б., 4 год./тиж., 1, 2 трим., залік, іспит, Безусько А. Г.

Особливості хімічного складу та структурно-функціональної організації живого, генетична інформація, її збереження та реалізація в процесі самооновлення; саморегуляція в біологічних системах; обмін речовин; процеси анаболізму та катаболізму; самовідтворення біологічних систем; онтогенез клітини та багатоклітинного організму, походження та еволюція життя.

Продовження: БЛ.Б.04, 05, 07, 08, 09.

Вища математика. Основи математичного аналізу (МА.Б.50)

3 зал. б., 4 год./тиж., 1, 2 трим., залік, іспит, Митник Ю. В.

Основи координатного методу. Множини, функції, дійсні числа. Диференціальне та інтегральне числення функцій однієї змінної, поняття про диференційні рівняння. Числові та функціональні ряди.

Загальна фізика (ФМ.Б.01)

3 зал. б., 4 год./тиж., 1, 2 трим., іспит, Я щук В. М.

Загальна екологія (ЕЛ.Б.06)

3 зал. б., 4 год./тиж., 1—2 трим., залік, іспит, Вишенська і. Г.

Основні положення екологічної науки, вчення про біосферу та екосистеми, проблеми джерел та потоків енергії в екосистемах, закономірності взаємовідносин організмів та середовища, принципи і концепції екологічної системи, методи якісної і кількісної оцінки стану екосистем.

Початок: ФМ.Б.02.

Продовження: ЕЛ.Б.07, 09, 11, 15, 21, 26.

Основи геології з основами геоморфології (ЕЛ.Б.07)

2 зал. б., 2 год./тиж., 4—5 трим., залік, іспит, Загнітко В. М.

Ендогенні та екзогенні геологічні процеси, породоутворюючі та акцесорні мінерали магматичних, осадових та метаморфічних гірських порід. Утворення Землі, її розвиток, геологічні події, що передували сучасному її вигляду, рух континентів, клімат на Землі в далекому минулому і його зміни в процесі її розвитку, чому і коли вимерли динозаври, коли з'явилася людина й до чого призвела її бурхлива діяльність.

Початок: ФМ.Б.02, БЛ.Б.03, ХМ.Б.04, 06, ЕП.Б.30.

Продовження: ЕЛ.Б.11, 12, 15, 21, 26.

Екологія рослин (ЕЛ.Б.202)

2 зал. б., 3 год./тиж., 5, 6 трим., залік, іспит, Дідух Я. П.

Основи морфології та систематики рослин, питання розповсюдження основних видів рослин на Україні, пристосування рослин до умов довкілля або до змін окремих його факторів, відносини між рослинами в біоценозах.

Початок: ФМ.Б.02, БЛ.Б.03, ХМ.Б.04, 06.

Продовження: ЕЛ.Б.11, 12, 16, 18, 27.

Екологічне право (ЕЛ.Б.08)

1 зал. б., 3 год./тиж., 9 трим., залік, Денищук О. Ю.

Принципи екологічного права, правового забезпечення раціонального та ефективного використання природних ресурсів, правового забезпечення розумної пріоритетності екологічних вимог. Основи екологічного законодавства європейських країн та США в порівнянні з екологічним законодавством країн Східної Європи та України; проблеми розроблення сучасного екологічного законодавства України. Об'єкти екологічного права. Співвідношення екологічного права з іншими галузями права.

Початок: ЕЛ.Б.30.

Продовження: ЕЛ.Б.10, 12, 15, 21, 26.

Методи вимірювання параметрів довкілля (ЕЛ.Б.09)

2 зал. б., 2 год./тиж., 4 трим., іспит, Посудін Ю. і.

Основні параметри атмосфери, літосфери і гідросфери, а також фізичні, хімічні й біологічні методи їх вимірювання. Нормативи і стандарти якості елементів довкілля.

Початок: МА.Б.01, ІН.Б.05, ФМ.Б.02, БЛ.Б.03, ХМ.Б.04, 06, ЕЛ.Б.30.

Продовження: ЕЛ.Б.11, 12, 15, 21, 26.

Популяційна екологія (ЕЛ.Б.11)

1,5 зал. б., 3 год./тиж., 7 трим., залік, Дідух Я. П.

Структури та властивості популяцій, позитивні та негативні типи взаємодії між видами, регуляція чисельності популяцій та характер їх розселення.

Початок: МА.Б.01, ФМ.Б.02, БЛ.Б.03, ХМ.Б.04, ХМ.Б.06, ЕЛ.Б.30.

Продовження: ЕЛ.Б.13, 12, 15, 21, 26.

Основи ґрунтознавства (ЕЛ.Б.12)

1,5 зал. б., 3 год./тиж., 5 трим., залік, Фіалко О. Й.

Ґрунти як багатокomпонентні системи. Класифікація ґрунтів і типи ґрунтів
Ук.ралн\д. Ф\а,\дчн\, фуа.\лко-х\л\чи\, ф\г\л\\$.о-^лехан\чн\ в\ласду\аосл\ ір\нт\®, ЗМШ

чост'ї ґрунтів.

Початок: ФМ.Б.02, БЛ.Б.03, ХМ.Б.04, 06, ЕЛ.Б.30, 11.

Продовження: ЕЛ.Б.12, 15, 21, 26.

Географія (ЕЛ.Б.13)

1 зал. б., 2 год./тиж., 5 трим., залік, Шевченко В. О.

Основи фізичної та економічної географії.

Початок: ФМ.Б.02, ЕЛ.Б.30.

Продовження: ЕЛ.Б.11, 12, 15, 21, 26.

Екологічна хімія (ЕЛ.Б.26)

2 зал. б., 4 год./тиж., 5 трим., іспит, ісаєв С. Д.

Будова, методика одержання, реакційна здатність і токсикологія небезпечних для довкілля полігалогеновмісних органічних сполук, гетероциклічних сполук, сульфур- і фосфоровмісних сполук.

Початок: ФМ.Б.02, БЛ.Б.03, ХМ.Б.04, ЕЛ.Б.30, 12.

Продовження: ЕЛ.Б.11, 15, 21, 26.

Геоморфологія (ЕЛ.Б.14)

1 зал. б., 2 год./тиж., 8 трим., залік, Чирка В. Г.

Багатоманітність форм рельєфу як результат взаємодії ендегенних та екзогенних геологічних процесів. Ландшафтознавство, ландшафтна екологія та геохімія ландшафтів.

Початок: ФМ.Б.02, БЛ.Б.03, ХМ.Б.04, ЕЛ.Б.30, 12.

Продовження: ЕЛ.Б.11, 15, 21, 26.

Екологія людини (ЕЛ.Б.15)

1.5 зал. б., 3 год./тиж., 8 трим., іспит, Малюк В. І.

Екологія популяцій людства, основи популяційної концепції, екологічний зміст величини й густоти популяцій людини, динаміка чисельності людства в історичному аспекті, локальні та глобальні наслідки популяційного вибуху, різновиди вікової популяційної структури та її можливі політичні й економічні ефекти, мобільність та основні напрями міграцій популяцій людства.

Початок: БЛ.Б.03, ХМ.Б.06, ЕЛ.Б.30, 08, 10, 11.

Продовження: ЕП.Б.21, 26, 27.

Метеорологія і кліматологія (ЕЛ.Б.16)

1 зал. б., 2 год./тиж., 7 трим., залік, Волощук В. М.

Основні кліматоутворюючі фактори, їхній вплив на погоду та клімат даної території. Фізичні механізми, що визначають зовнішній вплив на кліматичну систему атмосфери, рельєф та складні взаємозв'язки кліматичних факторів.

Початок: ФМ.Б.02, БЛ.Б.03, ХМ.Б.04, 06, ЕЛ.Б.30.

Продовження: ЕП.Б.17, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 27.

Основи статистичного аналізу даних (ЕЛ.Б.18)

2.5 зал. б., 34 год./тиж., 4—5 трим., залік, іспит, Середа Л. І.

Елементи теорії ймовірності та математичної статистики, застосування їх до вирішення екологічних проблем. На підставі концепцій суб'єктивної ймовірності вступ до теорії ризику.

Початок: МА.Б.01, ІН.Б.05, ФМ.Б.02, БЛ.Б.03, ХМ.Б.04, 06, ЕЛ.Б.30.

Продовження: ЕЛ.Б.20, 22, 23, 24, 25, 26, 27.

Ландшафтна екологія (ЕЛ.Б.19)

2 зал. б., 4 год./тиж., 8 трим., іспит, Гродзинський М. Д.

Закономірності взаємовідносин організмів та середовищ залежно від ландшафту. Основні розділи: екологія прісних водоймищ, морів та лиманів, екологія суші.

Початок: ФМ.Б.02, БЛ.Б.03, ХМ.Б.04, 06, ЕЛ.Б.30.

Продовження: ЕП.Б.23, 24, 25, 26, 27.

Моніторинг навколишнього середовища (ЕЛ.Б.20)

1,5 зал. б., 3 год./тиж., 7 трим., іспит, Боголюбов В. М.

Сучасні методи оцінювання та прогнозу стану довкілля. Дистанційні методи досліджень стану довкілля.

Початок: МА.Б.01, ІН.Б.05, ФМ.Б.02, БЛ.Б.03, ХМ.Б.04, 06, ЕЛ.Б.30, 12, 16, 18.

Продовження: ЕЛ.Б.23, ЕЛ.Б.24, ЕЛ.Б.26, ЕЛ.Б.27.

Біогеохімія (ЕЛ.Б.21)

2 зал. б., 2 год./тиж., 9 трим., залік.

Основи біогеохімії та гідрогеохімії, біогеохімія ландшафтів та біогеохімія техногенезу.

Початок: ФМ.Б.02, БЛ.Б.03, ХМ.Б.04, 06, ЕЛ.Б.30, 12, 16, 18.

Продовження: ЕЛ.Б.23, 24, 26, 27.

Екологічна експертиза (ЕЛ.Б.22)

1 зал. б., 2 год./тиж., 8 трим., залік, Вишенська і. Г.

Глобальні та регіональні зміни в екологічних системах, що розвиваються внаслідок науково-технічного прогресу, та потреба розроблення заходів, що запобігають руйнуванню біогеоценозів та біосфери в цілому. Підходи до оцінки та експертизи стану довкілля.

Початок: МА.Б.01, ІН.Б.05, ФМ.Б.02, БЛ.Б.03, ХМ.Б.04, 06, ЕЛ.Б.30, 12, 16, 18.

Продовження: ЕЛ.Б.25, 24, 26, 27.

Нормування антропогенного навантаження на довкілля (ЕЛ.Б.23)

2 зал. б., 4 год./тиж., 8 трим., іспит, Замостян П. В.

Форми та критерії оцінки якості довкілля і ступеня його забруднення. Екологічне нормування антропогенних забруднень. Гранично допустимі екологічні навантаження на довкілля.

Початок: МА.Б.01, ІН.Б.05, ФМ.Б.02, БЛ.Б.03, ХМ.Б.04, 06, ЕЛ.Б.30, 12, 16, 18, 22, 23.

Продовження: ЕЛ.Б.25, 26, 27.

Радіоекологія з основами радіобіології (ЕЛ.Б.24)

2 зал. б., 4 год./тиж., 11 трим., іспит, Замостян П. В.

Фізичні основи біологічної дії йонізуючого випромінювання. Теорії та механізми радіобіологічних ефектів. Джерела йонізуючого випромінювання природного та штучного походження, властивості основних радіонуклідів та закономірності їхньої горизонтальної та вертикальної міграції в довкіллі. Вплив на довкілля радіаційної аварії на ЧАЕС. Основи дозиметрії.

Початок: МА.Б.01, ІН.Б.05, ФМ.Б.02, БЛ.Б.03, ХМ.Б.04, 06, ЕЛ.Б.11, 12, 16, 18.

Продовження: ЕЛ.Б.27.

Моделювання і прогнозування стану довкілля (ЕЛ.Б.25)

2 зал. б., 4 год./тиж., 11 трим., залік, Бейко І. В.

Основні методи моделювання і прогнозування стану природних та штучних екологічних систем і процесів, що в них відбуваються, з елементами аналізу стану та змін екосистем.

Початок: МА.Б.01, ІН.Б.05, ФМ.Б.02, БЛ.Б.03, ХМ.Б.04, 06, ЕЛ.Б.30, 12, 16, 17, 18, 19, 22, 24, 26, 27.

Цикл вибірових професійно орієнтованих дисциплін

Інформатика-1 (основи інформатики) (ІН.Б.45)

2,5 зал. б., 4 год./тиж., 2 трим., іспит, Тригуб О. С.

Головні поняття інформатики та комп'ютерних технологій. Підготовка до використання комп'ютерів та комп'ютерних мереж. Вивчення персональних комп'ютерів типу IBM та Apple Macintosh. Методи, засоби і прийоми використання відповідного програмного забезпечення.

Екологія мікроорганізмів (ЕЛ.Б.201)

1.5 зал. б., 6 год./тиж., 6 трим., іспит, Карпенко В. І.

Способи взаємодії мікроорганізмів із довкіллям. Участь мікроорганізмів у біогеохімічних кругообігах та закономірності існування природних асоціацій мікроорганізмів.

Початок: ІН.Б.05, ФМ.Б.02, БЛ.Б.03, ХМ.Б.04, 06.

Продовження: ЕЛ.Б.11, 12, 16, 18, 27.

Екологія тварин (ЕЛ.Б.203)

2.5 зал. б., 2 год./тиж., 5, 6 трим., залік, іспит, Малюк В. І.

Загальна характеристика, особливості будови, життєдіяльності, розповсюдження основних груп безхребетних та хребетних тварин.

Початок: МА.Б.01, ІН.Б.05, ФМ.Б.02, БЛ.Б.03, ХМ.Б.04, 06.

Продовження: ЕЛ.Б.11, 15, 16, 18, 27.

Агроекологія (ЕЛ.Б.205)

2 зал. б., 6 год./тиж., 6 трим., залік, Боголюбов В. М.

Основні види взаємодії суспільства і природи у сфері землеробства. Методи боротьби із забрудненнями біосфери, які виникають у результаті сільсько-господарської діяльності людини. Альтернативні технології, що мінімально руйнують довкілля.

Початок: ФМ.Б.02, БЛ.Б.03, ХМ.Б.04, 06, ЕЛ.Б.11, 12, 16, 18.

Продовження: ЕЛ.Б.22, 23, 24, 27.

Ресурси та охорона навколишнього середовища (ЕЛ.Б.206)

3 зал. б., 4 год./тиж., 8 трим., іспит, Карпенко В. І.

Підходи до вивчення й аналізу стану енергетичних, водних, мінеральних та інших ресурсів, сільського та лісового господарств, аквакультури, землекористування.

Початок: ФМ.Б.02, БЛ.Б.03, ХМ.Б.04, 06, ЕЛ.Б.11, 12, 16, 18.

Продовження: ЕЛ.Б.22, 23, 24, 27.

Палеоекологія (ЕЛ.Б.209)

2 зал. б., 3 год./тиж., 10 трим., залік, Безусько А. Г.

Структура угруповань та реконструкції абіотичних факторів, що існували в минулі геологічні епохи. Значення курсу полягає у використанні палеоекологічних даних для прогнозування розвитку сучасних екосистем.

Початок: БЛ.Б.03, ХМ.Б.04, 06, ЕЛ.Б.11, 12, 16, 18.

Продовження: ЕЛ.Б.22, 23, 24, 27.

Екологія водоймищ з основами гідробіології (ЕЛ.Б.208)

2.5 зал. б., 4 год./тиж., 10 трим., залік, Романенко В. Д.

Гідросфера і біота, яка заселяє гідросферу, класифікація й основні властивості водної біоти, водні біогеоценози.

Початок: ФМ.Б.02, БЛ.Б.03, ХМ.Б.04, 06, ЕЛ.Б.11, 16, 18.

Продовження: ЕЛ.Б.21, 22, 23, 24, 27.

Основи екологічної політики (ЕЛ.Б.210)

2 зал. б., 2 год./тиж., 11 трим., залік, Замостян П. В.

Загальна структура та стадії політичного процесу. Організаційна структура та законодавча база національної та міжнародної екологічної політики в Україні. Структура та функції міжнародних екологічних організацій. Міжнародне екологічне законодавство. Основні концепції та принципи екологічної політики. Інструменти екологічної політики. Аналіз випадків.

Початок: МА.Б.01, ІН.Б.05, ФМ.Б.02, БЛ.Б.03, ХМ.Б.04, 06, ЕЛ.Б.30, 12, 16, 18, 22, 23.

Екологічні біотехнології (ЕЛ.Б.211)

2 зал. б., 6 год./тиж., 9 трим., залік, Ключенко О. Л.

Методи клонального мікророзмноження, клітинна селекція рослин, генетична інженерія і трансгенні рослини та тварини. Розглядаються молекулярні та екологічні аспекти використання фіторегуляторів. Біоконверсія. Виробництво білків одноклітинних організмів. Біоенергетика. Виробництво енергії з біомаси за допомогою мікроорганізмів. Мікробна переробка відходів і побічних продуктів сільського господарства та промисловості. Мікробна деградація та

конверсія. Мікроорганізми як індикатори забруднення навколишнього середовища.

Управління природоохоронницькою діяльністю (ЕЛ.Б.212)

1.5 зал. б., 3 год./тиж., 10 трим., залік, Замостян П. В.

Система державного управління природоохоронною діяльністю в Україні; законодавча база національної та міжнародної екологічної політики. Пріоритети в екологічній політиці України. Інструменти та методи природоохоронної діяльності, основи експертизи природоохоронних проектів.

Екологічна біоіндикація (ЕЛ.Б.213)

2.5 зал. б., 4 год./тиж., 10 трим., іспит, Дідух Я. П.

Навчально-науковий семінар (ЕЛ.Б.214)

1.5 зал. б., 1 год./тиж., 7, 8, 10 трим., залік, Боголюбов В. М.

Сучасні проблеми екологічної науки, робота зі спеціальною літературою та підготовка наукових доповідей.

Основи органічної хімії (ЕЛ.Б.215)

2 зал. б., 4 год./тиж., 4 трим., іспит, Іспит С. Д.

Будова, методи одержання і реакційна здатність вуглеводнів, галогеновмісних сполук, спиртів, кетонів і альдегідів, карбонових кислот і їхніх похідних, а також сполук, які містять кілька однакових чи різних вищеперелічених функціональних груп.

ФІЗИКА

(програма підготовки спеціаліста «Фізика біологічних систем»)

Цикл нормативних фундаментальних та професійно орієнтованих дисциплін

V /

Вища математика. Основи математичного аналізу (ФМ.Б.01)

3 зал. б., 4 год./тиж., 1—2 трим., іспит, Городній М. Ф.

Дійсні числа та їхні властивості, числові множини, границі послідовностей, поняття функції та способи завдання функції, неперервні та розривні функції, похідні функцій, диференціал та його властивості, методи дослідження функцій за допомогою похідних, вектор-функція та елементи векторного аналізу. Невизначений та визначений інтеграл, методи інтегрування елементарних функцій.

Продовження: ФМ.Б.02, 03, 04.

Аналіз функції багатьох змінних (ФМ.Б.02)

3 зал. б., 6 год./тиж., 4 трим., іспит, Митник Ю. В.

Ознайомлення з диференціюванням та інтегруванням функцій багатьох змінних і застосування цих методів для знаходження екстремумів, об'єктів, а також до фізичних та економічних задач.

Початок: ФМ.Б.01.

Продовження: ФМ.Б.03, 04.

Аналітична геометрія та лінійна алгебра (ФМ.Б.03)

3 зал. б., 4, 2 год./тиж., 4—5 трим., залік, Пилявська О. С.

Оволодіння студентами природничого факультету фундаментальними поняттями лінійної алгебри та аналітичної геометрії («векторний простір», «евклідов простір», «лінійний оператор»), оволодіння методами розв'язування систем лінійних рівнянь, обчислення визначників, дослідження лінійних операторів та квадратичних форм. Вивчаються властивості основних геометричних об'єктів, пряма площина, криві та поверхні другого порядку. Розглядається застосування відповідного математичного апарату до фізичних задач.

Початок: ФМ.Б.01, 02.

Продовження: ФМ.Б.04.

Диференціальні та інтегральні рівняння (ФМ.Б.04)

2 зал. б., 4 год./тиж., 5 трим., залік, Митник Ю. В.

Методи інтегрування звичайних диференціальних рівнянь та застосування диференціальних моделей для опису й аналізу різноманітних процесів і явищ природознавства.

Початок: ФМ.Б.01, 02, 03.

Методи математичної фізики (ФМ.Б.05)

3,5 зал. б., 4 год./тиж., 7—8 трим., іспит, Голод П. І.

Рівняння математичної фізики в частинних похідних, їх класифікація та зведення до канонічного вигляду. Рівняння гіперболічного типу. Теорія розповсюдження хвиль. *Параболічні* рівняння. *Системи рівнянь біохімічних реакцій* із дифузією. Біфуркація розв'язків. Рівняння *еліптичного типу*. Метод розділення змінних та метод функцій Гріна. Чисельні методи. Нелінійні рівняння. Солітони та солітоноподібні розв'язки. Основні спеціальні функції (функції Бесселя, Лежандра, Чебишева-Ерміта). Елементи теорії узагальнених функцій.

Початок: ФМ.Б.01, 02, 03, 04, 10, 12, 13, 14, 15, 16.

Теорія ймовірностей та математична статистика (ФМ.Б.06)

2 зал. б., 4 год./тиж., 7 трим., залік, Оленко А. Я.

Теоретичні основи теорії ймовірностей та математичної статистики та їх застосування в обробленні експериментальних даних. Ймовірності випадкових подій, випадкові величини та їхні властивості. Описова статистика, теорія оцінювання параметрів та перевірки гіпотез. Початкові навички роботи зі статистичними пакетами.

Початок: ФМ.Б.01, 02, 03, 04.

Програмування та математичне моделювання-1

Програмування та математичне моделювання-2 (ФМ.Б.07)

2, 2 зал. б., 4 год./тиж., 4—7 трим., іспит, Лебовка М. І.

Поняття про моделі та моделювання. Приклади математичних моделей у фізиці, біології та екології. Основні прийоми програмування. Обчислювальні алгоритми. Мови програмування та їх класифікація. Методи проектування програм. Основні прийоми моделювання фізичних та біофізичних процесів. Скінченно-різницеві схеми для рівнянь із частинними похідними. Методи статистичного моделювання (метод Монте-Карло). Поняття про математичні методи планування експерименту.

Початок: ФМ.Б.01, 02, 03, 04.

Загальна фізика (ФМ.Б.10)

3 зал. б., 4 год./тиж., 1, 2 трим., іспит, Ящук В. М.

Оглядовий курс, що складається з п'яти частин: механіки, молекулярної фізики, електрики, оптики, фізики атома та ядра. Основна мета — дати панораму фізичної науки як основи сучасного природознавства. Розглядається методологія фізичної науки за схемою узагальнення результатів спостережень, побудови фізичних моделей, гіпотез та теорій, постановки експериментів за їхньою перевіркою, введення фізичних величин та формулювання фізичних законів як кількісних співвідношень між ними.

Початок: ФМ.Б.01.

Продовження: ФМ.Б.12, 13, 14, 15, 16.

Молекулярна фізика (ФМ.Б.12)

2 зал. б., 4 год./тиж., 4 трим., іспит, Шиманська О. Т.

Агрегатні стани речовин, закони, за якими відбуваються зміни в кожному зі станів, фазові переходи. Основні поняття термодинаміки, кінетичної теорії газів та рідин. Явища перенесення, основи фізики розчинів, елементи синергетики, уявлення про будову кристалічних, аморфних та полімерних речовин.

Початок: ФМ.Б.01, 02, 10.

Продовження: ФМ.Б.13, 14, 15, 16.

Електрика та магнетизм (ФМ.Б.13)

2 зал. б., 4 год./тиж., 5 трим., іспит, Анісі мов і. О.

Поняття про електричне та магнітне поля, про взаємодію зарядів та струмів, про збудження та розповсюдження електромагнітних хвиль. Електричні та

магнітні властивості речовин, залежно від їхньої природи, а також принципи їх застосування в сучасних технологіях.

Початок: ФМ.Б.01, 02, 10, 12.

Продовження: ФМ.Б.14, 15, 16.

Оптика (ФМ.Б.14)

2.5 зал. б., 6 год./тиж., 7 трим., іспит, Рудько Г. Ю.

Світло та його взаємодія з речовиною. Поняття геометричної, хвильової та квантової оптики; основні закони та їх математичне формулювання. Використання цих законів в оптичних приладах, а також у різних галузях природознавства. Сучасні лазерні технології. Навики роботи з поширеними оптичними приладами.

Початок: ФМ.Б.01, 02, 10, 12, 13, 14.

Продовження: ФМ.Б.15, 16.

Фізика атома і атомних явищ (ФМ.Б.15)

2.5 зал. б., 6 год./тиж., 8 трим., іспит, Рудько Г. Ю.

Закони та уявлення сучасної квантової фізики щодо опису руху мікрочастинок та їхніх хвильових властивостей. Феноменологічні основи квантової теорії матерії. Поняття про хвильову функцію та рівняння Шредінгера. Квантово-механічні властивості багатоелектронних атомних та молекулярних систем. Квантова природа світла, аналіз процесів у лазерах. Основи атомної спектроскопії конденсованих середовищ.

Початок: ФМ.Б.01, 02, 10, 12, 13, 14.

Продовження: ФМ.Б.16.

Фізика ядра і елементарних частинок (ФМ.Б.16)

1.5 зал. б., 6 год./тиж., 9 трим., іспит, Прокопець Г. О.

Будова ядра та «елементарних частинок». Ядерні реакції та методи їх опису. Питання практичного використання ядерної енергії та екологічні аспекти ядерної проблеми. Сучасний стан фізики високих енергій і теорії елементарних частинок.

Початок: ФМ.Б.01, 02, 10, 12, 13, 14, 15.

Класична механіка (ФМ.Б.21)

2.5 зал. б., 4 год./тиж., 5—6 трим., іспит, Гилод П. І.

Принцип екстремальної дії, функція Лагранжа, рівняння механіки у формі Ейлера—Лагранжа; симетрії і закони збереження; механіка твердого тіла; теорія малих коливань, нелінійні коливання; механіка Гамільтона: канонічні рівняння руху, дужка Пуассона, канонічні перетворення, теорія Гамільтона—Якобі; інтегровані гамільтонові системи, змінні «дія-кут».

Початок: ФМ.Б.01, 02, 03, 04, 12, 13.

Продовження: ФМ.Б.22, 23, 24, 25.

Електродинаміка (ФМ.Б.22)

2.5 зал. б., 6 год./тиж., 7 трим., іспит, Загородній А. Г.

Основи класичної теорії поля та спеціальної теорії відносності. Рівняння електромагнітного поля у вакуумі та речовині, методи їх інтегрування. Випромінювання, розповсюдження та розсіювання електромагнітних хвиль.

Початок: ФМ.Б.01, 02, 03, 04, 05, 12, 13, 14, 15, 16, 21.

Продовження: ФМ.Б.23, 24, 25.

Квантова теорія (ФМ.Б.24)

3 зал. б., 6 год./тиж., 10 трим., іспит, Голод П. І.

Основні принципи квантової механіки, операторна природа спостережуваних величин, основні рівняння квантової механіки. Найважливіші одночастинкові задачі (квантові осцилятори, атом водню, частинка зі спіном у магнітному полі), квантова теорія систем багатьох частинок та її застосування до багатоелектронних атомів. На прикладі рівняння Дірака демонструється принцип релятивістської квантової механіки та квантової теорії поля.

Початок: ФМ.Б.01, 02, 03, 04, 05, 06, 21, 22, 23.

Продовження: ФМ.Б.25.

Термодинаміка і статистична фізика (ФМ.Б.25)

2 зал. б., 4 год./тиж., 11 трим., іспит, Пінкевич І. П.

Загальні властивості великих сукупностей атомів і молекул та загальні за-

Статистичні методи та математичний апарат теорії ймовірностей застосовується для обґрунтування законів термодинаміки та фізики конденсованого середовища. Методи обчислення фізичних характеристик рівноважних макроскопічних систем.

Початок: ФМ.Б.01, 02, 03, 04, 05, 06, 12, 21, 22, 24.

Продовження: ФМ.С.27.

Квантова теорія багаточастинкових систем (ФМ.С.26)

3 зал. б., 6 год./тиж., 13 трим., іспит, Голод П. І.

Принцип нерозпізнавальності частинок і його наслідки; теорія багатоелектронних атомів, самоузгоджене поле; багатоатомні молекули та їх симетрія, електронні стани молекул; слабовзаємодіючий бозе-газ, явище надплинності; теорія фермі-газу та фермі-рідини; електрони в твердому тілі та їхня взаємодія з коливаннями ґратки; явище надпровідності.

Початок: ФМ.Б.01, 02, 03, 04, 05, 06, 21, 22, 23, 24, 26.

Фізична кінетика (ФМ.С.27)

3 зал. б., 6 год./тиж., 13 трим., іспит, Пінкевич І. П.

Макроскопічна теорія процесів у статистично нерівноважних системах. Кінетична теорія газів та рідин; статистичний опис електромагнітних процесів; нерівноважні явища в біологічних та хімічно реагуючих системах; кінетичні процеси в конденсованих середовищах; кінетика фазових перетворень.

Початок: ФМ.Б.01, 02, 03, 04, 05, 06, 21, 22, 23, 24, 26.

Фізика неупорядкованих систем (ФМ.С.314)

2 зал. б., 4 год./тиж., 14 трим., іспит, Лебовка М. І.

Визначення основних типів неупорядкованості; експериментальні методи дослідження неупорядкованих середовищ; статистична механіка неупорядкованих середовищ; прояви неупорядкованих станів у різних типах фізико-біологічних систем; колоїдно-фізичні проблеми неупорядкованих систем і застосування фрактальної концепції до аналізу структури неупорядкованості.

Початок: ФМ.Б.01, 02, 03, 04, 05, 06, 21, 22, 23, 24, 26.

Самоорганізація в біологічних системах (ФМ.С.315)

2 зал. б., 4 год./тиж., 14 трим., іспит, Харк'янен В. М.

Процеси самоорганізації в біологічних системах різного рівня складності. Виникнення стійких біологічних структур, режими їхнього функціонування залежно від зовнішніх умов. Роль процесів самоорганізації в розвитку та еволюції живих організмів.

Початок: ФМ.Б.01, 02, 03, 04, 05, 06, 21, 22, 23, 24, 25, 26.

Фізика біополімерів (ФМ.С.44)

2 зал. б., 4 год./тиж., 13 трим., іспит, Говорун Д. М.

Завдання, об'єкти і методи фізики біополімерів. Структурно-фізичні властивості компонентів ДНК. Водневе зв'язування нуклеотидних основ та нуклеозидів. Роль стереохімічної нежорсткості компонентів ДНК та їх залежність від послідовності нуклеотидних основ. Білки та їх просторова будова. Фізика ферментів. Сучасні біофізичні уявлення про перебіг елементарного ферментативно-каталітичного акту. Роль води у функціонуванні біополімерів.

Початок: ФМ.Б.10, 11, 23, 24, 25, 26.

Цикл вибірових професійно орієнтованих дисциплін (мінімальна кількість залікових балів — 16)

Експериментальні методи молекулярної біофізики (ФМ.Б.42)

2,5 зал. б., 2, 4 год./тиж., 5—6 трим., іспит, Говорун Д. М.

Завдання, об'єкти і методи сучасної експериментальної молекулярної біофізики. Дифракційні методи вивчення просторової будови біополімерів та їхніх комплексів: електронографія, рентгенографія, нейтронографія. Оптичні методи дослідження фізичних властивостей біополімерів: релєєвське розсіювання світла та фотонно-кореляційна спектроскопія, коливальна спектроскопія (Раманівська та ІЧ-поглинання), спектроскопія УФ-поглинання, акустична спектроскопія, методи нелінійної оптики. Резонансні методи: спектро-

скопія ЯМР та її найважливіші модифікації, резонансна Раманівська спектроскопія.

Початок: ФМ.Б.01, 02, 10, 12.

Навчально-науковий семінар «Принципи самоорганізації живих систем» (ФМ.Б.31)

2 зал. б., 1 год./тиж., 7, 8, 10 трим., теза, Харк'янен В. М.

Фізичні основи функціонування біологічних макромолекул. Принципи організації та самоорганізації біологічних систем різного рівня складності. Фізичні механізми процесів перетворення енергії в біосистемах.

Початок: ФМ.Б.01, 02, 10, 12.

Моделювання фізичних і біологічних систем (ФМ.Б.32)

2 зал. б., 4 год./тиж., 10 трим., залік, Лебовка М. І.

Основні концепції та особливості використання методів моделювання фізичних і біологічних систем. Коливальні процеси в біофізичних системах, явища хаосу. Процеси перколяції, ріст фрактальних структур у біологічних і біологічних системах, моделювання росту бактеріальних колоній, дифузійні явища в неупорядкованих середовищах. Особливості застосування методів Монте-Карло і молекулярної динаміки для вивчення структури речовин у різних агрегатних станах.

Початок: ФМ.Б.01, 02, 03, 04, 05, 07.

Основи електро- та радіотехніки (ФМ.Б.33)

2 зал. б., 4 год./тиж., 8 трим., залік, Анісімов І. О.

Явища в лінійних електричних колах, найпоширеніші електронні прилади та аналогові системи на їх основі.

Початок: ФМ.Б.01, 02, 03, 04, 05, 10, 12, 13, 14.

Методика викладання фізики (ФМ.Б.34)

1 зал. б., 2 год./тиж., 10 трим., залік, Ляшенко О. І.

Фізика як навчальний предмет. Дидактичні основи навчання фізики в школі. Методика навчання фізики в основній школі. Методика вивчення загального та теоретичного курсів фізики в загальноосвітній школі.

Початок: ФМ.Б.01, 02, 03, 04, 05, 10, 12, 13, 14, 21, 22, 23.

Астрофізика (ФМ.Б.35)

1,5 зал. б., 3 год./тиж., 11 трим., залік, Криводубський В. Н.

Астрофізичні об'єкти і методи їх спостережень. Еволюція зірок та галактик, ядерні джерела випромінювання. Астрофізика Сонця, основні закони сонячної циклічності, сонячно-земні зв'язки. Сучасні моделі астрофізичних об'єктів: нейтронних зірок, пульсарів, інших об'єктів Всесвіту. Проблеми нейтронного випромінювання прихованих мас та «чорних дірок».

Початок: ФМ.Б.01, 02, 03, 04, 05, 10, 12, 13, 14.

Теорія суцільного середовища (ФМ.Б.41)

2 зал. б., 4 год./тиж., 8 трим., іспит, Макарець М. В.

Основні принципи та рівняння суцільного середовища. Рівняння руху ідеальної та в'язкої рідини. Рівняння Нав'є-Стокса. Елементи механіки пружного середовища. Поширення звуку в рідинах, газах та твердих тілах. Елементи магнітогідродинаміки та теорії плазми. Теорія впорядкованого та слабковпорядкованого конденсованого середовища. Плинні кристали. Нелінійні хвилі в рідинах та газах, солітонні явища.

Початок: ФМ.Б.01, 02, 03, 04, 05, 12, 13, 21, 22.

Продовження: ФМ.Б.24, 25.

Теорія функції комплексної змінної (ФМ.В.36)

3 зал. б., 4 год./тиж., 8 трим., іспит, Прилуцький Ю. І.

Елементи аналізу функцій комплексної змінної. Контурне інтегрування. Ряди Лорана та теорія лишків. Інтеграл типу Коші. Аналітичне продовження. Ріманові поверхні. Застосування комплексного аналізу у фізиці.

Початок: ФМ.Б.01, 02, 03, 04, 05, 22.

Продовження: ФМ.Б.24, 25, 33.

Симетрія та методи теорії груп у фізиці (ФМ.С.35)

2 зал. б., 4 год./тиж., 10 трим., залік, Голод П. І.

Симетрія як універсальний принцип світобудови. Симетрія і групи. Групи симетрії правильних многогранників та їхній зв'язок із групами перестановок. Кристаліграфічні групи. Симетрії багатоатомних молекул. Принцип симетрії живого. Елементи теорії представлення групи та їхнє застосування до теорії малих коливань і опису симетрії електронних станів багатоатомних молекул. Механізми порушення симетрії.

Диференціальна геометрія та елементи топології (ФМ.С.08)

3 зал. б., 4 год./тиж., 10 трим., залік, Голод П. І.

Гладкі многовиди та диференціально-геометричні структури на них. Основні поняття класичної теорії кривих та поверхонь, елементи ріманової геометрії та геометрії, що базується на понятті афінної зв'язності. Основні поняття топології гладких скінченновимірних многовидів, що ілюструються застосуваннями до класифікації замкнених ріманових поверхонь.

Нелінійні хвилі й диспаративні структури (ФМ.С.36)

3 зал. б., 4 год./тиж., 13 трим., іспит, Анісімов І. О.

Коливні процеси в системах з однією, багатьма та нескінченною кількістю ступенів вільності, моделі коливних процесів у біохімії та екології. Лінійні, параметричні, нелінійні та автоколивальні системи.

Фрактали в біофізичних системах і медицині (ФМ.С.38)

2.5 зал. б., 4 год./тиж., 13 трим., залік, Лебовка М. І.

Фрактальна концепція, її роль у феноменології та інженерних науках. Основні визначення і термінологія. Неупорядкованість і фрактальність, самоподібні системи, методи визначення фрактальної вимірності, методи фармації фрактальних об'єктів, симуляція росту фрактальних структур. Біофізичні реакції у фрактальних системах, процеси абсорбції, протікання в пористих середовищах, міграції, дезінтеграції і дисипації енергії. Фрактальний характер розповсюдження епідемічних захворювань.

Нелінійна оптика (ФМ.С.39)

3 зал. б., 4 год./тиж., 13 трим., залік, Поперенко Л. В.

Нелінійна поляризованість середовища. Причина появи нелінійних оптичних явищ. Вимушене комбінаційне розсіяння світла, нелінійна рефракція, явища самовпливу когерентного випромінювання, нелінійне поглинання, самодифракція, обертання хвильового фронту.

Відкриті біофізичні системи поблизу і віддалік рівноваги (ФМ.С.312)

3 зал. б., 4 год./тиж., 14 трим., залік, Харк'янен В. М.

Основи термодинаміки незворотних процесів, фізичної кінетики, нерівноважної статистичної термодинаміки, незворотні процеси, що відбуваються у відкритих біологічних системах поблизу і віддалік рівноваги.

Фізика фазових перетворень (ФМ.С.311)

3 зал. б., 4 год./тиж., 13 трим., залік, Шиманська О. Т.

Термодинамічна теорія фазових перетворень першого та другого роду. Класичні та сучасні статистичні теорії квазірівноважних фазових перетворень. Аналіз модельних теорій (модель Ізінга, модель ґратчастого газу). Класична теорія і ряд аспектів сучасних уявлень про кінетику зарядження і кінетику росту нової фази.

Кібернетичні моделі в біофізиці (ФМ.С.45)

3 зал. б., 4 год./тиж., 14 трим., залік, Яценко В. О.

Основи кібернетичних систем та їхнє застосування до моделювання біологічних об'єктів. Теорія автоматів, автоматичного керування, розпізнавання образів, теорія інформації та аналізу даних.

Теорія солітонів (ФМ.С.313)

2.5 зал. б., 4 год./тиж., 14 трим., залік, Голод П. І.

Модельні рівняння теорії конденсованого стану та їхні солітоноподібні зв'язки. Закони збереження та інтегрованість нелінійних ґамільтонових систем. Метод оберненої задачі розсіювання в теорії солітонів. Солітони в дискретних молекулярних ланцюжках. Солітонні моделі в біофізиці.

ПРОГРАМИ ДОДАТКОВОЇ СПЕЦІАЛІЗАЦІЇ (MINOR)

БІОЛОГІЯ. Перша програма:

а) нормативні дисципліни — кількість залікових балів — 11

Біохімія (БЛ.Б.04) —	4 зал. б.
Генетика (БЛ.Б.09) —	2 зал. б.
Цитологія та гістологія (БЛ.Б.10) —	2 зал. б.
Молекулярна біологія (БЛ.Б.14) —	3 зал. б.

б) вибіркові професійно орієнтовані дисципліни — кількість залікових балів — 7

Фізіологія рослин (БЛ.Б.05) —	3 зал. б.
Вірусологія (БЛ.Б.07) —	2 зал. б.
Мікробіологія (БЛ.Б.12) —	3 зал. б.
Фізіологія людини та тварин (БЛ.Б.11) —	4 зал. б.
Радіобіологія (БЛ.Б.26) —	3 зал. б.

Загальна кількість залікових балів, яку потрібно minor,— 19

набрати, щоб отримати

ЕКОЛОГІЯ

а) нормативні дисципліни

Основи геології —	2 зал. б.
Метеорологія і кліматологія —	1,5 зал. б.
Загальна екологія —	3 зал. б.
Екологія рослин —	2 зал. б.
Популяційна екологія —	2 зал. б.
Ландшафтна екологія —	2,5 зал. б.

б) вибіркові професійно орієнтовані дисципліни

Екологія мікроорганізмів —	1,5 зал. б.
Екологія водоймищ з основами гідробіології —	2 зал. б.
Ресурси та охорона навколишнього середовища —	3 зал. б.
Палеоекологія —	2 зал. б.
Моніторинг навколишнього середовища —	2,5 зал. б.
Моделювання і прогнозування стану довкілля —	3 зал. б.
Управління природоохоронною діяльністю —	1,5 зал. б.
Основи статистичного аналізу даних —	1 зал. б.
Нормування антропогенного навантаження на довкілля	1,5 зал. б.

Загальна кількість залікових балів, яку потрібно набрати, щоб отримати minor,— 18,5

Декан факультету —
Сущенко

Володимир Миколайович,
кандидат юридичних наук, доцент
4 корпус, кімн. 302,
тел. 416-60-73, 416-04-30,
E-mail :vladlaw@ukma.kiev.ua

Секретар деканату —
Косенко Людмила Василівна

Методист факультету —
Музиченко Людмила Василівна

Факультет розпочав свою діяльність у 1996/1997 н.р. Перший випуск бакалаврів права відбувся у 2000 році, в якому факультет також пройшов державну акредитацію за II освітньо-кваліфікаційним рівнем і отримав ліцензію на підготовку спеціалістів права. 2001 року відбувся перший випуск спеціалістів права, факультет акредитований за III рівнем. На факультеті функціонують такі кафедри:

загальноправових наук;
державно-правових наук;
галузевих правових наук;
міжгалузевих правових наук.

Особливість факультету полягає в тому, що навчальна програма підго-

товки фахівців поєднує в собі відповідні правові дисципліни вітчизняної моделі спеціальності «правознавство» та моделі західноєвропейських правничих шкіл. Випускники факультету можуть на високому професійному рівні здійснювати юридичне обслуговування найрізноманітніших суб'єктів підприємницької діяльності як у державному, так і в приватному секторах економіки, а також працювати в юридичних фірмах (біуро, агенціях, конторах, відділах). Отримані знання вони можуть використовувати на різноманітних посадах в органах законодавчої, виконавчої та судової гілок влади, державного управління та місцевого самоврядування України, викладачів права, науковців тощо.

З метою надання студентам різнобічних знань у галузі порівняльного правознавства на факультет запрошуються провідні викладачі університетів інших країн та відомі юристи-практики, серед яких: Рудольф Махачек — професор права (Австрія), Джейн Шукоске — професор права (США), Богдан Футей — суддя Федерального суду США, Стівен Вільямсом — окружний суддя Апеляційного Суду (США), Луелін Фішер — суддя (США), Мішель Гілліган — професор Школи права університету Балтимора (США), Гордон Гілтон — професор права, Фулбрайтівський стипендіат (США), Франк Гріффіт Доусон — професор права Університету Уорвіка, Маріс Кремона та Лукас Містеліс — професори права Квін Мері енд Вестфільд коледж Університету Лондона (Великобританія) та інші.

Викладачі факультету тісно співпрацюють із:

- Школою права Університету Балтимора (США) у програмі обміну професорами та створенні копіювального центру і підтримки мережі INTERNET;
- Коледжем права Англії та Уельсу і Квін Мері енд Вестфільд коледжем Університету Лондона у проєкті створення Консультаційного центру «Правнича клініка» (2001 р.) та навчальних програм підготовки спеціалістів і магістрів права за трьома спеціалізаціями: теорія і

практика нормотворення; міжнародний комерційний арбітраж; актуальні проблеми підприємницького права;

- Агенством USAID та фірмою Deloitte Touche Tohmatsu у втіленні Проєкту «Центр комерційного права», за яким надаватиметься методична та технічна допомога в розбудові факультету.

На факультеті розпочав роботу Консультативний центр «Правнича клініка», який надає безкоштовні правничі послуги незаможним верствам населення.

Діє правнича бібліотека, фонд якої складає близько 7 000 томів фахової літератури. Значну частину книжок передали в дар факультету Школа права Університету Балтимора (США), Коледж права Англії та Уельсу (Великобританія) та інші закордонні партнери. Свої власні книжкові колекції подарували декан Сущенко В. М., професори [Коваль Л. В.] і Копиленко О. Л. та інші викладачі. Правники стали поки що першим і єдиним факультетом Академії, який має свою бібліотеку.

Факультет підтримує ділові стосунки та співпрацює з:

- Академією правових наук України,
- Національною юридичною академією України ім. Я. Мудрого,
- Національною академією внутрішніх справ України,
- юридичними факультетами Київського національного університету ім. Тараса Шевченка та Львівського державного університету ім. І. Франка,
- Інститутом держави і права НАН України ім. В. Корецького,
- Інститутом законодавства Верховної Ради України,
- Спілками юристів та адвокатів України,
- Світовим Конгресом українських юристів.

Факультет — колективний член Асоціації українських правничих шкіл, Української Асоціації студентів-правників, Асоціації юристів у галузі банківського і фінансового права України.

У травні 2001 року Сущенко В. М., декан факультету, став лауреатом другого Всеукраїнського щорічного конкурсу на краще професійне досягнення «Юрист року-2000» в номінації «Юрист-організатор юридичної науки і освіти».

ПРОФЕСОРСЬКО-ВИКЛАДАЦЬКИЙ СКЛАД:

Кафедра загально-правових наук

Завідувач —

Копиленко Олександр Любимович, доктор юридичних наук, академік (Радник Голови Верховної Ради України)

Методист —

Литвинчук Ольга Степанівна

Вербицький

Костянтин Олександрович, асистент (науковий консультант Апарату Верховної Ради України)

Думич Тарас Володимирович, асистент

Козярик Надія Степанівна, старший викладач (приватний нотаріус)

Левощина Наталія Антонівна, асистент

Паламарчук Людмила Петрівна, старший викладач (Національний університет ім. Тараса Шевченка)

Смирнова Тетяна Сергіївна, кандидат юридичних наук, доцент

Швецова Тетяна Василівна, старший викладач (співробітник Апарату Верховного Суду України)

Шмарьова Тетяна Олександрівна, старший викладач

Кафедра державно-правових наук

Завідувач —

Цельєв Олексій Вікторович, кандидат юридичних наук, доцент

Методист —

Кучер Валентина Петрівна

Бірченко Юлія Іванівна, асистент

Горьова Світлана Леонідівна, старший викладач

Желєзняк Наталія Анатоліївна, старший викладач (Міністерство юстиції України)

Іщенко Юрій Вікторович,
кандидат юридичних наук, доцент
(Національна академія внутрішніх
справ України)

Коліушко Ігор Борисович,
старший викладач (народний депутат
України)

Кравченко Наталія Григорівна,
старший викладач (юрист банку)

Овчиннікова Гізела Фоківна,
кандидат юридичних наук, доцент
(Національний технічний університет
«КПІ»)

Савенко Микола Дмитрович,
доцент, заслужений юрист України
(Судця Конституційного суду України)

Сидорова Наталія Валеріївна,
кандидат юридичних наук, доцент

Стефанюк Володимир Сергійович
кандидат юридичних наук, доцент, за-
служений юрист України (перший за-
ступник Голови Верховного Суду Ук-
раїни)

Кафедра галузових правових наук

Завідувач —
Мусіяка Віктор Лаврентійович,
кандидат юридичних наук, професор,
заслужений юрист України

Методист —
Мокрицька Тамара Василівна

Беньківський
Володимир Олександрович,
асистент

Смельянов
Костянтин Валерійович,
асистент

Лихова Софія Яківна,
кандидат юридичних наук, доцент
(Національний університет ім. Тараса
Шевченка)

Логуш Любов Володимирівна,
кандидат юридичних наук, доцент

Письменний Дмитро Петрович,
кандидат юридичних наук, доцент
(Національна академія внутрішніх
справ України)

Солом'яний Віктор Ростиславович,
старший викладач

Філіп Степан Юрійович,
старший викладач

Ханик-Посполітак
Роксолана Юріївна,
кандидат юридичних наук, доцент

Кафедра міжгалузевих правових наук

Завідувач —
Сущенко
Володимир Миколайович,
кандидат юридичних наук, професор

Методист —
Буга Ольга Іванівна

Антонович Мирослава Михайлівна,
кандидат філологічних наук, доцент

Артикуца Наталія Володимирівна,
кандидат філологічних наук, доцент

Варфоломеева Тетяна Вікторівна,
доктор юридичних наук, професор,
заслужений юрист України (віце-пре-
зидент Спілки адвокатів України)

Казміренко Людмила Іванівна,
кандидат юридичних наук, доцент
(Національна академія внутрішніх
справ України)

Костенко
Олександр Миколайович,
доктор юридичних наук, професор
(Київський університет права)

Михайличенко
Борис Валентинович,
доктор медичних наук, професор (На-
ціональний медичний університет
ім. Богомольця)

Консультаційний центр «ПРАВНИЧА КЛІНІКА»

(вул. Набережно-Хрещатицька, 27)
Директор —

Смельянов Костянтин Валерійович

Адміністратор —
Гусарєва Людмила Іванівна

ПРОГРАМА ПІДГОТОВКИ БАКАЛАВРІВ ТА СПЕЦІАЛІСТІВ ПРАВА

Цикл нормативних фундаментальних та професійно орієнтованих дисциплін

Юридична деонтологія і професійна етика (ПВ.Б.01)

1 зал. б., 3 год./тиж., 1 трим., залік, Сущенко В. М.

Історія виникнення юридичних спеціальностей, головні ознаки професії юриста, місце її серед інших спеціальностей та значення для розбудови правової держави.

Продовження: ПВ.Б.32.

Теорія держави і права (ПВ.Б.02)

3.5 зал. б., 4 год./тиж., 1—2 трим., залік, іспит, Цельєв О. В.

Методологія дослідження державно-правових явищ, загальнотеоретичні правові поняття та категорії; сутність, зміст і форми держави і права; системи основних прав, свобод та обов'язків людини: поняття правової держави та її співвідношення з громадянським суспільством; структури права і законодавства; правових форм діяльності держави; правового регулювання суспільних відносин; місця законності та правопорядку в правовій та політичній системах.

Початок: ПВ.Б.01.

Продовження: ПВ.Б.06-29.

Історія держави і права зарубіжних країн (ПВ.Б.03)

3 зал. б., 3 год./тиж., 1, 2, 3 трим., залік, іспит, Шмарьова Т. О.

Інструментарій науки історії держави і права зарубіжних країн, конкретні державні інструменти та системи права, розкриття основних закономірностей процесу державно-правового розвитку.

Початок: ПВ.Б.02.

Продовження: ПВ.Б.23, 29.

Історія держави і права України (ПВ.Б.04)

3.5 зал. б., 4 год./тиж., 2—3 трим., залік, іспит, Копиленко О. Л.

Загальні закономірності виникнення і розвитку держави і права України від давніх часів до сучасного періоду.

Початок: ПВ.Б.02.

Продовження: ПВ.Б.06.

Державне право зарубіжних країн (ПВ.Б.05)

2 зал. б., 4 год./тиж., 4 трим., іспит, Овчиннікова Г. Ф.

Загальні положення науки державного права, конституції зарубіжних країн, конституційно-правові засади суспільного ладу та державної політики, держава та її конституційно-правовий статус, політичні партії та партійні системи, політичний режим, конституційно-правовий статус людини і громадянина, політико-територіальний устрій держав. Системи виборів та референдумів, форми правління, парламенту, уряду, місцевого самоврядування, правоохоронних органів, основи державного права країн, які відіграють важливу роль у світі.

Початок: ПВ.Б.03.

Продовження: ПВ.Б.29.

Конституційне право України (ПВ.Б.06)

2.5 зал. б., 3 год./тиж., 4—5 трим., залік, іспит, Савенко М. Д.

Роль Конституції України, інших державно-правових актів у регулюванні суспільних відносин, загальних положень конституційного ладу, правового статусу громадян України, конституційно-правового регулювання прямого народовладдя, організація і функціонування органів державної влади, засобів масової інформації, територіального устрою України, символіки держави, охорони Конституції.

Початок: ПВ.Б.02.

Продовження: ПВ.Б.08.

Цивільне право (ПВ.Б.07)

7.5 зал. б., 5 год./тиж., 4—7 трим., залік, іспит, Мусіяка В. Л.

Загальні положення про суб'єкти, об'єкти та склад цивільних правовідносин, а також положення про право власності, зобов'язальне право, авторське та суміжні права, патентне право, спадкове та сімейне право.

Початок: ПВ.Б.02.

Продовження: ПВ.Б.09, 10, 12, 13, 15, 19, 26, 28, 29, 31, 41, 46-49.

Адміністративне право та процес (ПВ.Б.08)

2.5 зал. б., 4 год./тиж., 5—6 трим., залік, іспит, Іщенко Ю. В.

Сутність, форми та методи державного управління, система виконавчої влади та її функції, проблема адміністративного примусу в державному управлінні і відповідальності, державне керівництво економікою, управління соціально-культурним будівництвом, адміністративно-політичною діяльністю та міжгалузевим державним управлінням.

Початок: ПВ.Б.06.

Продовження: ПВ.Б.16, 17, 24, 34, 42, 44, 47-49, 52.

Аграрне право (ПВ.Б.09)

1.5 зал. б., 4 год./тиж., 10 трим., залік, Логуш Л. В.

Місце аграрного права в системі права; джерела права; суб'єкти аграрних правовідносин; членські й трудові правовідносини; державне регулювання сільського господарства, право власності; організаційно-правові форми управління діяльністю сільськогосподарського підприємства; регулювання виробничої, фінансової, господарської та інших напрямів діяльності сільгосп-підприємства; правове становище та напрями діяльності селянського і підсобного господарств; регулювання організації праці та її оплати; соціальні проблеми.

Початок: ПВ.Б.07.

Продовження: ПВ.Б.10, 12, 13, 15, 17, 19, 25, 27, 29, 37.

Екологічне право (ПВ.Б.10)

1.5 зал. б., 4 год./тиж., 10 трим., залік.

Предмет, метод, системи та джерела екологічного права, права власності на екологічні об'єкти, управління в галузі екології, загальні положення права природокористування, правова охорона екологічних об'єктів, права землекористування, водокористування, користування надрами, лісами, тваринним світом, атмосферним повітрям та його охорона, природозаповідне право, правова охорона природи у сферах народного господарства

Початок: ПВ.Б.06, 07.

Продовження: ПВ.Б.11, 13, 15, 17, 19, 27, 30, 34, 37, 47.

Міжнародне публічне право (ПВ.Б.11)

1.5 зал. б., 4 год./тиж., 7 трим., іспит, Антонович М. М.

Загальні положення, співвідношення міжнародного права та внутрішньодержавного права, суб'єктів, основних принципів сучасного міжнародного права, права міжнародних договорів, права міжнародних організацій, дипломатичного і консульського права, права міжнародної безпеки, міжнародного екологічного права.

Початок: ПВ.Б.03, 05.

Продовження: ПВ.Б.26, 30, 31, 42, 46, 47, 48, 51.

Фінансове право (ПВ.Б.12)

2 зал. б., 3 год./тиж., 7—8 трим., залік, іспит, Кравченко Н. Г.

Загальні положення правового регулювання фінансових відносин, правовий стан суб'єктів фінансової діяльності. Податкове, банківське право, валютне регулювання, використання цінних паперів. Правове положення Національного банку України та інших форм банківських, фінансово-кредитних установ, механізм правового регулювання діяльності комерційних банків, їх реєстрації, надання банківського кредиту та розрахункових правовідносин

Початок: ПВ.Б.07, 08.

Продовження: ПВ.Б.15, 17, 19, 23, 25, 26, 29, 31, 34, 38, 44, 46-48.

Трудове право (ПВ.Б.13)

3 зал. б., 4 год./тиж., 7—8 трим., залік, іспит, Філіп С. Ю.

Правові механізми всіх інститутів: трудового договору, трудового правовідношення, колективних угод, колективного договору, працевлаштування громадян, часу роботи, часу відпочинку, оплата праці, гарантійних і компенсаційних виплат, дисципліни праці, матеріальної відповідальності сторін трудового правовідношення, охорони праці, трудових спорів і порядку їх вирішення, нагляду за додержанням трудового законодавства, соціального забезпечення і всі види допомоги в разі непрацездатності, а також допомоги сім'ям з дітьми.

Початок: ПВ.Б.07, 08.

Продовження: ПВ.Б.15, 16, 19, 25, 29, 30, 34, 36, 47, 48, 50, 52.

Кримінальне право (ПВ.Б.14)

7.5 зал. б., 5 год./тиж., 7—10 трим., залік, іспит, Лихова С. Я.

Кримінальне законодавство України, його принципи, підстави кримінальної відповідальності та загальні ознаки злочину, ознаки окремих злочинів, правила їх кваліфікації, відокремлення злочинів один від одного та суміжних з ними діянь, система, види кримінальних покарань, підстави та порядок призначення покарань, умови звільнення від кримінальної відповідальності, її заміна іншими заходами примусового впливу, погашення та зняття вироків.

Початок: ПВ.Б.02.

Продовження: ПВ.Б.18, 20, 21, 24, 25, 30, 35, 38, 39.

Цивільний процес (ПВ.Б.15)

3.5 зал. б., 5 год./тиж., 8—9 трим., залік, іспит, Логущ Л. В.

Загальні положення цивільного процесу, правове положення осіб, які беруть участь у справі, провадження справ у суді першої інстанції, провадження справ у касаційній і наглядовій інстанціях, виконання судових рішень, участь у цивільному процесі іноземних громадян і осіб без громадянства, інститути арбітражного судочинства, нотаріат, третейські суди.

Початок: ПВ.Б.07.

Продовження: ПВ.Б.16, 22, 24, 30, 34, 37, 45.

Сімейне право (ПВ.Б.16)

1 зал. б., 2 год./тиж., 8 трим., залік, Слюсаревський М. М.

Судові та правоохоронні органи (ПВ.Б.17)

1 зал. б., 3 год./тиж., 6 трим., іспит, Смирнова Т. С.

Організації, статус, порядок формування та основні функції суду, прокуратури, органів дізнання і слідства, юстиції, внутрішніх справ, адвокатури і деяких інших, їхня взаємодія.

Початок: ПВ.Б.08.

Продовження: ПВ.Б.15, 22, 24, 30, 34, 35, 37, 49.

Правові основи підприємницької та інвестиційної діяльності (ПВ.Б.18)

2 зал. б., 4 год./тиж., 10 трим., Сидорова Н. В.

Основи і джерела правового регулювання, забезпечення та гарантії підприємницької діяльності.

Початок: ПВ.Б.07, 13.

Продовження: ПВ.Б.37, 38, 40, 44, 46-48, 50, 52.

Кримінальний процес (ПВ.Б.19)

3.5 зал. б., 4 год./тиж., 10—11 трим., залік, іспит, Письменний Д. П.

Предмет науки кримінального процесу і головні її категорії, принципи кримінально-процесуальної діяльності та правового статусу її суб'єктів, порядок порушення та розслідування кримінальних справ, провадження справ у суді першої інстанції, перегляд вироків, постанов та ухвал суду, розгляду питань, що виникають при виконанні вироків.

Початок: ПВ.Б.14, 16.

Продовження: ПВ.Б.21, 45.

Криміналістика (ПВ.Б.20)

2.5 зал. б., 3 год./тиж., 10—11 трим., залік, іспит, Сущенко В. М.

Теоретичні основи розслідування злочинів, загальнонаукові та спеціальні методи криміналістики, теорія криміналістичної ідентифікації, основи кри-

міналістичної техніки, загальні положення теорії розслідування окремих видів злочинів, тактика провадження окремих слідчих дій.

Початок: ПВ.Б.14, 18, 20.

Продовження: ПВ.Б.38, 39.

Логіка (ФС.Б.116)

1.5 зал. б., 3 год./тиж., 1 трим., залік, Васильєв С. О.

Продовження: ПВ.Б.02, 32.

Інформатика-1 (основи інформатики) (ІН.Б.45)

1.5 зал. б., 2 год./тиж., 2—3 трим., залік, іспит, Бойко Б. і., Тригуб О. С.

Головні поняття інформатики та комп'ютерних технологій. Підготовка до використання комп'ютерів та комп'ютерних мереж. Вивчення персональних комп'ютерів типу IBM PC та Apple Macintosh. Методи, засоби і прийоми використання відповідного програмного забезпечення.

Продовження: ПВ.Б.22, 32.

Ділова українська мова (ПВ.С.21)

2 зал. б., 3 год./тиж., 13, 14 трим., залік, іспит.

Охорона праці в галузі (ПВ.С.22)

0,5 зал. б., 2 год./тиж., 13 трим., іспит.

Адвокатська діяльність (ПВ.С.23)

0,5 зал. б., 2 год./тиж., 13 трим., залік.

Діяльність органів державного нагляду і контролю (ПВ.С.24)

0,5 зал. б., 2 год./тиж., 13 трим., залік, Сидорова Н. В.

Діяльність судових органів (ПВ.С.25)

0,5 зал. б., 2 год./тиж., 13 трим., залік, Стефанюк В. С.

Діяльність органів юстиції (ПВ.С.26)

0,5 зал. б., 2 год./тиж., 13 трим., залік, Железняк Н. А.

Загальне і процесуальне діловодство (ПВ.С.27)

1 зал. б., 3 год./тиж., 13 трим., іспит, Нівецова Т. В.

Конституційний процес (ПВ.С.28)

1 зал. б., 3 год./тиж., 13 трим., іспит, Савенко М. Д.

Основи правової статистики (ПВ.С.29)

0,5 зал. б., 2 год./тиж., 13 трим., залік.

Правнича психологія (ПВ.С.30)

1.5 зал. б., 4 год./тиж., 13 трим., іспит, Казміренко Л. І.

Право соціального захисту (ПВ.С.31)

1 зал. б., 3 год./тиж., 13 трим., іспит, Філіп С. Ю.

Професійна відповідальність правника (ПВ.С.32)

0,5 зал. б., 2 год./тиж., 13 трим., залік, Сущенко В. М.

Цикл вибіркових професійно орієнтованих дисциплін (мінімальна кількість залікових балів — 22,5)

Кримінологія (ПВ.Б.33)

1 зал. б., 2 год./тиж., 11 трим., іспит.

Злочинність, особа злочинця, причини й умови злочинності та окремих злочинів, попередження злочинів; кримінологічна характеристика та попередження окремих видів та груп злочинів (злочинів неповнолітніх, рецидивною, професійною, організованою злочинністю, насильницькою та корисливою злочинністю, хуліганства, необережних та інших злочинів); проблеми розвитку та сучасного становища вітчизняної та зарубіжної кримінології.

Початок: ПВ.Б.14.

Продовження: ПВ.Б.20, 21.

Податкове право (ПВ.Б.34)

2 зал. б., 2 год./тиж., 7 трим., іспит, Сидорова Н. В.

Сутність правових норм, що регулюють розміри, форми, методи та терміни стягнення податків і платежів, що мають податковий характер, які потрібні державі для виконання її функцій.

Початок: ПВ.Б.08.

Продовження: ПВ.Б.12—17, 19, 26, 27, 29, 30, 31, 34, 37, 46-48.

Основи римського цивільного права (ПВ.Б.35)

1 зал. б., 2 год./тиж., 7 трим., залік.

Найважливіші цивілістичні категорії права Стародавнього Риму, підготовка до вивчення сучасного національного та міжнародного цивільного права.

Початок: ПВ.Б.03, 11.

Продовження: ПВ.Б.26, 30, 31, 43.

Корпоративне право (ПВ.Б.36)

1 зал. б., 1 год./тиж., 11 трим., залік.

Початок: ПВ.Б.07.

Продовження: ПВ.Б.37, 40, 42, 46-48.

Міжнародне приватне право (ПВ.Б.37)

2 зал. б., 4 год./тиж., 8 трим., залік.

Загальні положення міжнародного приватного права, його джерела, питання регулювання приватних відносин цивілістичного характеру (цивільних, сімейних, трудових), ускладнених іноземним елементом.

Початок: ПВ.Б.11.

Продовження: ПВ.Б.19, 42.

Права людини та їх захист (ПВ.Б.38)

1.5 зал. б., 3 год./тиж., 8 трим., залік, Антонович М. М.

Арбітражний процес (ПВ.Б.39)

2 зал. б., 2 год./тиж., 10 трим., іспит, Логущ Л. В.

Організація арбітражних судів, доарбітражне врегулювання господарських спорів, підвідомчість господарських спорів, учасники арбітражного процесу, доказ в арбітражному процесі, порядок подання позову та порушення провадження у справі, вирішення господарських спорів, рішення, ухвали та постанови арбітражного суду та їх виконання.

Початок: ПВ.Б.15.

Судова медицина та психіатрія (ПВ.Б.40)

1 зал. б., 2 год./тиж., 10 трим., залік, Михайліченко Б. В.

Питання, що виникають у процесі розслідування і судового розгляду щодо кримінальних експертиз, використання на практиці даних цих експертиз для побудови слідчих версій.

Початок: ПВ.Б.20, 30.

Продовження: ПВ.Б.21.

Правничі системи світу (ПВ.Б.41)

1 зал. б., 3 год./тиж., 10 трим., залік.

Житлове право (ПВ.Б.42)

1 зал. б., 2 год./тиж., 11 трим., залік.

Забезпечення громадян житлом, а також користування ним.

Початок: ПВ.Б.07.

Продовження: ПВ.Б.49.

Історія політико-правових учень про державу і право (ПВ.Б.43)

1 зал. б., 3 год./тиж., 10 трим., залік.

історичний процес нагромадження знань у галузі держави і права (загально-теоретичних, державно-правових, цивільно-правових, кримінально-правових та інших) у вигляді вчень, теорій, шкіл, ідей у різні періоди (рабовласницький, феодальний, буржуазний, соціалістичний, посткапіталістичний, постсоціалістичний) із визначенням своєрідності систем юридичного знання певних народів і держав, вітчизняна думка про державу та право.

Початок: ПВ.Б.03, 04.

Муніципальне право (ПВ.Б.44)

1.5 зал. б., 4 год./тиж., 11 трим., іспит.

Судова риторика (ПВ.Б.45)

1 зал. б., 1 год./тиж., 11 трим., залік.

Інструментарій етапів підготовки публічного виступу, психолога-педагогічні основи активізації уваги судової аудиторії, способи обґрунтування винності і невинності підсудного, вимоги до промов ораторів-юристів усіх інстанцій і всіх видів їхньої професійної діяльності.

Початок: ПВ.Б.01.

Нотаріат України (ПВ.Б.46)

1 зал. б., 3 год./тиж., 11 трим., залік, Козярик Н. С.

Нотаріат, система органів і посадових осіб, які вчиняють нотаріальні дії, принципи нотаріального провадження, загальні правила здійснення нотаріальних дій, правила здійснення окремих нотаріальних дій.

Початок: ПВ.Б.08.

Кримінально-виконавче право (ПВ.С.47)

0,5 зал. б., 2 год./тиж., 9 трим., залік.

Бухгалтерський облік і судово-бухгалтерська експертиза (ПВ.С.48)

1.5 зал. б., 4 год./тиж., 10 трим., залік.

Біржеве право (ПВ.С.49)

1 зал. б., 1 год./тиж., 10 трим., залік.

Банківське право (ПВ.С.50)

1.5 зал. б., 4 год./тиж., 14 трим., іспит, Ємельянов К. В.

Право інтелектуальної власності (ПВ.С.51)

1.5 зал. б., 5 год./тиж., 14 трим., іспит, Мусіяка В. Л.

Право Європейського Союзу (ПВ.С.52)

1.5 зал. б., 5 год./тиж., 14 трим., іспит, Ханік-Посполітак Р. Ю.

Правове регулювання державної служби (ПВ.С.53)

1 зал. б., 3 год./тиж., 14 трим., іспит, Коліушко і. Б.

Правове регулювання обігу цінних паперів (ПВ.С.54)

1 зал. б., 4 год./тиж., 14 трим., іспит.

Правове регулювання банкрутства (ПВ.С.55)

1.5 зал. б., 4 год./тиж., 14 трим., іспит, Солом'яний В. Р.

Міжнародний комерційний арбітраж (ПВ.С.56)

1 зал. б., 4 год./тиж., 14 трим., іспит, Логущ Л. В.

Митне право (ПВ.С.57)

1 зал. б., 4 год./тиж., 14 трим., іспит, Слічна О. Г.

Договірне право (ПВ.С.58)

1 зал. б., 4 год./тиж., 14 трим., іспит, Поліводський О. А.

Порівняльно-виборче право і парламентаризм (ПВ.С.59)

1 зал. б., 4 год./тиж., 14 трим., залік, Коліушко і. Б.

***Дисципліни вільного вибору студента, що пропонує
кафедра факультету*****Навчально-науковий семінар (ПВ.Б.60)**

1.5 зал. б., 1 год./тиж., 8—10 трим., теза.

Початок: ПВ.Б.01, 02, 06.

Латинська мова 3(ФЛ.Б.07)

1.5 зал. б., 2 год./тиж., 4—5 трим., залік, іспит, Литвинов В. Д.

Дипломатичне та консульське право (ПВ.Б.61)

2 зал. б., 2 год./тиж., 10 трим., іспит.

Початок: ПВ.Б. 11,45.

Методика викладання правознавства (ПВ.Б.62)

1 зал. б., 2 год./тиж., 10 трим., залік.

Початок: ПВ.Б.01-04, 06.

Публічні свободи (ПВ.Б.63)

0,5 зал. б., 1 год./тиж., 10 трим., залік.

Початок: ПВ.Б.06, 13.

Декан факультету —
Бажал Юрій Миколайович,
доктор економічних наук, професор
(6 корпус, кімн. 404,
тел. 416-60-33, факс 239-24-90,
e-mail: bazhal@eerc.kiev.ua)

Заступник декана —
Лук'яненко Ірина Григорівна,
кандидат економічних наук, доцент
(6 корпус, кімн. 405-а,
тел. 239-24-94 (105),
факс 239-24-90,
e-mail: luk@eerc.kiev.ua)

Методист факультету —
Корольова Ольга Олегівна
(6 корпус, кімн. 404, тел. 416-60-33)

Створений у серпні 2000 року на базі департаменту економічних наук НаУКМА.

Факультет готує **фахівців-економістів** за програмами бакалаврату, магістеріуму та аспірантури.

Програми підготовки економістів в Університеті зорієнтовано на уніфікацію з сучасними «західними» програмами економічної освіти. Завдяки цьому в 1996 році кафедра економічної теорії НаУКМА перемогла в конкурсі Консорціуму економічних досліджень та освіти (EERC) щодо визначення в Україні базової кафедри для

створення магістерської програми з економічної теорії за міжнародними стандартами.

Консорціум EERC — громадсько-приватна організація, створена ресурсами Фонду Євразія (за фінансової підтримки Агентства міжнародного розвитку США), Фонду Форда, Інституту Відкритого суспільства, Благодійного фонду П'ю, Фонду Старра, Світового банку, Міністерства зовнішніх справ Норвегії та Швеції. Загальний нагляд за магістерською програмою з економіки НаУКМА здійснює Міжнародна Наглядова Рада, членами якої є: професор Андерс Аслунд (Фонд Карнегі), професор Роберт Болдвін (Вісконсінський університет), професор Юрій Бажал (НаУКМА), професор Роберт Кемпбел (Університет Індіани), професор Лутц Хоффман (Німецька консультативна група), професор Жорж де Меніл (Вища школа Соціальних наук, Париж), професор Мікаел Мікаелі (Єврейський університет), професор Адоніс Яців (Університет Торонто). Докладніше цю програму висвітлено в розділі «Магістеріум».

Підготовка на факультеті ведеться згідно з затвердженою освітньо-кваліфікаційною характеристикою спеціальності «Економічна теорія» для фахівця, здатного виконувати професійну роботу на первинних посадах: економіста, економічного радника, консультанта з економічних питань, оглядача з економічних питань, наукового співробітника (економіка). Навчальний процес побудовано з орієнтацією на поглиблене опанування студентами академічних знань та застосування організаційних принципів «Liberal Art Education».

Випускники-економісти НаУКМА сформували на ринку праці високу професійну репутацію навчальним програмам факультету, що обумовлює високий попит на них.

На факультеті діють програми вищої освіти двох освітньо-кваліфікаційних рівнів та аспірантури:

- **БАКАЛАВРСЬКА** — професійного напрямку 6.0501 «Економіка і підприємництво» (економічна теорія), 4 роки навчання;

- МАГІСТЕРСЬКА — спеціальності 8.050101 «Економічна теорія», магістерська програма з економіки Консорціуму економічних досліджень та освіти (EERC), 2 роки навчання;
- АСПІРАНТУРА — спеціальностей «Економічна теорія», «Економіко-математичні методи», «Міжнародна економіка», 2 роки навчання.

Ведеться робота щодо відкриття на факультеті програм вищої освіти зі спеціальності 7.050104 «Фінанси».

Навчальний процес забезпечують визнані в Україні викладацькі кадри: професори, доценти, провідні вчені, більшість із них пройшли стажування за кордоном і адаптують сучасні «західні стандарти» викладання економічних дисциплін до українських реалій. Активну роль у навчальному процесі відіграють візитуючі професори провідних університетів США, Канади та Європи, які читають курси англійською мовою на магістерці і частково в бакалавраті.

Вікопомними стають гостьові лекції видатних учених-економістів світового рівня, дипломатів, провідних українських учених, політиків та урядовців, аналітиків МВФ, Світового Банку, впливових міжнародних організацій тощо. Так, у 2000—2001 роках НаУКМА відвідали: лауреат Нобелівської премії 1999 року з економіки, професор Колумбійського університету (США) Роберт Мандел, експрезидент Американської економічної асоціації, професор Стенфордського університету (США) Анне Крюгер, президент Світового Банку Джеймс Волфенсон, автор відомих підручників з економічної теорії, професор Гарвардського університету (США) Грегорі Манків. Гостьовий курс «Проблеми економічного росту України» прочитав народний депутат, доктор економічних наук, Почесний професор НаУКМА В. Пинзеник.

Українські викладачі факультету неодноразово вигравали міжнародні гранти для професійного розвитку. Це — авторитетні стипендії програм Фулбрайта, IREX, Маскі з перебуванням у Стенфордському, Принстонському, Гарвардському, Джорджа Вашингтона університетах США, а також гранти, які дозволили ознайомитися з досвідом французьких, німецьких,

японських університетів. Декан факультету — член Європейської асоціації деканів (DEAN).

Більшість професорів і доцентів факультету — автори підручників та навчальних посібників, які зайняли провідне місце у вищій економічній освіті України. Активна наукова робота професорсько-викладацького складу створює методологічну базу для постійного вдосконалення змісту і форм навчального процесу на програмах факультету.

Наукова робота на факультеті пов'язана з дослідженням актуальних теоретичних і практичних проблем перехідної економіки України. Викладачі кафедри розробляють такі наукові напрями:

Перехідна економіка та економічні реформи,

Економічне зростання,

Економічна теорія технологічних змін,

Економічні аспекти глобальних змін,

Проблеми міжнародної торгівлі та торговельної політики,

Економічна інтеграція,

Моделювання фінансової системи України на макро- та мікрорівнях,

Моделювання сектору електроенергетики України,

Стратегія і тактика підвищення цінності фірми,

Регіональна економіка,

Проблеми вищої освіти в Україні.

Щорічно в серії «Наукових записок НаУКМА» виходить випуск «Економіка», в якому переважно представлено наукові статті співробітників кафедри. Крім того, щорічно виходить спеціальний випуск збірки «Наукових записок», де публікуються найкращі доповіді учасників наукової практичної конференції НаУКМА. Обидва видання входять до переліку фахових наукових видань ВАКУ України, в яких можуть публікуватися основні результати дисертаційних робіт.

З метою підтримки наукової діяльності викладачів факультету Міжнародний комерційний банк (м. Київ) разом із НаУКМА заснували в 2000 році цільовий «Стипендійний фонд для професорсько-викладацького складу факультету економічних наук НаУКМА». Отримали гранти 2001 року перші стипендіати фонду: доктор економічних наук, професор М. Михалевич, кандидати економічних наук, доценти І. Лук'яненко та В. Кузьменко.

Рівень державної акредитації: в 1998 році Державна акредитаційна комісія України визнала НаУКМА акредитованим за четвертим рівнем з напрямку 0501 «Економіка і підприємництво (економічна теорія)» та спеціальності 8.050101 «Економічна теорія» (рішення ДАК від 8 грудня 1998 р., протокол № 17; диплом: серія НД-IV, № 114556).

ПРОФЕСОРСЬКО-ВИКЛАДАЦЬКИЙ СКЛАД:

Кафедра економічної теорії

Завідувач —
Бажал Юрій Миколайович,
доктор економічних наук, професор

Методист —
Загранична Ольга Іванівна

Бураковський Ігор Валентинович,
доктор економічних наук, доцент

Злупко Степан Миколайович,
доктор економічних наук, професор,
заслужений діяч науки і техніки (Львівський університет ім. І. Франка)

Єріна Антоніна Михайлівна,
доктор економічних наук, професор
(Київський національний економічний університет)

Михалевич Михайло Володимирович,
доктор фізико-математичних наук,
професор (Українська академія зовнішніх відносин)

Сопко Василь Васильович,
доктор економічних наук, професор
(Київський національний економічний університет)

Лук'яненко Ірина Григорівна,
кандидат економічних наук, доцент

Краснікова Лариса Іванівна,
кандидат економічних наук, доцент

Іванова Наталія Юрївна,
кандидат економічних наук, доцент

Корнілова Людмила Євгенівна,
кандидат фізико-математичних наук,
доцент

Степанкова Тетяна Михайлівна,
кандидат економічних наук, доцент
(Академія державного управління при Президенті України)

Кузьменко Валерій Павлович,
кандидат економічних наук, доцент
(Інститут україно-російських відносин РНБОУ)

Малий Іван Йосипович,
кандидат економічних наук, доцент
(Київський національний економічний університет)

Галицька Елеонора Вікторівна,
кандидат економічних наук, доцент
(Київський національний університет ім. Т. Шевченка)

Горбачук Василь Михайлович,
кандидат економічних наук, доцент
(Інститут кібернетики НАН України)

Шумська Світлана Степанівна,
кандидат економічних наук, доцент
(Інститут економічного прогнозування НАН України)

Данілова Людмила Іванівна,
кандидат економічних наук, доцент
(Київський національний університет ім. Т. Шевченка)

Михайличенко Сергій Юрійович,
кандидат економічних наук, доцент
(Національний банк України)

Тьорло Володимир Олександрович,
кандидат економічних наук, доцент
(Київський національний університет ім. Т. Шевченка)

Вручення професорської стипендії
Міжнародного комерційного банку
Кузьменку В. П., викладачу факультету
економічних наук

ФУНДАМЕНТАЛЬНІ ТА ПРОФЕСІЙНО ОРІЄНТОВАНІ ДИСЦИПЛІНИ ЗА НАПРЯМАМИ ПІДГОТОВКИ:

ПРОГРАМА БАКАЛАВРАТУ ЕКОНОМІКА І ПІДПРИЄМНИЦТВО (ЕКОНОМІЧНА ТЕОРІЯ)

Цикл нормативних фундаментальних та професійно орієнтованих дисциплін

Політична економія

2 зал. б., 1 трим., іспит, Малий І. Й.

Базова дисципліна навчального плану підготовки бакалаврів з економіки. Вивчаються загальні основи економічного життя суспільства; закономірності розвитку суспільного виробництва; дії економічних законів і методи їх використання; напрями еволюції основних соціально-економічних систем.

Початок: Основи економічних знань (програма загальноосвітньої школи).

Продовження: Економічна теорія підприємництва. Макроекономіка. Мікроекономіка.

Економіка-1

2 зал. б., 1 трим., іспит, Ілумська С. С.

Програма спрямована на пропедевтичне ознайомлення студентів з основами економічної теорії, з загальними уявленнями про центральні економічні проблеми суспільства, основні засоби економічної координації та аналізом поведінки споживача. Вивчаються такі структури ринку, як досконала конкуренція та монополія.

Початок: Основи економічних знань (програма загальноосвітньої школи).

Продовження: Економічна теорія підприємництва. Макроекономіка. Мікроекономіка.

Історія економічних учень

2 зал. б., 2 трим., залік, Злупко С. М.

Генеza економічної теорії та методи економічного аналізу від економічної ідеї Стародавнього світу до сучасних економічних доктрин, зокрема розвиток класичної школи та її альтернатив, неокласичних концепцій, кейнсіанства, сучасний етап розвитку світової економічної думки: неоконсерватизм, посткейнсіанство, радикальна політекономія, соціал-демократичні політичні теорії.

Початок: Політекономія; Економіка-1.

Продовження: Макроекономіка. Мікроекономіка. Економетрика.

Економіка України

1,5 зал. б., 2 трим., іспит, Тьорло В. О.

Народногосподарський комплекс та розміщення продуктивних сил України. Теоретичні основи ефективної територіальної організації поділу праці в країні. Ресурсний потенціал економіки України. Економічне зростання і структурна перебудова: галузево-регіональні відносини. Регіональна економіка. Еколого-економічні проблеми України. Місце і роль України у світовому економічному просторі.

Початок: Політекономія.

Продовження: Макроекономіка. Мікроекономіка.

Економічна теорія підприємництва

2 зал. б., 2 трим., іспит, Іванова Н. Ю.

Вступ до мікроекономіки, основи мікроекономіки: ключові поняття, термінологія та основний науковий апарат. Вивчення поведінки і механізм прийняття рішень на рівні окремого споживача або фірми. Теорія виробництва, поняття виробничої функції та витрат виробництва, основи аналізу та взаємодії попиту і пропозиції.

Початок: Політекономія. Економіка-1.

Продовження: Мікроекономіка. Економіка фірми.

Дослідження операцій

3.5 зал. б., 4 трим., іспит.

Пошук найкращого (оптимального) способу дій задля розв'язання тієї чи іншої проблеми економічного, організаційного або іншого характеру. Центральне місце в курсі займають математичні моделі та методи, що розглядаються як у теоретичному, так і в прикладному аспектах.

Початок: Математика-1, 2.

Продовження: Мікроекономіка. Економетрика. Макро- та мікроекономічне моделювання.

Макроекономіка

2.5 зал. б., 4 трим., іспит, Бажал Ю. М.

Макроекономічні категорії, показники та моделі, які описують поведінку національної економічної системи, методологія побудови системи національних рахунків, макроекономічна рівновага, екзогенні та ендогенні теорії економічного зростання, концепції державного регулювання ринкової економіки, теорія фінансової та грошово-кредитної політики, моделі відкритої економіки.

Початок: Політекономія. Економіка-1. Математика.

Продовження: Макроекономічний аналіз. Макро- та мікроекономічне моделювання. Міжнародна економіка. Економіка перехідного періоду. Макроекономічна політика.

Статистика

2.5 зал. б., 5 трим., іспит, Єріна А. М., Галицька Е. В.

Статистичні методи оброблення соціально-економічної інформації. Статистичні показники, їх джерела, використання в економічному аналізі. Комп'ютерні засоби оброблення статистичної інформації.

Початок: Економіка України. Математична статистика.

Продовження: Економетрика. Макроекономічний аналіз.

Мікроекономіка

2.5 зал. б., 5 трим., іспит, Краснікова Л. І.

Теорія корисності, аналіз поведінки споживача, рівняння Слуцького, теорія фірми, досконала конкуренція, монополія, олігополія, монополістична конкуренція, елементи теорії ризику, часткова та загальна рівновага, ринки факторів виробництва, громадські блага та фіаско ринку, мікроекономічні ефекти перехідного періоду.

Початок: Політекономія. Економіка-1. Економічна теорія підприємництва. Дослідження операцій.

Продовження: Макро- та мікроекономічне моделювання. Економіка фірми. Економіка міжнародної торгівлі.

Економетрика

2 зал. б., 6 трим., іспит, Лук'яненко І. Г.

Оцінювання кількісних закономірностей економічних процесів за допомогою математико-статистичних методів та моделей. Курс розглядає принципи побудови економетричних моделей, сфери та напрями їх можливого застосування.

Початок: Математична статистика. Статистика. Макроекономіка. Мікроекономіка.

Продовження: Макроекономічний аналіз. Економіка фірми. Макро- та мікроекономічне моделювання. Економіка міжнародної торгівлі.

Основи менеджменту

2.5 зал. б., 7 трим., іспит.

Організації, менеджери та успішне керування. Комунікації. Прийняття рішень. Функції управління. Забезпечення ефективності діяльності організацій: соціальні основи, інформація, середовище. Споживацькі ринки та поведінка споживачів. Розробка товарів, ціноутворення, розповсюдження, просування товарів.

Початок: Економічна теорія підприємництва. Мікроекономіка.

Продовження: Маркетинг. Фінансовий менеджмент. Економіка перехідного періоду.

Економіка фірми

2.5 зал. б., 7 трим., іспит, Іванова Н. Ю.

Сучасні підходи до ефективної організації та планування виробництва. Економічна природа витрат та методи їх зниження, формування цінової та інвестиційної стратегії фірми в умовах нестабільного економіко-правового середовища.

Початок: Економічна теорія підприємництва. Мікроекономіка.

Продовження: Бухоблік. Економіка міжнародної торгівлі. Фінансовий менеджмент.

Макроекономічний аналіз

2 зал. б., 7 трим., іспит, Михайличенко С. Ю.

Основи методології побудови міжнародної макроекономічної статистики. Міжнародна система національних рахунків та методи макроекономічного аналізу. Технологія макроекономічного фінансового програмування та прогнозування, використання її для розробки національних макроекономічних програм.

Початок: Політекономія. Статистика. Макроекономіка. Економетрика.

Продовження: Макро- та мікроекономічне моделювання. Міжнародна економіка. Економіка України перехідного періоду. Макроекономічна політика.

Теорія економічних циклів та антикризової політики

2 зал. б., 7 трим., іспит, Кузьменко В. П.

В основі курсу теорія промислових криз видатного українського вченого Михайла Туган-Барановського та теорія «довгих хвиль» його учня Миколи Кондратьєва, а також праці Й. Шумпетера, Д. Кейнса, С. Кузнеця, Г. Менша та інших. Розглядається інструментарій антициклічної політики, антикризовий менеджмент на макроекономічному та мікроекономічному рівнях із досвіду США, країн із перехідною економікою, зокрема Росії. Розглядаються сучасні проблеми антикризової політики в Україні.

Початок: Політекономія. Історія економічної думки. Макроекономіка.

Продовження: Макроекономічний аналіз. Міжнародна економіка. Економіка України перехідного періоду. Макроекономічна політика.

Фінанси

2.5 зал. б., 7 трим., іспит, Данілова Л. Є.

Суть та теорія фінансів, їх функції та роль у ринковій економіці. Бюджетний механізм і фінансові інститути держави. Бюджетно-фінансова політика. Доходи і видатки державного бюджету. Бюджетний кодекс України. Місцеві фінанси і міжбюджетні відносини. Державний кредит і державний борг. Фінансовий ринок. Фінансовий механізм зовнішньоекономічних відносин.

Початок: Статистика. Макроекономіка. Мікроекономіка.

Продовження: Макро- та мікроекономічне моделювання. Міжнародна економіка. Фінансовий менеджмент. Макроекономічна політика.

Макро- та мікроекономічне моделювання

2.5 зал. б., 8 трим., іспит, Михалевич М. В.

Мета курсу — синтезувати знання, отримані студентами з математичних, економічних та інших дисциплін з метою практичного застосування їх в аналізі різних економічних процесів за допомогою економіко-математичного моделювання.

Початок: Дослідження операцій. Макроекономіка. Мікроекономіка. Економетрика.

Продовження: Фінансовий менеджмент. Економіка міжнародної торгівлі. Макроекономічна політика.

Міжнародна економіка

2.5 зал. б., 8 трим., іспит, Бураковський І. В.

Основні теорії міжнародної торгівлі (класичні та неокласичні теорії). Механізм торговельної політики (економіка протекціонізму, економічна інтеграція). Аналіз основ міжнародних валютно-кредитних відносин (платіжний баланс, валютний ринок тощо) та інструментів валютно-кредитної політики (валютні курси, валютне обмеження, облікові ставки і т.д.). Міжнародні економічні інститути, особливості розвитку окремих секторів світового господарства.

Початок: Макроекономіка. Мікроекономіка. Макроекономічний аналіз. Фінанси.

Продовження: Економіка міжнародної торгівлі. Макроекономічна політика.

Бухгалтерський облік

2.5 зал. б., 8 трим., іспит, Сопко В. В.

Основні питання предметної сутності та загальної методології бухгалтерського обліку в процесі суспільного відтворення, в управлінні виробничими та комерційними процесами, формування вартісних параметрів суспільного відтворення та економіко-правових відносин у суспільстві на рівні основних господарюючих формувань — підприємств, фірм тощо при створенні суспільного продукту, розподілу та перерозподілу національного доходу. Сукупність теоретичних та практичних питань методології та організації бухгалтерського обліку на рівні підприємства.

Початок: Економічна теорія підприємництва. Економіка фірми.

Продовження: Економічний аналіз. Фінансовий менеджмент.

Економіка України перехідного періоду

2.5 зал. б., 10 трим., іспит, Степанкова Т. М.

Теоретичний та практичний досвід перехідного періоду економічних систем посткомуністичних країн. Вплив економічного середовища, юридичної системи, економічної політики і фінансової системи на еволюцію економіки перехідного періоду.

Початок: Політекономія. Економіка України. Макроекономіка. Мікроекономіка. Теорія економічних циклів та антикризової політики.

Продовження: Макроекономічна політика.

Фінансовий менеджмент

2 зал. б., 10 трим., іспит, Горбачук В. М.

Сутність, форми та методи фінансового менеджменту. Вступ до теорії управління фінансами фірми. Стратегія і тактика формування фінансової політики підприємства. Теорія економічного ризику та фінансово-інвестиційний менеджмент. Актуарний аналіз.

Початок: Економіка фірми. Основи менеджменту. Бухгалтерський облік.

Продовження: Економічний аналіз. Макроекономічна політика.

Маркетинг

2.5 зал. б., 10 трим., іспит, Мальцева О.

Мета курсу — формувати розуміння та вміння вирішити практично проблеми конкурентоспроможності підприємства на основі аналізу причин успіху чи провалу маркетингових заходів відомих операторів ринку. Активно використовуються інтерактивні методи навчання: розгляд кейсів (ситуаційних вправ), які ґрунтуються на досвіді діяльності підприємств на різних сегментах українського ринку; застосування комп'ютерних симуляцій; розробка реальних проєктів.

Конкурентоспроможність у глобальній економіці

1.5 зал. б., 10 трим., іспит, Ілеремета П. М.

Дається концептуальна основа та аналітичні інструменти, потрібні для організації роботи підприємств у глобальному економічному середовищі. Розвиваються знання студентів про сучасні світові економічні, фінансові, політичні, демографічні і культурні тенденції.

Макроекономічна політика

2 зал. б., 11 трим., іспит, Степанкова Т. М.

Теоретичні підходи до складових макроекономічної політики. Роль економічного законодавства при формуванні макроекономічної політики. Макроекономічні програми українського уряду: зміст, методи підготовки, аналіз досягнень і невдач. Особливості політики економічного зростання.

Початок: Макроекономіка. Теорія економічних циклів та антикризової політики. Макроекономічний аналіз. Макро- та мікроекономічне моделювання.

Міжнародна економіка. Економіка України перехідного періоду.

Продовження: Курси магістерської програми.

Навчально-науковий семінар

1.5 зал. б. 7, 8, 10 трим., іспит, Бураковський І. В.

Мета — залучення студентів до наукових досліджень, формування в них практичних навичок цієї роботи, участі в наукових дискусіях, створення наукової роботи — узагальнення підсумків експериментів та досліджень, написання оглядів, розробка проєктів, підготовка до друку або депонування наукових праць.

ФАКУЛЬТЕТ СОЦІАЛЬНИХ НАУК І ТЕХНОЛОГІЙ (ФСНТ)

Декан факультету —
Хмелько Валерій Євгенович,
доктор філософських наук, професор
(4 корпус, кімн. 258, тел. 416-31-24)

Факультет соціальних наук і технологій було створено у травні 1997 року на основі **кафедри соціології** (виділено в окрему кафедру з 1993 року) та **Школи соціальної роботи** (заснована як підрозділ підготовки магістрів із соціальної роботи в 1995 році). У травні 2001 року створено третю кафедру факультету — **теорії і методи зв'язків із громадськістю** (Department of Public Relations). Об'єднання підготовки з соціології, соціальної роботи та PR у межах одного факультету дає змогу побудувати різноманітніші навчальні програми підготовки соціологів за рахунок введення до їхнього навчального плану прикладних дисциплін, спрямованих на формування у студентів умінь і навичок щодо внесення цілеспрямованих змін у соціальне середовище. В той же час це дозволяє забезпечити ґрунтовнішу теоретичну і методичну підготовку соціальних працівників і фахівців у галузі PR.

НаУКМА — єдиний університет в Україні, студенти якого мають мож-

ливість вивчати соціологію і соціальну роботу, використовуючи ті англomовні підручники і наукову літературу, якими користуються студенти університетів Заходу і які не перекладені українською. НаУКМА також єдиний в Україні університет, де разом із **кафедрою соціології** працює науково-дослідна соціологічна установа — **Київський міжнародний інститут соціології** (KMIC) — перший зі створених в Україні недержавних науково-дослідних інститутів. Завдяки цьому викладачі, студенти та аспіранти ФСНТ мають можливість використовувати для своєї наукової роботи десятки унікальних масивів соціологічних даних, репрезентативних для дорослого населення України, зібраних, починаючи з жовтня 1991 року, працівниками KMIC у співробітництві з університетами та дослідницькими організаціями Великої Британії, Канади, США, Фінляндії, Швейцарії і Швеції, Організації Об'єднаних Націй, інших міжнародних організацій.

За фінансовою та технічною допомогою KMIC співробітники кафедри соціології тісно співпрацюють з:

- кафедрою соціології Університету Дж. Гопкінса (Балтимор, США) та соціологами Інституту філософії і соціології Польської Академії наук (Варшава) у виконанні міжнародного довгострокового дослідницького проекту «Соціальні структури і особистість в умовах радикальних соціальних змін» (з 1992 року);
- дослідницьким інститутом Радіо Вільна Європа /Радіо Свобода (дослідницький центр «Інтермедіа») в щорічному моніторингу соціально-політичних орієнтацій населення України (з 1991 року);
- дослідницькими відділами Світового Банку в дослідженні деяких із найгостріших соціальних проблем України (з 1995 року).

Школа соціальної роботи (ШСР) — окремий підрозділ факультету, що першим в Україні почав готувати кваліфікованих спеціалістів у сфері соціальної роботи. Навчальні курси, що пропонуються студентам бакалаврату

і магістеріуму, вдало поєднують теоретичну і практичну підготовку. Викладачі ШСР тісно співпрацюють у науково-педагогічних проектах із багатьма західними інституціями, в тому числі:

- Політехнічним університетом «Англія» та Університетом м. Порто (Португалія) за програмою TEMPUS/TACIS у проекті «Поширення освіти з соціальної роботи та соціальної політики, 1999—2001 рр.;
- ♦ організацією «Гамлет Траст», Університетом м. Данді (Лондон, Великобританія) та Університетом м. Любляни (Словенія) у проекті із впровадження модульної освіти та перекладі і виданні книжок, 2000—2003 рр.;

Вищою школою соціальної роботи та соціальної педагогіки м. Аліси Саломон (Берлін, Німеччина) у програмах академічного обміну та стажування студентів.

За останні два роки викладачі школи соціальної роботи спільно із закордонними партнерами підготували 2 посібники англійською та українською мовами

Creating Social Work and Social Policy Education in Kiev, Ukraine: an Experiment in Social Innovation/Edited by Professor Shulamit Ramon —Anglia Polytechnic University.— 2000.

Соціальна робота в Україні: перші кроки // За ред. В. Полтавця.— К., Видавничий дім «КМ Академія», 2000.

У 2000 році в партнерстві з фахівцями Вищої школи соціальної роботи ім. Аліси Соломон розроблено методичні рекомендації до 7 навчальних курсів і два посібники для відкритого/дистанційного навчання: «Методика викладання соціальної роботи та соціальної політики» і «Дослідження в соціальній сфері», підготовлених колективом авторів: І. М. Грига, Н. В. Кабаченко, О. Л. Иванова, Т. В. Семигіна, А. М. Бойко.

За останній рік здійснено переклад з англійської та редагування двох базових підручників із теорії соціальної роботи та соціальної політики:

17. *Пейн М.* Сучасна теорія соціальної роботи / Наук, консультанти Н. Кабаченко, Д. Полтавець— К., 2000,— 456 с.

Спікер П. Соціальна політика: теми та підходи / Наук, консультант О. Иванова, переклад з англ. Д. Полтавця— К., 2000,—400 с.

Методист факультету —
Щербина Олена Іванівна
(4 корпус, кімн. 256, тел. 416-31-24)

ПРОФЕСОРСЬКО-ВИКЛАДАЦЬКИЙ СКЛАД:

Кафедра соціології

Завідувач —
Оксамитна Світлана Миколаївна,
кандидат соціологічних наук, доцент

Методист —
Костенко Світлана Семенівна

Аза Лариса Олександрівна,
доктор соціологічних наук, професор

Бондар Вікторія Семенівна,
кандидат соціологічних наук, старший викладач

Злобіна Олена Геннадіївна,
кандидат філософських наук, доцент

Корегін Олександр Якович,
кандидат філософських наук, доцент

Кутуєв Павло Володимирович,
кандидат соціологічних наук, доцент

Ленчовський Роман Іванович,
старший викладач

Лизогуб Ірина Юріївна,
кандидат соціологічних наук, доцент

Оссовський Володимир Леонідович,
доктор філософських наук, професор

Паніотто Володимир Ілліч,
доктор філософських наук, професор

Панченко Артем Миколайович,
старший викладач

Погоріла Наталія Борисівна,
кандидат соціологічних наук, доцент

Погорілий Олександр Іванович,
доктор соціологічних наук, професор,
зав. кафедри культурології НаУКМА

Резаненко Володимир Федорович,
доктор філософських наук, професор,
(директор Центру сходознавства НаУКМА)

Садовий Євген Михайлович,
старший викладач

Сєвікіна Ольга Юріївна,
асистент

Харченко Наталія Миколаївна,
кандидат соціологічних наук, старший
викладач(КМІС)

Хмелько Валерій Євгенович,
доктор філософських наук, професор

Яшук Тамара Іванівна,
доктор філософських наук, професор

Школа соціальної роботи

Завідувач —

Грига Ірена Максимівна,
кандидат медичних наук, доцент
(4 корпус, кімн. 298, тел. 416-31-24,
e-mail: griga@ukma.kiev.ua)

Методист —

Данильченко Наталя Леонідівна

Бойко Алла Михайлівна,
викладач практики

Голубєва Марія Олександрівна,
кандидат педагогічних наук, доцент

Дума Лілія Петрівна,
магістр соціальної роботи

Іванова Олена Леонідівна,
старший викладач

Кабаченко Надія Василівна,
кандидат філософських наук

Копець Людмила Володимирівна,
кандидат психологічних наук, доцент

Коцюба Андрій Ігорович,
старший викладач

Лішук Роман Миколайович,
кандидат медичних наук

Савчук Олена Миколаївна,
викладач практики

Семигіна Тетяна Валеріївна,
магістр соціальної роботи

Шнейдина Світлана Григорівна,
магістр права

Кафедра теорії і методики зв'язків із громадськістю (PUBLIC RELATIONS)

Завідувач —

Королько Валентин Григорович,
доктор філософських наук, професор

Методист —

Костенко Світлана Семенівна

Глебова Любова Миколаївна,
кандидат біологічних наук, доцент

Коник Дмитро Леонідович,
старший викладач (UNICEF, представ-
ництво в Україні)

Наумов Вадим Олексійович,
кандидат філософських наук, доцент

Некрасова Оксана Валентинівна,
кандидат історичних наук, доцент

ФУНДАМЕНТАЛЬНІ ТА ПРОФЕСІЙНО ОРІЄНТОВАНІ ДИСЦИПЛІНИ ЗА НАПРЯМАМИ ПІДГОТОВКИ:

СОЦІОЛОГІЯ

Цикл нормативних фундаментальних та професійно орієнтованих дисциплін (кількість залікових балів — 45,5)

Соціологія-1(с) (СЦ.Б.1)

2 зал. б., 4 год./тиж., 1 трим., залік, Оссовський В. Л., Бондар В. С.

«Вступ до соціології» (Introduction to Sociology). Початкові знання про предмет соціології, основні теоретичні напрями, дослідницькі методи, соціологічне розуміння культури й суспільства, їхньої будови, соціальних структур і соціальних груп, соціальних організацій і соціальних інституцій, соціальних відхилень і соціального контролю, соціальної стратифікації та основних форм соціальної нерівності. Поглиблення знань, які дає лекційний курс, шляхом обговорення в семінарських групах прослуханих та прочитаних студентами матеріалів, формування початкових навичок ведення аргументованої поле-

міки з проблем соціології, підготовка до майбутньої участі в наукових семінарах в ролі доповідача, опонента та пропонента.
Продовження: СЦ.М.18.

Соціологія-2 (СЦ.Б.2)

2 зал. б., 4 год./тиж., 2 трим., іспит, Осовський В. Л., Бондар В. С.

Соціологічні уявлення стосовно сексуальності, шлюбу й сім'ї, релігії та ідеології, економічних та політичних систем, систем освіти й охорони здоров'я як соціальних інституцій. Основні соціологічні уявлення процесів відтворення населення, урбанізації, взаємодії суспільства з природним довкіллям, колективної поведінки і соціальних рухів, реформ і революцій, інших форм соціальних змін, розвитку технології та еволюції суспільств.

Початок: СЦ.Б.1.

Продовження: СЦ.Б.4, 12, 17, інші спеціалізовані курси соціології.

Історія соціології-1 (СЦ.Б.3)

3 зал. б., 3 год./тиж., 4—5 трим., Погорілий О. І., Панченко А. М.

Аналіз становлення і розвитку світової соціологічної думки від античності до початку XX ст. Історичні та соціокультурні передумови розвитку теоретичних уявлень про суспільство, основні етапи становлення соціології як науки. Ідейно-теоретичний зміст таких соціологічних учень, як позитивізм О. Конта, еволюціоністська соціологія, марксизм, психологічна соціологія, розуміюча соціологія М. Вебера, соціологізм Е. Дюркгейматів ін. Основні етапи розвитку емпіричної соціології, а також особливості розвитку соціологічної думки в Україні і в Росії.

Методологія і методи соціологічних досліджень (СЦ.Б.4)

2 зал. б., 2 год./тиж., 4—5 трим., іспит, Паніотто В. І., Харченко Н. М.

Систематичний виклад основних методів збору соціологічної інформації та початкові знання із забезпечення репрезентативності соціологічної та інших параметрів якості інформації (надійність, точність, валідність). Методи спостереження, аналізу документів (якісний аналіз і контент-аналіз), методи опитування (інтерв'ю, телефонне опитування, експертне опитування тощо). Питання етики соціологічного дослідження. Завдання — дати знання та навички проведення соціологічного дослідження, забезпечення його якості, вміння оцінювати надійність соціологічних даних у публікаціях.

Основи демографії (СЦ.Б.5)

2 зал. б., 4 год./тиж., 4 трим., іспит, Корегін О. Я.

Розглядаються співвідношення з іншими науками, що вивчають народонаселення (демографія, демографічна статистика, географія народонаселення тощо). Питання структур народонаселення, методів його вивчення. Аналізується сутність народонаселення як основи і суб'єкта функціонування суспільства, процесів його розвитку, їх законів, провідних концепцій народонаселення, проблем визначення цілей, методів та інструментарію демографічної політики.

Якісні методи в соціології (СЦ.Б.6)

2 зал. б., 4 год./тиж., 5 трим., залік, Бондар В. С.

Знайомство з такими якісними методами збору й аналізу соціологічної інформації, як вивчення окремих прикладів, біографічний метод, типологічні процедури, метод стилістичного аналізу особистих документів, текстів тощо. Особливості конструювання вибірки, збору, оброблення та аналізу даних, проблеми інтерпретації соціологічної інформації.

Соціологія молоді (СЦ. Б. 7)

1,5 зал. б., 4 год./тиж., 6 трим., Бондар В. С.

Особливості поведінки специфічної соціально-демографічної групи, яка перебуває на важливому етапі становлення соціальних та професійних очікувань, ролей і статусів, інтерналізації норм і цінностей, сімейної та позасімейної соціалізації, що знаходить відбиток у специфічних молодіжних формах поведінки і свідомості, в поняттях молодіжної субкультури та ін. Дослідження молоді як суспільної групи, її місце та роль у соціальній структурі, процес становлення особистості, вплив соціальних відмінностей на вибір професії і на соціальне просування молоді, професійне самовизначення молоді та його вплив на систему ціннісних орієнтацій, особливості ставлення молоді до праці, особливості молодіжної сім'ї тощо.

Основи макросоціології (СЦ.Б.8)

2 зал. б., 4 год./тиж., 7 трим., іспит, Хмелько В. Є.

Основи соціологічних теорій виникнення, історичного розвитку та типологізації людських суспільств; проблеми соціогенезу, соціокультуральної еволюції, структури людства як системи суспільств; сучасні погляди стосовно будови суспільства, його макроструктур, соціальних інституцій, їх макросоціальних змін та перспектив, що прогножуються.

Математичні методи та комп'ютерні засоби в соціальних дослідженнях (СЦ.Б.9)

2 зал. б., 4 год./тиж., 7 трим., іспит, Лизогуб І. Ю.

Кількісний аналіз даних, традиційні показники та методи аналізу даних, що використовуються соціологами — міри центральної тенденції та варіації, таблиці одновимірних та двовимірних розподілів, перевірка статистичних гіпотез, побудова графіків, кореляційний, регресійний методи аналізу. Питання вимірювання в соціології. Отримання навичок самостійної роботи в середовищі комп'ютерних пакетів статистичного аналізу даних OCA та SPSS Бажане, але не обов'язкове попереднє знайомство зі вступним курсом з основ математичної статистики.

Курс обов'язковий для студентів бакалаврату та для студентів першого курсу магістерських програм, які не слухали курс кількісного аналізу даних у бакалавраті.

Продовження: СЦ.М.11.

Соціальна філософія (СЦ.Б.10)

2 зал. б., 4 год./тиж., 7 трим., Я щук Т. І.

Розглядаються філософські погляди на співвідношення людини і суспільства, природи та суспільства, на динаміку суспільних процесів.

Історія соціології-2 (СЦ.Б.11)

2 зал. б., 2 год./тиж., 7—8 трим., Кутуєв П. В.

Основні періоди і напрями розвитку соціологічної думки першої половини та середини ХХ ст.; аналіз соціологічних ідей Чиказької школи, функціоналізму М. Парсона і Р. Мертона, теорії соціального конфлікту і соціального обміну, символічного інтеракціонізму, теорії комунікативної дії, феноменологічної соціології, неомарксизму та світосистемного аналізу; проблеми «постмодерного» етапу розвитку світової соціологічної думки.

Початок: СЦ.Б.3.

Соціальна психологія (СЦ.Б.7)

2 зал. б., 4 год./тиж., 8 трим.

Риси поведінки особи, що залежать від присутності інших людей, питання структури та динаміки міжособистісних стосунків у малій соціальній групі, проблеми соціалізації, формування особистості, мотивація тощо.

Початок: «Загальна психологія» та «Психологія особистості».

Математико-статистичні методи в соціології (СЦ.Б.11)

2 зал.б., 4 год./тиж., 8 трим., іспит, Лизогуб І. Ю.

Основні методи багатовимірної статистичного аналізу даних — регресійний, кластерний, розвідувальний, факторний та сітьовий. Визначається відповідний клас задач, аналізуються умови та обмеження використання методу (особливо вимоги до даних), розглядаються питання аналізу та інтерпретації результатів застосування методу. Практичні заняття із застосуванням пакетів програм аналізу даних OCA та БРЗБ.

Початок: СЦ.Б.9.

Соціальна структура суспільства (СЦ.Б.12)

2 зал. б., 4 год./тиж., 8 трим., іспит, Оксамитна С. М.

Основні теоретико-методологічні підходи до інтерпретації соціальної структури в соціології. Основні елементи соціальної структури: статуси, ролі, соціальні організації, інституції, групи. Концепції та емпіричні дослідження соціальної стратифікації, класової структури та соціальної мобільності.

Політична соціологія (СЦ.Б.13)

1 зал. б., 4 год./тиж., 9 трим., іспит, Кутуєв П. В.

Основні поняття, процеси та знахідки світової літератури з політичної соціології з зосередженням на явищах та процесах, що відбуваються в Україні та в інших посткомуністичних суспільствах Центральної і Східної Європи. Політична ідеологія, соціальна нерівність, політична поведінка, політичні партії, групи тиску, принципи та інституції демократії, політичні системи та соціальні рухи.

Соціологія масових комунікацій (СЦ.Б.14)

1.5 зал. б., 3 год./тиж., 10 трим., іспит, Осовський В. Л.

Аналіз соціальних функцій мас-медіа як однієї з найвпливовіших інституцій сучасного суспільства. Сучасні соціологічні концепції діяльності мас-медіа, стратегії впливу комунікатора на формування суспільної свідомості, зокрема громадської думки, моделі дослідження ефективності формуючої функції засобів масової комунікації. Зовнішні та внутрішні умови перетворення засобів масової інформації в засоби масової комунікації в посттоталітарних суспільствах.

Гендерні дослідження в соціології (СЦ.Б.15)

2 зал. б., 4 год./тиж., 10 трим., іспит, Оксамитна С. М.

Різноманітні концепції ґендерних (соціостатевих) відмінностей та відносин у суспільстві, результати емпіричних соціологічних та статистичних досліджень та інтерпретацій соціально-культурних відмінностей у життєдіяльності чоловіків і жінок. Виникнення та розвиток ґендерних досліджень, ґендерно-рольові стереотипи та ґендерна соціалізація в суспільстві, сексуальність як соціокультурне явище, ґендерні стосунки в сім'ї, у сфері освіти і трудової зайнятості; розподіл влади і політичної діяльності, ґендерні дослідження девіантної поведінки та насилля, фемінізм як суспільна думка та політична практика, перспективи ґендерної рівності в сучасному суспільстві.

Вступ до сучасних соціологічних теорій (СЦ.Б.16)

1.5 зал. б., 3 год./тиж., 11 трим., іспит, Кутуєв П. В.

Найважливіші напрями нового теоретичного руху в сучасній соціології. Аналіз того, як соціальна теорія в умовах «постмодерної кондиції» (Ж. Ф. Льюїс) намагається розробити нові засоби для осягнення соціальної реальності, радикально міняючи свої теоретико-епістемологічні засади. Основні теоретичні припущення сучасної соціологічної теорії і філософії соціальних наук, концептуальний апарат новітніх соціальних теорій в історико-соціологічному і теоретичному аналізах. Основні праці представників сучасної західної соціологічної думки.

Початок: СЦ.Б.4, 9.

Соціологія громадської думки (СЦ.Б.17)

1 зал. б., 2 год./тиж., 11 трим., іспит, Осовський В. Л.

Основні поняття теорії громадської думки, методологічне та методичне забезпечення ідентифікації стану та динаміки громадської думки, механізмів її формування в умовах суспільства, що трансформується.

Цикл вибірових професійно орієнтованих дисциплін (мінімальна кількість залікових балів — 22,5)

Соціологія системної трансформації (СЦ.Б.18)

3 зал. б., 4 год./тиж., 7 трим., іспит, Погоріла Н. Б.

Теоретичні засади та емпіричний досвід досліджень соціальної трансформації у Східній Європі. Головні теоретичні концепції трансформації недемократичних суспільств, випрацьовані теоретиками не тільки на прикладі Східної Європи та країн колишнього Радянського Союзу, а й Латинської Америки, Китаю та Південно-Африканської Республіки. Перегляд результатів репрезентативних соціологічних опитувань, проведених головним чином у Польщі. Семінари будуватимуться на комбінації традиційного підходу, тобто викладенні та обговоренні студентами прочитаного матеріалу, та презентації власних розрахунків, виконаних на даних опитувань, проведених у Польщі,

Болгарії або Україні. Залучення студентів до самостійної обробки та інтерпретації емпіричних даних.

Навчально-науковий семінар «Японська модель для глобальної соціокультурної парадигми» (СЦ.Б.19)

1,5 зал. б., 1 год./тиж., 7—8,10 трим., захист тези, Резаненко В. Ф.

Можливості застосування, національні особливості і специфіка японської моделі, соціум і особистість (Японія) як складові соціокультурної парадигми. Результат семінару — написані курсові роботи, виступи з доповідями на наукових конференціях, участь у роботі наукових семінарів у Японському центрі при НаУКМА.

Соціологія релігії (СЦ.Б.20)

2 зал. б., 3 год./тиж., 7 трим., іспит, Севікіна О. Ю.

Релігійні світоглядно-етичні системи своєрідно відображають рівень та характер самосвідомості суспільства, рівень розуміння різними верствами населення своєї єдності чи розбіжності, як єдиної консолідуючої сили в суспільстві, яка може перетворювати його та взаємодіяти з ним. Наскільки діючою силою в суспільстві є релігія; чи можна її називати соціокультурною ланкою між індивідами та суспільством; чи впливає релігійність населення та релігійні ідентичності на вироблення сукупної соціальної доктрини суспільства; чи зможе церква як соціальний інститут взаємодіяти з державою для подальшого розвитку нашої країни. Своєрідні прояви віри в соціорелігійному полі суспільства, пов'язані зі специфічними інтересами та зисками різних соціальних груп і прошарків суспільства.

Стратегія порівняльного дослідження (СЦ.Б.21)

2 зал. б., 4 год./тиж., 8 трим., іспит, Погоріла Н. Б.

Теорія та практика сучасного порівняльного дослідження з акцентом на міжнаціональному його аспекті. Основні напрями в сучасних порівняльних дослідженнях запропоновані у вигляді теоретичних матеріалів та емпіричних прикладів. Набуття аналітичних навичок шляхом виконання самостійних завдань та інтерпретації даних.

Соціологія статі (СЦ.Б.22)

3 зал. б., 4 год./тиж., 8 трим., іспит, Корегін О. Я.

Історія поглядів на статеву сферу в соціологічній думці: погляди на сексуальність людини і статеву сферу життя суспільства в давнину, в іудаїзмі, християнстві та ісламі, за часи Ренесансу та Просвітництва, становлення буржуазного суспільства. Вплив Зігмунда Фрейда і фрейдизму на переоцінку значення людської сексуальності для розвитку суспільства. Концепції сексуальних революцій. Взаємозв'язок змін у соціальній і статевій сферах. Питання вивчення процесів у статевій сфері.

Біографічний метод у соціальних дослідженнях (СЦ.Б.23)

1 зал. б., 3 год./тиж., 9 трим., іспит, Ленчовський Р. І.

Пропонований курс присвячений біографії як дослідницькій стратегії. Увага акцентується на тому, що адекватна методологія гуманітарного знання та дискурсу засадничо-діалогічна, інтерактивна, загострено чутлива до особистісних «голосів» (М. Бахтін), які розпізнаються через техніку інтерпретативної соціології. Аналіз матеріалів трьох дослідницьких проектів застосування біографічного методу (А. Алексєв; Д. Берто, О. Мещеркіна і В. Семенова; Р. Ленчовський). Формування рефлексивно-світоглядної культури студента, що допоможе працювати з випадками стигматизованих індивідуальних і групових ідентифікацій.

Історія соціологічної думки в Україні (СЦ.Б.24)

1 зал. б., 3 год./тиж., 9 трим., іспит, Погорілий О. І.

Питання формування і розвитку соціологічної думки в Україні. Аналіз української «про соціології» (соціологічні ідеї Г. Сковороди та діячів Кирило-Мефодіївського товариства, перших істориків України, Михайла Драгоманова, Івана Франка, Олександра Потебні) та академічного етапу української соціології (Михайло Грушевський, Микита Шаповал, В'ячеслав Липін). Значення класичної спадщини для сучасної соціологічної думки в Україні. Початок: СЦ.Б.4, 9.

Соціологія шлюбу та сім'ї (СЦ.Б.25)

1.5 зал. б., 4 год./тиж., 9 трим., залік, Садовий Є. М.

Соціологія сім'ї та шлюбу вивчає походження, функції та еволюцію сім'ї, сім'ю як соціальний інститут, життєвий цикл сім'ї, типи сімей та сімейних організацій у соціологічному вимірі, типи сімейної та шлюбної поведінки, конфлікти в сім'ї, позашлюбні згоди тощо.

Соціологія міста та села (СЦ.Б.26)

1.5 зал. б., 2 год./тиж., 10 трим., залік.

Територіальна, соціальна спільнота, стратифікація міського та сільського населення, просторові аспекти соціальної мобільності, соціальна дезорієнтація та маргінальні групи.

Соціологія освіти (СЦ.Б.27)

1.5 зал. б., 3 год./тиж., 10 трим., залік.

Соціологічний аналіз системи освіти. Сукупність педагогічних відносин, соціо-групова структура, множина навчальних соціальних організацій та особливий соціальний інститут. Ситуація в освіті в сучасному українському суспільстві.

Соціологія культури (СЦ.Б.28)

3 зал. б., 4 год./тиж., 10 трим., іспит.

Синтез знань теорії історії та практики емпіричних досліджень культури, узагальнення принципів дослідження культури в її західних і вітчизняних традиціях, методика і техніка сучасних соціокультурних досліджень. Узагальнення досвіду досліджень нової соціокультурної реальності в Україні, розгляду соціологічного забезпечення реформ у сфері культури. Методика і техніка соціологічних досліджень культури, проблемні зустрічі з діячами культури, проведення емпіричних соціокультурних спостережень, узагальнення досвіду культурних інновацій.

Економічна соціологія та соціологія праці (СЦ.Б.29)

3 зал. б., 4 год./тиж., 10 трим., іспит.

Усталений у новітній вітчизняній та зарубіжній економічній соціології підхід до розгляду економічних явищ крізь призму соціологічної перспективи та економіки — сфери виробництва, обміну, розподілу та споживання — як складових соціальної системи.

Соціологія мистецтва (СЦ.Б.30)

3 зал. б., 4 год./тиж., 11 трим., іспит, Семашко О. М.

Синтез західної та вітчизняної традицій вивчення предмета. Теорія предмета поєднується з розглядом емпіричного вивчення художньої культури, ознайомлення з методикою і технікою соціологічних досліджень мистецтв. Узагальнення досвіду емпіричних соціологічних досліджень художнього життя України 70—90-х років. «Круглі столи», співбесіди з провідними вітчизняними митцями, мистецтвознавцями, критиками, соціологічні короточасні спостереження нових явищ художнього життя.

Соціологія особистості (СЦ.Б.31)

3 зал. б., 4 год./тиж., 11 трим., іспит, Злобіна О. Г.

Поєднання двох вимірів дослідження — «суспільний вимір» особистості та «особистісний вимір» суспільства. Формування в соціологів потрібної теоретичної бази для того, щоб у подальшій роботі вони не «втрачали» зі свого професійного поля зору проблематику особистості. Забезпечити це можна лише за умови поєднання у викладі класичного доробку із сучасними теоретичними поглядами на особистість. Це й зумовило залучення до курсу тем, які зазвичай залишаються поза увагою викладачів. Проблеми самовиховання, саморозвитку та самовдосконалення особистості.

Цикл нормативних фундаментальних та професійно орієнтованих дисциплін:

Основи «паблик рілейшнз» (РЯ) (СЦ.Б.41).

1.5 зал. б., 3 год./тиж., 2 трим., іспит, Королько В. Г., Глебова Л. М.

Теоретичні основи (PR). PR як професія, її природа, еволюція, сучасний стан і місце у функціональній структурі організації та стратегічному менеджменті, процес PR, зміст і значення дослідницької роботи, планування та програмування, організації акцій і комунікацій, оцінки ефективності PR-програм. Стратегія PR, громадськість і вплив на її думки та переконання, створення іміджу та формування репутації організації або окремої особи. Тактика PR методика використання ЗМІ, мовної та позамовної комунікації технології менеджменту кризи.

Теорія менеджменту (СЦ.Б.42).

1 зал. б., 2 год./тиж., 2 трим., іспит, Некрасова О. В., Наумов В. О.

Основні принципи менеджменту. Сучасні концепції практичного менеджменту. Менеджмент організацій. Менеджмент персоналу.

Основи сучасних інформаційних технологій (СЦ.Б.43).

1 зал. б., 2 год./тиж., 8 трим., іспит.

Інформаційне суспільство та глобалізація інформаційних потоків. Розвиток і сучасний рівень інформаційних технологій. Світові інформаційні мережі. Локальні інформаційні мережі. Сучасні технології збирання нагромадження оброблення та зберігання інформації.

Основи журналістики (СЦ.Б.44).

1.5 зал. б., 3 год./тиж., 10 трим., іспит, Шкляр В. і.

Сучасні теорії та концепції діяльності засобів масової інформації. Загальні принципи виробництва новин у мас-медіа. Організація виробництва новин на телебаченні. Проблеми сприйняття аудиторією інформаційних повідомлень та вплив засобів масової інформації на аудиторію. Етика та професіоналізм журналіста.

Цикл вибіркового професійно орієнтованих дисциплін

Паблік рілейшнз у кризових і конфліктних ситуаціях (СЦ.Б.45)

1.5 зал. б., 2 год./тиж., 4 трим., іспит, Коник Д. Л.

Типологія криз. Загальні питання менеджменту кризи. Управління проблемами з метою запобігання кризи. Аналітична робота в умовах кризи. Управління в умовах кризи. Комунікація в кризових ситуаціях. Організація роботи прес-центру в екстремальних умовах. Стратегія і тактика боротьби з чутками. Кризові ситуації (case-studies).

Імідж і технології його формування (СЦ.Б.46)

1.5 зал. б., 2 год./тиж., 7 трим., іспит, Наумов В. О.

Соціально-психологічна природа іміджу. «Анатомія» соціального іміджу. Формування іміджу як керований процес. Визначення реального іміджу. Принципи будівництва іміджу. Інструментарій будівництва або корекції іміджу організації. Засоби інформації як середовище формування іміджу. Тактика репутаційного менеджменту організації.

Організація та планування PR-кампанії: теорія, стратегія, тактика (СЦ.Б.47)

1.5 зал. б., 2 год./тиж., 7 трим., іспит, Некрасова О. В.

Масові PR-кампанії в бізнесі та політиці, їх типологія, завдання. Дослідницька робота та ситуаційний аналіз. Розроблення стратегії і тактики PR-кампанії в тому числі виборчої. Планування та забезпечення ефективного керівництва кампанією. Організація акцій та комунікаційні технології PR-кампанії. Оцінка

ефективності реалізації плану PR-кампанії. Особливості оцінки ефективності проведення політичної PR-кампанії.

Організація та планування ділових комунікацій: теорія, методи, практика (СЦ.Б.48)

3 зал. б., 4 год./тиж., 7 трим., іспит, Глебова Л. М.

Теоретичні засади розвитку комунікативних процесів у суспільстві, основні поняття, моделі комунікації та сучасні комунікативні технології. Практичні навички, їх застосування для налагодження ефективних зв'язків зі ЗМІ, різними групами громадськості задля розвитку культури ділового спілкування та досягнення особистого успіху в побудові професійної кар'єри.

Правові основи та етика паблік рілейшнз (СЦ.Б.49)

1 зал. б., 2 год./тиж., 9 трим., іспит, Коник Д. Л.

Загальні правові засади професійних PR. PR та правові засади використання засобів масової інформації в Україні. Дифамація, недоторканність особистого життя, авторське право. Етика PR-діяльності та кодекси професійної поведінки. Основні правові та етичні засади PR в Україні. Соціальна відповідальність PR в умовах громадянського суспільства.

Технології створення подій та інформаційних приводів (СЦ.Б.50)

1.5 зал. б., 2 год./тиж., 10 трим., іспит, Некрасова О. В.

«Подієвий» компонент у тактиці PR. Поняття «новинна подія», «спеціальна подія», «іміджева подія», «псевдоподія». Різновиди спеціальних PR-заходів. Інформаційний потенціал спеціальних подій. Принципи планування ефективних спеціальних подій. Координація акцій і комунікації. Центральна подія, її планування та організація. Технології організації акцій і створення спеціальних подій. Методи використання «третьої сторони» в спеціальних подіях. Оцінка ефективності спеціальної події.

Міжнародні паблік рілейшнз (СЦ.Б.51)

1.5 зал. б., 2 год./тиж., 11 трим., іспит, Королько В. Г.

Зміст і головні завдання міжнародних PR. Глобалізація бізнесу та фактори актуалізації міжнародних ділових комунікацій. Проблеми розбіжностей загальної та ділової культури у сфері міжнародних PR. Презентація інтересів іноземних корпорацій в Україні. Презентація ділових інтересів України в інших країнах. Міжнародні державні PR. Засоби та перспективи формування іміджу України на міжнародному рівні.

Технології цивілізованого лобіювання (СЦ.Б.52)

1.5 зал. б., 2 год./тиж., 11 трим., іспит, Королько В. Г.

Сутність лобіювання та його сучасні правові засади. Зміст лобістської роботи. Безпосереднє та опосередковане лобіювання. Верховна Рада України та можливості лобіювання народних депутатів. Методи цивілізованого лобіювання народних депутатів. Законодавчий процес та його лобіювання. Стан та перспективи українського законодавства про лобіювання.

Вибіркові дисципліни, що пропонуються слухачам магістерських програм:

Стратегія і тактика паблік рілейшнз (СЦ.М.6)

3 зал. б., 4 год./тиж., 2 трим., іспит, Королько В. Г., Глебова Л. М.

PR як складова стратегічного менеджменту. Репутаційний менеджмент. Поняття PR-стратегії. Громадська думка та переконання. Громадськість, аудиторія та як на них впливати. PR-стратегія в умовах кризи та конфліктних ситуацій. PR і питання права. Поняття тактики у сфері PR. Тактика репутаційного менеджменту. Майстерність комунікації та презентації. Тактика письмової комунікації. Тактика мовної та позамовної комунікації. Відео-тактика. Використання Інтернет та інших новітніх технологій для зв'язків із громадськістю. Мораль та етика використання засобів масової комунікації.

Професія і практика паблік рілейшнз (СЦ.М.28)

2 зал. б., 3 год./тиж., 5 трим., іспит, Королько В. Г., Некрасова О. В., Коник Д. Л.

Природа PR, історія розвитку професії PR, роль PR у прийнятті рішень організації, етика і професіоналізм PR-фахівця. Складові процесу PR. Питання зв'язків із різними групами громадськості: ЗМІ, персоналом організації, споживачами, урядовими установами. Особливості PR у роботі прибуткових і НЕПРИБУТКОВИХ Організацій, малого, середнього і великого бізнесу, органів державної влади і місцевого самоврядування. Ринок PR в Україні. PR як кар'єра.

Програма додаткової спеціалізації (MINOR)

СОЦІОЛОГІЯ

а) нормативні дисципліни — 11,5 залікового бала

Соціологія-I(c) — СЦ.Б.1	2 зал. б.
Соціологія-2 — СЦ.Б.2	2 зал. б.
Історія соціології-1 — СЦ.Б.3	3 зал. б.
Методологія і методи соціологічних досліджень -	- СЦ.Б.4 2 зал. б.
Історія соціології-2 — СЦ.Б.11	2 зал. б.
Курсова робота	0,5 зал. б.

б) вибіркові професійно орієнтовані дисципліни — 7,5 залікового бала

Теорія менеджменту — СЦ.Б.42	1 зал. б.
Якісні методи в соціології — СЦ.Б.6	2 зал. б.
Основи демографії — СЦ.Б.5	2 зал. б.
Соціологія молоді — СЦ.Б.7	1,5 зал. б.
Основи макросоціології — СЦ.Б.8	2 зал. б.
Соціальна структура суспільства — СЦ.Б.12	2 зал. б.
Математико-статистичні методи в соціології — СЦ.Б.11	2 зал. б.
Математичні методи та комп'ютерні засоби в соціальних дослідженнях — СЦ.Б.9	2 зал. б.
Вступ до сучасних соціологічних теорій — СЦ.Б.16	1,5 зал. б.
Гендерні дослідження в соціології — СЦ.Б.15	2 зал. б.
Політична соціологія — СЦ.Б.13	1,5 зал. б.
Соціологія громадської думки — СЦ.Б.17	1 зал. б.
Стратегія порівняльних досліджень — СЦ.Б.21	3 зал. б.
Соціологія шлюбу та сім'ї — СЦ.Б.25	1,5 зал. б.
Соціологія культури — СЦ.Б.28	3 зал. б.
Основи сучасних інформаційних технологій — СЦ.Б.43	1 зал. б.
Основи журналістики — СЦ.Б.44	1,5 зал. б.

Загальна кількість залікових балів, яку потрібно набрати, щоб отримати minor,— 19.

Дисципліни вільного вибору, що пропонує кафедра соціології студентам усіх бакалаврських програм

Основи «паблік рілейшнз» (СЦ.Б.51)

1.5 зал. б., 3 год./тиж., 2 трим., іспит, Королько В. Г., Глебова Л. М.

Гендерні дослідження в соціології (СЦ.Б.15)

2 зал. б., 4 год./тиж., 10 трим., іспит, Оксамитна С. М.

Соціологія громадської думки (СЦ.Б.17)

1 зал. б., 2 год./тиж., 11 трим., іспит, Оссовський В. Л.

Політична соціологія (СЦ.Б.7)

1.5 зал. б., 2 год./тиж., 11 трим., іспит, Кутуєв П. В.

Основи макросоціології (СЦ.Б.12)

1.5 зал. б., 3 год./тиж., 11 трим., іспит, Омелько В. Є.

Соціальна структура суспільства (СЦ.Б.08)

2 зал. б., 4 год./тиж., 8 трим., іспит, Оксамитна С. М.

Соціологія молоді (СЦ.Б.7)

1.5 зал. б., 4 год./тиж., 6 трим., іспит, Бондар В. С.

СОЦІАЛЬНА РОБОТА

Цикл нормативних фундаментальних та професійно орієнтованих дисциплін

Соціологія-1 (с) (СЦ.Б.2)

1 зал. б., 2 год./тиж., 1 трим., залік, Оссовський В. Л., Оксамитна С. М., Карук В. П.

Курс додатковий до курсу «Соціологія-1».

Соціологія-2 (СЦ.М.3)

2 зал. б., 4 год./тиж., 2 трим., іспит, Оссовський В. Л., Карук В. П.

Продовження: СЦ.Б.5, 16, інші спеціалізовані курси соціології.

Методологія і методи соціологічних досліджень (СЦ.Б.5)

2 зал. б., 2 год./тиж., 4—5 трим., іспит, Паніотто В. І.

Початок: СЦ.Б.2, 5, 16.

Основи загальної психології (СЦ.Б.1)

1 зал. бал., 2 год./тиж., 1 трим., іспит, Ліщук Р. М.

Курс спрямований на традиційні проблеми психологічної науки. В курсі аналізується психічна діяльність людини, розглядаються психічні процеси (відчуття, сприймання, мислення, пам'ять, уява), індивідуальні особливості (характер, здібності, темперамент) та їх вияв у діяльності та соціальній взаємодії.

Вікова психологія (СЦ.Б.2)

2 зал. бал., 4 год./тиж., 1 трим., іспит, Ліщук Р. М.

У курсі вивчається психічний розвиток особистості, його закономірності, динаміка та рушійні сили, особливості психічного розвитку в різні періоди життя (від народження до старості), основні теорії психічного розвитку, вікові періоди кризи та розквіту особистості. Рекомендується для студентів, орієнтованих у майбутньому на педагогічну діяльність.

Інформатика-1

2.5 зал. бал., 4 год./тиж., 1 трим., іспит.

Теорія держави і права

3.5 зал. бал., 4,3 год./тиж., 7, 8 трим., залік, іспит.

Загальна і вікова психологія (СР.Б.3)

2 зал. б., 4 год./тиж., 4 трим., іспит, Ліщук Р. М.

Механізми та закономірності психічної діяльності людини. Основні теорії психічного розвитку людини, вікові періоди та кризи. Роль соціальних і біологічних чинників у процесі розвитку.

Курс початковий.

Продовження: СР.Б.2.

Психологія особистості (СР.Б.4)

2 зал. б., 4 год./тиж., 5 трим., іспит, Коpecь Л. В.

Основні наукові психологічні теорії особистості та поведінки, що мали вплив на світову практику соціальної роботи.

Початок: СР.Б.1.

Продовження: СЦ.Б.7, 14.

Вступ до соціальної роботи (СР.Б.5)

2 зал. б., 4 год./тиж., 5 трим., іспит, Дума Л. П.

Основні аспекти професійної діяльності: фахові знання, навички та цінності; вимоги щодо професійних та особистих якостей соціального працівника; етичні засади соціальної роботи; основні групи клієнтів соціальної сфери. Фази процесу соціальної роботи. Аспекти професійних та міжпрофесійних меж, особливості командної та мультидисциплінарної роботи, заходи попередження та зменшення стресу.

Продовження: СР.Б.5.

Базові навички спілкування-1 (СР.Б.6)

2 зал. б., 4 год./тиж., 7 трим., залік, Коцюба А. І.

Навички уважної поведінки, запитання в розмові, навички рефлексивного слухання, спостереження, встановлення та віддзеркалення почуттів. П'яти-крокова структура інтерв'ю.

Продовження: СР.Б.16.

Соціальна психологія (СЦ.Б.7)

2 зал. б., 4 год./тиж., 8 трим., іспит, Коpecь Л. В.

Теорії та методи соціальної роботи (СР.Б.7)

3,5 зал. б., 4 год./тиж., 7 трим., 3 год./тиж., 8 трим., залік, іспит, Грига І. М.

Теоретичні засади соціальної роботи. Особливості застосування різних теорій та моделей на практиці. Індивідуальні, групові форми роботи та догляду, методи догляду та роботи у громаді.

Початок: СР.Б.3

Продовження: СР.Б.8, 11, 12, 13, 17—22.

Соціальна психологія (СР.Б.8)

2 зал. бал., 4 год./тиж., 8 трим., іспит, Коpecь Л. В.

У курсі вивчаються психологічні особливості поведінки та діяльності особистості в умовах малих та великих соціальних груп, сприймання людьми одне одного, спілкування та соціальна взаємодія, міжособистісні стосунки, психологічна своєрідність різноманітних груп, їх утворення, розвиток функціонування та вплив на особистість.

Основи соціальної політики (СР.Б.9)

1 зал. б., 2 год./тиж., 8 трим., іспит, Іванова О. Л.

Основні поняття соціальної політики. Передумови та складові соціальної політики.

Продовження: СР.Б.12.

Правові основи соціальної роботи (СР.Б.10)

2 зал. б., 7 год./тиж., 9 трим., іспит, Шнейдіна С. Г.

Державні закони як правова база соціальної роботи; закони та підзаконні акти, що регулюють соціальний захист різних груп населення (діти, молодь, сім'я, пенсіонери, інваліди та ін.).

Робота зі спеціальними групами клієнтів (СР.Б.11)

2 зал. б., 4 год./тиж., 10 трим., залік, Кабаченко Н. В.

Особливі групи клієнтів соціальної роботи: люди з вадами, бездомні, ВІЛ-інфіковані та хворі на СНІД, діти-сироти, люди, які мають залежність від хімічних речовин, біженці, в'язні та звільнені з ув'язнення, люди похилого віку. Специфічні потреби, принципи та критерії вибору ефективних методів втручання в роботу.

Початок: СР.Б.3, 5.

Соціальна політика в Україні (СР.Б.12)

3 зал. б., 6 год./тиж., 10 трим., іспит, Іванова О. Л.

Соціальна політика, що діє в Україні. Передумови формування, напрями та загальні принципи; законодавче, інституційне забезпечення та фінансування; аналіз, планування та розроблення окремих соціальних програм і напрямів реформування соціальної політики України.

Початок: СР.Б.6.

Індивідуальна соціальна робота (СР.Б.13)

1.5 зал. б., 3 год./тиж., 10 трим., залік, Бойко А. М.

Курс передбачає вивчення індивідуальної соціальної роботи, знайомить з основами консультування та менеджментом надання індивідуальної підтримки.

Соціальна робота в громаді (СР.Б.14)

1 зал. б., 2 год./тиж., 10 трим., іспит, Семигіна Т. В.

Принципи соціальної роботи в громаді, уявлення про громаду як систему соціальної підтримки та етапи становлення соціальних служб у громаді. Висвітлення досвіду роботи громадських служб в Україні й за кордоном. Формування навичок аналізу особливостей соціальної роботи в громаді.

Соціальна робота з людьми похилого віку (СР.Б.15)

2 зал. б., 4 год./тиж., 11 трим., іспит, Кабаченко Н. В.

Розуміння специфіки роботи з літніми людьми з огляду на вікові, психологічні й фізичні особливості та потреби. Стереотипи, що існують у суспільстві. Врахування прогресивного міжнародного досвіду роботи з цією категорією людей.

Початок: СР.Б.3, 5.

Курсова робота

0,5 зал. б., 8 трим.

Вибіркові професійно орієнтовані дисципліни, що викладаються на факультеті (мінімальна кількість залікових балів — 16)

Математичні методи та комп'ютерні засоби в соціологічних дослідженнях (СЦ.Б.12)

2 зал. б., 4 год./тиж., 7 трим., іспит, Горбачик А. П.

Групова робота (СР.Б.16)

1.5 зал. б., 4 год./тиж., 9 трим., залік, Коцюба А. І.

Теоретичне і методичне підґрунтя групової психологічної роботи, надання досвіду участі в навчальній психокорекційній групі в межах таких підходів, як груповий аналіз, гештальттерапія, психодрама та клієнтцентрована терапія.

Початок: СР.Б.1, 2.

Базові навички спілкування-2 (СР.Б.17)

1 зал. б., 2 год./тиж., 8 трим., залік, Коцюба А. І.

Складні комунікативні навички: фокусування розмови, конфронтація, розв'иток, виділення та віддзеркалення значення, навички впливу. Робота з відеоматеріалом та індивідуальні консультації.

Початок: СР.Б.4.

Основи менеджменту (СР.Б.18)

2.5 зал. б., 4 год./тиж., 10 трим., іспит, Іванова О. Л.

Основні принципи менеджменту. Сучасні концепції практичного менеджменту. Менеджмент організацій.

Волонтерство в соціальній роботі (СР.Б.19)

1 зал. б., 2 год./тиж., 10 трим., залік.

Уявлення про історичний аспект добровільництва, мотивація волонтерів та шляхи їхнього залучення до виконання завдань соціальної роботи. Принципи професійної підготовки та організації роботи волонтерів.

Початок: СР.М.4, 5.

Соціальна робота в охороні психічного здоров'я (СР.Б.20)

1.5 зал. б., 2 год./тиж., 10 трим., залік.

Соціальні чинники в маніфестації та перебігу психічних захворювань. Деінституціоналізація, догляд у громаді. Значення різних форм догляду, що надаються в денних центрах, резидентних установах, кризових центрах,

притулках. Роль груп самопомогі в представництві інтересів користувачів системи охорони психічного здоров'я.

Початок: СР.М.4, 5.

Соціальна робота з дітьми і молоддю (СР.Б.21)

1.5 зал. б., 2 год./тиж., 11 трим., залік.

Зміст та форми роботи служб для молоді. Попередження негативних явищ серед дітей і молоді. Роль недержавних організацій у роботі з сім'ями, в яких є діти з вадами, та дітьми-сиротами. Сучасні методи догляду та утримання дітей: тимчасовий догляд, усиновлення, влаштування в будинки сімейного типу.

Початок: СР.М.4, СР.М.5.

Соціальна робота в охороні здоров'я (СР.Б.22)

1.5 зал. б., 2 год./тиж., 11 трим., залік, Грига І. М.

Біопсихосоціальні аспекти хвороби, профілактичний та реабілітаційний напрям соціальної роботи у сфері охорони соматичного та психічного здоров'я, аспекти танатології, особливості роботи з умираючими та їхніми родичами.

Початок: СР.М.4, 5.

Соціальна структура суспільства (СЦ.Б.15)

2 зал. б., 4 год./тиж., 11 трим., іспит, Оксамитна С. М.

Основні теоретико-методологічні підходи до інтерпретації соціальної структури в соціології. Основні елементи соціальної структури: статуси, ролі, соціальні організації, інституції, групи. Концепції та емпіричні дослідження соціальної стратифікації, класової структури та соціальної мобільності.

Соціальна робота з інвалідами (СР.Б.23)

І зал. б., 2 год./тиж., 11 трим., залік.

Специфічні проблеми та потреби людей із різними вадами. Соціальний захист інвалідів. Організації та установи, що здійснюють догляд за людьми з вадами та представляють їхні інтереси.

Початок: СР.М.4, СР.М.5.

Навчально-науковий семінар

1.5 зал. б., 1 год./тиж., 7, 8, 10 трим., захист тези, Коpecь Л. В.

Психосоціальна адаптація особистості в сучасному суспільстві. Кінцева продукція — підготовка наукових звітів /доповідей на конференції/статей.

ПРАКТИКИ

Ознайомлювальна практика (СР.Б.24)

3 зал. б., 36 год./тиж., 6 трим.

Відбуватиметься протягом 3-х тижнів після літнього триместру. Знайомство з державними та недержавними установами, а також службами, що надають соціальні послуги вразливим категоріям населення.

Продовження: СР.Б.25, 26.

Навчальна практика (СР.Б.25)

II зал. б., 10 год./тиж., 7—10 трим., залік.

Існуюча система надання послуг та аналіз діяльності організацій, які займаються соціальною роботою в м. Києві. Відпрацьовуються конкретні навички та методи соціальної роботи.

Початок: СР.Б.23.

Продовження: СР.Б.26.

Навчально-дослідницький практикум (СР.Б.26)

6 зал. б., 18 год./тиж., 11 трим.

Забезпечує умови для виконання кваліфікаційної роботи: збір первинного матеріалу.

Початок: СР.Б.24, 25.

***Дисципліни вільного вибору, що пропонує
Школа соціальної роботи
студентам усіх бакалаврських програм***

Основи загальної психології

1 зал. бал., 2 год./тиж., 1 трим., іспит, Ліщук Р. М.

Вікова психологія

2 зал. бал., 4 год./тиж., 1 трим., іспит, Ліщук Р. М.

Базові навички спілкування-2

1.5 зал. бал., 2 год./тиж., 8 трим., залік, Грига І. М., Савчук О. М.,
Полтавець Д. В.

Соціальна робота з дітьми та молоддю

1.5 зал. бал., 2 год./тиж., 11 трим., залік, Дума Л. П.

Волонтерство в соціальній роботі

1.5 зал. бал., 2 год./тиж., 10 трим., залік, Брижовата О. С.

Психологія особистості

2 зал. бал., 4 год./тиж., 5 трим., іспит, Копець Л. В.

Соціальна психологія

2 зал. бал., 4 год./тиж., 8 трим., іспит, Копець Л. В.

Соціальна робота в охороні здоров'я

1.5 зал. бал., 2 год./тиж., 11 трим., залік, Грига І. М.

ФАКУЛЬТЕТ ІНФОРМАТИКИ (Фін)

Декан факультету —

Глибовець Микола Миколайович,
кандидат фізико-математичних наук,
доцент

(1 корпус, кімн. 302,

тел. 463-69-85,

e-mail: glib@roller.ukma.kiev.ua)

Заступник декана —

Франчук Олег Васильович,
кандидат технічних наук, доцент

Методист —

Олецька Світлана Іванівна

Створений у червні 1996 року на базі кафедри інформатики.

Основні завдання факультету — забезпечення базової вищої освіти з фундаментальних напрямів сучасної кібернетики, інформатики та прикладної математики; підготовка фахівців широкого профілю, здатних розробити та впровадити складні комп'ютерні системи, застосовувати та впроваджувати системні методи та методи математичного моделювання при вирішенні завдань в економіці, управлінні, а також у теоретичних та прикладних науково-технічних дослідженнях.

До складу факультету входять кафедри **інформатики** та **математики**. За дорученням Вченої ради НАУКМА ведеться робота зі створення кафедр

ри мультимедійних систем та кафедр мережних технологій. Ці кроки — актуальні, адже на сьогодні всі конкурентоспроможні інформаційні технології, по суті, є мережними комп'ютерними технологіями, а професія програміста тісно пов'язана з обробкою аудіо-, відеозображень.

Кафедра інформатики та кафедра математики забезпечують викладання основних дисциплін циклів «Інформатика», «Вища математика» на всіх факультетах Університету. Кафедри готують фахівців за напрямом базової вищої освіти «Комп'ютерні науки» з профілізацією на перехід до програм спеціаліста та магістра за спеціалізаціями «Інформаційні управляючі системи та технології», «Інтелектуальні системи прийняття рішень».

Нині відбувається справжня реформа математичної освіти в напрямі розвитку прикладних дисциплін — програми підготовки спеціалістів з «актуарної математики», «індустріальної математики», «фінансової математики», «математичних методів у менеджменті» тощо. Тому планується відкриття спеціальності за професійним спрямуванням «Прикладна математика, системний аналіз та захист економічної інформації» (бакалаврат). На факультеті є всі умови для підготовки спеціалістів у даній галузі за програмами підготовки бакалавра, спеціаліста і магістра.

Відкрито аспірантуру за такими напрямками:

01.01.08 — математична логіка, теорія алгоритмів, дискретна математика;

05.13.06 — автоматизовані системи управління, прогресивні інформаційні системи;

05.13.12 — системи автоматизації проектування.

Серед напрямів науково-дослідної роботи чільне місце займає математичне моделювання соціальних і економічних процесів, сучасні інформаційні технології, мультимедійні системи та електронні видання, методи розподіленого програмування, сучасні методи теорії програмування, інструментальні засоби підтримки дистанційної освіти. Діє лабораторія інформатики.

Кафедри факультету плідно співпрацюють із Тамперським технологічним університетом (Фінляндія), Оксфордським університетом (Великобританія), Вищою технічною школою м. Лейпцига (Німеччина).

Серед публікацій викладачів факультету — наукові праці:

Глибовець М., Кравченко І., Терещенко В., Олецкий О. Мова програмування Пролог.— К.: Видавництво КНУ ім. Тараса Шевченка, 1999;

Анісімов А., Глибовець М., Кравченко І., Кулябко П., Олецкий О., Терещенко В. Системи штучного інтелекту.— К.: Видавництво КНУ ім. Тараса Шевченка, 2000;

Кравченко В., Бубенчиков Є. Мова програмування Сі.— К.: Книжкова палата, 2000.

Будник Іван, Костенко Арсен, Жуковська Катерина, Шимків Володимир, Братик Михайло — студенти факультету інформатики — лауреати Всеукраїнської олімпіади з математики (Львівський університет, квітень 2001 року).

ПРОФЕСОРСЬКО-ВИКЛАДАЦЬКИЙ СКЛАД:

Кафедра інформатики

Завідувач —

Глибовець Микола Миколайович,
кандидат фізико-математичних наук,
доцент

Методист —

Розбицька Ядвіга Францівна

Бойко Борис Іванович,

кандидат фізико-математичних наук,
доцент (Національний університет
ім. Тараса Шевченка)

Бублик Володимир Васильович,

кандидат фізико-математичних наук,
доцент (Національний університет
ім. Тараса Шевченка)

Валькман Юрій Роландович,

доктор фізико-математичних наук,
професор

Волкович Сергій Вікторович,

кандидат фізико-математичних наук,
старший викладач

Гладун Анатолій Ясонович,

кандидат технічних наук, доцент

Гороховський Семен Самуїлович,

кандидат фізико-математичних наук,
доцент

Дорошенко Анатолій Юхимович,

доктор фізико-математичних наук,
професор (Інститут програмних сис-
тем)

Зубенко Віталій Володимирович,

кандидат фізико-математичних наук,
доцент (Національний університет
ім. Тараса Шевченка)

Іваненко Віктор Іванович,

доктор технічних наук, професор (На-
ціональний технічний університет
«КПІ»)

Кислоокий Володимир Микитович,

кандидат технічних наук, доцент

Кирієнко Оксана Валентинівна,

асистент

Кулябко Петро Петрович,

кандидат фізико-математичних наук,
доцент (Національний університет
ім. Тараса Шевченка)

Ляшко Володимир Іванович,

кандидат фізико-математичних наук,
доцент

Матвієнко Володимир Тихонович,

кандидат фізико-математичних наук,
доцент (Національний університет
ім. Тараса Шевченка)

Матигін Іван Іванович,

кандидат фізико-математичних наук,
старший викладач

Медведєв Михайло Геннадійович,

кандидат фізико-математичних наук,
доцент (Національний університет
ім. Тараса Шевченка)

Олецкий Олексій Віталійович,

кандидат технічних наук, доцент

Омельченко

Віталій Володимирович,

старший викладач

Пєчкурова Олена Миколаївна,

асистент

Перевозчикова Ольга Леонідівна,

доктор фізико-математичних наук,
професор (Інститут кібернетики
ім. В. М. Глушкова НАНУ)

Редько Ігор Володимирович,

кандидат фізико-математичних наук,
доцент (Національний технічний уні-
верситет «КПІ»)

**Синявський
Олександр Леонідович,**
доктор технічних наук

**Слабоспицький
Олександр Сергійович,**
кандидат фізико-математичних наук,
доцент (Національний університет
ім. Тараса Шевченка)

Спасітелєва Світлана Олексіївна,
кандидат фізико-математичних наук,
доцент

Терещенко Василь Миколайович,
кандидат фізико-математичних наук,
доцент (Національний університет
ім. Тараса Шевченка)

Тригуб Олександр Семенович,
кандидат фізико-математичних наук,
доцент

Чичкань Сергій Михайлович,
кандидат фізико-математичних наук,
старший викладач

**Борсуковський
Юрій Володимирович,**
кандидат технічних наук, доцент

Кафедра математики

Завідувач —
Боднарчук Юрій Вікторович,
доктор фізико-математичних наук,
доцент

Методист —
Мельник Софія Степанівна

Андросенко Микола Павлович,
кандидат фізико-математичних наук,
доцент

Захарійченко Юрій Олексійович,
асистент

Кашпіровський Олексій Іванович,
кандидат фізико-математичних наук,
доцент

Лаврик Володимир Іванович,
доктор фізико-математичних наук,
професор

**Вишенський
Володимир Андрійович,**
кандидат фізико-математичних наук,
доцент (Національний університет
ім. Тараса Шевченка)

Городній Михайло Федорович,
кандидат фізико-математичних наук,
доцент (Національний університет
ім. Тараса Шевченка)

Митник Юрій Васильович,
кандидат фізико-математичних наук,
доцент

Оленко Андрій Якович,
кандидат фізико-математичних наук,
доцент (Національний університет
ім. Тараса Шевченка)

Пилявська Ольга Степанівна,
кандидат фізико-математичних наук,
доцент

Шпортюк Володимир Григорович,
кандидат фізико-математичних наук,
доцент (Національний технічний уні-
верситет «КПІ»)

КЛА СІФІКАЦІЯ ПРОГРАМ НА ФАКУЛЬТЕТІ

Освітньо-професійна бакалаврська програма:

08.04 КОМП'ЮТЕРНІ НАУКИ

Спеціальність — Комп'ютерні науки

Кваліфікація: 6.0804 — Бакалавр комп'ютерних наук.

Програми спеціаліста:

080401 ІНФОРМАЦІЙНІ УПРАВЛЯЮЧІ СИСТЕМИ ТА ТЕХНОЛОГІЇ

Кваліфікація: 7.080401 — Інженер-програміст.

080404 ІНТЕЛЕКТУАЛЬНІ СИСТЕМИ ПРИЙНЯТТЯ РІШЕНЬ

Кваліфікація: 7.080404 — Інженер-програміст.

Програми магістра:

080401 ІНФОРМАЦІЙНІ УПРАВЛЯЮЧІ СИСТЕМИ ТА ТЕХНОЛОГІЇ

Кваліфікація: 8.080401 - Магістр.

080404 ІНТЕЛЕКТУАЛЬНІ СИСТЕМИ ПРИЙНЯТТЯ РІШЕНЬ

Кваліфікація: 8.080404 - Магістр.

Цикл нормативних фундаментальних та професійно орієнтованих дисциплін

Основи матаналізу (МА.Б.01)

3 зал. б., 3 год./тиж., 1—2 трим., іспит, Городній М. Ф.

Базова математична дисципліна факультету інформатики. Містить основи диференціального та інтегрального числення. Має на меті забезпечити студентів потрібним математичним апаратом для вивчення комп'ютерних наук. Продовження: МА.Б.10.

Методи та засоби комп'ютерних технологій (ІН.Б.02)

2.5 зал. б., 6 год./тиж., 1 трим., іспит, Тригуб О. С., Франчук О. В.

Головні поняття інформатики та комп'ютерних технологій. Підготовка до вивчення ряду спеціальних дисциплін за професійним спрямуванням — комп'ютерні науки.

Вивчення персональних комп'ютерів типу IBM PC, Apple Macintosh та використання комп'ютерних мереж. Методи, засоби і прийоми використання відповідного програмного забезпечення: операційні системи (MS DOS, Windows'9x/2000), програмні оболонки (NC, FAR, Windows Commander), текстові редактори (Edit, NotePad, WordPad, MS Word 97/2000), електронні таблиці (MS Excel, Spreadsheet), Finder та Claris Works для Macintosh, Unix, Telnet, Pine, Netscape Communicator, Internet Explorer тощо.

Загальна фізика (ФМ.Б.10)

3.5 зал. б., 4 год./тиж., 1—2 трим., іспит, Ящук В. М.

Основи дискретної математики (ІН.Б.04)

2.5 зал. б., 6 год./тиж., 2 трим., іспит, Боднарчук Ю. В.

Теорія множин. Алгебраїчні системи. Алгебра Буля та числення висловлювань. Теорія графів. Комбінаторика. Теорія скінчених автоматів.

Принципи роботи комп'ютерних систем (ІН.Б.05)

2 зал. б., 4 год./тиж., 2 трим., залік, Олецький О. В., Франчук О. В.

Архітектура сучасних комп'ютерних систем та сучасні тенденції її розвитку. Основи програмування; зіставлення високорівневого (Паскаль) та низькорівневого (асемблер) програмування.

Основи програмування та алгоритмічні мови. Паскаль (ІН.Б.06)

2.5 зал. б., 8 год./тиж., 3 трим., іспит, Глибовець М. М., Олецький О. В., Тригуб О. С., Франчук О. В.

Мова Паскаль: основні елементи мови; засоби роботи з зовнішніми файлами; створення звукових ефектів та графічних зображень, інші можливості.

Аналітична геометрія (МА.Б.07)

2 зал. б., 4 год./тиж., 4 трим., залік, Митник Ю. В.

Аналітичні методи розв'язування геометричних задач. Способи подання геометричних об'єктів (прямих, площин, кривих та поверхонь 2-го порядку) за допомогою рівнянь.

Продовження: МА.Б.08, 10.

Лінійна алгебра та аналітична геометрія (МА.Б.08)

2.5 зал. б., 6 год./тиж., 4 трим., іспит, Пилявська О. С.

Оволодіння студентами комп'ютерних спеціальностей фундаментальними поняттями лінійної алгебри («поле», «векторний простір», «евклідов простір», «алгебра», «лінійний оператор»), оволодіння методами розв'язування систем лінійних рівнянь, обчислення визначників, дослідження лінійних операторів та квадратичних форм.

Основи комп'ютерних алгоритмів (ІН.Б.09)

2.5 зал. б., 6 год./тиж., 4 трим., іспит, Глибовець М. М.

Методика побудови комп'ютерних алгоритмів. Математичний апарат аналізу алгоритмів, поняття ефективності алгоритмів, базові алгоритми вирішення

типових класів задач. Основні методи розв'язання задач: розділяй і пануй, бектрекінг, жадібного банкіра, символічні обчислення, використання евристик.

Продовження: ІН.Б.06.

Аналіз функцій багатьох змінних (МА.Б.10)

2.5 зал. б., 6 год./тиж., 5 трим., іспит, Вишенський В. А.

Ознайомлення з диференціюванням та інтегруванням функцій багатьох змінних і застосування цих методів для знаходження екстремумів, об'єктів, а також до фізичних та економічних задач.

Теорія алгоритмів і математична логіка (МА.Б.11)

2 зал. б., 4 год./тиж., 5 трим., залік, Боднарчук Ю. В.

Фундаментальна математична дисципліна, яка містить математичні основи комп'ютерних наук. У ній розглядаються формалізації системи логічних міркувань, поняття алгоритму, алгоритмічно розв'язної та нерозв'язної задачі, поняття про складність алгоритму.

Продовження: ІН.Б.04.

Організація баз даних і знань (ІН.Б.12)

4 зал. б., 4 год./тиж., 5—6 трим., залік, іспит, Кулябко П. П., Терещенко В. М.

Інформаційна модель концептуального рівня. Поняття бази даних. Основні властивості. Реляційна модель бази даних. Основні мовні моделі. Логічне проектування баз даних. Бази знань, експертні системи та інші застосування.

Мова програмування Сі (ІН.Б.13)

2.5 зал. б., 6 год./тиж., 5 трим., іспит, Глибовець М. М., Зубенко В. В.

Основні синтаксичні структури мови Сі та їх застосування щодо вирішення різних практичних задач. Використання покажчиків, конструювання нових типів даних, робота з файлами. Великий набір задач і варіанти їх розв'язання.

Диференціальні рівняння (МА.Б.14)

2 зал. б., 4 год./тиж., 7 трим., іспит, Митник Ю. В.

Методи інтегрування звичайних диференціальних рівнянь та застосування диференціальних моделей для опису й аналізу різноманітних процесів і явищ природознавства.

Функціональне програмування (ІН.Б.15)

2.5 зал. б., 6 год./тиж., 7 трим., залік, Медведев М. Г.

Структура програми на Ліспі, її основні оператори, класифікація вмонтованих функцій за типами, засоби обробки масивів, створення рекурсивних програм. Обробка простих та складних списків, дерев, обчислення рекурсивних функцій, породження комбінаторних об'єктів, обробка текстової інформації, файлові операції.

Початок: ІН.Б.04, 16.

Продовження: ІН.Б.17.

Основи проектування систем штучного інтелекту (ІН.Б.16)

2.5 зал. б., 6 год./тиж., 7 трим., іспит, Олецкий О. В.

Основні підходи до створення систем штучного інтелекту, тобто систем, призначених для вирішення погано формалізованих задач. Моделі прийняття рішень, програмування ігор, принцип резолюції, семантичні мережі і фрейми та ін. Багатозначні та нечіткі логіки, формування гіпотез, теорія індуктивних висновків і т. п.

Логічне програмування (ІН.Б.17)

2.5 зал. б., 6 год./тиж., 8 трим., іспит, Медведев М. Г.

Мова Пролог. Структура програми на Пролозі, засоби представлення знань, поняття рекурсії, циклу, бектрекінгу, віконного інтерфейса. Представлення баз даних у Пролозі, довга арифметика, алгоритми на графах, синтаксичні перетворювачі, математичні ігри зі стратегією та задачі на шахівниці.

Початок: МА.Б.11, ІН.Б.04, 16, 15.

Теорія ймовірностей (МА.Б.18)

2 зал. б., 4 год./тиж., 8 трим., залік, Оленко А. Я.

Курс знайомить із теоретичними основами теорії ймовірностей та математичної статистики та їх застосуваннями в обробленні експериментальних

даних. У курсі розглядаються ймовірності випадкових подій, випадкові величини та їхні властивості. Студенти ознайомлюються з описовою статистикою, теорією оцінювання параметрів та перевірки гіпотез. Даються початкові навички роботи зі статистичними пакетами.

Мови об'єктно орієнтованого програмування. C++ (ІН.Б.19)

2 зал. б., 4 год./тиж., 10 трим., іспит, Спасітелєва С. О.

Застосування об'єктного підходу у програмуванні. Вивчення основних принципів об'єктно орієнтованого програмування та набуття практичних навичок створення об'єктно орієнтованих програм. Створення прикладних програм засобами IDE Borland C++.

Початок: ІН.Б.13.

Продовження: ІН.Б.12.

Теорія прийняття рішень та керування-1 (ІН.Б.20)

2.5 зал. б., 6 год./тиж., 11 трим., іспит, Іваненко В. І.

Аналіз методів цифрової обробки інформації. Макетування аналого-цифрових перетворювачів та алгоритмів первинної обробки даних. Перегляд типів локальних комп'ютерних мереж.

Паралельні обчислювальні системи (ІН.Б.21)

2 зал. б., 4 год./тиж., 11 трим., іспит, Дорошенко А. Ю.

Класифікація паралельних систем, архітектура, алгоритми розпаралелювання, алгоритми складання розкладу роботи паралельних систем. На прикладі мови програмування Ada вивчаються загальні підходи до побудови мов програмування паралельного типу.

Гіпертекстові технології. Intranet (ІН.Б.22)

2 зал. б., 4 год./тиж., 12 трим., залік, Кислоокий В. М.

URL —універсальний засіб адресації інформаційних ресурсів. Мова HTML для підготовки гіпертекстів. Клієнт-сервер протокол HTTP для розповсюдження гіпертекстових документів. Інтерактивна парадигма роботи в Internet. Мова Java як об'єктно орієнтовна, архітектурно-нейтральна мова програмування. Програмування аплетів Java. Взаємодія з користувачем. Відтворення зображень та звуків.

Початок: ІН.Б.24, 19.

Курсова робота (ІН.Б.23)

1.5 зал. б., 6,9,12 трим., усі викладачі кафедри.

Самостійні дослідження з обраної тематики під керівництвом одного з викладачів кафедри.

Цикл вибіркових професійно орієнтованих дисциплін (мінімальна кількість залікових балів — 16)

Комп'ютерні мережі. Internet (ІН.Б.24)

2.5 зал. б., 6 год./тиж., 3 трим., іспит, Кислоокий В. М., Олецький О. В., Печкурова О. Н.

Структура та можливості глобальної комп'ютерної мережі Internet. Користування основними сервісними функціями Internet та отримання практичних навичок у галузях інформаційного пошуку та створення Web-сторінок в Internet.

Комп'ютерна вірусологія (ІН.Б.25)

1.5 зал. б., 2 год./тиж., 4 трим., іспит, Чичкань С. М.

Організація пам'яті IBM PC. Нагромаджувачі на дисках. Віруси, троянські коні, черв'яки. Проявлення вірусів. Загальні рекомендації запобігання вірусного зараження. Класифікація антивірусних програм. Засоби зберігання та відновлення інформації.

Математичні методи дослідження операцій (ІН.Б.26)

2.5 зал. б., 4 год./тиж., 8 трим., іспит, Іваненко В. І.

Математичні моделі операцій. Методи оптимізації операцій. Методи оптимізації операцій в умовах дії перешкод.

Системи та інструментальні засоби програмування (ІН.Б.28)

2.5 зал. б., 6 год./тиж., 9 трим., іспит, Бойко В. І.

Ознайомлення з сучасними технологіями візуального та об'єктно орієнтованого програмування і набуття практичних навичок створення навчальних пакетів.

Початок: ІН.Б.19.

Розробка та експлуатація банківських комп'ютерних систем (ІН.Б.29)

2.5 зал. б., 6 год./тиж., 9 трим., залік, Тригуб О. С., Франчук О. В.

Структура банку і головні банківські операції, їхня автоматизація та інформатизація. Адаптація та подальше розширення САБ. Система програмування Visual FoxPro. Експлуатація автоматизованої банківської системи «СКАРБ».

Функціональний аналіз (МА.Б.30)

2.5 зал. б., 4 год./тиж., 10 трим., іспит, Городній М. Ф.

Границі множин. Доповнення та різниці множин. Порожені кільця та б-кільця. Вимірні множини. Внутрішня міра. Міра Лебега та її властивості. Вимірні функції, дії над вимірними функціями. Інтегровані прості функції. Метричні простори, приклади метричних просторів, повні метричні простори, доповнення метричних просторів, принцип стискаючих відображень та його застосування в алгебрі та аналізі. Принцип вкладених куль.

Чисельні методи (МА.Б.31)

2 зал. б., 3 год./тиж., 10 трим., іспит, Кашпіровський О. І.

Методи ділення навіпіл. Прямі методи розв'язування систем лінійних алгебраїчних рівнянь: метод Гаусса, метод квадратних коренів. Метод прогонки. Обумовленість систем лінійних алгебраїчних рівнянь. Ітераційні методи для систем лінійних алгебраїчних рівнянь. Методи розв'язування нелінійних систем. Інтерполяційний многочлен у формі Лагранжа та Ньютона. Похибка інтерполяції. Застосування інтерполяції. Середньоквадратичне та рівномірне наближення. Ортогональні многочлени. Метод найменших квадратів. Інтерполяційні та згладжуючі сплайни. Алгоритм побудови кубічних сплайнів.

Системи кодування інформації (ІН.Б.32)

2.5 зал. б., 6 год./тиж., 10 трим., іспит, Боднарчук Ю. В.

Коди, що дозволяють виправляти помилки: коди Хемінга, коди Ріда—Міллера, БЧХ-коди. Алгоритми криптографічного захисту інформації. Математичні основи теорії кодування та теорії складності задач. Теорія чисел, теорія інформації, алгоритми потокового та блочного кодування. Алгоритми «відкритого ключа». Системи електронних підписів.

Архітектура мікропроцесорів (ІН.Б.33)

2.5 зал. б., 4 год./тиж., 10 трим., залік, Гладун А. Я.

Основні функціональні блоки мікропроцесорів. Дешифратор команд, арифметично-логічний блок, регістри. Адресний простір та принципи адресації. Системи команд та програмування мовою Асемблера. CISC- та RISC-процесори. Порівняльний аналіз процесорів типів Intel, Motorola, Transputer Power PC, Digital Alpha.

Продовження: ІН.Б.5.

Системне програмування і ОС (ІН.Б.35)

2.5 зал. б., 6 год./тиж., 11 трим., залік, Синявський О. Л.

Функції та структура ОС. Управління процесами та ресурсами. Віртуальна пам'ять. Управління даними. Файлові системи. Підтримка терміналів та телекомунікацій. Управління мережею. Мережна файлова система. Програмування драйверів. Операційні системи Unix, Windows NT, Novell Net Ware CISCO IOS.

Основи побудови компіляторів (ІН.Б.36)

2.5 зал. б., 6 год./тиж., 11 трим., іспит, Перевозчикова О. Л.

Теоретичні основи побудови компіляторів: формальні граматики, теорія автоматів. Аналіз особливостей програмної реалізації побудови компіляторів та існуючі програмні інструментарії побудови компіляторів типу yacc і lex.

Методи і засоби обробки інформації (ІН.Б.37)

3 зал. б., 4 год./тиж., 11 трим., іспит, Лаврик В. І.

Дисципліна охоплює основні математичні методи обробки і використання інформації. Методи повинні допомагати виявляти закономірності, що відбуваються в різних природних явищах, науковій, технічній та економічній сферах. Статистичні методи обробки первинної інформації за допомогою варіаційних рядів. Методи математичного моделювання, що дозволяють на основі результатів обробки інформації математично описувати шукані закономірності. Методи побудови інтерполяційних многочленів Лагранжа та Ньютона, методи побудови емпіричних формул за допомогою способу найменших квадратів та інших методів.

Комп'ютерна графіка (ІН.Б.38)

2,5 зал. б., 6 год./тиж., 12 трим., залік, Чичкань С. М.

Вивчення алгоритмів синтезу зображень та засобів їхнього відтворення з використанням сучасної комп'ютерної техніки.

Оброблення зображень (ІН.Б.39)

2 зал. б., 4 год./тиж., 12 трим., іспит, Бублик О. В.

Основні програмні комплекси оброблення зображень.

Технології мультимедіа (ІН.Б.40)

2 зал. б., 4 год./тиж., 12 трим., іспит, Бублик О. В.

Основи архітектури і принципів функціонування мультимедіа-систем. Сучасне технічне і програмне забезпечення.

Інтелектуальні мережі (ІН.Б.41)

2 зал. б., 4 год./тиж., 12 трим., іспит, Гладун А. Я.

Архітектура комп'ютерних мереж. Модель OSI взаємодії відкритих систем. Протоколи фізичного, канального, мережного та транспортного рівнів у моделі OSI. Протоколи TCP/IP, RIP, EGP, BGP. Протоколи прикладного рівня.

Оглядові лекції (ІН.Б.42)

36 год./тиж., 12 трим.

Повторення та систематизація знань, набутих студентами.

Навчальна практика (ІН.Б.43)

36 год./тиж., 3 трим., Глибовець М. М., Тригуб О. С., Олецький О. В., Франчук О. В.

Дослідницька практика

36 год./тиж., 6 трим., Волкович С. В., Терещенко В. М.

ІНТЕЛЕКТУАЛЬНІ СИСТЕМИ ПРИЙНЯТТЯ РІШЕНЬ

Програма орієнтована на поглиблене вивчення теорії сучасних інтелектуальних систем, призначених для вирішення погано формалізованих задач. Вивчаються моделі подання знань та методи вирішення інтелектуальних задач. Дисципліни спеціальності орієнтовані на детальне ознайомлення з інформаційним, програмним та технічним забезпеченням інтелектуалізованих програмних комплексів та набуття навичок написання власних систем. У центрі уваги такі практичні задачі, як створення експертних систем, автоматизований переклад текстів, розпізнавання зразків.

Програмне забезпечення інтелектуальних систем (ІН.С.08)

3 зал. б., 4 год./тиж., 13—14 трим., іспит, залік.

Одна з перспективних інтелектуальних комп'ютерних технологій розподіленого штучного інтелекту, що віднедавна має назву «багатоагентні інтелектуальні системи». Основні поняття теорії агентів, архітектури агентів, мови агентних систем, поняття мобільності обчислень. Власноручне конструювання програмних агентів для застосування в різних галузях сучасних інформаційних технологій (софтботи для інформаційного пошуку, персональні асистенти, керування електронною поштою, планування нарад і зустрічей тощо).

Лінгвістичне забезпечення інтелектуальних систем (ІН.С.09)

3 зал. б., 4 год./тиж., 13—14 трим., іспит, залік.

Опанування лінгвістичних концепцій та лінгвістичних моделей забезпечення

напрями, що в сучасному парадигмальному контексті відомі як natural language processing, translation and understanding, semiotic and cognitive models of knowledge representation, manmachine natural language communication тощо. Автоматичний переклад, багаторівневі лінгвістичні процесори, герменевтичні моделі (моделі розуміння природної мови), моделі аргументування та логіко-лінгвістичного виведення, моделі діалогу природною мовою та моделі мовленнєвих актів, моделі репрезентації та опрацювання текстових знань тощо. Курс ґрунтується на новітніх досягненнях та власних наукових розробках автора.

Моделі та системи розпізнавання образів (ІН.С.10)

2 зал. б., 4 год./тиж., 13 трим., залік.

Розглядаються сучасні алгоритми цифрового оброблення інформації: фільтрація та реставрація сигналів. Наводяться алгоритми розпізнавання відбитків пальців, друкованих символів та інших об'єктів.

Основи системного аналізу об'єктів і процесів комп'ютеризації (ІН.С.11)

2.5 зал. б., 6 год./тиж., 13 трим., іспит.

Методи аналізу вимог щодо розроблення проєктів прикладних програмних систем на першій фазі їх життєвого циклу. Методи подання знань при концептуальному моделюванні предметних сфер, методи експертного аналізу та оцінювання об'єктів, об'єктні моделі подання знань, вимоги до корпоративних інформаційних систем та еталонна модель POSIX-середовища відкритих систем із відомими профілями. На практичних заняттях методи, розглянуті на лекціях, демонструватимуться на прикладі деяких програмних продуктів.

Методологія розробки програмних продуктів та великих програмних систем (ІН.С.12)

2.5 зал. б., 6 год./тиж., 14 трим., іспит.

Методи та основні етапи розроблення великих програмних систем. Математичні методи складання алгоритмів, методи інженерних розрахунків та теорії прийняття рішень для оцінки витрат і вибору компромісних рішень, методи керування для визначення вимог до системи, врахування ситуацій, пов'язаних із можливими втратами, ефективної організації роботи виконавців. Спеціальні інструментальні засоби для проєктування високонадійного та ефективного програмного забезпечення.

Інформаційні системи та структури даних (ІН.С.13)

2.5 зал. б., 6 год./тиж., 14 трим., залік.

Методи введення даних у документних базах даних та інформаційних системах. Основні структури даних та абстрактні типи даних. Останні розглядаються згідно з найсучаснішим визначенням їх у ISO/IEC 11404:1996 «Інформаційні технології. Мови програмування, їх середовище та системний інтерфейс. Незалежні від мов типи даних». На практичних заняттях методи, розглянуті на лекціях, демонструватимуться на прикладі реалізації їх у конкретних програмних продуктах. Залучення студентів до самостійного опрацювання конкретних методів і структур із подальшим розглядом їх на практичних заняттях.

Охорона праці в галузі (ІН.С.13)

1.5 зал. б., 1 год./тиж., 14 трим., іспит.

Необхідність цього курсу пов'язана з потребою ознайомлення студентів зі специфікою трудової діяльності в галузі комп'ютерних технологій і з охороною праці в цій галузі.

Оглядові лекції (ІН.С.14)

36 год./тиж., 15 трим.

Навчальна практика (ІН.Б.43)

36 год./тиж., 3 трим., Глибовець М. М., Тригуб О. С., Олецкий О. В., Франчук О. В.

Дослідницька практика

36 год./тиж., 6 трим., Волкович С. В., Терещенко В. М.

Цикл дисциплін, що викладаються на інших факультетах

Інформатика-1 (основи інформатики) (ІН.Б.45)

нормативна — ФСНТ — Ляшко В. І., Омельченко В. В., Волкович С. В.

ФЕН — Печкурова О. М., Слабоспицький О. С., Кирієнко О. В.

ФПрН — Волкович С. В., Печкурова О. М.

ФПвН — Печкурова О. М., Слабоспицький О. С., Кирієнко О. В.

вибіркова — ФГСН — Ляшко В. І., Волкович С. В.

-) Головні поняття інформатики та комп'ютерних технологій. Підготовка до використання комп'ютерів та комп'ютерних мереж. Персональні комп'ютери типу IBM PC та Apple Macintosh. Методи, засоби і прийоми використання відповідного програмного забезпечення.

Системи оброблення соціально-економічної інформації (СОСЕІ)

нормативна — ФЕН — Спасітелєва С. О.

Застосування комп'ютерних технологій при розв'язанні економічних задач. Основні типи систем оброблення соціально-економічної інформації. У ході навчання студенти набувають теоретичних і практичних знань у галузі баз даних та систем керування базами даних. На практичних заняттях розглядаються питання оброблення інформації за допомогою СКБД Access.

Практика з інформатики (ІН.Б.46)

нормативна — ФСНТ — Ляшко В. І.

Набуття практичних навичок використання комп'ютерних технологій при розв'язуванні задач автоматизованого оброблення соціологічних даних. Виконання практичних робіт з аналізу даних, що передбачають застосування відповідного програмного забезпечення, пов'язаного зі створенням та використанням баз даних, електронних таблиць тощо. Проектування та розроблення власних інформаційних систем різноманітного призначення.

Практика з СОСЕІ (ІН.Б.49)

Нормативна — ФЕН — Спасітелєва С. О., Волкович С. В., Матвієнко В. Т.

Набуття практичних навичок використання комп'ютерних технологій при розв'язуванні економічних задач. Виконання практичних робіт з аналізу даних, що передбачають застосування відповідного програмного забезпечення, пов'язаного зі створенням та використанням баз даних, електронних таблиць тощо. Проектування та розроблення власних інформаційних систем різноманітного призначення.

Декан —

Моренець Володимир Пилипович,
доктор філологічних наук, професор
(14 корпус, кімн. 14, 15,
тел. 462-49-09, 417-51-55
e-mail: more@ukma.kiev.ua)

Магістеріум як самостійна інституція НаУКМА об'єднує в собі різні програми **поглибленої фахової освіти**.

Ці програми, складені з урахуванням сьогоденних професійних потреб суспільства, як правило, розраховані на *два роки стаціонарного навчання*. Впродовж цього терміну студенти шляхом успішного освоєння низки обов'язкових та вибіркових лекційних курсів, практичних занять, різних науково-дослідних та педагогічних практикумів, написання та захисту магістерської праці мають набрати мінімум 68 і максимум 82 залікові бали.

У результаті успішного виконання навчальної програми випускники отримують диплом магістра державного зразка з акредитованої спеціальності. Ті з них, котрі виявили особливі успіхи, визначені «Положенням про диплом НаУКМА», отримують також диплом магістра НаУКМА, що свідчить про здобуття прийнятого у світі однойменного наукового ступеня за спе-

ціалізацією даної програми. Диплом магістра державного зразка дає змогу працювати за фахом як професіоналу вищого рівня підготовки або продовжувати навчання в аспірантурі НаУКМА, будь-якого іншого закладу освіти України чи в системі НАНУ. Оскільки ж диплом магістра НаУКМА є конвертованим і визнається в більшості поважних університетів Заходу, то він також дає змогу нашим випускникам продовжувати навчання на різноманітних зарубіжних програмах подипломової освіти (в університетах Європи та Америки — Post Graduate Study or Programme of Doctoral Study).

Перехід студентів-бакалаврів до Магістеріуму загалом відбувається шляхом конкурсного відбору (виняток — для випускників бакалаврату НаУКМА, що одержали диплом із відзнакою і бажають продовжувати навчання за тією ж спеціальністю). Окрім іншого, це дозволяє випускникам бакалаврату скоригувати або навіть змінити первісно обраний напрям своєї майбутньої професійної діяльності. Відтак умовами вступу на будь-яку магістерську програму, що пропонується НаУКМА цього року, є диплом бакалавра (або спеціаліста) державного зразка й успішно складені іспити зі спеціальності, української та англійської мов (детальніше — в «Умовах вступу до Магістеріуму», що подаються в розділі «Інформація для абітурієнтів» розділу *Календаря*, а також у додаткових програмних матеріалах, з якими охочі завжди можуть ознайомитися в деканаті Магістеріуму).

Це також означає, що ми заохочуємо вступати до нашого Магістеріуму випускників інших українських та зарубіжних вищих навчальних закладів, котрі в наведеному нижче переліку знайдуть цікаву для себе програму поглибленої професійної підготовки і зажагнуть здобути її не деінде, а саме в Національному університеті «Києво-Могилянська академія». Цей перелік рік у рік зростає, а чим та чи та програма справді може вас привабити — прочитайте нижче: з цього починається презентація кожної з них.

Очолені знаними у своїх галузях ученими, магістерські програми мають власну освітньо-професійну специфіку і відносну самостійність; кожна з них запрошує до викладання відомих вітчизняних та зарубіжних науковців; заняття проводяться українською та англійською мовами. З цього року слухачам усіх магістерських програм пропонується безкоштовно обрати собі одну з нових сертифікатних програмі додаткової освіти, а саме: «Професійний переклад» або «Web-design» (детальний опис подається далі), що безумовно розширить поле їхньої подальшої професійної діяльності. Запис на ці програми здійснюватиме деканат Магістеріуму у вересні. Він лімітуватиметься винятково кількістю академічних груп.

Діяльність програм і весь навчальний процес координує деканат Магістеріуму, адміністративно підпорядкований деканові, а концептуальні пи-

тання наукового та освітнього характеру розглядає Рада Магістеріуму. Наукова продукція, себто дослідницькі статті, студії і розвідки магістрів та їхніх викладачів, публікується в альманасі «Магістеріум»: він виходить фаховими збірниками (як додаток до «Наукових записок НаУКМА»), що ними кожна програма періодично звітує про свої досягнення. Адаже за задумом та стратегією своєї діяльності Магістеріум передовсім покликаний формувати професіоналів, готових до *самостійної, пошукової науково-дослідної та творчої праці*.

Сьогодні кожна магістерська програма має власний кабінет, оснащений під'єднаним до Інтернету комп'ютером. Окрім того, в навчальному корпусі Магістеріуму розміщені два загальні комп'ютерні класи. Університет має гуртожиток.

Ласкаво просимо! You are Welcome!

НАВЧАЛЬНА ПРОПОЗИЦІЯ на 2001-2002 навчальний рік

Біологія

Екологія (Екологія та охорона навколишнього середовища)

Економічна теорія (EERC)¹

Інформаційні управляючі системи та технології

Історія (Археологія та давня історія України)

Історія (Всесвітня історія)

Культурологія (Теорія та історія культури)

Політологія (Порівняльна політологія)

Соціальна робота

Соціологія

Філологія (Теорія, історія літератури та компаративістика)

Філософія (Історія філософії)

Журналістика

МБА

PR

Термін навчання — 2 роки. Форма навчання — денна.

Методисти деканату Магістеріуму —

Ковальчук Валентина Миколаївна,

Линник Наталія Олександрівна;

секретар приймальної комісії —

Кириченко Світлана Анатоліївна

(14 корпус, кімн. 14, тел. 417-51-55)

¹ Консорціум економічних досліджень та освіти (EERC) — це громадсько-приватна організація, що об'єднує Фонд Євразія (за фінансової підтримки Агентства міжнародного розвитку США), Всесвітній банк, Інститут відкритого суспільства, Корпорацію Карнегі, Міністерства закордонних справ Норвегії та Швеції, Фонд Citigroup, Фонд Форда, Фонд Старра.

МАГІСТЕРСЬКА ПРОГРАМА «АРХЕОЛОГІЯ ТА ДАВНЯ ІСТОРІЯ УКРАЇНИ»

Кваліфікація — 8.030301 магістр історії

Керівник —

Залізняк Леонід Львович,
доктор історичних наук, професор

Магістерська програма з археології та давньої історії України спрямована на підготовку фахівців з археології та первісної історії, які б відповідали високим нормам сучасної європейської науки.

Програма продукт тісної співпраці НаУКМА з Інститутом археології НАНУ, потужний науковий потенціал якого дозволив залучити до викладання безпрецедентну кількість фахівців найвищої кваліфікації. Курси лекцій читають провідні фахівці України з даної проблематики. Безпосереднє поєднання академічної науки з сучасною вищою освітою гарантує високий рівень знань майбутніх фахівців з археології та давньої історії Європи. Найдавніше минуле України розглядається на широкому тлі первісної історії всієї Євразії. Навчальний процес передбачає участь в археологічних експедиціях, у тому числі вибірково — й міжнародних. Майбутні магістри матимуть широку спеціалізацію, що дозволить працевлаштуватися в різноманітних установах: від науково-дослідних інститутів та університетів до дипломатичних представництв в Україні та за її кордонами. Ступінь магістра дасть змогу продовжити освіту у дворічній аспірантурі для здобуття вченого ступеня кандидата наук, а також оволодіти докторськими програмами в університетах Європи та Америки.

Перший рік навчання

Кам'яна доба: культура, суспільство, економіка, спосіб життя (АР.М.01)

3 зал. б., 4 год./тиж., 1 трим., іспит, Залізняк Л. Л., проф., д-р іст. наук.

Людство в пошуках прашура. Зародження життя на Землі та його еволюція. Проблема антропогенезу. Періодизація кам'яної доби. Найдавніші людські істоти та заселення України. Устрій та демографія мисливських суспільств. Первісні мисливці палеоліту та мезоліту: спосіб життя, економіка, культура. Мисливці на мамонта, бізона та північного оленя прильодовикової Європи. Неолітична революція та найдавніші землероби України. Практичні заняття з археологічними матеріалами.

Соціокультурні процеси в Україні за доби бронзи (АР.М.02)

3 зал. б., 4 год./тиж., 1 трим., іспит, Пустовалов С. Ж., доц., канд. іст. наук.

Доба неоліту-бронзи в історії людства. Україна як посередник між цивілізаціями Близького Сходу та Східною Європою. Найдавніші металурги. Культурна періодизація. Зародження відгінного скотарства та його поширення Євразійськими степами. Землеробський і скотарський світи України доби бронзи. Трипільська протоцивілізація. Найдавніші скотарі Надчорномор'я: суспільство, господарство, побут, духовна і матеріальна культура. Археологічні культури Полісся та Середнього Подніпров'я.

Ранній залізний вік України та суміжних територій (АР.М.03)

3 зал. б., 4 год./тиж., 1 трим., іспит, Бунятян К. П., доц., канд. іст. наук.

Роль заліза в історії людства. Номадизм. Культури залізної доби. Періодизація скіфо-сарматської доби Надчорномор'я. Геродот про Скіфію та похід Дарія на скіфів. Грецька колонізація та поява скіфів у Надчорномор'ї. Землероби лісостепу. Скіфія: історія, суспільство, економіка, військова справа, матеріальна та духовна культура. Скіфська тріада. Скіфські кургани (пересічні і царські). Пізні скіфи в Криму. Гальштадт і Латен в Європі та в Україні. Сармати: історія, господарство, культура. Сарматська експансія в Подунав'я та Подніпров'я.

Антична цивілізація Північного Надчорномор'я (АР.М.04)

3 зал. б., 4 год./тиж., 1 трим., іспит, Зубар В. М., проф., д-р іст. наук.

Історична періодизація античного світу — архаїка, класика, еллінізм, римський час. Грецька колонізація Північного Надчорномор'я. Роль античних центрів у соціально-економічному розвитку регіону та їхній вплив на історію Східної Європи. Економіка, суспільний та політичний устрій, етнічний склад, духовна та матеріальна культура античних центрів Надчорномор'я. Міста-колонії Березань, Ольвія, Тіра, Херсонес. Боспорське царство. Стосунки зі скіфами, сарматами, гунами. Римська експансія. Християнізація Північного Надчорномор'я.

Походження та ранні етапи розвитку слов'ян (АР.М.05)

3 зал. б., 4 год./тиж., 1 трим., іспит, Приходнюк О. М., проф., д-р іст. наук.

Історія пошуків слов'янської прабатьківщини. Писемні джерела про походження слов'ян та найдавніші слов'янські племена. Зарубинецька культура. Ранні слов'яни: суспільство, економіка, культура. Готська та гунська навали і слов'яногенез. Історичні склавини та анти за даними археологічних досліджень празької та пеньківської культур. Слов'янська експансія в Подунав'я та на Балкани. Номади раннього Середньовіччя: гуни, авари, болгари, хозари. Літописні племена східних слов'ян та їхні археологічні відповідники. Переддержавний період та постання Київської Русі.

Русь і Степ (АР.М.06)

3 зал. б., 4 год./тиж., 2 трим., іспит, Моця О. П., проф., д-р іст. наук.

Проблема державності східних слов'ян. Лука-райковецька культура та літописні племена Південної Русі. Формування держави Русь за «Повістю минулих літ». Стосунки з хозарами та варягами. Київ як центр державної консолідації. Давньоруське місто та його функції. Язичництво, хрещення Русі та поширення писемності. Історичні етапи розвитку Русі. Феодальна роздробленість. Галицько-Волинське князівство. Відносини зі степом: хозари, угри, печеніги, половці, чорні клобуки. Татаро-монгольська навала. Матеріальна та духовна культура Русі за археологічними джерелами.

Первісна історія Центральної та Західної Європи (АР.М.07)

3 зал. б., 4 год./тиж., 2 трим., іспит, Конча С. В., доц., канд. іст. наук.

Первісна історія: предмет, джерела, методика. Періодизація давньої історії людства. Кам'яна доба в історії людства. Антропогенез. Ранній палеоліт. Прильодовикові мисливці Європи. Неолітична революція в Європі. Неоліт Балкан та Балтії. Доба енеоліту-бронзи в Європі. Доба великих міграцій та поширення індоєвропейців. Поширення заліза. Гальштадт і Латен. Кельти, іллірійці, фракійці. Грецька колонізація Середземномор'я. Етруски. Стародавні германці. Цивілізація та її варварська периферія. Велике переселення народів. Витоки середньовічних народностей.

Історична антропологія (АР.М.08)

3 зал. б., 4 год./тиж., 2 трим., іспит, Сегеда С. П., доц., канд. іст. наук.

Антропологія як джерело історичної та етнічної інформації. Головні форми гомінід. Неандертальці Криму. Антропологічний склад населення України в палеоліті, мезоліті та неоліті. Родові могильники Надпорожжя. Антропологічні особливості трипільців, степовиків Надчорномор'я та найдавніших індоєвропейців Центральної Європи. Антропологія скіфів та сарматів. Формування слов'ян за антропологічними джерелами. Антропологічні особливості давньоруського населення. Генетичні витоки українців, білорусів та росіян у світлі антропологічних даних. Антропологічні типи українського народу.

Ключові проблеми давньої історії України (АР.М.09)

3 зал. б., 2 год./тиж., 2 трим., іспит., Залізник Л. Л., проф., д-р іст. наук.

Проблема антропогенезу. Поняття «етнос», «нація». Проблема походження індоєвропейців. Класифікація мов. Арійці за Ригведою та Авестою. Версії походження українців. Від склавинів та антів до Київської Русі та козацької України. Київська Русь — українська держава. Проблема давньоруської народності. Етнічні процеси в Київській Русі. Зародження білоруського та російського народів. Україна серед світових цивілізацій.

Скіфія за матеріалами розкопок елітних курганів (АР.М.10)

1.5 зал. б., 2 год./тиж., 3 трим., залік, Болтрик Ю. В., ст. викл.

Історія розкопок царських курганів. Золотий бум 70-х рр. Золото скіфів як історичне джерело. Скіфська еліта за даними археології та письмовими джерелами. Царські кургани: Чортотлик, Солоха, Куль-Оба, Огуз, Мелітопольський, Гайманова та Товста могили. Курганна традиція та устрій елітних курганів Скіфії. Династії скіфських царів за матеріалами розкопок їхніх поховань. Поховання сарматської знаті. Знайомство з шедеврами скіфської творчості.

Княжий Київ (АР.М.11)

1.5 зал. б., 2 год./тиж., 3 трим., залік, Івакін Г. Ю., проф., д-р іст. наук.

Коли і як виник Київ. Центр державної консолідації у Східній Європі. Городище Кия. Старокиївська гора заданими археології. Київ Володимира. Місто Ярослава: Гора, Поділ, Софія, укріплення. Житлова та церковна архітектура. Монастирі та печери околиць. Економіка і торговельні зв'язки. Монголо-татарський погром. Київ пізнього Середньовіччя. Матеріальна культура княжого Києва за даними археології.

Охорона і використання пам'яток історії, природи і культури (АР.М.12)

1,5 зал. б., 2 год./тиж., 3 трим., залік, Омельченко Ю. А., доц., канд. іст. наук.

Історія, теорія, методологія охорони пам'яток. Види пам'яток, їх класифікація. Зародження музеєзнавства. Становлення і розвиток державної системи охорони пам'яток в Україні в ХХ ст. Головні напрями пам'яткоохоронної діяльності. Закон «Про охорону історико-культурної спадщини». Методологія реставраційного процесу. Сучасні містобудівні проблеми реставрації історичних ландшафтів. Наукові засади виявлення, обліку, дослідження пам'яток історії та культури. «Звід пам'яток історії та культури». Сучасні інформаційно-облікові системи. Структура органів охорони пам'яток України. Міжнародно-правові засади охорони історико-культурної спадщини.

Другий рік навчання

Походження індоіранців (АР.М.13)

1.5 зал. б., 2 год./тиж., 4 трим., залік, Отрошенко В. В., доц., канд. іст. наук.

Арійська проблема та історія її дослідження. Класифікація індоіранських мов. Найдавніші іранці за даними археології. Середній Стіг, Ямна, Катакомбна, Зрубна. Скотарство як двигун розселення індоіранців у Євразії. Арії Індії та Ірану за Ригведом та Авестою. Номадизм. Кімерійці, скіфи, сармати за даними археології. Іранці Середньовіччя і їхній вплив на україногенез. Іранські релікти в українській традиційній культурі.

Археологія доби українського козацтва (АР.М.14)

1.5 зал. б., 2 год./тиж., 2 трим., залік, Пустовалов С. Ж., доц., канд. іст. наук.

Історія археологічних досліджень козацьких пам'яток. Писемні джерела та археологія про господарство, побут, військову справу козацтва. Запорозькі січі заданими археології: Хортицька, Томаківська, Базавлуцька, Микитинська, Чортотлицька, Покровська, Задунайська. Паланки та зимівники. Розкопки козацьких поховань та місць історичних битв. Озброєння та побут козаків за даними розкопок під Берестечком. Могили гетьманів та козацьких отаманів.

Формування та розвиток давніх цивілізацій (АР.М.15)

3 зал. б., 4 год./тиж., 4 трим., іспит, Павленко Ю. В., проф., д-р філос. наук.

Формацийний та цивілізаційний підходи до історії людства. Класифікація цивілізацій за О. Шпенглером та Д. Тойнбі. Шляхи переходу від первісних до ранньочивілізаційних соціокультурних систем. Первинні та вторинні цивілізації та їхня варварська периферія. Цивілізації Близького Сходу, Китаю, Америки. Греко-римська цивілізація як нащадок Стародавнього Сходу.

Теорія і практика археологічних досліджень (АР.М.16)

1.5 зал. б., 2 год./тиж., 4 трим., залік, Бунятян К. П., доц., канд. іст. наук.

Структура археологічного дослідження. Головні археологічні поняття: пам'ятка, культурний шар, культура. Археологічні розвідки та розкопки. Фіксація матеріалів. Облік, первинна та лабораторна обробка, реставрація та консервація.

вація археологічних матеріалів. Емпіричні та теоретичні дослідження. Археологічні реконструкції соціальної структури та економіки первісних суспільств. Господарсько-культурний тип. Археологічна культура та етнос.

Технологія та типологія знарядь кам'яної доби (АР.М.17)

1.5 зал. б., 2 год./тиж., 4 трим., залік, Кухарчук Ю. В., доц., канд. іст. наук.

Історія дослідження кам'яних знарядь. Методи дослідження — типологічний, трасологічний, експериментальний, ремонтаж. Ознаки штучного розколювання кременю. Первинна та вторинна обробки. Типологічна класифікація та періодизація крем'яних комплексів. Характерні знаряддя раннього та пізнього палеоліту, мезоліту, неоліту. Практичне знайомство з технікою обробки кременю та археологічними колекціями.

Найдавніші землероби України (АР.М.18)

1.5 зал. б., 2 год./тиж., 4 трим., залік, Відейко М. Ю., доц., канд. іст. наук.

Причини зародження відтворюючого господарства. Неолітична революція на Близькому Сході. Поширення перших землеробів на Балканах та в Подунав'ї. Балканський центр неолітизації та його вплив на становлення ранніх землеробів Правобережної України. Трипільська культура: господарство, суспільний устрій, духовна та матеріальна культура за даними археології. Трипільська протоцивілізація та скотарі степів Надчорномор'я. Перемога відтворюючої економіки. Історичні долі Трипілля.

Методика антропологічних досліджень (АР.М.19)

1.5 зал. б., 2 год./тиж., 4 трим., залік, Сегеда С. П., доц., канд. іст. наук.

Методи антропологічних досліджень: палеодемографія, краніологія, остеологія, соматологія, одонтологія, дерматогліфіка. Збирання, консервація та реконструкція палеоантропологічних матеріалів — кісткових решток давніх людей. Вимірні та описові ознаки черепа. Реконструкція обличчя за черепом. Папілярні лінії долоні та пальців людини. Описові ознаки будови зубів. Статистичні методи аналізу антропологічних даних.

Нумізматика України (АР.М.20)

1.5 зал. б., 2 год./тиж., 4 трим., залік, Козубовський Г. А., доц., канд. іст. наук.

Нумізматика як історична дисципліна. Історія нумізматики в Україні. Методика нумізматичних досліджень. Скарб як джерело історичної інформації. Античні монети в Північному Надчорномор'ї (Ольвія, Тіра, Херсонес, Пантикапей). Грецька, римська та візантійська монети в Україні. Грошова система Київської Русі. Золотоординська та західноєвропейська монети XIII—XVIII ст. в Україні. Знайомство з нумізматичними матеріалами.

Науково-дослідний семінар (Греки і варвари в північному Надчорномор'ї) (АР.М.21)

3 зал. б., 4 год./тиж., 4 трим., залік, Зубар В. М., проф., д-р іст. наук.

Загальні принципи взаємодії цивілізації з варварським оточенням. Причини та наслідки Еллінської колонізації Надчорномор'я. Методика досліджень греко-варварських контактів на основі археологічних джерел. Методологічна проблема поліса як складової античного суспільства. Греко-римська цивілізація — підґрунтя сучасної Європи.

МАГІСТЕРСЬКА ПРОГРАМА «БІОЛОГІЯ»

Кваліфікація 8.070402 магістр біології

Керівник —

Безузько Алла Герасимівна,

кандидат біологічних наук, доцент

Магістерська програма з біології створена з урахуванням стану та перспектив розвитку біологічної науки в Україні та світі. Навчальний план передбачає підготовку фахівців, які повинні мати глибоку теоретичну базу з питань молекулярної та клітинної біології, біохімії та генетики, а також уміння застосовувати сучасні біологічні методи для фундаментальних і прикладних науко-

вих досліджень. Магістри-біологи на підставі отриманих знань мають бути підготовлені для роботи в Науково-дослідному Інституті НАН України та установах системи Міністерства освіти, Міністерства охорони здоров'я, Міністерства сільського господарства, Міністерства охорони навколишнього середовища України, в інших країнах світового співтовариства. Магістерська програма з біології зосереджує зусилля на підготовці фахівців, які, окрім професійної діяльності, були б готові до навчання в аспірантурі. Дворічна програма магістерського рівня з біології достатня для продовження навчання на докторському рівні за кордоном. Зміст та якість програми відповідають стандартам магістерських програм університетів Північної Америки, Західної Європи, Японії, про що свідчить продовження післядипломної освіти випускниками програми в США, Німеччині, Японії.

Перший рік навчання

Англійська мова (АМ.М.1)

4 зал. б., 4 год./тиж., 1 та 2 трим., залік, іспит.

Методи кінетичного аналізу у фізико-хімічній біології (БЛ.М.01)

3 зал. б., 4 год./тиж., 1 трим., іспит, Костерін С. О., проф., д-р біол. наук.

Основні поняття та теоретичні основи сучасних даних: з питань кінетики ферментативних реакцій та ферментативного каталізу, методичні підходи, що використовуються для вирішення теоретичних та практичних потреб у галузі сучасної ферментології.

Біосинтез і модифікація білків (БЛ.М.02)

3 зал. б., 4 год./тиж., 1 трим., іспит, Цудзевич Б. О., проф., д-р біол. наук.

Фундаментальні поняття та теоретичні основи в галузі актуальної проблеми сучасної біологічної науки — молекулярні механізми формування функціонально активних молекул білків.

Мембранологія (БЛ.М.03)

3 зал. б., 4 год./тиж., 1 трим., іспит, Курський М. Д., проф., д-р біол. наук.

Основні поняття та теоретичні основи сучасних даних: з питань мембранології, методичні підходи, що використовуються для вирішення теоретичних та практичних потреб у цій галузі.

Біоенергетика (БЛ.М.04)

3 зал. б., 4 год./тиж., 1 трим., іспит, Войцицький В. М., проф., д-р біол. наук.

Сучасні наукові уявлення, основні поняття, методичні підходи та теоретичні основи біоенергетики (перетворення, генерація та утилізація енергії живими організмами).

Генетика людини (БЛ.М.05)

3 зал. б., 4 год./тиж., 1 трим., іспит, Зерова-Любимова Т. Ї., доц., канд. біол. наук.

Основні поняття та теоретичні основи сучасних даних: з питань генетики людини — особливості успадкування, передання та реалізація генетичної інформації в людини за норми та патології, визначення та характеристики каріотипу людини.

Біохімія рослин (БЛ.М.06)

3 зал. б., 4 год./тиж., 1 трим., залік.

Особливості біохімічного складу та метаболізму рослин на клітинному рівні.

Генетика мікроорганізмів (БЛ.М.07)

3 зал. б., 4 год./тиж., 1 трим., іспит, Михальський Л. О., доц., канд. біол. наук.

Організація та функціонування геному бактерій, вірусів, грибів, протозоа. Сучасні уявлення про геном, його реплікацію та експресію, мутації, генетичні рекомбінації, значення їх в еволюції прокаріот і їх практичне застосування в ряді біотехнологічних процесів.

Скелетні структури клітини (БЛ.М.08)

3 зал. б., 4 год./тиж., 2 трим., іспит, Блюм Я. Б., проф., д-р біол. наук.

Теоретичні основи даних сучасної клітинної біології, питання структурно-функціональної організації цитоскелету клітини, що в програмі бакалаврату вивчаються лише фрагментарно.

Формування білкових структур (БЛ.М.09)

3 зал. б., 4 год./тиж., 2 трим., іспит, Корнелюк О. І., проф., д-р біол. наук.

Просторова структура білків, самоорганізація білкових структур та їх динаміка, процесинг білків, шаперони, пріони. Основи білкової інженерії.

Молекулярні основи проліферації (БЛ.М.10)

3 зал. б., 4 год./тиж., 2 трим., іспит, Савцова З. Д., проф., д-р біол. наук.

Роль процесів проліферації та диференціації клітин у розвитку живих організмів. Поліпептидні фактори росту як головні регулятори проліферації та диференціації клітин. Механізми регуляції проліферації та диференціації.

Біохімія вітамінів та коферментів (БЛ.М.11)

3 зал. б., 4 год./тиж., 2 трим., іспит, Донченко Г. В., чл.-кор. НАНУ, проф., д-р біол. наук.

Уявлення про вітаміни як біологічно активні сполуки. Їх класифікація, хімічна структура, внутрішньоклітинний розподіл. Теоретичні основи шляхів метаболізму та функціонування в організмі вітамінів, коферментів та їхніх біологічно активних похідних.

Регуляція метаболізму клітини (БЛ.М.12)

3 зал. б., 4 год./тиж., 2 трим., іспит, Великий М. М., проф., д-р біол. наук.

Основні поняття та теоретичні основи актуальних проблем сучасної біохімії — механізми регуляції та загальної інтеграції метаболічних процесів у клітинах еукаріотів.

Фізіологія та біохімія стресу (БЛ.М.13)

3 зал. б., 4 год./тиж., 2 трим., залік, Барабой В. А., проф., д-р біол. наук.

Висвітлення останніх досягнень у вивченні основних закономірностей виникнення, розвитку та реалізації стресу. Класичні та сучасні уявлення про стрес як загальнобіологічне явище.

Радіаційна біохімія (БЛ.М.14)

2.5 зал. б., 3 год./тиж., 2 трим., іспит, Войцицький В. М., проф., д-р біол. наук.

Механізми впливу йонізуючого та нейонізуючого випромінювання на метаболічні процеси в організмі.

Біоетика (БЛ.М.15)

2.5 зал. б., 3 год./тиж., 2 трим., іспит, Дупленко Ю. К., проф., д-р мед. наук.

Історія формування моральних концепцій ставлення людини до біологічних експериментальних досліджень. Сучасні тенденції розвитку біотехнологій та етичні проблеми, пов'язані з ними. Біоетика та програма «Геном людини».

Механізми внутрішньоклітинної сигналізації (БЛ.М.16)

2.5 зал. б., 3 год./тиж., 2 трим., залік.

Взаємозв'язки між цитоплазматичною мембраною та цитоплазмою, внутрішньоклітинні месенджери зовнішньоклітинних сигналів, молекулярні механізми взаємодій між органами клітини.

Генетика рослин (БЛ.М.17)

3 зал. б., 4 год./тиж., 2 трим., залік.

Організація та функціонування геному рослин. Сучасні уявлення про цитоплазматичну спадковість рослинних організмів. Значення геному хлоропластів для генно-інженерних досліджень.

Філософія (філософські проблеми в біології) (БЛ.М.18)

1 зал. б., 2 год./тиж., 2 трим., іспит, Крисаченко В. С., проф., д-р філос. наук.

Основи філософії в біології, принципи та методи створення автентичного образу біологічної реальності, засоби пошуку евристичних можливостей розвитку біології як науки, шляхів та механізмів міждисциплінарних зв'язків філософії біології, осмислення феномена буття людини як природної істоти.

Механізми канцерогенезу (БЛ.М.19)

2 зал. б., 6 год./тиж., 3 трим., іспит, Савцова З. Д., проф., д-р біол. наук.

Біологічна сутність злоякісного росту, головні відмінності злоякісно трансформованих клітин від нормальних, етіологія та патогенез виникнення пухлин, особливості дії хімічних, біологічних та фізичних канцерогенних факторів.

Фізіологія та біохімія морфогенезу (БЛ.М.20)

1.5 зал. б., 4 год./тиж., 3 трим., Мусієнко М. М., проф., д-р біол. наук.

Фундаментальні поняття та теоретичні основи в галузі актуальної проблеми сучасної біологічної науки — молекулярні механізми, що забезпечують процеси розвитку. Проблема морфогенезу та його регуляції вирішується комплексно з урахуванням знань студентів із біохімії, молекулярної генетики та фізіології.

Охорона праці в біології (БЛ.М.21)

0,5 зал. б., 2 год./тиж., 3 трим., іспит, Куниця Н. і., ст. викл.

Основні поняття, теоретичні та практичні основи охорони праці в біології, питання безпеки та гігієни праці і виробничого середовища, правила безпеки роботи з різними шкідливими і небезпечними виробничими факторами.

Методика наукових досліджень (БЛ.М.22)

1.5 зал. б., 4 год./тиж., 3 трим., залік, Літошенко О. Я., проф., д-р біол. наук.

Самостійна наукова робота, підготовка студентів до виконання та написання магістерської дисертації.

Другий рік навчання

Молекулярна фізіологія (БЛ.М.23)

3 зал. б., 4 год./тиж., 4 трим., іспит, Костюк П. Г., академік НАНУ, проф., д-р біол. наук.

Сучасні уявлення про регуляцію біологічних систем, що здійснюється на молекулярному рівні.

Геноміка (БЛ.М.24)

3 зал. б., 4 год./тиж., 4 трим., іспит, Блюм Я. Б., чл. -кор. НАНУ, проф., д-р біол. наук.

Сучасні уявлення про структуру та функціонування геному у про- та еукаріот.

Біотехнологія та генна інженерія (БЛ.М.25)

3 зал. б., 4 год./тиж., 4 трим., іспит, Михальський Л. О., доц., канд. біол. наук.

Природа та різноманітність біотехнологічних процесів, значення фундаментальних відкриттів у біології, хімії для розвитку сучасної біотехнології. Одержання та клонування рекомбінантних ДНК, використання технології рекомбінантних ДНК для одержання інсуліну, інтерферонів. Стратегія застосування вакцин та вакцинне виробництво. Перспективні напрями біотехнології — спрямований транспорт лікарських препаратів, імунотоксини, респекрини. Генна терапія.

Сучасний імунохімічний аналіз (БЛ.М.26)

3 зал. б., 4 год./тиж., 4 трим., іспит.

Теоретичні основи сучасного імунохімічного аналізу, можливості його використання в дослідженні структури білків та пептидів, проведенні кількісного аналізу антигенів, визначення локалізації комплексів антиген-антитіло на поверхні та у структурах клітин.

Математичні методи в біології (БЛ.М.27)

2,5 зал. б., 3 год./тиж., 4 трим., залік, Хмелевський Ю. М., доц., канд. техн. наук.

Теоретичні основи та практичний досвід обробки інформації в біологічних дослідженнях.

Біохімія (практикум) (БЛ.М.28)

3 зал. б., 4 год./тиж., 4 трим., залік, Донченко Г. В., чл.-кор. НАНУ, проф., д-р біол. наук.

Самостійне проведення лабораторних досліджень у різних галузях біохімії.

Фізико-хімічні методи (практикум) (БЛ.М.29)

3 зал. б., 4 год./тиж., 5 трим., залік, Тугай В. А., проф., д-р біол. наук.

Практичне застосування фізико-хімічних методів аналізу для розв'язування біологічних та екологічних задач.

Клітинні основи самовідновлюючих систем (БЛ.М.30)

3 зал. б., 4 год./тиж., 5 трим., іспит, Вілько Н. М., д-р біол. наук.

Теоретичні основи сучасних даних із питань цитології, цитохімії, гістохімії самовідновлюючих клітинних систем на прикладі системи гемопоєзу.

Спектральний аналіз у фізико-хімічній біології (БЛ.М.31)

2,5 зал. б., 4 год./тиж., 5 трим., залік.

Теоретичні основи спектроскопії ЯМР, практичні навички застосування ЯМР для розв'язання біохімічних та біологічних проблем.

Біосенсори (БЛ.М.32)

3 зал. б., 4 год./тиж., 5 трим., іспит, Стародуб М. Ф., проф., д-р біол. наук.

Сучасні уявлення про методологічну та інструментально-методичну базу для діагностики захворювань людини, пов'язаних із погіршенням екологічного стану довкілля. Теоретичні основи створення біосенсорів.

Науково-дослідний семінар (БЛ.М.33)

3 зал. б., 4 год./тиж., 5 трим., залік.

Формування у студентів навичок, потрібних у науковій роботі. Підготовка наукових доповідей, рецензування доповідей, проведення наукової дискусії з проблемних питань молекулярної та клітинної біології.

Цитохімія та цитогенетика (практикум) (БЛ.М.34)

3 зал. б., 4 год./тиж., 5 трим., залік.

Застосування цитологічних і цитогенетичних методів дослідження для вирішення питань функціонування або порушення структури та функцій клітин.

МАГІСТЕРСЬКА ПРОГРАМА «ЕКОЛОГІЯ»**Кваліфікація — 8.0708 магістр екології**

Керівник —

Замостян Віталій Павлович,

доктор медичних наук, професор

Перший рік навчання**Проблеми екології (ЕЛ.М.02)**

3 зал. б., 4 год./тиж., 1 трим., іспит, Замостян В. П., проф., д-р мед. наук.

Курс розраховано на студентів, які вступили на магістерську програму з екології, закінчивши інші навчальні заклади. В курсі даються фундаментальні закони і поняття екології через призму економічних, політичних і культурних реалій сьогодення. Розкриваються механізми сучасного конфлікту природи і людини.

Екологічна епідеміологія (ЕЛ.М.04)

1,5 зал. б., 2 год./тиж., 1 трим., іспит, Замостян В. П., проф., д-р мед. наук.

Терміни й поняття, методи аналізу стану здоров'я популяції. Екологічні чинники, що впливають на демографічну ситуацію та механізми їх дії, вплив екологічних чинників на епідеміологію основних нозологічних форм. Епідеміологія рідкісних подій.

Філософські проблеми екології (ЕЛ.М.05)

3 зал. б., 4 год./тиж., 1 трим., іспит, Дупленко Ю. К, проф., д-р мед. наук.

Історія формування моральних концепцій ставлення людини до довкілля і вплив довкілля на формування етнокультурних особливостей, зокрема української людності. Сучасні тенденції екологізації мислення, розвитку екологічної культури та екологічне виховання.

Методи наукових досліджень (ЕЛ.М.06)

2 зал.б., 3 год./тиж., 1 трим., іспит, Боголюбов В. М., доц., канд. техн. наук.

Загальні відомості про наукову діяльність як форму розподілу праці в суспільстві. Закономірності та тенденції розвитку науки. Організаційні основи та методологія наукових досліджень. Вибір методу наукового дослідження відповідно до його мети та завдань. Методи представлення та обробки результатів проведеного дослідження. Інформаційне забезпечення процесу наукового дослідження. Оформлення результатів завершеного дослідження, оцінювання їх результативності та підготовка до впровадження у практику.

Математична екологія-1 (ЕЛ.М.06)

3 зал. б., 4 год./тиж., 1 трим., іспит, Лаврик В. і, проф., д-р техн. наук.

Основні екометричні поняття і прийоми: база даних екометричних моделей, проблема визначення, нормальне припущення, коефіцієнт кореляції і коефіцієнт детермінації, AMOVA — аналіз варіант, дисперсійний аналіз, простий регресійний аналіз, проблеми оцінки, матричні підходи до лінійної регресійної моделі, методи побудування множинних регресійних моделей, інтервальна оцінка і тестування гіпотез, криві росту.

Екологічна політика (теоретичні аспекти) (ЕЛ.М.08)

3 зал. б., 4 год./тиж., 2 трим., іспит, Черкас О. і., доц., канд. біол. наук.

Огляд сучасних екологічних проблем: глобальні, національні екологічні проблеми та підходи до їх вирішення; історичний огляд концепцій охорони навколишнього середовища; порядок та стійкий розвиток; організація управління екологічною політикою: організаційні основи проведення державної екологічної політики за кордоном та в Україні; методи політичного аналізу та екологічної політики: загальні основи урядової інтервенції, аналіз при прийнятті рішень, аналіз «школа-користь», регулюючі та ринкові механізми, оцінка та управління екологічним ризиком.

Математична екологія-2 (ЕЛ.М.09)

3 зал. б., 4 год./тиж., 2 трим., іспит, Бейко і. В., проф., д-р техн. наук.

Продовження екометрики із застосуванням складніших методів статистичного аналізу: множинна регресія, тест гіпотези у множинній регресійній моделі, прогнозування з допомогою множинної регресії, нелінійні регресійні моделі та методи нелінійної оптимізації, системи регресійних рівнянь, стаціонарні стохастичні процеси, модель симультанних рівнянь. Застосування на конкретних екологічних прикладах.

Протирадіаційний захист (ЕЛ.М.11)

3 зал. б., 8 год./тиж., 3 трим., іспит, Ліхтарьов І. А, проф., д-р мед. наук, Замостян П. В., ст. викл.

Міжнародні підходи та вітчизняний досвід організації захисту людини і навколишнього середовища від впливу йонізуючого випромінювання; основні радіологічні, політичні, соціальні, економічні та етичні проблеми, пов'язані з забезпеченням протирадіаційного захисту та радіаційної безпеки в умовах нормальної експлуатації радіаційно-ядерних об'єктів та в умовах, що вимагають втручання; теоретичні основи аналізу ризику та їх застосування при прийнятті рішень щодо виробництв на ЧАЕС та інших радіаційних аварій.

Екологічна інженерія (ЕЛ.М.12)

3 зал. б., 4 год./тиж., 2 трим., іспит, Ісаєв С. Д., проф., д-р хім. наук.

Принципові основи промислових технологій, які найбільше забруднюють довкілля. Перспективи і методи захисту довкілля від промислових забруднень, зокрема технологічні засоби очистки газових, рідких та твердих викидів промислових підприємств, організація безвідходних виробництв, переробка побутових відходів та реґенерації ґрунтів.

Основи менеджменту (ЕЛ.М.15)

3 зал. б., 8 год./тиж., 3 трим., іспит, Іванова Н. Ю., доц., канд. екон. наук.

Основи організації управління в державному та приватному секторах. Психологічні основи взаємостосунків керівника та підлеглих, розв'язання конфліктів, основи організації переговорів, управління часом, ресурсами, кадрами та ін. Основи вивчення та аналізу громадської думки.

Другий рік навчання

Екотоксикологія (ЕЛ.М.18)

3 зал. б., 4 год./тиж., 1 трим., іспит, Трахтенберг І. М., проф., д-р мед. наук, Козлов Є. О., магістр біології.

Основні терміни й поняття токсикології, класифікація шкідливих речовин як природного, так і синтетичного походження, основні механізми їх шкідливого впливу на організм тварин і людей, методи вимірювання токсичності, токсикологія найважливіших токсичних речовин і шкідливих продуктів діяльності людини. Основи нормування шкідливих речовин у навколишньому середовищі.

Екологічна економіка (ЕЛ.М.19)

3 зал. б., 4 год./тиж., 1 трим., іспит, Маслюківська О. П., ст. викл., магістр екології.

Основи економіки, політична економіка, економічні інструменти захисту навколишнього середовища. Природа економічних проблем, поведінка споживача та індивідуальні потреби, фірма і виробництво, попит і пропозиція на ринку, ринкові ціни та розподіл благ, умови оптимального розподілу ресурсів, ідеальна конкуренція в теорії та на практиці, монополія і громадська політика, розподіл ринків та доходів, провали ринку і причини екологічних проблем, інструменти державного впливу на охорону довкілля.

Екологічна політика (практичні аспекти) (ЕЛ.М.22)

1,5 зал. б., 2 год./тиж., 2 трим., іспит, Потапов В. І., проф., д-р техн. наук.

Основи управління екологічною політикою, сторони, що беруть участь у формуванні та реалізації екологічної політики, законодавчі, організаційні, методичні та концептуальні основи екологічної політики. Теоретичні аспекти екологічної політики на прикладі України та країн світового співтовариства.

Хімія навколишнього середовища (ЕЛ.М.25)

3 зал. б., 4 год./тиж., 2 трим., іспит, Ісаєв С. Д., проф., д-р хім. наук.

Хімічний склад та хімічні процеси, що мають місце в навколишніх атмосфері, гідросфері та літосфері. Розширене тлумачення терміна «забруднення» для оцінки стану довкілля з огляду сучасних наукових позицій.

Екологічні інформаційні технології (ЕЛ.М.26)

3 зал. б., 4 год./тиж., 2 трим., іспит, Хмелевський Ю. М., доц., канд. техн. наук.

Підґрунтя створення інформаційних систем; сучасні підходи до інформаційних систем; проблеми інформаційних систем. Взаємозв'язок між інформаційними системами, організацією та управлінням. Технічні основи інформаційних систем. Основні типи комп'ютерів; програмне забезпечення інформаційних систем; управління базами даних; телекомунікації в новій інформаційній архітектурі. Основи побудови інформаційних систем, у тому числі й екологічних. Інформаційні системи рівня нагромадження знань; системи прийняття рішень та штучний інтелект. Принципи управління інформаційними системами.

Науково-дослідний семінар (ЕЛ.М.27)

3 зал. б., 4 год./тиж., 5 трим., іспит, Замостян В. П., проф., д-р мед. наук.

Методика написання і підготовки до захисту магістерської роботи. Практичні заняття зі статистичної обробки експериментальних даних.

Міжнародне екологічне право (ЕЛ.М. 28)

3 зал. б., 8 год./тиж., 5 трим., іспит, Черкас О. І., доц., канд. біол. наук.

Принципи міжнародного екологічного права; структура та розподіл функцій міжнародних екологічних організацій та фондів; основні джерела міжна-

родного екологічного права; поняття міжнародної еколого-правової відповідальності, порядок розгляду екологічних суперечок, що вимагають вирішення міжнародними органами. Визначається місце міжнародно-правових екологічних норм у загальній системі міжнародного права. Окреслюється правова роль декларацій, міжнародних програм, стратегій та планів дій, що мають екологічне спрямування. Розглядаються особливості та історія становлення європейського екологічного законодавства.

Агроекологія (ЕЛ.М. 29)

3 зал. б., 8 год./тиж., 5 трим., іспит, Боголюбов В. М., доц., канд. техн. наук.

Особливості агроєкосистем, екологічне сільське господарство, проблеми захисту ґрунтів від деградації, елементи радіаційної агроекології, екологічні аспекти аграрної політики.

Екологічний аудит (ЕЛ.М. 30)

3 зал. б., 8 год./тиж., 5 трим., іспит, Зорін С. В., ст. викл.

Містить інформацію про предмет, методи та завдання екологічного аудиту. Знайомить з особливостями проведення екологічного аудиту в світі і в Україні.

Партнерство при вирішенні екологічних проблем (ЕЛ.М. 31)

2 зал. б., 3 год./тиж., 5 трим., іспит, Маслюківська О. П., ст. викл., магістр екології.

Принципи партнерських відносин між неурядовими екологічними організаціями та державними структурами при вирішенні різного рівня екологічних проблем.

МАГІСТЕРСЬКА ПРОГРАМА «ЕКОНОМІЧНА ТЕОРІЯ»

Кваліфікація — 8.050101 магістр з економічної теорії

Керівники:

від КЕДО — **Блекмен Майкл**,
доктор економіки, професор;
від НаУКМА — **Бажал Юрій Миколайович**,
доктор економічних наук, професор.

Виходячи з нагальної потреби України в економічній освіті, зорієнтованій на ринкову економіку, 1996 року Консорціум економічних досліджень та освіти (КЕДО) ¹ — група міжнародних донорських організацій спільно з Національним університетом «Києво-Могилянська академія» започаткували магістерську програму з економіки, зміст та ресурсне забезпечення якої відповідають міжнародним стандартам. Першим директором програми був почесний професор Індіанського Університету, почесний доктор НаУКМА Роберт Кемпбел.

Завдяки підтримці КЕДО програма має змогу залучати висококваліфікований професорсько-викладацький склад, забезпечувати слухачів додатковою стипендією, повним комплектом безкоштовних підручників. У винятковому користуванні магістеріуму — дві спеціальні комп'ютерні лабораторії. Більшість курсів викладається англійською мовою.

Після закінчення магістеріуму кращим його вихованцям надається можливість вступати до аспірантури НаУКМА або ж на докторські програми західних університетів.

Приблизно половина випускників програми продовжують навчання на докторських програмах у провідних університетах Сполучених Штатів Америки, Канади та Європи.

КЕДО — це громадсько-приватна організація, що об'єднує Фонд Євразія (за фінансової підтримки Агентства міжнародного розвитку США), Всесвітній банк, Інститут відкритого суспільства, Корпорацію Карнегі, Міністерства закордонних справ Норвегії та Швеції, Фонд Citigroup, Фонд Старра, Фонд Форда.

Перший рік навчання

Макроекономіка (поглиблений курс)

7.5 зал. б., 1, 2, 3, 4, 5 мінітерми, іспити. Хуан-Карлос Херкен-Крауер (Ph.D., Лондонська школа економіки); Стефан Луц (Ph.D., університет Пердью); Єжи Конечний (Ph.D., Варшавський університет).

Основні теорії макроекономічного аналізу: класична, кейнсіанська та монетаристська; макроекономічні характеристики держави: валовий продукт, грошова маса, рівень безробіття, інфляція тощо. Основні типи макроекономічних індексів; базові макроекономічні закони; теорія економічного зростання тощо. Порівняльний аналіз економіки в часовому вимірі та в міжнародних аспектах. Розглядається ефективність різних типів економічної політики уряду.

Мікроекономіка (поглиблений курс)

7.5 зал. б., 1, 2, 3, 4, 5 мінітерми, іспити. Джин Елліс (Ph.D., університет Теннессі); Чарльз Стіл (Ph.D., університет Нью-Йорка); Джонатан Віллнер (Ph.D., університет Пердью); Федір Кушнірський (Ph.D., Університет національної економіки ім. Плеханова).

Аналіз поведінки споживача, теорія виробництва, структура ринку та стратегія конкуренції, вибір у часі, невизначеність та ризик, елементи теорії ігор, загальна рівновага та добробут, асиметрична інформація, громадські блага та фіаско ринку, теорія громадського вибору, право та економіка, інформаційні технології в економіці. Загальна рівновага та економічна ефективність.

Статистика та економетрика (поглиблений курс)

7.5 зал. б., 1, 2, 3, 4, 5 мінітерми, іспити. Гаффар Мугал (Ph.D., університет Саймон Фрезер); Чарльз Стіл (Ph.D., університет Нью-Йорка); Магдалена Сокальська (Ph.D., Кембриджський університет).

Поняття теорії ймовірності (випадкові величини та їхні характеристики), статистичного аналізу; основи класичної лінійної регресії. Побудова та перевірка статистичних гіпотез, оцінка параметрів економетричних моделей. Побудова регресійних моделей за відсутності припущень класичної регресійної моделі. Роль часу в економетричному моделюванні та його вплив на економетричні результати. Питання теорії економетричного прогнозування. Побудова економетричних прогнозів на основі вибірових даних.

Математика для економістів (поглиблений курс)

7.5 зал. б., 1, 2, 3, 4, 5 мінітерми, іспити. Володимир Чіпортюк, канд. фіз.-мат. наук.

Теорія оптимізації та її застосування в економічному аналізі: умови оптимальності першого та другого порядків, опукле програмування. Спеціальні типи функцій, характерні для економічного аналізу: однорідні, гомотетичні, квазі- та псевдоопуклі (увігнуті). Моделювання та аналіз поведінки споживача (рівновага споживача, ефекти заміни та доходу, рівняння Слуцького), математичні теорії фірми та загальної рівноваги. Аналіз динамічних економічних систем.

Англійська мова (поглиблений курс)

4.5 зал. б., 1, 2, 3 мінітерми, заліки; 5 мінітерм, іспит.

Українська мова (поглиблений курс)

2 зал. б., 3, 4 мінітерми, іспит.

Філософія (поглиблений курс)

2 зал. б., 1, 2 мінітерми, іспит.

Охорона праці в галузі

1 зал. б., 5 мінітерм.

Другий рік навчання

Економіка праці

1.5 зал. б., іспит. Хартмут Ліманн (Ph.D., Лондонська школа економіки).

Організація та функціонування ринків праці. Теорія використовується для прогнозу ефектів дії економічної політики на функціонування та результати ринків праці. Вивчаються ринки праці у країнах перехідного періоду.

Початок: Макроекономіка. Мікроекономіка.

Економіка перехідного періоду

1.5 зал. б., іспит. Єжи Конечний (Ph.D., Варшавський університет).

Соціально-економічна реструктуризація в перехідний період, зокрема загальні зміни в економіці, трансформація власності, ринків, структури управління, правового статусу тощо. Аналізуються зміни в управлінні підприємством та організацією. Розглядається теоретичне узагальнення та практичний досвід перехідного періоду постсоціалістичних країн, вплив економічного середовища, юридичної системи, економічної політики і фінансової системи на еволюцію економіки перехідного періоду.

Початок: Макроекономіка. Мікроекономіка.

Фінансові ринки

1.5 зал. б., іспит. Джеймс Дін (Ph.D., Гарвардський університет).

Ринки факторів, фінансових активів. Аналіз фінансових ринків, процеси їхньої інтеграції.

Початок: Макроекономіка.

Міжнародна торгівля

1.5 зал. б., іспит. Стефан Луц (Ph.D., університет Пердью).

Статичний та динамічний аналіз платіжного балансу країни та її обмінного курсу залежно від ступеня відкритості економіки, її масштабу, режимів обмінних курсів.

Початок: Макроекономіка. Мікроекономіка. Математика для економістів. Статистика та економетрика.

Історія економічної думки

1.5 зал. б., іспит. Чарльз Стіл (Ph.D., університет Нью-Йорка).

Аналіз розвитку сучасної неокласичної економіки на прикладі окремих моделей. Формування та еволюція головних концепцій та теорій. Вплив на сучасний стан економіки.

Політична економія

1.5 зал. б., іспит. Рональд Джонсон (Ph.D., Вашингтонський університет).

Розгляд головних моделей та результатів політичної економії. Політична стратегія (концепція теорії ігор), формування коаліцій, роль лобі та його вплив на політичну ситуацію, визначення ролі політичних партій у парламенті, фактори впливу на політичну ситуацію. Голова уряду та його роль у формуванні уряду.

Економіка навколишнього середовища

1.5 зал. б., іспит. Стефан Луц (Ph.D., університет Пердью).

Аналіз впливу економічної політики та економічних рішень на навколишнє середовище. Різні методи досягнення соціально оптимального використання всіх ресурсів, зокрема й довкілля.

Науково-дослідний семінар

6 зал. б., 1, 2, 3, 4 мінітерми, іспити.

Чарльз Стіл (Ph.D., університет Нью-Йорка); Джин Елліс (Ph.D., університет Теннессі); Стефан Луц (Ph.D., університет Пердью); Гаффар Мугал (Ph.D., університет Саймон Фрезер); Джонатан Вілнер (Ph.D., університет Пердью); Магдалена Сокальська (Ph.D., Кембриджський університет).

Систематизація та поглиблення теоретичних знань. Головні навички написання дослідницької праці. Пошук наукових джерел.

Тезисне дослідження

1.5 зал. б., 5 мінітерм, іспит.

Чарльз Стіл (Ph.D., університет Нью-Йорка); Рой Гарднер (Ph.D., Корнельський університет); Стефан Луц (Ph.D., університет Пердью); Єжи Конечний (Ph.D., Варшавський університет); Гаффар Мугал (Ph.D., університет Саймон Фрезер);

Грунтовний аналіз дослідницьких праць. Презентації.

МАГІСТЕРСЬКА ПРОГРАМА «ІНФОРМАЦІЙНІ УПРАВЛЯЮЧІ СИСТЕМИ ТА ТЕХНОЛОГІЇ»

Кваліфікація — 8.080401 магістр комп'ютерних наук

Керівник —

Синявський Олександр Леонідович,
професор, доктор технічних наук

Магістерська програма 8.080401 «Інформаційні управляючі системи та технології» орієнтована на підготовку кадрів для проведення досліджень і науково-технічних розробок у галузі проектування та реалізації крупномасштабних інформаційних управляючих систем, переважно в соціально-економічній та гуманітарній сферах, які нині інтенсивно розвиваються в Україні. Швидко поширюється Internet, охоплює основні регіони України комп'ютерна мережа Frame Relay, з'єднана з глобальними комунікаціями. Транснаціональні корпорації, які розгортають мережі своїх представництв в Україні, розповсюджують на нашу територію і свої інформаційні управляючі системи. Створюються різноманітні інформаційні управляючі системи регіонального масштабу, міського масштабу, системи, що розміщуються в групах будинків, розташованих в одному або різних районах міста.

Магістр комп'ютерних наук, який спеціалізується в галузі інформаційних управляючих систем, буде:

проводити дослідження та обстеження об'єктів і процесів управління, що підлягають комп'ютеризації;

проектувати інформаційні управляючі системи з застосуванням мережних рішень, апаратних платформ та програмних продуктів провідних світових виробників;

орієнтуватись на ринку інформаційних технологій України, обирати постачальників комп'ютерної техніки та виконавців робіт і послуг за інсталяцією мереж;

обирати технології програмування, відповідні потребам конкретних інформаційних управляючих систем, і розробляти прикладні програми в різноманітних предметних сферах;

вільно володіти українською мовою, орієнтуватись у питаннях розробки україномовної термінології з комп'ютерних наук, мати навички наукового редагування;

практично володіти англійською мовою, за бажанням — мати навички перекладу професійних текстів рідною мовою.

Перший рік навчання

Основи системного аналізу об'єктів і процесів комп'ютеризації (ІН.М.01)

2 зал. б., 4 год./тиж., 1 трим., іспит, Перевозчикова О. 77., проф., д-р фіз.-мат. наук.

Курс призначений для знайомства студентів із методами аналізу вимог щодо розроблення проектів прикладних програмних систем на першій фазі їхнього життєвого циклу. Розглядаються методи подання знань при концептуальному моделюванні предметних галузей, методи експертного аналізу та оцінювання об'єктів, об'єктні моделі подання знань, вимоги до корпоративних інформаційних систем та еталонна модель РОБІХ-середовища відкритих систем із відомими профілями. На практичних заняттях методи, розглянуті на лекціях, демонструватимуться на прикладах програмних продуктів.

Розподілені операційні системи (ІН.М.02)

2,5 зал. б., 4 год./тиж., 1 трим., залік, Синявський О.11., проф., д-р техн. наук.

Архітектура клієнт/сервер і розподілені обчислення. Основи операційної системи, побудованої за моделлю клієнт/сервер. Розподілені інформаційні

системи. Структура відкритої інформаційної мережі. Планування і створення локальних і глобальних мереж та принципи керування ними. Регіональні та корпоративні мережі. Методика проведення аналізу мережних вимог організації та вибору конкретних апаратних засобів. Різновиди комп'ютерних мереж. Засоби адміністрування мереж. Серверне програмне забезпечення розподілених операційних систем. Можливості взаємодії різних мережних операційних систем.

Прикладне програмування (поглиблений курс) (ІН.М.03)

2,5 зал. б., 4 год./тиж., 1 трим., іспит, Матвієнко В. Т., доц., канд. фіз.-мат. наук.

Етапи розробки програмного продукту. Сучасні системи програмування. Середовище програмування Unix. Free Software Foundation та проект GNU. «GNU Compiler Collection». Програмні засоби для контролю породження виконуваних файлів. GDB-наладчик рівня вхідної мови для C, C++. Бібліотека C++ для статистичних обчислень, генерації випадкових чисел. GNU Pascal. GNU Prolog.

Архітектура, апаратні та програмні засоби систем мультимедіа (ІН.М.04)

2,5 зал. б., 4 год./тиж., 1 трим., залік, Бублик В. В., доц., канд. фіз.-мат. наук.

Фізичні основи та технічні засоби мультимедіа. Програмні засоби мультимедіа. Графічні зображення, звук та відео. Структура мультимедійного проекту. Управління мультимедійним проектом. Макетування мультимедійних презентацій. Корекція зображень. Створення інтерактивних документів. Мультимедіа в Internet. Підготовка графічних зображень для Internet.

Інформаційні системи та структури даних (ІН.М.05)

2 зал. б., 4 год./тиж., 2 трим., іспит, Перевозчикова О. Л., проф., д-р фіз.-мат. наук.

Курс ознайомить студентів із методами ведення даних у документних базах даних та інформаційних системах. Передбачається детально розглянути основні структури даних та абстрактні типи даних. Останні розглядаються згідно з найсучаснішим визначенням у ISO/IEC 11404:1996 «Інформаційні технології. Мови програмування, їх середовище та системний інтерфейс. Незалежні від мов типи даних». На практичних заняттях методи, розглянуті на лекціях, демонструватимуться на прикладах їх реалізації в конкретних програмних продуктах. Планується залучати студентів до самостійного опрацювання конкретних методів і структур із подальшим їх розглядом на практичних заняттях.

Архітектура інформаційних управляючих систем (ІН.М.06)

2,5 зал. б., 4 год./тиж., 2 трим., іспит, Гороховський С. С., доц., канд. фіз.-мат. наук.

Архітектура системи як сукупність взаємопов'язаних інфраструктур. Технологічна, інформаційна та інтелектуальна інфраструктури. Сучасні комунікації та протоколи. Розробка мережних застосунків із використанням програмних продуктів провідних фірм. Internet Information Server — мережний сервер файлів та застосунків. Створення Web-вузлів та управління ними. Можливості SQL-сервера. Управління базами даних і розробка клієнт-серверних застосунків. Принципи роботи Proху-сервера. Модель захисту, засоби адміністрування та управління системою.

Методологія розробки програмних комплексів (ІН.М.07)

2,5 зал. б., 4 год./тиж., 2 трим., іспит, Франчук О. В., доц., канд. фіз.-мат. наук.

Етапи розробки програмного комплексу: аналіз вимог, технічне завдання, планування, проектування, програмування, тестування, налагодження, випробування, експлуатація, супроводження. Засоби розробки застосунків у складі пакета Microsoft Visual Studio: Basic, C++, J++. Створення власних програмних комплексів із використанням сучасних технологій та мов програмування.

Архітектура розподілених баз даних та систем управління базами даних (початок) (ІН.М.08)

2,5 зал. б., 4 год./тиж., 2 трим., залік, Редько І. В., доц., канд. техн. наук.

Порівняльний аналіз архітектур баз даних: локальних, файл-серверних, клієнт-серверних та багаторівневих. Основні відмінності SQL орієнтованого підходу до операцій над даними від навігаційного. Основні етапи розроблення

баз даних: аналіз, проектування, реалізація, тестування та вдосконалення і програмні засоби їх підтримки. Використання CASE — засобів для проектування баз даних. Моделювання процесів предметної області, сутностей і зв'язків, реляційних структур даних. Генерація структур баз даних. Огляд сучасного стану ринку промислових СУБД. Технічні характеристики СУБД Oracle, Informix, MS SQL та інших.

Методи обробки соціально-економічної інформації (ІН.М.09)

1,5 зал. б., 4 год./тиж., 3 трим., залік, Фісун М. Т., доц., д-р техн. наук.

Обробка та інтерпретація соціально-економічної інформації. Сучасні математичні методи та програмні засоби. Аналіз актуальних економічних проблем сьогодення та проблем соціального розвитку суспільства.

Глобальна структура Internet (ІН.М.10)

2 зал. б., 4 год./тиж., 3 трим., залік, Синявський О. Л., проф., д-р техн. наук.

Глобальна інфраструктура для XXI ст. Адміністрування Internet. Глобальний розподіл IP-адрес. «RIPE» — Європейські IP-мережі, локальні Internet-реєстри. Internet Backbone. Сучасний Internet traffic. Backbone сервіс — провайдери. Приєднання Internet сервіс — провайдера до Internet Backbone. Автономні системи. Протокол BGP-4. Структура регіональних комунікацій Internet сервіс — провайдера. Вибір активного мережного устаткування та серверів. Системи супутникового зв'язку. Геостационарні супутники, HUB та PES. Зовнішні інтерфейси системного блоку PES. Мережі Frame Relay. Постійні (PVC) та комутовані (SVC) віртуальні канали. FR — маршрутизатори та FRAG (FR Access Devices). Web-hosting провайдери. Вибір апаратної платформи та операційної системи. Програмне забезпечення.

Другий рік навчання

Математичне моделювання технічних об'єктів (ІН.М.11)

1.5 зал. б., 6 год./тиж., 3 трим., залік, Матвієнко В. Т., доц., канд. фіз.-мат. наук.

Зведення задач аналізу детермінованих та стохастичних процесів у технічних об'єктах до крайових задач для систем диференціальних рівнянь у частинних похідних. Сучасні аналітичні та чисельні методи. Проблема чисельної стійкості різницевих схем. Методи статистичних випробовувань (методи Монте-Карло). Технологія реалізації математичного моделювання технічних об'єктів у програмних комплексах.

Архітектура розподілених баз даних та систем управління базами даних (продовження) (ІН.М.12)

2.5 зал. б., 4 год./тиж., 3 трим., іспит, Редько і. В., доц., канд. техн. наук.

Універсальні засоби розробки баз даних в архітектурі клієнт/сервер. Середовище Delphi Client/Server Suite. Використання мови структурованих запитів та спеціалізованих інструментів Delphi для означення даних та маніпулювання даними. Створення баз даних, доменів і таблиць. Додавання, зміна та видалення записів. Розробка екранних форм та звітів. Цілісність бази даних і поняття транзакції. Відкат змін. Розмежування транзакцій: керування транзакціями і рівні ізоляції транзакцій. Встановлення привілеїв доступу. Особливості реалізації розподілених застосовань. Способи і засоби оптимізації продуктивності застосовань архітектури клієнт/сервер.

Комунікаційні мережі (ІН.М.13)

2 зал. б., 4 год./тиж., 4 трим., залік.

Мережі цифрових каналів, побудовані на базі волоконно-оптичних, радіорелейних та супутникових ліній зв'язку. Мережі Frame Relay. Розвиток магістральної мережі Frame Relay Укрпак. Створення зонових мереж на обласних рівнях. Постійні віртуальні канали (PVC) для користувачів. Протокол Frame Relay як протокол каналного рівня, формат фрейму, функції прикінцевих та мережних пристроїв. FR-маршрутизатори та FRAG (FR Access Devices). Забезпечення в мережі Frame Relay підтримки протоколів мережних рівнів IP, IPX, X.25 та інших. Перспектива взаємодії з технологією ATM.

Системне адміністрування Internet/Intranet (ІН.М.14)

2.5 зал. б., 4 год./тиж., 4 трим., залік, Кислюк В. М., доц., канд. техн. наук.

Internet-технології для intranet-мереж. Створення та конфігурування intranet-мережі. Інсталяція та конфігурування TCP/IP. Сервіси мережних операційних систем: DHCP, DNS, WINS та ін. Доступ до файлів, принтерів та буферів обміну спільного використання. З'єднання з Internet. Інсталяція та конфігурування Web-серверів. Програмні засоби для адміністрування мережі. Розподіл користувачів за групами. Права користувачів. Профілі користувачів. Обов'язки адміністратора мережі.

Теорія прийняття рішень і керування-2 (ІН.М.15)

2 зал. б., 4 год./тиж., 4 трим., залік, Іваненко В. І., проф., д-р техн. наук.

Основні принципи математичного моделювання і системного аналізу соціально-економічних систем. Математичні моделі конфліктно-керованих процесів і систем.

Архітектура мультипроцесорних обчислювальних систем (ІН.М.16)

2 зал. б., 4 год./тиж., 4 трим., залік, Дорошенко А. Ю., проф., д-р фіз.-мат. наук.

Мета курсу — ознайомлення слухачів магістерської програми з математичними основами та новітніми досягненнями в архітектурі мультипроцесорних та розподілених обчислювальних систем (МРОС). Курс складається з двох частин: загальнотеоретичної та практичної. Загальнотеоретична частина зосереджена навколо основних концепцій та механізмів сучасних МРОС: прозорості, надання послуг та координації. Висвітлюються питання організації апаратного та програмного забезпечення для високопродуктивних обчислень у МРОС, паралельних та розподілених операційних систем, моделей мережних обчислень та паралельних баз даних. Практична частина курсу охоплює виконання слухачами навчально-дослідницьких робіт (проектів) і спрямована на вивчення та застосування методів паралельних обчислень у власних дослідженнях слухачів.

Декларативне програмування та розробка баз знань (ІН.М.17)

2.5 зал. б., 4 год./тиж., 5 трим., іспит, Валькман Ю. Р., доц., д-р техн. наук.

Процедурна та декларативна парадигми програмування. Системи, засновані на знаннях, та експертні системи, їх структура та етапи розроблення. Технологія створення систем, заснованих на знаннях. Ідентифікація знань, їх концептуалізація, формалізація, розробка експертної системи, відладка та тестування. Інструментальні засоби створення експертних систем. Інженерія знань (когнітологія). Методи добування знань від експертів, із текстів, із прикладів. Побудова баз знань із застосуванням апаратів продукцій, фреймів та семіотичних мереж. Приклади відомих промислових систем та інструментальних комплексів їх створення.

Адміністрування інформаційних управляючих систем (ІН.М.18)

2.5 зал. б., 4 год./тиж., 5 трим., іспит, Синявський О. Я., проф., д-р техн. наук.

Мережні операційні системи. Інсталяція та конфігурування мережних операційних систем. Засоби маршрутизації. Розподілені файлові системи. Дискові структури. Системні можливості та функціональні засоби забезпечення відмовостійкості. Домени та контролери доменів. Механізм надання користувачам доступу до ресурсів та аудит доступу. Мережний монітор. Управління продуктивністю. Сценарії відновлення системи при аварії.

Методи дискретного аналізу (ІН.М.19)

2 зал. б., 6 год./тиж., 5 трим., залік, Сахаров О. С., проф., д-р техн. наук.

Побудова математичних моделей складних просторових об'єктів, складання функціональних рівнянь. Дискретизація: побудова задач, близьких до даних у певному розумінні, що допускають чисельний розв'язок. Створення чисельних методів для розв'язання дискретизованих задач. Проектування та розробка програмних комплексів для чисельного аналізу просторових об'єктів. Огляд сучасного стану ринку програмних систем, що реалізують методи дискретного аналізу.

Паралельні алгоритми та мови паралельного програмування (ІН.М.20)

2 зал. б., 4 год./тиж., 5 трим., іспит, Дорошенко А. Ю., проф., д-р фіз.-мат. наук.

Мета курсу — вивчення слухачами магістерської програми мов та засобів паралельного програмування високопродуктивних обчислень на мультимікросорних і розподілених обчислювальних системах (МРОС).

МАГІСТЕРСЬКА ПРОГРАМА «ІСТОРІЯ»

Кваліфікація — 8.030301 магістр історії

Керівник —

Щербак Віталій Олексійович,

доктор історичних наук, професор

Магістерська програма з історії формує дослідників вітчизняної історії в її європейському контексті. Фундаментальні засади циклу враховують новітні здобутки науки, увагу зосереджено на узагальнювальних курсах, порівнянні найважливіших феноменів, виявленні першовитоків і аналізі специфічних рис у тенденціях новітнього самовизначення і сучасної ментальності.

Навчання передбачає лекції та проблемні семінари, студенти всіляко заохочуються до самостійної роботи. До викладання залучені фахівці з України та зарубіжних країн (США, Канади, Польщі та ін.), які мають досвід роботи в університетах Європи. Передбачено удосконалення володіння англійською мовою, окрім того, студенти мають можливість опанувати інші мови, в першу чергу країн Східно-Центральної Європи. У процесі дослідження історичних джерел удосконалюватиметься володіння методами спеціальних історичних дисциплін.

Програма забезпечить здобуття престижного звання магістра і підставу для підготовки серйозної наукової праці, яку після деякого доопрацювання у дворічній аспірантурі НаУКМА та складанні належних іспитів можна буде захищати як кандидатську дисертацію. Набута кваліфікація дає змогу працювати в наукових установах, навчальних закладах, засобах масової інформації, осередках культури, органах влади та управління, державній адміністрації, політичних та дипломатичних сферах.

Перший рік навчання

Творення нової Європи (І): Ренесанс і Реформація (ІС.М.04)

3 зал. б., 4 год./тиж., 1 трим., іспит, Подалая Н. Г., доц., д-р іст. наук.

Від Середньовіччя, через схоластику до гуманізму. Відкриття, наука. Меценати, мистецтво. Універсалізація світопізнання. Церква, єресь. Католицтво, православ'я, протестантизм. Селянські релігійні війни. Полювання на відьом. Стани і верстви. Утопії. Химера світової монархії. Криза феодалізму і делігітмізація сюзеренів. Міста, комуни, самоврядування. Грошове господарство. Формування абсолютизму. Централізм і партикуляризм.

Історична географія Центрально-Східної Європи (ІС.М.01)

3 зал. б., 4 год./тиж., 1 трим., іспит, Балабушевич Т. А., доц., канд. іст. наук.

Належність теренів. Еволюція кордонів. Загарбання, угоди. Адміністративний поділ. Конфесійні взаємини і структура парафій. Етногенез. Автохтони, міграції, меншини. Рушії природної та примусової асиміляції. Лінгвістичні процеси. Феномен рухливого кордону. Заселення, внутрішня колонізація. Пов'язаність, особливості субрегіонів. Динаміка і щільність залюднення. Соціологічні методи. Віковий, статевий, фаховий, освітній розподіл.

Теорія і практика історії (1): вступ до філософії історії (IC.M.05)

3 зал. б., 4 год./тиж., 1 трим., іспит, Гломозда К. Ю., доц., канд. іст. наук.

Генеза, школи і течії. Історіософія. Концепції прогресу. Інтердисциплінарна взаємодія. Міфи і стереотипи. Об'єктивізація. Кінець історії. Синхронізованість і компаративність. Географічна і тематична засади. Соціальний детермінізм і суб'єктивізм. Мотивованість поведінки. Обґрунтованість і адекватність висновків. Догматизм і вульгаризація. Матеріальна та інтелектуальна історія. Явища і події. Хронологія і періодизація.

Становлення і розвиток української державності Нового часу (IC.M.06)

3 зал. б., 4 год./тиж., 2 трим., іспит, Щербак В. О., проф., д-р іст. наук.

Напрями політичної ідеології. Українська державність за Литовської доби. Перше національне відродження. Утвердження козацтва як соціального стану. Еволюція ідеї української автономії в складі Речі Посполитої. Становлення політичного статусу Гетьманщини. Українська козацька держава. Адміністративно-політичний статус Слобожанщини та Запоріжжя. Правобережжя і Північне Причорномор'я. Культура як чинник державотворення. Традиції і перспективи.

Україна в Литовській та Польській державах (IC.M.08)

3 зал. б., 4 год./тиж., 2 трим., іспит, Яковенко Н. М., проф., д-р іст. наук.

Київська і Галицько-Волинська спадщина. Велике князівство, Корона. Склад, статус еліт. Династії. Персональна і реальна унія. Річ Посполита. Елекційність. Сенат, сейм, сеймики. Нові конфесії. Від толерантності до Контрреформації. Ордени, братства. Шкільництво, книгодрукування. Полеміка, компроміси. Роль греко-католицизму. Геополітичні чинники. Ринки, торгівля. Особистість, громада, корпораційність. Повстання, ексцеси. Поділи.

Розбудова націй і держав у Центрально-Східній Європі (IC.M.03)

3 зал. б., 4 год./тиж., 1 трим., іспит, Кірсенко М. В., проф., д-р іст. наук.

Слов'янське Відродження від філології до політики. Австророславизм. Весна Народів. Лібералізм і автократія. Проблема малих народів. Балканізація. Світова війна, крах імперій. Лімітрофи. Санітарний Кордон. Мала Антанта. Нацизм і фашизм: окупація, колабораціонізм, орієнтація рухів Опору. Народні демократії, Варшавський пакт. Стагнація. Обмежений суверенітет, інтернаціоналістські інтервенції. Демократизація. Паралелі й перспективи.

Творення нової Європи (2): Просвітництво і революції (IC.M.07)

3 зал. б., 4 год./тиж., 2 трим., іспит, Верба І. В., доц., д-р іст. наук.

Енциклопедія. Секуляризація. Пліуралізм. Республіканство і бонапартизм. Класицизм, ампір. Реставрація. Змови, конспіративні товариства. Романізм, реалізм. Дипломатія, Європейський Концерт. Лібералізм, парламентаризм. Патріотизм, націоналізм. Расизм і шовінізм. Скасування кріпацтва і рабства. Клерикалізм. Індустріалізація, робітництво. Пролетаризація. Загальне виборче право. Корпоративність. Синдикалізм. Імпресіонізм.

Українське суспільство Нової доби (IC.M.12)

3 зал. б., 8 год./тиж., 3 трим., іспит, Мицик Ю. А., проф., д-р іст. наук.

Від аграрності до урбанізації. Стратифікація. Майнова диференціація. Харизма влади. Верстви, класи. Магнатерія, шляхта. Генеалогія, геральдика. Політичний лад. Устрій держав. Правова свідомість, установи. Конституціоналізм. Інтелектуали. Мистецтво. Самоідентифікація. Ремісництво. Міщанство. Самоврядування. Селянство. Пролетаріат. Буржуазія. Локальні риси. Самобутність, вплив супердержав. Порівняння на тлі Європи. Культура.

Творення нової Європи (3): Культура XX сторіччя (IC.M.11)

3 зал. б., 8 год./тиж., 3 трим., іспит, Скуратівський В. Л., проф., д-р іст. наук.

Еклектизм. Електрика, радіо. Хімія. Соціал-демократія. Велика війна. Конструктивізм. Автомобіль. Втрачене покоління. Кіно. Авіація. Велика Депресія. Авторитаризм. Друга Світова війна. Ядерна зброя. Залізна Завіса. Холодна війна. Деколонізація. Третій Світ. Блокова стратегія. Локальні конфлікти. Атлантизм. Спільний Ринок. Неоконсерватизм. Космонавтика. Генетика. Екологія. Інтеграція. Роль США. Інформатика. Постіндустріальне суспільство.

Демократизація Центрально-Східної Європи (ІС.М.09)

3 зал. б., 8 год./тиж., 3 трим., іспит, Бажан О. Г., доц., канд. іст. наук.

Відлиги. Стагнація. Екоцид. Криза. Солідарність. Перебудова. Націонал-комунізм. Легалізація партій, церков. Вибори. Плюралізм. Оксамитові революції. Дезінтеграція Радянського Союзу, Чехословаччини, Югославії. Суверенізація України. Співдружність незалежних держав. Реваншизм. Шантаж. Переорієнтація. Інфляція. Безробіття. Сепаратизм. Монархізм. Приватизація. Пріоритети та орієнтири. Перспективи інтеграції в Європі.

Другий рік навчання

Історична наука у XX ст.: напрями і тенденції розвитку (ІС.М.13)

3 зал. б., 4 год./тиж., 4 трим., іспит, Стельмах С. П., доц., канд. іст. наук.

Розглядаються теоретичні концепції, методологічні новації й напрями розвитку немарксистської історіографії XX ст.: криза класичного «історизму» і перехід до аполітичної соціально орієнтованої історичної науки (американська традиція соціальної історії, школа «Анналів», «критична соціальна історія» в Німеччині); історична наука в умовах Постмодернізму (макро- і мікроісторія, «історія повсякденності», ґендерна історія та ін.).

Економічний розвиток Центрально-Східної Європи (ІС.М.15)

3 зал. б., 4 год./тиж., 5 трим., іспит, Кульчицький С. В., проф., д-р іст. наук.

Географія. Природа. Сировина, корисні копалини. Мережа комунікацій. Ресурси, відносини. Позаекономічний примус. Вільнонаймана праця. Ремесла, промисли. Ярмарки, транзит. Транспорт, залізниці, водні шляхи. Енергетика. Гірничодобувна і важка індустрії. Оброблювальні галузі, легка промисловість. Мілітаризація, конверсія. Регіоналізація. Товарообіг. Підпорядкованість. Самозабезпечуваність. Фінанси. Зовнішня торгівля, ринки. Еволюція інфраструктур.

Османська імперія. Історія Криму (ІС.М.20)

3 зал. б., 4 год./тиж., 4 трим., іспит, Галенко О. І., доц., канд. іст. наук.

Основну увагу зосереджено на соціально-економічних підвалинах Османської цивілізації. Розглядаються такі проблеми, як рушійні сили османського піднесення, Османська династія, палац, центральна і провінційна адміністрація, правлячі класи, військо, право, судочинство, релігійні інститути, селянство та сільське господарство, міжнародна торгівля, ремісничі цехи, освіта, інтелектуальне життя, духовність та культура. Викладатимуться також інші пов'язані з даною темою проблеми: євразійська степова цивілізація, тюркські держави в Малій Азії та на Україні, політичні та культурні стосунки Османського світу з Україною. Спеціальну увагу буде приділено історії Криму генуезького та османського часів.

Національне відродження в Європі (ІС.М.19)

3 зал. б., 4 год./тиж., 4 трим., іспит, Попик В. І., доц., канд. іст. наук.

Курс присвячений теоретичним і конкретно-історичним проблемам національного розвитку країн і народів Європи у другій половині XVIII — на початку XX ст., найважливішим закономірностям формування модерних європейських націй, зростання національного самоусвідомлення народів, піднесення національних культур, формування національних ідей і програм, а також регіональним особливостям вияву цих процесів, основним тенденціям і специфічним проявам національно-культурного і суспільно-політичного поступу окремих європейських народів, питанням формування національних культур, ролі в ньому міжкультурних зв'язків та взаємодій.

Теорія і практика історії (2) (ІС.М.16)

3 зал. б., 4 год./тиж., 5 трим., іспит, Яковенко Н. М., проф., д-р іст. наук.

Курс присвячений головним напрямам новацій у зарубіжній історичній науці другої половини XX ст., формуванню уявлення про постмодерністську «революцію» в теорії історичного пізнання, «лінгвістичний поворот» і запровадження пов'язаних із ним постструктуралістських методик аналізу історичного джерела: деконструктивного і семіологічного. Мета, тематика, дослідницькі напрями «мікроісторії», а також засади дослідницьких методик, що використовуються «мікроісториками».

Проблема імперій у нові часи (IC.M.21)

3 зал. б., 4 год./тиж., 4 трим., іспит, Кучменко Е. М., доц., д-р іст. наук.

Стимули: сировина, стратегія, робоча сила, еміграція, місіонерство, цивілізаторство. Іспано-португальський, голландський, британський, французький колоніалізм. Інтелектуальна і технічна експансії. Японія і Східна Азія. Панісламізм, пантюркізм. Месіанство панамериканізму. Глобальність пангерманізму. Расизм. Архаїзм Австро-Угорщини. Антагонізми Росії. Сфери впливу, інвестиції, напівколонії. Режим капітуляцій, імунітети, екстериторіальність. Бази.

Україна і Габсбурзька монархія (IC.M.22)

3 зал. б., 4 год./тиж., 4 трим., іспит, Балабушевич Т. А., доц., канд. іст. наук.

Етапи творення і сенс конгломерату. Королівство Галичини і Лодомерії, поліонізація. Етнічне балансування. Будителі. Герцогство Буковина. Аграрні рухи. Архаїчний дуалізм. Угорська Русь: мадяризація. Єврейський чинник. Аналогії в Європі. Москвофільство, русинство, українство. Концепція П'ємонт-у. Греко-католицизм. Кооперація, Економіка. Просвіти. Соколи. Політичні партії, спілки. Січові Стрільці. Традиція, ментальність, легенда.

Українська еміграція і діаспора (IC.M.27)

3 зал. б., 4 год./тиж., 5 трим., іспит, Бажан О. Г., доц., канд. іст. наук.

Чинники, мотиви. У Росії: Малиновий, Сірий, Зелений клин. Виїзд з Австро-Угорщини, Польщі, Закарпаття і Буковини. Наслідки поразки у Визвольних Змаганнях. Інституціоналізація. Культура. Спадок, самозбереження. Архіви. Церкви. Переміщені особи. Табори. Працевлаштування. Фракції. Тероризм. Радянські депортації, новобудови. Цілина, Північ. Винародовлення, асиміляція на Сході. Зв'язки. Осередки. Зворотний вплив.

Україна та імперська Росія (IC.M.26)

3 зал. б., 4 год./тиж., 5 трим., іспит, Глісон Вільям (PhD History).

Московія: візантійство і орда. Третій Рим. Поліетнічність і мультинаціональність. Самодержавство. Експансія. Україна, Польща, Фінляндія, Кавказ, Середня Азія. Сепаратизм. Інородці. Бюрократизація. Західництво, панславизм. Уніфікація. Реформи. Земства. Революції. Ілюзії. Пропаганда. Воєнний комунізм. Нова Економічна Політика. Великий Терор. Розстріляне Відродження. Голодомори. Мобілізації. Репресії. Русифікація. Етноцид. Екоцид. Номенклатура.

Типологія тоталітаризму (IC.M.25)

3 зал. б., 4 год./тиж., 5 трим., іспит, Майборода О. М., проф., д-р іст. наук.

Передумови. Ірредента. Пропаганда. Більшовизм, фашизм, нацизм. Класова боротьба. Монопартиїстність. Елітні формації. Служби безпеки. Культ вождя, дуче, фюрера. Чистки. Табори. Різновиди за Піренейями, на Дунаї й Балканах. Аналоги в Азії, Латинській Америці. Мілітаризм. Агресія. Опір. Денацифікація. Рецидиви. Модифікації в Росії, Європі. Геноцид. Мобілізації. Етноцид. Диспропорції економіки. Дисидентство. Правозахисництво. Міжнародні санкції.

Актуальні проблеми всесвітньої історії (IC.M.23)

3 зал. б., 4 год./тиж., 5 трим., іспит, вакансія.

Досвід всесвітньої історії та ідеологія оновлення. Загальні питання методології та історіографії. Внесок історії окремих народів у глобальну історію. Всесвітня історія та монотеїзм. Актуальні проблеми історії колоніалізму. Людина та її спосіб життя. Духовні фактори у глобальній історії. Проблеми ментальності в сучасній історіографії. Дослідження з історії парламентаризму.

Європейська дипломатія країн Центрально-Східної Європи XIX—XX ст. (IC.M.17)

3 зал. б., 4 год./тиж., 4 трим., іспит, вакансія.

Регіональна сутність та регіональна різноманітність. Вузлові проблеми міжнародних відносин. Локальні дослідження та національна історія. Консерватизм у новій історії. Східно-Центральна Європа в особах. Проблеми розвитку дипломатії.

Історія єврейства (ІС.М.18)

3 зал. б., 4 год./тиж., 4 трим., іспит, вакансія.

Основні етапи історії єврейського народу. Етапи міграції. Розподіл. Автаркія юдаїзму. Кагал, секти, Штатл. Межа осідлості. Від ремесла, крамарства, лихварства до індустрії та банківництва. Євреї в суспільстві та економіці Центрально-Східної Європи. Роль у революції. Погроми, сіонізм, інтернаціоналізм. Роль єврейства в комуністичному будівництві. Нацистський голокост. Радянський антисемітизм, мотиви. Виникнення Ізраїлю, його роль у світовій політиці. Виїзд євреїв з Радянського Союзу та країн СНД. Сучасні міжетнічні стосунки. Викриття стереотипів, відродження культури. Українська юдаїка. Перспективи.

Науково-дослідницький семінар (ІС.М.24)

Порівняльна історіографія європейського державотворення

3 зал. б., 4 год./тиж., 5 трим., залік, Кірсенко М. В., проф., д-р іст. наук.

Розвиток історичних досліджень та формування джерельної бази. Дослідження історії відновлення державності країн Центрально-Східної Європи Нового часу в науці самих держав та назовні: західноєвропейські, американські дослідження, специфіка радянської історіографії.

МАГІСТЕРСЬКА ПРОГРАМА «КУЛЬТУРОЛОГІЯ (ТЕОРІЯ ТА ІСТОРІЯ КУЛЬТУРИ)»

Кваліфікація — 8.020101 магістр культурології

Керівник —

Погорілий Олександр Іванович,

доктор соціологічних наук, професор

Кафедра культурології НаУКМА пропонує дворічну магістерську програму з культурологічних дисциплін. Програма передбачає поглиблене вивчення загальної теорії та методології дослідження соціокультурних феноменів і процесів, історії вітчизняної і світової культур, а також спеціальних культурологічних дисциплін — семіотики культури, психоаналізу культури, культурологічних ідей Франкфуртської школи, теорії комунікації, концепцій і практики сучасного мистецтва, структуралізму і постструктуралізму, постмодернізму та інше. Мета програми — формування у студентів поглибленого розуміння фундаментальних понять і категорій культурології, володіння сучасними методами культурологічного аналізу і вивчення історичної специфіки національної культурної традиції та тенденції сучасних соціокультурних трансформацій в Україні.

Магістр-культуролог матиме змогу працювати в адміністративно-управлінських структурах, науково-дослідних установах і центрах, вищих навчальних закладах, видавництвах та засобах масової інформації, організовувати та здійснювати дослідження в галузі культури у співпраці з зарубіжними вченими.

Навчання протягом двох років здійснюється за напрямом спеціалізації «теорія та історія культури» з орієнтацією на захист магістерської роботи, а також продовження навчання в аспірантурі і захист кандидатської дисертації.

Перший рік навчання

Історична антропологія (КЛ.М.01)

3 зал. б., 4 год./тиж., 1 трим., іспит, Голіченко Т. С., доц., канд. філос. наук.

Курс складається з трьох модулів: перший присвячено витокам історичної антропології, другий — її методологічним засадам, третій — основним темам дисципліни. Обговорення відмінностей та евристичної цінності таких підходів до історичного аналізу, якими є «подієва історія», «історія структур», «тотальна історія», «мікроісторія». Значна частина курсу присвячена історії становлення «Школи Анналів», а також її фундаментальним концептам: «ментальності», «соціальній історії», «великим протяжностями». Курс побудовано на оригінальних франкомовних джерелах.

Ключові проблеми етногенезу українців (КЛ.М.02)

3 зал. б., 4 год./тиж., 1 трим., іспит, Залізняка Л. Л., проф., д-р іст. наук.

Виникнення homo sapiens та найдавніших етнічних спільнот. Походження індоєвропейців. Розселення індоєвропейських народів та їх класифікація. Скіфосарматська доба в історії України. Тюркські кочовики Надчорномор'я. Походження українців, білорусів, росіян. Проблема давньоруської народності. Київська Русь — українська держава. Україна серед світових цивілізацій.

Структуралізм (КЛ.М.03)

3 зал. б., 4 год./тиж., 1 трим., іспит, Йосипенко О. М., ст. викл., канд. філос. наук.

Курс містить систематичний виклад основних ідей лінгвістичного та гуманітарного структуралізму. Аналізуються перспективи та межі застосування системно-структурного методу в гуманітарному пізнанні, простежуються шляхи трансформації структуралістської проблематики в постструктуралістську. Курс орієнтований на засвоєння студентами найважливіших ідей класичного структуралізму та їхнього впливу на сучасну культуру та філософію.

Франкфуртська школа (КЛ.М.04)

3 зал. б., 4 год./тиж., 1 трим., іспит, Погорілий О. І., проф., д-р соціол. наук.

Ідеї Франкфуртської школи як впливової течії європейської гуманітарної думки XX ст. Основні етапи становлення і розвитку школи. Соціологічні і культурологічні концепції Т. Адорно, М. Хоркхаймера, Г. Маркузе, В. Беняміна, С. Фромма, Ю. Габермаса. Сучасні рецепції ідей франкфуртців.

Порівняльна етнологія (КЛ.М.05)

3 зал. б., 4 год./тиж., 2 трим., іспит, Курочкін О. В., проф., д-р іст. наук.

Теорія і практика сучасних компаративістських досліджень у галузі європейської етнології (етнокультурології, соціальної антропології). Феномен української етнічності крізь призму проблем загальноєвропейської етнічності історії як наслідок процесів акумуляції, дифузії, культурних контактів та взаємовпливів. Спільне і відмінне в розвитку етнічних традицій європейських народів, особливості східноєвропейського етнокультурного ареалу, його регіонального та локального розмаїття. Значну увагу зосереджено на порівняльному аналізі важливих характеристик матеріальної і духовної культури українців та їхніх найближчих сусідів і етнокультурних партнерів.

Постструктуралізм (КЛ.М.06)

3 зал. б., 4 год./тиж., 2 трим., іспит, Івашина О. О., ст. викл.

Курс поглиблено висвітлює одну з провідних традицій гуманітарного мислення, орієнтує на осягнення важливих проблем існування людини в сучасному світі. Головні концепції та понятійний апарат структуралізму. Тематичне коло постструктуралізму, розуміння його методологічних можливостей.

Сучасне мистецтво: концепції та практика (КЛ.М.07)

3 зал. б., 4 год./тиж., 2 трим., іспит, Петрова О. М., проф., д-р філос. наук.

Філософські засади парадигми модернізму (класичного авангардизму). Історія формування мистецьких напрямів модерного мистецтва: сезанізм, кубізм, фовізм, експресіонізм, сюрреалізм тощо. Український класичний авангард. Концепції абстракціонізму К. Малевича, В. Кандинського. Етнічні підвалини модерністського пошуку А. Архипенка. Виробниче мистецтво О. Родченка. Злам модерністської парадигми — формування системи постмодернізму. Естетика потворного, категорії підсвідомого в творчості українських постмодерністів; світовий досвід.

Теорія комунікацій (КЛ.М.08)

3 зал. б., 4 год./тиж., 2 трим., іспит, Йосипенко С. Л., доц., канд. філос. наук.

У курсі вивчаються філософські, психологічні, соціологічні, культурологічні аспекти процесу комунікації. Він містить культурологічний аналіз комунікативних практик (особистої, ділової комунікації, різних видів соціальної комунікації, комунікації через ЗМІ і т. п.). Курс націлений на вироблення у студентів навичок теоретичного осмислення комунікативних процесів і практичного аналізу комунікативних технологій (масова комунікація, реклама, PR і т. п.).

Охорона праці в галузі (КЛ.М.09)

0,5 зал. б., 4 год./тиж., 3 трим., іспит, Пустовалов С. Ж., доц., канд. іст. наук.

У курсі розглядаються: 1) правові, в тому числі міжнародні, засади охорони праці, особлива увага надається охороні авторських прав на інтелектуальну власність; 2) біологічні засади охорони праці, зокрема індивідуальні біоритми; 3) радіаційна безпека громадян України у зв'язку з Чорнобильською катастрофою; 4) засади раціональної організації робочого місця, комп'ютерної безпеки. Висвітлюються основні поняття та особливості охорони праці у гуманітаріїв, у тому числі археології.

Психоаналіз і культура (КЛ.М.10)

3 зал. б., 8 год./тиж., 3 трим., іспит, Собуцький М. А., проф., д-р філос. наук.

На підставі розгляду першоджерел та подальших критичних розвідок, психоаналіз подається як їх культурний феномен, як культуротворний фактор і як культурологічна дослідницька парадигма. Мета курсу — сформувати цілісне уявлення про психоаналіз у його історії, як явище, що виникло і розвивалось у відповідь на потреби культури і, у свою чергу, справило і продовжує справляти вплив на актуальні трансформації культури та на схеми інтерпретації попередніх станів її розвитку.

Візантія і православна культурна традиція (КЛ.М.11)

3 зал. б., 8 год./тиж., 3 трим., іспит, Нікітенко Н. М., доц., канд. іст. наук.

Вплив візантійської цивілізації на формування православної культурної традиції, візантійсько-слов'янський діалог культур. Синтез національного і універсального в культурі народів Візантійської співдружності, принципові засади політичної ідеології Візантії і Русі. Візантійська правова спадщина у країнах східнохристиянської ойкумени. Роль православної церкви в житті суспільства, характерні риси східнохристиянської духовної культури, православна ідеологія і художня творчість. Образ людини в духовному космосі східнохристиянської культури — від Середньовіччя до сьогодення.

Культура бізнесу (КЛ.М.12)

3 зал. б., 8 год./тиж., 3 трим., іспит, Левцун О. Г., доц., канд. соціол. наук.

Мета навчального курсу полягає у вивченні та аналізі соціокультурних аспектів підприємницької діяльності. Розглядаються структура та моделі підприємницької поведінки, соціально-психологічні, етнокультурні та морально-етичні аспекти підприємництва. Аналізуються історико-культурні типи західних підприємств. Велика увага приділяється соціальним умовам розвитку підприємництва в пострадянських країнах, зокрема досліджуються соціальне тло підприємництва в Україні та особливості ділової культури вітчизняних підприємств.

Науково-дослідний семінар (КЛ.М.13): Сучасні теорії культури (феміністична перспектива)

3 зал. б., 8 год./тиж., 3 трим., іспит, Дехтяр В. М., канд. філос. наук., ст. викл.

Мета семінару — поглиблене вивчення проблематики, пов'язаної з культурологічними аспектами сучасного феміністичного руху.

Другий рік навчання

Постмодернізм (КЛ.М.14)

3 зал. б., 4 год./тиж., 4 трим., іспит, Івашина О. О., ст. викл.

Курс демонструє, що таке постмодернізм; порівнюються його прояви в різних сферах культури, виражені різними мовами, зіставляються різноманітні теорії — про походження поняття «постмодернізм», про генеалогію постмодерністських циклу та контексту тощо. Відтворюється той стиль мислення, той тип свідомості та тілесно-ментальна поверхня, той об'єм, той п-вимірний культурний ландшафт, котрий персоніфікується в курсі під назвою «постмодернізм».

Іконографія та іконологія (КЛ.М.15)

3 зал. б., 4 год./тиж., 4 трим., іспит., Сом-Сердюкова О. М., ст. викл.

У лекціях курсу висвітлюються богословські, культурологічні та мистецькі основи складання внутрішнього оформлення християнських храмів творами

малярства і скульптури в катакомбний період історії церкви (I—IV ст. н. е.); алегорії і символи в оформленні храмів раннього візантійського періоду (IV—VII ст.); постанови Вселенських та Помісних церковних соборів щодо ікон та настінних сакральних зображень; висвітлення історії іконоборства у Візантії VIII—IX ст.; реформа ікон IX—X ст.; розвиток іконотворчості в Україні від прийняття Києвом християнства 988 р. до нашого часу.

Категорії та архетипи культури (КЛ.М.16)

3 зал. б., 4 год./тиж., 4 трим., іспит, Мойсеїв І. К., ст. викл.

Фундаментальні категорії та архетипи культури у складі насамперед українського ціннісно-смыслового світу та в зіставленні з аналогами європейського ареалу. Загальна система предметного поля культури (категорії «простір», «час», «центр», «периферія», «хаос», «межа» тощо), вертикальні семантичні побудови (категорії «верх», «низ», «середина світу» тощо), а також процеси та інтенції, що забезпечують живе функціонування культурного цілого (інверсії, розрізнення та ототожнення, концентрації тощо). Часові параметри буттєвості (час «коловий», «лінійний» тощо), кульмінаційні «ініціації» культури (свято, «вічна мить» тощо) та категорії тягlostі: «традиція», «новаторство», «спадщина» тощо.

Культура і влада (КЛ.М.17)

3 зал. б., 4 год./тиж., 4 трим., іспит, Левцун О. Г., доц., канд. соціол. наук.

Мета навчального курсу полягає у вивченні та аналізі соціокультурних аспектів владних відносин. Розглядаються питання, пов'язані з природою влади та механізмами її реалізації; значна увага приділяється дослідженню проблем у галузі політичної свідомості, політичної культури та комунікації. Аналізується еволюція владних відносин і розвитку суспільної свідомості в радянському і пострадянському суспільстві.

Масова культура (КЛ.М.18)

3 зал. б., 8 год./тиж., 4 трим., іспит, Йосипенко С. Л., доц., канд. філос. наук.

Цілісне теоретичне уявлення про походження, сутність і функції масової культури в суспільстві. Сучасні філософські та культурологічні ідеї щодо специфіки функціонування феноменів культури в масовому суспільстві, ролі засобів масової комунікації в процесі тиражування та споживання предметів масової культури.

Постколоніалізм і перехідне суспільство (КЛ.М.19)

3 зал. б., 4 год./тиж., 4 трим., іспит, Попов Б. В., доц., канд. філос. наук.

Аналітичні моделі перехідного суспільства, світовий досвід соціальних модернізацій. Критичне осмислення моделей К. Маркса та його послідовників у Росії та Україні, творче засвоєння концепцій модернізації суспільства, вироблених західними дослідниками, уважне виявлення історико-національної специфіки України, політичних та економічних суб'єктів, що діють на її теренах. Висвітлення складної ідейно-політичної ситуації постколоніалізму, посткомунізму, переходу від моноїстин та моноідеології до розуміння багатаспектності буття, потреби політико-економічного плюралізму та діалогічних форм комунікації.

Культура ґендерних відносин (КЛ.М.20)

3 зал. б., 4 год./тиж., 5 трим., іспит, Левцун О. Г., доц., канд. соціол. наук.

У межах навчального курсу вивчаються та аналізуються культурні аспекти ґендерних відносин. Розглядаються питання, пов'язані з природою ґендеру як соціокультурного конструкту, досліджуються проблеми формування ґендерного устрою суспільства, зокрема статево-рольових стереотипів. Аналізується становище жінки в різних сферах соціального і приватного життя, ставлення до неї в різних соціокультурних системах. Подається огляд ґендерних (у тому числі феміністських) теорій.

Культура та цивілізація (ЮІ.М.21)

3 зал. б., 4 год./тиж., 5 трим., іспит, Павленко Ю. В., проф., д-р філос. наук.

Актуальні проблеми розвитку світової цивілізації в культурному аспекті. Співвідношення понять «культура» та «цивілізація». Формування локальних та регіональних цивілізацій, внутрішня соціокультурна природа основних із них (давньоєгипетська, антична тощо). Особливу увагу зосереджено на закономірностях становлення та природи сучасної світової макрочивілізації, місце в ній України та інших держав Центрально-Східної Європи.

Семінар з окремих тем української культури (КЛ.М.22)

3 зал. б., 4 год./тиж., 5 трим., іспит, Нікішенко Ю. І., ст. викл.

Даний курс має на меті поглиблений аналіз окремих аспектів української культури. В його межах розглядаються тенденції та особливості розвитку культури України в різні історичні періоди. Особлива увага приділяється ключовим моментам і перехідним етапам української історії та статусу культури на зламі епох. Курс охоплює проміжок історії України від давньоруської доби до сьогодення.

Семіотика імажинативних систем (КЛ.М.23)

3 зал. б., 4 год./тиж., 5 трим., іспит, Голіченко Т. С., доц., канд. філос. наук.

Аналіз понять міфологічної, соціальної та індивідуальної уяви. Тлумачення уяви як специфічної людської реакції на страх смерті та невідомого, а також як прагнення до тотальності. Значну частину курсу присвячено історичним типам соціалізації уяви, що складають «імажинативні системи». Історія імажинативності розглядається на тлі «історії чуттєвості» та «соціальної історії».

Семіотика культури (КЛ.М.24)

3 зал. б., 4 год./тиж., 5 трим., іспит, Собуцький М. А., проф., д-р філос. наук.

Розглядаються передісторія, історія та різноманітні модифікації і принципи застосування підходу до культури, як до розгалуженої сукупності знакових систем комунікації. Мета курсу — сформувати уявлення про природу знаку, пояснити причини знаковості в культурі, навчити розпізнавати її прояви на свідомому та несвідомому рівнях у «мовах культури» різноманітного характеру — від музики, кіно, образотворчого мистецтва і літератури до рольових ігор та соціальних інтеракцій.

Методика викладання культурологічних дисциплін у вищій школі (КЛ.М.25)

3 зал. б., 4 год./тиж., 5 трим., залік, Бондарець О. В., ст. викл.

Вплив діалектики на конкретні методики викладання. Кваліфікаційна характеристика культуролога, викладання теорії та історії культури. Наукова творчість як основа навчального процесу. Методика вивчення текстів культури. Планування навчального процесу. Інноваційні технології навчання. Специфіка організації та проведення практик. Організаційне та методичне забезпечення самостійної роботи студентів. Система контролю знань. Особливості оптимізації процесу навчання у вищій школі.

МАГІСТЕРСЬКА ПРОГРАМА «ПОЛІТОЛОГІЯ (ПОРІВНЯЛЬНА ПОЛІТОЛОГІЯ)»

Кваліфікація — 8.040301 магістр політології

Керівник —

Кисельов Сергій Олегович,

кандидат філософських наук, доцент

Магістерська програма з політології пропонує дворічний курс поглибленої спеціалізації в галузі політології. Особливість підготовки магістра з політології — суспільна та державна потреба в забезпеченні діяльності органів державної влади, політичних громадських інституцій.

Основні завдання програми — опанування фундаментальних гуманітарних та фахових знань, формування здібностей до творчого мислення та самостійного прийняття відповідальних рішень, а також вироблення навичок науково-дослідницької роботи міждисциплінарного характеру. Значна увага приділяється висвітленню новітніх напрямів у вітчизняній та зарубіжній політології, оволодінню навичками збору, оброблення, аналізу соціально-політичної інформації, виявленню довготривалих тенденцій у розвитку політичного процесу.

Магістр політології має володіти методикою викладання основ політології, здатністю проводити аналіз політичних процесів із метою знаходження та обґрунтування найефективніших варіантів рішень у різних напрямках управ-

лінської діяльності, а також може здійснювати моделювання політичного процесу як на макро- (держава), так і мікро- (місто, район, громада) рівні. Випускник програми може обіймати посади в підрозділах органів державного та місцевого управління, в засобах масової інформації, у громадських (у тому числі міжнародних) та політичних організаціях, наукових установах, експертних та аналітичних інституціях. При одержанні педагогічної підготовки магістр може також обіймати посади викладача політології у вищих навчальних закладах.

Основна форма освіти — стаціонарні лекційно-семінарські курси, науково-дослідницькі та спеціальні семінари, педагогічна практика. Кращі науково-дослідницькі роботи студентів друкуються в «Наукових записках НаУКМА» (серія «Політологія») та альманасі «Магістеріуму» (додаток до «Наукових записок НаУКМА»),

Перший рік навчання

Методологія політологічних і соціологічних досліджень (ПЛ.М.01)

3 зал. б., 4 год./тиж., 1 трим., іспит, Кармазіна М. С., проф., д-р політ. наук.

Процес соціологічного дослідження та застосування його методів у практиці політологічних студій, а саме: збирання первинної інформації за допомогою методів спостереження, аналіз документів та опитування; проведення елементарного статистичного аналізу даних; здатність працювати у складі дослідницької групи; критичний аналіз публікацій про результати соціологічних досліджень у наукових виданнях і засобах масової інформації.

Сучасні політичні ідеології (ПЛ.М.02)

3 зал. б., 4 год./тиж., 1 трим., іспит, Нлахов В. А., доц., канд. іст. наук.

Сучасні концепції політичної ідеології, їхні структури та функції. Дискусії, які ведуться щодо ролі ідеології в суспільстві («Кінець ідеології?», «Кінець історії?»). Лібералізм, консерватизм, соціалізм та комунізм, анархізм, націоналізм, націоналсоціалізм та фашизм, а також іслам (як політична ідеологія).

Політичний процес та політичні технології в посткомуністичному суспільстві (ПЛ.М.03)

3 зал. б., 4 год./тиж., 1 трим., іспит, Нлахов В. А., доц., канд. іст. наук.

Ознайомлення з сучасними принципами аналізу політичного процесу, з сучасними методами практичної політології, формування вмінь і навичок використання політичної технології в практичній політичній діяльності. Поняття політичного маркетингу і менеджменту. Типи виборчих систем. Функції та види політичних антитехнологій.

Політична історія України у XX сторіччі (ПЛ.М.04)

3 зал. б., 4 год./тиж., 1 трим., іспит, Кульчицький С. В., проф., д-р іст. наук.

Мета курсу: систематизувати наявні знання з політичних і соціальних аспектів вітчизняної історії; виявити історичні корені актуальних політичних проблем, які є предметом аналізу в інших курсах порівняльної політології; виробити вміння критично ставитися до «новомови» джерел радянської доби і радянських стереотипів мислення, а також до політизованих антикомуністичних стереотипів, синхронізувати основні події політичної історії України з подіями всесвітньої історії XX ст. і осмислити їх у межах єдиної концепції. Історичні корені радянської влади, межі її пов'язаності з комуністичною доктриною і заснованою на цій доктрині політичною організацією; специфіка функціонування радянської тоталітарної держави на різних історичних етапах; шляхи формування на руїнах тоталітаризму громадянського суспільства.

Політичні теорії і політика в пострадянських країнах (ПЛ.М.05)

3 зал. б., 4 год./тиж., 2 трим., іспит, Смолянук В. Ф., доц., канд. політ. наук.

Становлення та сучасний стан науки про політику в пострадянських країнах. Проблема політизації наукового знання у країнах колишнього СРСР, основні напрями розвитку політичної науки, аналіз політики і політичних процесів у пострадянських країнах, теоретичні засади осмислення ситуації посткомунізму в пострадянському просторі, становлення концепцій посткомуністичних трансформацій і політичних процесів у пострадянських країнах. Аналіз кон-

цепцій громадянського суспільства і «відкритого суспільства», політична практика пострадянських перетворень, проблеми легітимації пострадянської політичної влади в концепціях суспільствознавців.

Порівняльна політика держав Центрально-Східної Європи (ПЛ.М.06)

3 зал. б., 4 год./тиж., 2 трим., іспит, Мейс Дж., Ph.D (History).

The course compared the different political cultures, systems, problems, and approaches to solving those problems in the various postcommunist states of Europe. Each state is treated with a brief historical overview in order to seek continuity in its current behavior or its degree of success in breaking with old, now disfunctional, patterns. States of the region are also examined in terms of possible sources of conflict or bases for cooperation among each other and with Ukraine. Also examined is how the changes in these states, the expansion of NATO and possibly the EU and other traditionally Western structures into the region might impact on the interests of various states, including Ukraine.

Об'єднана Європа на геополітичній мапі світу (ПЛ.М.07)

3 зал. б., 4 год./тиж., 2 трим., іспит, Голіченко Т. С., доц., канд. філос. наук.

У курсі розглядаються ідейні, політичні, юридичні та культурні засади створення об'єднаної Європи, переглянуто основні історичні етапи її становлення. Піддаються аналізу поняття «європейські цінності», «європейські інститути», «націоналізм», «федералізм», «регіоналізм». Окремий розділ курсу присвячено новому в сучасній європеїстиці поняттю «Європи регіонів». Розвій сучасних загальноєвропейських процесів змальовується на тлі процесів глобалізації.

Порівняльні правові системи (ПЛ.М.08)

3 зал. б., 4 год./тиж., 2 трим., іспит, Ткач О. І., доц., канд. іст. наук.

Розкриття важливих проблем держави (держава — нація і суверенітет; конституціоналізм; представницька і пряма демократія; розподіл влад і політичний режим — так, як вони вирішуються в позитивному конституційному праві сучасних країн, у тому числі членів Ради Європи, США, Канади, Японії, Китаю), вивчення теорії та практики конституційного компаративізму: порівняльні нормативні структури, джерела та механізми дії конституційного права, порівняльні норми конституційної відповідальності, сучасна практика конституційної юстиції, порівняльні інститути конституційного права, особливості правового змісту та шляхів реалізації кожного з них.

Теорія колективного вибору і прийняття рішень (ПЛ.М.09)

1,5 зал. б., 4 год./тиж., 3 трим., іспит, Рябов С. Г., проф., д-р філос. наук.

Розглядається домінантна складова сучасного політичного процесу — ухвалення суспільних рішень та їхнє здійснення. Мета курсу — з'ясування сутності суспільних рішень, їх різновидів, головних стадій і форм їх оптимального вироблення та ухвалення. У центрі уваги — аналіз такої складової суспільних рішень, як процес колегіального політичного вибору, аналіз новітньої західної літератури з даного питання.

Європейська інтеграція (ПЛ.М.10)

3 зал. б., 8 год./тиж., 3 трим., іспит, Майборода О. М., проф., д-р іст. наук.

Формування всебічних і ґрунтовних уявлень щодо змісту, сутності й характеру інтеграційних процесів на Європейському континенті протягом останнього півтисячоліття. Завдання курсу — дати слухачам поглиблене знання про причини, фактори і напрями співробітництва європейських держав, наблизити їх до розуміння об'єктивності, незворотності і водночас гострої внутрішньої суперечності процесів міжнародного співробітництва.

ООН у сучасному політичному світі (ПЛ.М.11)

3 зал. б., 8 год./тиж., 3 трим., іспит, вакансія.

Корінні зміни в світі та їх відображення в ООН. Суперечності сучасного світу: процеси інтеграції та дезінтеграції. Зміна концепції національної та міжнародної безпеки: воєнні, політичні, економічні, соціальні, екологічні та інші аспекти безпеки і нові завдання ООН. Пошуки шляхів підвищення миротворчої діяльності ООН. Економічна, екологічна і соціальна діяльність ООН. ООН і права людини.

Аналіз державної політики (ПЛ.М.12)

3 зал. б., 4 год./тиж., 3 трим., іспит, Дем'янчук О. П., доц., канд. фіз.-мат. наук.

Курс розглядає основні принципи та методи аналізу публічної політики, формування та реалізацію публічної політики в різних галузях суспільного життя. Формування державної влади як результат політичної боротьби, публічна політика як засіб боротьби за владу. Процес формування і здійснення політики, форми і методи аналізу політики, типи і моделі політики.

Політика культурної багатоманітності (полікультурності) в сучасному світі (ПЛ.М.13)

1.5 зал. б., 14 год./тиж., 3 трим., залік, Клиненко Т. В., доц., канд. іст. наук.

Курс розглядає концептуальні засади і політичну практику багатокультурності в сучасних плюралістичних демократіях. У цьому курсі передбачається порівняльний аналіз політики багатокультурності у країнах розвинутої демократії (США, Канада, Велика Британія та ін.), Центральної та Східної Європи (Угорщина, Румунія, Словаччина, Росія та ін.), а також в Україні. Комплексний характер явища багатокультурності — як концептуальної ідеї і як досвіду реалізації цієї ідеї в політичній практиці сучасного світу — передбачає висвітлення цієї проблематики з етнополітичної, етнологічної, правової, культурологічної точок зору.

Охорона праці в галузі (ПЛ.М.14)

0,5 зал. б., 2 год./тиж., 3 трим., іспит, Могилевська В. П., ст. викл.

Проблеми перебування людини в процесі різних видів її професійної діяльності. Людина як діяльна істота і самоціль розвитку в суспільстві. Набуття навичок ідентифікації небезпечних і шкідливих факторів, прогнозування їх можливого розвитку, формування певного стереотипу поведінки в надзвичайній ситуації.

Теорія і практика громадянського суспільства (ПЛ.М.15)

1.5 зал. б., 4 год./тиж., 3 трим., іспит, Колодій А. Ф., проф., д-р філос. наук.

Розвиток теоретичних уявлень концепцій громадянського суспільства. Організаційні та культурні виміри громадянського суспільства. Громадянське суспільство як спосіб суспільної взаємодії і захист інтересів. Історико-географічні модуляції громадянського суспільства. Громадянське суспільство в старих та нових демократіях. Проблеми та переваги інституалізації громадянського суспільства в Україні.

Другий рік навчання

Політична філософія (ПЛ.М.16)

2 зал. б., 3 год./тиж., 4 трим., іспит, Лісовий В. С., проф., канд. філос. наук.

Опанування основних понять і теоретичних уявлень, вироблених класичною, модерною та сучасною європейською філософією щодо політичного життя людей у суспільстві. Специфіка курсу полягає у висвітленні філософсько-методологічних засад суспільно-політичного знання. Завдання курсу — навчити розуміти базові поняття класичного та сучасного суспільно-політичного мислення, вміти аналітично застосовувати їх для кваліфікованого осмислення соціально-політичних процесів сьогодення.

Політика та управління в США та Канаді (ПЛ.М.17)

3 зал. б., 4 год./тиж., 4 трим., іспит, Мейс Дж., Ph.D. (History)

The American political experience is both unique and one of the longest and most developed experiments in self-government. After a brief historical overview, the three branches of the American government are examined individually as are state and local government. Political parties, constituencies, interest groups, lobbying, race (ethnic) relations (from Jim Crow to Affirmative Action), and other aspects of the American political system are examined and discussed.

Політична антропологія (ПЛ.М.18)

3 зал. б., 4 год./тиж., 4 трим., іспит, Голіченко Т. С., доц., канд. філос. наук.

Курс має на меті поєднати традиційні поняття політології з сучасним баченням проблем антропології, зокрема історичної антропології. Одна з ознак такого синтезу — спроба застосування структурних методів у політології.

Відтак, до аналізу політичних явищ застосовуються такі антропологічні поняття, як «традиція», «ритуал», «системи спорідненості», «міф», «вірування», «свята», «ментальності». Інноваційність курсу полягає в широкому використанні сучасних франко- та англомовних досліджень із політичної антропології (М. Блок, М. Гodel'є, М. Абелес, К. Касторіадіс, Д. Дюран, М. Фуко).

Порівняльна політологія країн Західної Європи (ПЛ.М.19)

3 зал. б., 4 год./тиж., 4 трим., іспит, Гарань О. В., проф., д-р іст. наук.

Категоріально-політологічна основа порівняльних досліджень. Країни Західної Європи як об'єкт порівняльно-політологічних досліджень. Етапи модернізаційного розвитку Заходу. Захід у порівнянні з незахідними цивілізаціями. Західна Європа і США: проблеми і перспективи взаємовідносин. Західна Європа й Україна: відмінності історичного розвитку, проблеми і механізми інтеграції. Політико-адміністративні системи країн ЄС (порівняльний аналіз). Новітні цивілізаційні процеси в розвитку Західного суспільства. Модернізація і постмодернізація: західноєвропейський досвід. Основні цінності сучасного суспільства: західноєвропейський досвід і Україна. Західна Європа і майбутнє людської цивілізації: порівняльні аспекти сучасної футурології.

Національна ідея і проблеми еліт в Україні (ПЛ.М.20)

3 зал. б., 2 год./тиж., 4 трим., іспит, Кресіна І. О., проф., д-р політ. наук.

Культурно-історична генеза поширеного в сучасній літературі з політології поняття «еліти» та особливості функціонування еліт у політичному, соціальному і філософському контекстах. Поглиблює знання політологів у сфері, що перебуває на стику політичної філософії, політології, історії політичних учень та політичної соціології. Вивчення класичних та сучасних текстів із даного питання. Аналіз таких актуальних проблем, як харизма і бюрократія, легітимація політичних еліт за умов демократії і за умов тоталітаризму, стратегії адаптації колишніх політичних еліт та самоідентифікації їх, мікрофізика влади й історична динаміка ідеї зверхності. Специфіка застосування цих понять до українських реалій.

Політика економічних реформ у перехідних суспільствах (ПЛ.М.21)

1,5 зал. б., 2 год./тиж., 4 трим., іспит, Могилевська В. П., ст. викл.

Курс належить до міждисциплінарного політекономічного циклу, що у вітчизняній науці традиційно входив до економічних наук, а на Заході — до політологічних. Пропонується порівняльний аналіз економічних реформ: 1) у країнах, що здійснюють перехід від командної до ринкової економіки за умов демократизації (Центральна-Східна Європа, Росія) або ж її відсутності (Китай); 2) у країнах із ринковою економікою, що здійснюють перехід від тоталітаризму до демократії (Латинська Америка, Південна Корея). Аналіз економічної лібералізації в Україні в порівнянні з процесами, що відбуваються в країнах-сусідах.

Науково-дослідний семінар «Проблеми теорії та практики поділу влади» (ПЛ.М.22)

3 зал. б., 4 год./тиж., 5 трим., іспит, Рябов С. Г., проф., д-р філос. наук.

Пропонується розуміння поділу влади як обмеження всевладдя однієї людини чи олігархії, встановлення рівноваги й стабільності в суспільстві, як «дозування» впливу й уможливлення рівності прав одномасштабних суб'єктів політики. З'ясовується, чому у принципі можливий і потрібний поділ влади. Аналізуються функціональний, інституційний та процедурний аспекти поділу влади. Розглядаються такі поняття та явища, як антиномія держави та громадянського суспільства, розрізнення права та закону, законодавчої та виконавчої влади, виборність, колективне волевиявлення, федералізм, конфедералізм, сепаратизм, представництво, парламентаризм, «джерело влади», «суб'єкт влади», «носії влади», форми державного управління, політичні режими тощо.

Міжнародне регулювання конфліктів у сучасних міжнародних відносинах (ПЛ. М. 23)

3 зал. б., 4 год./тиж., 5 трим., іспит, Могилевська В. П., ст. викл.

Розглядаються основні механізми регулювання конфліктів на сучасному етапі. Акцент робиться на аналізі міжнародно-правових аспектів. Значна увага надається ролі міжнародних організацій, зокрема ООН, Європейському Союзу, НАТО, СНД та ряду інших структур.

Порівняльний аналіз зовнішньої політики (ПЛ.М.24)

3 зал. б., 4 год./тиж., 5 трим., іспит, вакансія

Порівняльний аналіз процесів формування зовнішньої політики, методів та засобів здійснення зовнішньої політики, ролі груп інтересів на світовій політичній арені. Аналіз засобів вирішення міжнародних конфліктів, роль міжнародних організацій та міжнародно-правове регулювання зовнішньополітичних питань.

Порівняльна публічна адміністрація (ПЛ.М.25)

3 зал. б., 4 год./тиж., 5 трим., іспит, Якушик В. М., проф., д-р політ. наук.

Порівнюються системи державного управління на центральному, регіональному та місцевому рівнях. Аналізуються процеси вироблення та впровадження політики, роль державної служби та здійснення державної виконавчої влади. Розкривається сутність та процес адміністративної реформи в Україні в порівнянні з досвідом інших країн.

Методика викладання політології у вищій школі (ПЛ.М.26)

1 зал. б., 5 год./тиж., 5 трим., залік, Кисельов С. О., доц., канд. філос. наук.

Курс належить до циклу дисциплін, обов'язкових для тих магістрів, котрі бажають здобути додаткову кваліфікацію «Викладач вищої школи». Основні методики викладання політології; різні підходи до побудови політологічних курсів та структур навчальних планів політологів. Методика аналізу першоджерел — документів, класичних політологічних текстів та праць провідних сучасних політологів.

МАГІСТЕРСЬКА ПРОГРАМА «СОЦІАЛЬНА РОБОТА»

Кваліфікація — 8.040202 магістр соціальної роботи

Керівник —

Грига Ірена Максимівна,

кандидат медичних наук, доцент

Це перша в Україні магістерська програма підготовки фахівців соціальної роботи та соціальної політики. Після її опанування випускники можуть ефективно працювати на адміністративних посадах у системі соціального захисту населення України, успішно здійснювати наукову та викладацьку діяльність.

Перший рік навчання дає можливість отримати комплекс теоретичних знань із соціальної роботи і соціальної політики, соціології, психології, права. Ці курси були розроблені спеціально для соціальних працівників. Значна частина навчального курсу відводиться на практичну (навчальна, виробнича, дослідницька практики) та самостійну підготовку, в яку входять аудиторні практичні заняття і «польова» практика з соціальної роботи в соціальних службах, закладах освіти, медичних та інших установах, а також самостійна науково-дослідна робота. Відмінна риса другого року навчання — студенти витрачають більше часу на практичну роботу, а також працюють над дослідницьким проектом, у якому запроваджують та аналізують новітні ідеї щодо вирішення соціальних проблем окремих груп населення України.

За результатами захисту робіт кращі магістри одержують рекомендацію до аспірантури. Школа соціальної роботи використовує в навчальному процесі здобутки української та зарубіжної науки. Цьому сприяють контакти з провідними науковими та навчальними центрами світу, запрошення викладачів із Великобританії, Канади, США, Португалії, Словенії, Німеччини, відрядження та стажування викладачів і студентів Школи за кордоном, реалізація спільних проектів із ВЗО Європи.

Оскільки до магістеріуму вступають особи, які мають вищу освіту в споріднених із соціальною роботою галузях (педагогіка, медицина, соціологія тощо), деякі курси однакові для слухачів бакалаврату і Магістеріуму, тому у списку переліку курсів мають подвійний шифр. Певні курси викладаються лише в Магістеріумі.

Перший рік навчання

Вступ до соціальної роботи (СР.М.04), (СР.Б.05)

2 зал. б., 2 год./тиж., 1 трим., залік, Грига І. М., доц., канд. мед. наук.

Продовження: СР.М.05.

Теорії соціальної роботи (СР.М.15), (СР.Б.05)

1.5 зал. б., 2 год./тиж., 2 трим., іспит, Кабаченко Н. В., доц., канд. філос. наук.

Теоретичні засади соціальної роботи. Особливості застосування різних теорій і моделей на практиці.

Початок: СР.М.04.

Продовження: СР.М.06, 23, 24, 25, 26, 28, 29, 30, 32.

Методи соціальної роботи (СР.М.15)

2 зал. б., 2 год./тиж., 2 трим., іспит, Грига І. М., доц., канд. мед. наук.

Індивідуальні та групові форми роботи та догляду, методи догляду та роботи у громаді; вміння соціального працівника.

Основи аналізу соціальної політики (СР.М.10), (СР.Б.06)

2 зал. б., 2 год./тиж., 1 трим., залік, Іванова О. Л., ст. викл.

Продовження: СР.М.11.

Соціальна політика в Україні (СР.М.11), (СР.Б.10)

2 зал. б., 2 год./тиж., 2 трим., іспит, Іванова О. Л., ст. викл.

Початок: СР.М.10.

Методи досліджень у соціальній роботі (СР.М.06)

3 зал. б., 4 год./тиж., 2 трим., іспит, Кабаченко Н. В., доц., канд. філос. наук.

Основні науково-методичні підходи до визначення, моніторингу та оцінювання соціальних потреб і проблем окремого клієнта чи соціальної групи з метою визначення фокусу втручання в роботі з ними; методи та критерії оцінки проведеної соціальної роботи.

Початок: СР.М.04, 05.

Проблеми трансформації соціальної сфери (СР.М.07)

3 зал. б., 2 год./тиж., 2—5 трим., залік, іспит, Семигіна Т. В., ст. викл.

Прикладні аспекти організації та впровадження нових підходів і методів соціальної роботи у вітчизняній та міжнародній практиках. Критичний аналіз тенденцій формування соціальної політики в Україні.

Соціологія для соціальних працівників (СР.М.13)

3 зал. б., 4 год./тиж., 1 трим., іспит, Кабаченко Н. В., доц., канд. філос. наук.

Основи соціології та соціологічні підходи до вивчення проблем суспільства, груп та особистості.

Правове регулювання соціальних відносин (СР.М.09)

2 зал. б., 2 год./тиж., 1 трим., іспит, Чінейдіна С. Г., ст. викл.

Принципи правового регулювання соціальних відносин. Законодавче забезпечення соціального захисту в Україні.

Загальна психологія та психологія розвитку (СР.М.14)

2 зал. б., 2 год./тиж., 1 трим., залік, Ліщук Р. М., ст. викл., канд. мед. наук.

Основні механізми та закономірності психічної діяльності. Пізнавальні процеси. Теорії психічного розвитку, вплив на процес розвитку соціальних і біологічних факторів. Критерії нормального і аномального психічного розвитку, сензитивні періоди та вікові кризи.

Продовження: СР.М.16, 18.

Психологія особистості (СР.М.16), (СР.Б.02)

1.5 зал. б., 2 год./тиж., 2 трим., іспит, Ліщук Р. М., ст. викл., канд. мед. наук.

Основні наукові психологічні теорії особистості та поведінки, які мали вплив на світову практику соціальної роботи.

Початок: СР.М.14.

Продовження: СР.М.17, 19.

Соціальна психологія (СРМ.18), (СР.Б.07)

1.5 зал. б., 4 год./тиж., 3 трим., залік, *Копець Л. В., доц., канд. психол. наук.*

Соціально-психологічний аналіз великих та малих груп у суспільстві, групової динаміки, міжособистісних стосунків, закономірностей соціального розвитку особистості з метою використання набутих знань у соціальній роботі з індивідами та групами.

Початок: СР.М.14.

Технологія підготовки наукової роботи (СР.М.03)

1.5 зал. б., 4 год./тиж., 3 трим., залік, *Грига І. М., доц., канд. мед. наук.*

ПРАКТИКИ

Навчальна практика (СР.М.20), (СР.Б.24)

1.5 зал. б., 6 год./тиж., 1 трим., *Бойко А. М., ст. викл.*

Виробнича практика (СР.М.31)

4.5 зал. б., 6, 12 год./тиж., 2—3 трим., *Бойко А. М., ст. викл.*

Практика спрямована на формування навичок професійної діяльності. Базис практики студентів — установи соціального захисту, соціальні служби, медичні заклади, недержавні організації та фонди.

Початок: СР.М.20.

Продовження: СР.М.23.

Групова робота (СР.М.17), (СР.Б.14)

1.5 зал. б., 4 год./тиж., 3 трим., залік, *Бойко А. М., ст. викл.*

Початок: СР.М.16.

Менеджмент у соціальній роботі (СР.М.32)

1.5 зал. б., 4 год./тиж., 3 трим., залік, *Іванова О. Л., ст. викл.*

Сучасні концепції практичного менеджменту в соціальній роботі та можливості їх використання в управлінській діяльності, принципи формування команд професіоналів, методика розробки та оцінювання соціальних програм.

Початок: СР.М.04, 05.

Основи соціальної реабілітації осіб з особливими потребами (СР.М.27)

1.5 зал. б., 2 год./тиж., 2 трим., залік, *Висоцька А. М.*

Курс передбачає ознайомлення з основними категоріями осіб, що мають порушення психофізичного розвитку, з особливостями їхньої адаптації та інтеграції в суспільстві; вивчення шляхів соціальної реабілітації осіб з особливими потребами; практичне ознайомлення з мережею корекційно-освітніх та реабілітаційних закладів.

Соціальні інновації (СР.М.35)

1.5 зал. б., 2 год./тиж., 1 трим., залік, *Семигіна Т. В., ст. викл.*

Танатологія (СР.М.36)

1.5 зал. б., 2 год./тиж., 2 трим., залік, *Б. Джонсон., проф.*

Інформаційне забезпечення соціальної сфери (СР.М.37)

1.5 зал. б., 4 год./тиж., 3 трим., залік, *Семигіна Т. В., ст. викл.*

Соціологія девіантної поведінки (СР.М.38)

1.5 зал. б., 4 год./тиж., 3 трим., залік, *Б. Джонсон, проф.*

Соціологія сім'ї (СР.М.39)

1.5 зал. б., 4 год./тиж., 3 трим., залік, *Б. Джонсон, проф.*

Другий рік навчання

Соціальна робота зі спеціальними групами клієнтів (СР.М.26)

2 зал. б., 4 год./тиж., 4 трим., залік, *Кабаченко Н. В., доц., канд. філос. наук.*

Особливі групи клієнтів соціальної роботи: люди з вадами, діти-сироти, бездомні, ВІЛ-інфіковані та хворі на СНІД, люди, які мають залежність, літні

люди, біженці, в'язні та звільнені з ув'язнення тощо. Їхні специфічні потреби, методи роботи.

Початок: СР.М.04, 05.

Проблеми трансформації соціальної сфери (СР.М.07)

3 зал. б., 2 год./тиж., 4—5 трим., залік, Семигіна Т. В., ст. викл.

Дослідницька практика (СР.М.28)

9 зал. б., 12 год./тиж., 4—5 трим., Бойко А. М., ст. викл.

Збирання первинного матеріалу та дослідження, що завершуються написанням і захистом кваліфікаційної роботи. Базис дослідницької практики — установи соціального захисту, соціальні служби, медичні заклади, недержавні організації та фонди.

Початок: СР.М.04, 05, 03, 06.

Соціальне проектування (СР.М.40)

ВИБІРКОВІ КУРСИ

Прикладна персонологія (СР.М.08)

1.5 зал. б., 2 год./тиж., 5 трим., залік, Грига І. М., доц., канд. мед. наук.

Теоретичні аспекти інтенціонального інтерв'ювання та консультування, аналіз власної манери спілкування, усвідомлення переваг та недоліків, оволодіння мікротехніками комунікації та навичками інтерв'ювання та консультування.

Соціальна робота з біженцями та пошукувачами притулку (СР.М.33)

1.5 зал. б., 2 год./тиж., 5 трим., залік, Шнейдіна С. Г., ст. викл.

Історія та сучасний стан проблеми біженців, еволюція поглядів на права біженців та їхнє відображення в міжнародних документах і законодавстві. Нормативно-правова база стосовно біженців та пошукувачів притулку. Проблема інтеграції та можливості її розв'язання. Допомога біженцям та пошукувачам притулку.

Соціальна робота з клієнтами, інфікованими ВІЛ та хворими на СНІД (СР.М.25)

1.5 зал. б., 2 год./тиж., 4 трим., залік, Бойко А. М., ст. викл.

Епідеміологічні дані про захворюваність на СНІД та розповсюдження ВІЛ-інфекції, шляхи її передання та групи ризику зараження, соціально-психологічні аспекти СНІДу та ВІЛ-інфекції, основні методи профілактики та втручання, навички та цінності, пріоритетні в соціальній роботі з такими клієнтами. Початок: СР.М.04, 05.

Соціальна робота з людьми похилого віку (СР.М.23), (СР.Б.13)

1.5 зал. б., 2 год./тиж., 4 трим., залік, Кабаченко Н. В., доц., канд. філос. наук.

Початок: СР.М.04, 05.

Волонтерство в соціальній роботі (СР.М.30), (СР.Б.18)

1.5 зал. б., 2 год./тиж., 4 трим., залік, Брижовата О. С., ст. викл.

Початок: СР.М.04, 05.

Соціальна робота в охороні здоров'я (СР.М.24)

1.5 зал. б., 2 год./тиж., 5 трим., залік, Грига І. М., доц., канд. мед. наук.

Початок: СР.М.04, 05.

Соціальна психіатрія (СР.М.19)

1.5 зал. б., 2 год./тиж., 4 трим., залік, Полтавець Д. В., ст. викл.

Курс забезпечує потрібні для соціального працівника знання про вплив соціального середовища на розвиток психічних захворювань, а також на корекцію, лікування та адаптацію психічно хворих людей у суспільстві. Початок: СР.М.16.

Соціальна робота з наркозалежними (СР.М.29)

1.5 зал. б., 2 год./тиж., 4 трим., залік, Бойко А. М., ст. викл.

Міжнародний та вітчизняний досвід роботи з людьми, які мають проблеми залежності від алкоголю або наркотиків, та їхніми родичами, види та заходи профілактики залежностей, тенденції соціальної політики стосовно алкоголю та наркотиків в Україні та в розвинених країнах Європи.

Початок: СР.М. 4, 5.

Педагогіка вищої школи (СР.М.34)

2 зал. б., 4 год./тиж., 1 трим., іспит, Голубева М. О., доц., канд. пед. наук.

Особливості організації навчання в сучасних вищих навчальних закладах України. Предметна, курсова, модульна система освіти. Підготовка та проведення лекцій та семінарських занять. Інноваційні технології в педагогіці вищої школи.

Методика викладання соціальної роботи у вищій школі

1 зал. б., 4 год./тиж., 4 трим., залік, Голубева М. О., доц., канд. пед. наук.

Інтерактивні методи викладання, практична орієнтованість дисципліни: ситуативні завдання, вивчення випадків, рольові ігри.

Курс початковий.

Продовження: СР.М.22.

Педагогічна практика (СР.М.22)

1 зал. б., 9 год./тиж., 5 трим., залік, Голубева М. О., доц., канд. пед. наук.

Досвід організації навчального процесу, моніторингу та кінцевого оцінювання знань, види контролю якості знань та рейтингова система, особливості проведення лекцій та групових занять із використанням сучасних методів навчання в межах концепції Liberal Art Education у системі вищої освіти.

Початок: СР.М.35.

Дисципліни вільного вибору, що пропонує Школа соціальної роботи студентам усіх магістерських програм НаУКМА

Педагогіка вищої школи (СР.М.34)

2 зал. б., 4 год./тиж., 1 три м., іспит, Голубева М. О., доц., канд. пед. наук.

Загальна психологія (СР.М.18), (СР.Б.7)

2 зал. б., 4 год./тиж., 1 трим., іспит, Коpecь Л. В., доц., канд. психол. наук.

МАГІСТЕРСЬКА ПРОГРАМА «СОЦІОЛОГІЯ»

Кваліфікація — 8.040201 магістр соціології

Керівник —

Осовський Володимир Леонідович,

доктор філософських наук, професор

Кафедра соціології НаУКМА пропонує дворічну магістерську програму із соціології, де основну увагу зосереджено на проблемах методології і методах соціологічних досліджень, класичній і сучасній соціологічній теорії, соціології перехідних суспільств та окремих галузевих соціологіях.

Програма націлена на формування у слухачів поглибленого розуміння соціальних процесів у сучасному суспільстві, вдосконалення володіння новітніми дослідницькими методами, створення передумов для глибших порівняльних досліджень соціальної структури і соціальних трансформацій.

Магістр-соціолог зможе працювати в будь-якому науково-дослідному центрі соціологічного профілю, викладати у вищій школі, працювати референтом, науковим консультантом у державних та громадських установах, редактором або керівником відповідних підрозділів видавництва, засобів масової інформації, організовувати соціологічні дослідження у співдружності з зарубіжними вченими.

Отримання ступеня магістра дає змогу вступити до дворічної аспірантури, завершити роботу над кандидатською дисертацією та здобути вчений ступінь кандидата соціологічних наук, а також навчатись на докторських програмах західних університетів.

Перший рік навчання

Класичні соціологічні теорії (СЦ.М.01)

3 зал. б., 4 год./тиж., 1 трим., іспит, Погорілий О. І., проф., д-р соціол. наук.

Класична спадщина світової соціологічної думки від античності до початку ХХ століття. Аналіз теоретичного змісту соціальних учень Т. Гоббса, Ж.-Ж. Руссо, Т. Монтеस्क'є, позитивізму О. Конта, еволюціоністської соціології Г. Спенсера, соціологічних поглядів К. Маркса і А. Де Токвіля. Соціологічна спадщина Е. Дюркгейма, М. Вебера, В. Парето та представників психологічної соціології.

Соціальна філософія

2 зал. б., 4 год./тиж., 1 трим., іспит, Кебуладзе В. І., доц., канд. філос. наук.

Соціологія народонаселення (СЦ.М.02)

3 зал. б., 4 год./тиж., 1 трим., іспит, Корегін О. Я., доц., канд. соціол. наук.

Розглядаються співвідношення з іншими науками, що вивчають народонаселення (демографія, демографічна статистика, географія народонаселення тощо) питання структур народонаселення, методів його вивчення. Аналізуються сутність народонаселення як основи і суб'єкта функціонування суспільства, процесів його розвитку, їх законів, провідних концепцій народонаселення, проблем визначення цілей, методів та інструментарію демографічної політики.

Сучасні дослідження соціальної стратифікації (СЦ.М.03)

3 зал. б., 4 год./тиж., 1 трим., іспит, Оксамитна С. М., доц., канд. соціол. наук.

Класичні та сучасні концепції соціальної структури, соціальної нерівності, класів та соціальної мобільності. Методи і результати емпіричних, особливо порівняльних досліджень, тенденції наслідків та вимірів соціальної диференціації та стратифікації, класової, статусної та гендерної нерівності, міжгенераційної і внутрішньогенераційної соціальної мобільності.

Методика соціологічних досліджень: сучасні кількісні методи (СЦ.М.04)

3 зал. б., 4 год./тиж., 2 трим., іспит, Лизогуб Ю. І., доц., канд. соціол. наук.

Поглиблене вивчення методів багатовимірної статистики та їх практичне застосування в аналізі соціологічних даних. Аналіз номінальних даних. Факторний та кластерний аналіз, логлінійна модель, дискримінантний аналіз, багатовимірне шкалювання, логістична регресія. Практичні заняття проводяться в середовищі пакета БРЗБ. Для нормального засвоєння курсу потрібне знайомство з основами кількісного аналізу емпіричних даних та володіння навичками самостійного комп'ютерного аналізу даних в обсязі курсу «Статистичні методи та комп'ютерні засоби в Соціальних дослідженнях».

Соціальні структури та особистість (СЦ.М.05)

3 зал. б., 4 год./тиж., 2 трим., іспит, Хмелько В. Є., проф., д-р філос. наук.

Оглядається дослідницька література стосовно взаємозв'язків між соціальними структурами та особистістю із зосередженням на таких проблемах, як концептуалізація соціально-класової, професійної, етнічної структур та особистості, як внутрішньої системи регуляції соціальної поведінки людини. Соціологічні методи виміру когнітивних та емоційно-мотиваційних характеристик соціально-психологічних диспозицій особистості.

Стратегія і тактика паблік рілейшнз (СЦ.М.06)

3 зал. б., 4 год./тиж., 2 трим., іспит, Королько В. Г., проф., д-р філос. наук.

Сучасні соціологічні теорії (СЦ.М.07)

3 зал. б., 4 год./тиж., 2 трим., іспит, Степаненко В. С., доц., канд. соціол. наук.

Аналіз сучасних теоретичних підходів у соціології, такі теорії соціальної дії, як структурний функціоналізм, знаковий («символічний») інтеракціонізм, соціальний біхевіоризм, феноменологічна соціологія, етнометодологія, неомарксизм, критична теорія. Методологічні та філософські проблеми, що стосуються теоретичних підходів, які розглядаються.

Бідність і маргіналізація: концепції та емпіричні дослідження (СЦ.М.08)

2 зал. б., 4 год./тиж., 2 трим., іспит, Погоріла Н. Б., ст. викл.

Курс присвячено огляду сучасних зарубіжних теорій бідності та маргіналізації. Окрім теоретичних концепцій, представлено доробок емпіричних досліджень як якісних, так і кількісних, із процесів пауперизації у Східно-Європейських та пострадянських країнах.

Вибіркові методи в соціологічних дослідженнях (СЦ.М.09)

2 зал. б., 4 год./тиж., 2 або 3 трим., іспит, Пангатто В. (., проф., д-р філос. наук.

Уявлення про вибірковий метод у соціальних науках та побудова вибірки для проведення деяких із найпоширеніших типів соціологічних досліджень. Поняття математичної статистики, потрібні для розуміння курсу (нормальний розподіл, репрезентативність тощо) та типи вибірок. Методи розрахунку похибки вибірки для простих випадкових вибірок (SRS), а також дизайн-ефект для розрахунку похибки стратифікованих, кластерних та багатоступінчастих вибірок (зокрема, вибірок із ймовірністю пропорціонального розміру — PPS). Організаційні питання побудови вибірок.

Якісні методи соціологічного дослідження (СЦ.М.10)

2 зал. б., 4 год./тиж., 3 трим., іспит, Оссовський В. Л., проф., д-р філос. наук.

Методологічні та методичні засади пошуку знання, що базується передусім на розумінні та інтерпретації поведінки і дій різних соціальних суб'єктів, концентрації уваги соціолога на окремих особливостях в описі цілісної картини соціальних практик. Зміст найпопулярніших технологій якісних досліджень, логіка дослідницьких стратегій, алгоритми дій соціолога під час роботи в полі.

Охорона праці в галузі (СЦ. М.11)

0,5 зал. б., 2 год./тиж., 3 трим., іспит.

Курс має на меті передати студентам знання і виробити потрібні навички, які б забезпечили оптимальне виконання майбутніми соціологами фахових обов'язків на ниві як педагогічної, так і науково-дослідницької діяльності.

ВИБІРКОВІ ДИСЦИПЛІНИ

Особливості процесів у public relations в умовах радикальних соціальних змін (СЦ.М.12)

2 зал. б., 4 год./тиж., 3 трим., іспит, Глебова Л. М., ст. викл., канд. біол. наук.

Основні теоретичні засади та технології сучасного «паблік рілейшнз» (ПР). Досягнення світової теорії, практики та етики ПР; завдання, принципи та особливості розвитку ПР в умовах радикальних соціальних змін. Практичні навички роботи в галузі ПР. Теорія комунікації. Застосування ПР-технологій для налагодження гармонійних взаємовідносин зі ЗМІ, різними колами громадськості, сферою бізнесу, політики та для розвитку культури ділового спілкування і досягнення особистого успіху. Формуванню критичного мислення у слухачів сприятиме проведення тематичних семінарів, тренінгів та диспутів.

Другий рік навчання

Соціологічні дослідження громадської думки в Україні (СЦ.М.13)

3 зал. б., 4 год./тиж., 4 трим., іспит, Оссовський В. Л., проф., д-р філос. наук.

Ставлення та ціннісні орієнтації, їхні зміни; аналіз відповідної літератури та вихідних емпіричних даних; співвідношення ставлень і цінностей із поведінковими орієнтаціями; інтерпретація запитань в опитувальнику як індикаторів ставлень та цінностей; вивчення форм електоральної поведінки; пристосування до нового інституціонального порядку; ставлення до інших націй та міжнародних організацій.

ВИБІРКОВІ ДИСЦИПЛІНИ

Етносоціологія (СЦ.М.14)

3 зал. б., 4 год./тиж., 4 трим., іспит, Аза Л. О., доц., д-р соціол. наук.

Закономірності просоціальної поведінки і соціальна компетенція (СЦ.М.14)

3 зал. б., 4 год./тиж., 4 трим., іспит, Копець Л. В., доц., канд. психол. наук.

Сучасні теорії просоціальної поведінки, особистісні характеристики, що сприяють наданню допомоги іншим людям, соціальні умови, які сприяють взаємодопомозі. Аналіз компетентності особистості, компоненти особистості, умови її розвитку.

Моделювання та прогнозування соціальних процесів (СЦ.М.16)

2 зал. б., 4 год./тиж., 4 трим., іспит, Паніотто В. І., проф., д-р філос. наук.

Мета курсу — підвищити загальну соціологічну культуру та розширити світогляд студентів, навчити методам побудови простих регресійних моделей і дати знання, достатні для роботи з математиками над побудовою складніших моделей. Динамічні ряди, регресійні моделі, експертні оцінки, глобальні моделі (Римський клуб, роботи Форрестера, Медоуза), синергетичний підхід (модель суспільного виробництва життя), імітаційні моделі (прогнозування ціннісних орієнтацій), моделювання особи (роботи групи Амосова), застосування теорії графів (динаміка міжособистісних стосунків у малих групах) та експертні системи.

Науково-дослідницька практика-1 (СЦ.М.17)

2 зал. б., 4 трим., залік.

Науково-дослідницький семінар (СЦ.М.18)

3 зал. б., 4 год./тиж., 4 трим., іспит, Погоріла Н. Б., ст. викл.

Завдання семінару — допомагати студентам у розв'язанні практичних проблем, що виникають при аналізі та інтерпретації соціологічних даних, потрібних для виконання дипломних робіт.

Теорії суспільства та його еволюції (СЦ.М.19)

3 зал. б., 4 год./тиж., 4 трим., іспит, Хмелько В. Є., проф., д-р філос. наук.

Макросоціальна будова людських суспільств та їхні історичні зміни. Систематичне порівняння між суспільствами різних типів із наголосом на логіці їхнього соціокультурального розвитку. Загальні теорії історичних соціальних систем та соціальної еволюції. Основні ідеї таких макросоціологічних концепцій, як еколого-еволюційна теорія та теорія «цивілізаційних хвиль».

Неофункціоналізм у сучасній соціологічній теорії (СЦ.М.20)

2 зал. б., 4 год./тиж., 4 трим., іспит, Кутуєв П. В., доц., канд. соціол. наук.

Неофункціоналізм як один із найважливіших напрямів нового теоретичного руху в сучасній соціології. Аналіз соціальної теорії в умовах «постмодерної кондиції» (Ж. Ф. Лютар, нові засоби для досягнення соціальної реальності, радикальні зміни теоретико-епістемологічних засад). Основні теоретичні припущення в контексті сучасної соціологічної теорії і філософії соціальних наук, концептуальний апарат в історико-соціологічному та теоретичному аналізі, основні праці представників неофункціоналізму.

Політична соціологія суспільної трансформації: сучасна Україна в порівняльно-історичному контексті (СЦ.М.21)

3 зал. б., 4 год./тиж., 5 трим., іспит, Кутуєв П. В., доц., канд. соціол. наук.

Висвітлення найважливіших концептуальних схем політичної соціології, що мають запропонувати пояснення процесам політичного розвитку, соціальним революціям, поняттям «панування» і «політичний режим». Теоретичний аналіз ленінських і постленінських режимів у порівняльній перспективі і на матеріалі України зокрема. Перспективи розвитку громадянського суспільства, демократичних інституцій і політичної культури в постленінській Україні в контексті теорій модернізації та суспільної трансформації.

Соціально-культурні трансформації та їхні особливості в сучасній Україні (СЦ.М.22)

3 зал. б., 4 год./тиж., 4 трим., іспит, Семашко О. М., проф., д-р філос. наук.

Українська соціологічна традиція (СЦ. М. 23)

3 зал. б., 4 год./тиж., 4 трим., іспит, Погорілий О. І., проф., д-р соціол. наук.

Моделі структурних рівнянь в аналізі соціологічної інформації (СЦ.М.24)

2 зал. б., 4 год./тиж., 5 трим., залік, Лизогуб І. Ю., доц., канд. соціол. наук.

Науково-дослідницька практика-2 (СЦ.М.25)

4 зал. б., 5 трим., залік.

Проблеми модернізації та соціальних змін у соціальній філософії (СЦ.М.26)

2 зал. б., 4 год./тиж., 5 трим., іспит, Ящук Т. І., проф., д-р філос. наук.

Основні концепції соціальних змін та модернізації в сучасній соціальній теорії, можливості й межа застосування понятійного апарату теорії модернізації до аналізу трансформаційних процесів у сучасному українському суспільстві. Критичний аналіз класичних та сучасних теорій прогресу, соціальних змін та модернізації.

Професія і практика public relations (СЦ.М.27)

3 зал. б., 3 год./тиж., 5 трим., іспит, Королько В. Г., проф., д-р філос. наук.

Теорії та дослідження ґендерних стосунків у суспільстві (СЦ.М.28)

3 зал. б., 4 год./тиж., 5 трим., іспит, Оксамитна С. М., доц., канд. соціол. наук.

Сучасні теоретичні концепції та дослідження ґендерної диференціації і стратифікації в суспільстві. Вплив біологічних, психологічних та соціальних чинників на ґендерну диференціацію та наслідки типізації за статтю для індивіда й суспільства. Ґендерна соціалізація, нерівність, сексуальність, соціальна політика в суспільстві. Основні напрями сучасного фемінізму. Сучасні теорії протосоціальної поведінки, особистісні характеристики, що сприяють наданню допомоги іншим людям, соціальні умови, що сприяють взаємодопомозі. Аналіз компетентності особистості, її компоненти, умови розвитку.

МАГІСТЕРСЬКА ПРОГРАМА «ФІЛОЛОГІЯ (ТЕОРІЯ, ІСТОРІЯ ЛІТЕРАТУРИ ТА КОМПАРАТИВІСТИКА)»

Кваліфікація — 8.030503 магістр філології

Керівник —

Моренець Володимир Пилипович,
доктор філологічних наук, професор

Магістерська програма з теорії, історії літератури та компаративістики пропонує дворічний курс поглибленої спеціалізації в галузі історії зарубіжної та вітчизняної літератури, теорії літератури та компаративістики.

Основні завдання програми — формування нових стандартів філологічної освіти завдяки ознайомленню з сучасними школами і напрямками літературознавства та критики, поширеними у світі дослідницькими й інтерпретаційними практиками; розгляд історії української літератури в широкому європейському і світовому контексті; переосмислення історії української літератури в цілому й нове прочитання окремих текстів. Значна увага приділяється вдосконаленню англійської мови слухачів, виробленню навичок редакторської роботи на комп'ютері та бібліографічного пошуку в Інтернеті.

Педагогічний акцент робиться на формуванні науково-дослідного складу мислення, здатності аналізувати художні явища в динамічній системі світової писемної культури й брати активну участь у живому літературному процесі. Випускники програми мають бути готовими до самостійної наукової та педагогічної праці як літературознавці означеного профілю, виступати в ролі критиків, наукових референтів, аналітиків літпроцесу, редакторів гуманітарних видань.

Основна форма освіти — стаціонарні лекційні курси та науково-дослідні й педагогічні семінари, практикуми. Кожний магістерський курс передбачає підготовку невеликих наукових досліджень за індивідуальними темами. Кращі науково-дослідні студії наших слухачів друкуються в «Записках Магістеріуму НаУКМА» (додаток до «Наукових записок НаУКМА»),

Головні теоретичні концепції і школи західного літературознавства (ФЛ.М.01)

3 зал. б., 4 год./тиж., 1 трим., іспит, Гром'як Р. Т., проф., д-р філол. наук.

Ознайомлення з головними теоріями літературознавства, передовсім західного, у ХХ ст. У курсі розглядається методологія, понятійний апарат, головні терміни, напрями розвитку таких шкіл, як формалізм, структуралізм, деконструкція, постструктуралізм, психоаналіз, фемінізм, неомарксизм, постколоніалізм.

Українське літературне бароко (ФЛ.М.02)

3 зал. б., 4 год./тиж., 1 трим., іспит, Павленко Г. І., доц., канд. філол. наук.

Українське літературне бароко як епохальний стиль, що виступає не як спроба синтезу культур Середньовіччя та Ренесансу, а базується на власних естетико-художніх принципах. Домінанти поетики бароко в різних жанрах і творчості окремих письменників, а саме: Мелетія Смотрицького, Лазаря Барановича, Івана Величковського, Антонія Радивиловського, Дмитрія Тупала, Григорія Сковороди.

Український романтизм (естетика та поетика явища — ФЛ.М.03)

3 зал. б., 4 год./тиж., 1 трим., іспит, Панченко В. Є., доц., д-р філол. наук.

Українська модифікація преромантизму і романтизму в західноєвропейському та слов'янському контекстах. Міжслов'янські взаємини і співпраця культурних діячів, «будителів», у справі витворення національної романтичної історіографії, естетики, літературної критики і фольклористики. Набуток так званих українських шкіл у ряді літератур.

Вступ до поетики (сучасні наукові моделі дослідження — ФЛ.М.04)

3 зал. б., 4 год./тиж., 1 трим., іспит, Кисельова Л. О., доц., канд. філол. наук.

Авторська версія предмета заснована на фундаментальних ідеях історичної поетики, психології творчості, теорії систем і раціональних пропозиціях структуралізму. Формування наукових уявлень про автора, твір і літературний процес, опанування методик цілісного (системно-структурного) аналізу твору, історико-психологічного аналізу процесу, осмислення контекстуальних зв'язків авторської свідомості з середовищем, «семантичних зсувів» інтертекстуальних ефектів у літературних явищах і процесах.

Українська поезія (науково-дослідний практикум ФЛ.М.05)

3 зал. б., 4 год./тиж., 2 трим., іспит, Моренець В. П., проф., д-р філол. наук.

Визначальні факти саморуху української поетичної думки від І. Франка по день теперішній у контексті загальноєвропейських філософсько-естетичних тенденцій. Національні особливості цього процесу та його «нехрестоматійні» явища (течії, угруповання, особистості). Систематизація картини поетичного процесу останніх 100 років, філософсько-естетичне поглиблення цієї картини та вироблення нових методологічних підходів до предмета. Як альтернатива «прогресистської» обґрунтовується «поступальна» модель видового і жанрового розвитку із відповідною їй механікою взаємодії різних ідейно-стильових течій.

Українська модерна драматургія (ФЛ.М.06)

3 зал. б., 4 год./тиж., 2 трим., іспит, Агеєва В. П., проф., д-р філол. наук.

Аналіз української модерної драматургії кінця ХІХ—ХХ ст. Творчість найвищих представників української модерної драматургії, зокрема Лесі Українки, Олександра Олеся, Л. Старицької-Черняхівської, С. Черкасенка, В. Винниченка, Я. Мамонтова, М. Куліша, І. Кочерги, і. Микитенка, І. Дніпровського, К. Буревія, І. Котельського, О. Корнійчука, О. Коломійця, М. Зарудного.

Теорія жанрів і стилів (ФЛ.М.07)

3 зал. б., 4 год./тиж., 2 трим., іспит, Наливайко Д. С., чл.-кор. НАНУ, проф., д-р філол. наук.

Жанри й стилі — константи літературного розвитку, його стійкі динамічні елементи. Вивчення літератури на рівні жанрів і стилів — це вивчення її на рівні стійких структур і тенденцій. Їхнє особливе місце в загальній та історичній поетиці: жанр — фундаментальна категорія теорії літературного твору.

Стиль — теорії літературного процесу. Пов'язаність жанрів і стилів у розвитку літератури, змінність цієї пов'язаності на різних його етапах і в різних художніх системах.

Англійський роман (ФЛ.М.08)

3 зал. б., 4 год./тиж., 2 трим., іспит, Жлуктенко Н. Ю., доц., канд. філол. наук.

Жанрова система англійського роману XVIII—XX ст. Творчі здобутки англійських романістів як минулих століть (Д. Дефо, Дж. Свіфт, Г. Філдінг, Л. Стерн, Ч. Діккенс та ін.), так і нинішнього століття (Д. Г. Лоуренс, В. Вульф, Дж. Джойс та ін.); їхній вплив на світовий літературний процес. Еволюція жанру роману в Англії з особливим акцентом на проблемі психологізму та різних формах його втілення в романах різних епох, художність напрямів та індивідуальних стилів.

Студії з російської літератури XIX ст. (ФЛ.М.09)

3 зал. б., 8 год./тиж., 3 трим., іспит, Нагорна Н. М., доц., канд. філол. наук.

Найрепрезентативніші твори російської класичної літератури XIX ст., зокрема оповідання, повісті, художньо-публіцистичні есе, романи М. Гоголя, Ф. Достоєвського, Л. Толстого, А. Чехова. Основний акцент робиться на вивченні художніх текстів в аспекті наратології як однієї з сучасних методик аналізу та інтерпретації твору. Поєднання в процесі аналізу різних рівнів тексту, пов'язаних із нараційним рівнем (фабульно-сюжетний, композиційний, мотивний, просторовий, аксіологічний та ін.).

Німецький романтизм (ФЛ.М.10)

3 зал. б., 8 год./тиж., 3 трим., іспит, Шалагінов Б. Б., доц., канд. філол. наук.

Вивчення в широкому обсязі філософських, естетичних першоджерел, художніх текстів та наукових досліджень із теми. Стимулювання науково-дослідного інтересу з метою активізації вітчизняних наукових досліджень у галузі німецького романтизму.

Другий рік навчання

Французька література другої половини XIX ст. (ФЛ.М.11)

3 зал. б., 4 год./тиж., 4 трим., іспит, Наливайко Д. С., чл.-кор. НАНУ, проф., д-р філол. наук.

У цей час складається реалізм у його завершених формах, виникають нові течії — натуралізм, імпресіонізм, символізм, які згодом поширюються в інших європейських та американській літературах, розпочинається і найактивніше відбувається перехід до модернізму. У розкритті цієї сутності й значення французької літератури другої половини XIX ст. полягає основне завдання цього курсу.

Актуальні проблеми сучасного літературознавства (ФЛ.М.12)

3 зал. б., 4 год./тиж., 4 трим., іспит, Фізер І. М., д-р філол. наук., проф. Ратгєрського університету (CHIA), почесний професор НаУКМА.

Проблеми інтерпретації художнього твору з позицій сучасних літературознавчих шкіл та апробованих у світі методик дослідження. Авторський курс професора Івана Фізера, запланований на 2001/2002 навчальний рік, висвітлює вплив на сучасні школи і напрями літературно-критичної думки (екзистенціалізм, структуралізм, феноменологія, психоаналіз, марксизм, деконструктивізм) філософсько-естетичних концепцій минулого: від Платона й Арістотеля до Гегеля й Канта.

Польська література 1890—1939 рр. (ФЛ.М.14)

3 зал. б., 4 год./тиж., 4 трим., іспит, Моренець В. П., проф., д-р філол. наук.

Цілісна картина розвитку польської літератури означеного періоду у множині притаманних їй жанрів. Життя та творчість провідних майстрів, критична інтерпретація найзначніших творів. Основні літературно-естетичні напрями і течії (позитивізм, модернізм, футуризм, авангардизм, неокласицизм, конструктивізм, катастрофізм та ін.), що визначають саморух літератури та характер літературних угруповань. Національна специфіка й традиції польської літератури даного періоду, її місце на ідейно-естетичній карті Європи, типологічні паралелі з українським літературним процесом.

Літературна герменевтика (ФЛ.М.15)

3 зал. б., 4 год./тиж., 5 трим., іспит, Квіт С. М., проф., д-р філол. наук.

Вивчення однієї з головних теоретичних шкіл західного літературознавства XX ст., оволодіння методологією, понятійним апаратом, головними термінами герменевтичного аналізу тексту праць. Вплив відомих філософів (Ф. Шлейєрмахера, М. Гайдеґґера, П. Рікера) на становлення герменевтики як науки. Практичний результат курсу — вміння аналізувати художні тексти, застосовуючи герменевтичний підхід.

Типи нарацій (ФЛ.М.16)

3 зал. б., 4 год./тиж., 5 трим., іспит, Нагорна Н. М., доц., канд. філол. наук.

Історія, методологія, структура, понятійний апарат наратології як теоретичної дисципліни. На матеріалі переважно української прози демонструється застосування наратологічної моделі аналізу тексту в літературознавчому дослідженні.

Нова американська література (ФЛ.М.17)

3 зал. б., 4 год./тиж., 5 трим., іспит, Денисова Т. Н., проф., д-р філол. наук.

Американська література XX ст., її основні лінії, школи, постаті. Відтворення характеру й основних напрямів усього дискурсу літератури США в XX ст. Дослідження процесу ідентифікації та самоідентифікації особистості в контексті американського суспільного буття (крізь призму різних жанрових і стильових систем).

Латиноамериканський магічний реалізм (ФЛ.М.18)

3 зал. б., 4 год./тиж., 5 трим., іспит, Алексєєнко О. Б., доц., канд. філол. наук.

Латиноамериканська проза другої половини XX ст., акцент на творчості таких видатних її майстрів, як Г. Гарсія Маркес, М. А. Астуріас, А. Корнтьєр, Н. Фуентес, Х. Рульфо, Х. Л. Борхес, Х. Кортасар та ін.

ВИБІРКОВІ КУРСИ

Тарас Шевченко (ФЛ.М.20)

1.5 зал. б., 3 год./тиж., 4 трим., іспит, Смілянська В. Л., проф., д-р філол. наук.

Шевченківське джерелознавство (з текстологією і бібліографією), творчість (з її поділом на умовні періоди та критичною рецепцією), світогляд і принципи художнього мислення. Пропонуються різні сучасні дослідницькі підходи до інтерпретацій багатьох творів, враховуються тогочасні фольклорні та літературні контексти. Акцентуються дискусійні моменти інтерпретацій творів.

Іван Франко (ФЛ.М.21)

1.5 зал. б., 3 год./тиж., 4 трим., іспит, Гундорова Т. І., проф., д-р філол. наук.

Літературно-художня і критична спадщина І. Франка, аналіз основних ідеологем та міфологем творчості письменника, естетичних принципів, жанрових і формальних структур. Інтертекстуальне і порівняльне дослідження варіантів одного й того ж твору, повторюваних мотивів і сюжетних схем, порівняння текстів Франка з творами інших європейських літератур. Застосовуються сучасні літературознавчі методики та підходи, зокрема психоаналіз. Творчість І. Франка розглядається у процесі еволюції і взаємовідштовхування.

Науково-дослідний семінар (ФЛ.М.22)

3 зал. б., 4 год./тиж., 4 трим., іспит, Роман Веретельник, проф., д-р філол. наук.

Практичне застосування знань про сучасні літературознавчі моделі дослідження тексту. Робота з авторитетними критичними першоджерелами, переклад з англійської та наукове коментування малодоступних критичних студій, аналіз репрезентативних художніх текстів із застосуванням різних методологічних підходів до художніх явищ.

Російська література «срібного віку» (ФЛ.М.23)

1.5 зал. б., 3 год./тиж., 5 трим., іспит, Кисельова Л. О., доц., канд. філол. наук.

«Золотий вік» російської філософії та «срібний вік» російської поезії. Російський літературний процес зламу XIX—XX ст., його напрями та художні системи (декаданс, символізм, акмеїзм, футуризм), визначні представники (С. Єсенін, В. Хлебніков, О. Блок, М. Гумільов, М. Цветаєва, А. Ахматова та інші).

Український роман (ФЛ.М.24)

1,5 зал. б., 3 год./тиж., 5 трим., іспит, Панченко В. Є., проф., д-р філол. наук.

Історія українського роману ХІХ—ХХ ст. Основний акцент робиться на романистиці ХХ ст., зокрема на модерній прозі перших десятиліть (О. Кобилянська, В. Винниченко, В. Підмогильний, Ю. Яновський), МУРівській добі (В. Домонтович) та специфіці сучасного авангардного роману.

МАГІСТЕРСЬКА ПРОГРАМА «ФІЛОСОФІЯ (ІСТОРІЯ ФІЛОСОФІЇ)»

Кваліфікація — 8.030101 магістр філософії

Керівник —

Горський Вілен Сергійович,

доктор філософських наук, професор

Магістерська програма з філософії пропонує дворічний курс за спеціалізацією «Історія філософії». Ця, перша в Україні, програма такого типу спрямована на підготовку висококваліфікованих фахівців, готових до науково-дослідницької діяльності та педагогічної роботи у вищих навчальних закладах. Основне завдання програми — формування нових стандартів філософської освіти через ознайомлення з сучасними філософськими напрямками, новітніми здобутками в галузі наукового дослідження проблем всесвітньої історії філософії та переосмисленні історії української філософської думки. Значна увага приділяється набуттю навичок історико-філософського витлумачення філософських текстів, проблемам методології та методики дослідження і викладання філософських дисциплін та історії філософії.

Основна форма навчання — стаціонарні авторські спецкурси, науково-дослідні семінари, педпрактикуми провідних вітчизняних та зарубіжних фахівців. Студенти також мають можливість прослухати курс поглибленого вивчення англійської мови, курси з актуальних соціально-політичних та економічних питань. Під час навчання студенти беруть участь у наукових конференціях, філософських диспутах. Кращі наукові праці студентів публікуються в щорічнику «Магістеріум» (додаток до «Наукових записок НаУКМА»).

Отримання ступеня магістра дає право вступити до дворічної аспірантури для завершення роботи над дисертацією на здобуття вченого ступеня кандидата філософських наук, а також навчатись на докторських програмах західних вищих навчальних закладів.

Перший рік навчання

Типи середньовічного філософування на латинському Заході (ФС.М.01)

3 зал. б., 4 год./тиж., 1 трим., іспит, Сватко Ю. І., проф., д-р філос. наук.

Курс передбачає аналіз середньовічного життєвого досвіду як філософського феномена та аналіз середньовічного, власне, філософського досвіду як досвіду філософування у світлі Об'явлення. Вирізняються три типи філософування на середньовічному латинському Заході з огляду на загальну діалектику речі і три типи ідеального філософа (в безлічі їхніх особистісних втілень): 1) філософ як праведник; 2) філософ як учений («учитель — учень»); 3) філософ як магістр. Відтворюється загальна модель християнського середньовічного філософування на латинському Заході.

Філософія всеєдності

3 зал. б., 4 год./тиж., 1 трим., іспит, Ткачук М. Л., доц., канд. філос. наук.

Авторський курс.

Філософські ідеї в культурі Київської Русі (ФС.М.02)

3 зал. б., 4 год./тиж., 1 трим., залік, Горський В. С., проф., д-р філос. наук.

Філософська думка як компонент культури Київської Русі. Відображення філософсько значимих ідей у творчості Іларіона, Нестора, Володимира Мономаха, Климента Смолятича, Кирила Туровського, оригінальних та перекладних пам'яток культури України Княжої доби. Взаємодія філософської думки Київської Русі з візантійською, давньоболгарською культурами, культурою Сходу та країн Західної Європи.

Метафізика Арістотеля (ФС.М.03)

3 зал. б., 4 год./тиж., 2 трим., іспит, Тихолаз А. Г., проф., канд. філос. наук.

«Метафізика» — центральна праця у філософській спадщині Арістотеля. Курс має на меті через вивчення тексту «Метафізики» виробити у студентів ґрунтовні уявлення про філософію Арістотеля. Розглядаються джерелознавчі проблеми, пов'язані з вивченням тексту «Метафізики», аналіз її складу та історії формування. Розглядаються проблеми тлумачення Арістотелем філософії, методологічні засади «першої філософії», вчення про сутність, причини та початки буття, теологія Арістотеля та ін. Підсумовує курс висвітлення місця й ролі «Метафізики» в історії світової філософської думки.

Раціоналізм Нового часу: Р. Декарт, Б. Спіноза та Г. Ляйбніц (ФС.М.04)

3 зал. б., 4 год./тиж., 2 трим., іспит, Гусев В. І., проф., канд. філос. наук.

Розглядаються філософські праці головних представників європейського раціоналізму XVII ст. Р. Декарта, Б. Спінози, Г. Ляйбніца. Особливості раціоналістичної методології. Метафізика, теорія пізнання. Ідея Бога і природа людської душі. Психофізична проблема. Свобода і потреба. Порівняльний аналіз поняття субстанції.

Методологія історико-філософського пізнання (ФС.М.05)

3 зал. б., 4 год./тиж., 2 трим., залік, Прокопов Д. Є., канд. філос. наук.

Специфіка історико-філософського знання. Головні етапи становлення історико-філософської науки. Проблеми історико-філософського джерелознавства. Розуміння і витлумачення історико-філософського тексту. Аналіз постпозитивістських, екзистенційних, герменевтичних, постмодерністських історико-філософських концепцій.

Філософія духу Г. В. Ф. Гегеля (ФС.М.06)

3 зал. б., 4 год./тиж., 1 трим., іспит, Єрмоленко А. М., проф., д-р філос. наук.

«Феноменологія духу» Гегеля як учення про індивідуальні та суспільні форми поступу розуму. Форми абсолютного духу. Головні ідеї філософії історії. Філософія права Гегеля. Право. Мораль. Моральність. Субстанційна моральність держави як вища буттєва форма існування етичного.

Марксизм і неомарксизм (ФС.М.07)

2 зал. б., 5 год./тиж., 3 трим., залік, Єрмоленко А. М., проф., д-р філос. наук.

Й утопія в марксизмі: гуманістичний і догматичний варіанти марксизму. Проблема відчуження і його подолання. Концепція раціональності в соціальній філософії Франкфуртської школи неомарксизму. Марксизм і соціал-демократія.

Філософія як смислотворчість життя (ФС.М.08)

3 зал. б., 4 год./тиж., 1 трим., залік, Кримський С. Б., проф., д-р філос. наук.

Принципи духовності XX ст. Колізії людської екзистенції. Метафізика долі та людська діяльність. Світодрама добра і зла. Унікальність особи та дар любові. Ціннісно-смысловий універсум. Форми освоєння світу: гнозис, міф, мудрість та трагедія знання. Поняття культури. Пафос національної культури. Архетипи української культури. Цивілізаційний та персоналістський аспекти всесвітньої історії. Граничні проблеми сучасної цивілізації на кордоні III тисячоліття.

Науково-дослідний семінар «Історико-філософські студії» (ФС.М.09)

2 зал. б., 2 год./тиж., 2, 4 трим., залік, Горський В. С., проф., д-р філос. наук.

НДС «Латиномовні курси професорів КМА» (ФС.М.09)

2 зал. б., 2 год./тиж., 2, 4 трим., залік, Литвинов В. Д., доц., канд. філос. наук.

Вивчення рукописної спадщини Києво-Могилянської академії.

Охорона праці в галузі (ФС.М.10)

1 зал. б., 3 год./тиж., 3 трим., іспит, Лисий І. Я., доц., канд. філос. наук.,

Архипова Л. Д., асист.

Курс «Охорона праці» має за мету передати студентам такі знання і виробити відповідні початкові навички, які б забезпечили оптимальне виконання майбутніми філософами їхніх фахових обов'язків на ниві як науково-педагогічної, так і науково-дослідницької роботи. У цьому курсі студенти передусім ознайомлюються із законодавством держави у сфері охорони праці, а також із тими урядовими документами та ustalеними правилами, які регламентують здобуття вчених ступенів і звань, діяльність викладача вищої школи співробітника науково-дослідних установ. Більша частина часу, відведеного для курсу «Охорона праці», використовується для практичних занять.

Мова філософії та філософія мови (ФС.М.11)

2 зал. б., 5 год./тиж., 3 трим., іспит, Йосипенко О. В., ст. викл., канд. філос. наук.

Другий рік навчання

Британський емпіризм: Локк, Берклі, Юм (ФС.М.12)

3 зал. б., 4 год./тиж., 4 трим., іспит, Гусєв В. І., доц., канд. філос. наук.

Засадові принципи та еволюція Британського емпіризму. Головні праці Д. Локка, Д. Берклі та Д. Юма. Проблеми пізнання. Структура досвіду та критика метафізичних понять. Мова і проблема загального. Природа душі і пізнавальні здібності людини. Межі пізнання. Знання і віра. Деякі етичні питання, в т. ч. походження моральних категорій.

Філософія кантіанства (Кант після Канта) (ФС.М.13)

3 зал. б., 4 год./тиж., 4 трим., іспит, Мінаков М., доц., канд. філос. наук.

Аналізуються два принципово відмінні варіанти філософування в межах трансформування феноменологічної традиції, з одного боку, і рецепції кантівської з другого. Своєрідне забарвлення отримують сюжети кантівських «Критик»: метафізика і критика чистого розуму, конечність пізнання, єдність аперцепції, роль уяви, чуттєвості, розуму і розсудку, формальне та матеріальне апіорі, онтологічний статус цінностей, морально належного обов'язку, цілей і т. п.

Феноменологія як методологія гуманітарного знання (ФС.М.14)

3 зал. б., 4 год./тиж., 4 трим., залік, Кебуладзе В. І., ст. викл., канд. філос. наук.

Розглядається сутність ідеї феноменології, основні етапи її розвитку та філософського обґрунтування в працях Е. Гуссерля. Основні поняття феноменологічної теорії свідомості, феноменологічний метод і його нормативні вимоги. Головні лінії філософського розвитку феноменології після Е. Гуссерля.

Академічна філософія в Україні XIX ст. (ФС.М.15)

3 зал. б., 4 год./тиж., 5 трим., залік, Ткачук М. Л., доц., канд. філос. наук.

Київська духовна академія та її роль у розвитку філософської культури України. Формування київської релігійно-філософської школи. Філософська спадщина О. М. Новицького. С. С. Гогоцький як філософ та історик філософії. Філософія П. Юркевича. Філософські течії в Київському університеті наприкінці XIX ст. Філософські погляди О. О. Козлова. Історико-філософська концепція О. М. Гілярова. Філософські ідеї Г. І. Челпанова.

Етика та філософія діалогу: М. Бубер, Е. Левінас, М. Бахтін (ФС.М.16)

3 зал. б., 4 год./тиж., 5 трим., залік, Малахов В. А., проф., д-р філос. наук.

Мета курсу — ознайомлення студентів із засадами філософії діалогу XX ст. і її впливом на розвиток сучасної етики. На основі вивчення та осмислення творів М. Бубера, М. Бахтіна, О. Больнова, Е. Левінаса та ін. розкривається концептуальна специфіка філософії діалогу, аналізуються її основні ідеї, висвітлюються її модифікації в різних культурних і морально-ціннісних контекстах.

Комунікативна практична філософія (ФС.М.17)

3 зал. б., 4 год./тиж., 5 трим., іспит, Ермоленко А. М., проф., д-р філос. наук.

Трансцендентальна прагматика: парадигмальний поворот від філософії свідомості до філософії комунікації. Дискурс та проблема граничного обґрунтування етики. Консенсуально-дискурсивна раціоналізація життєвого світу. Норми комунікативної етики. Розвиток морально-ціннісних форм суспільної інтеграції та соціокультурна еволюція моральної свідомості. Дискурсивно-прагматична реконструкція практичного розуму.

Сучасна французька філософія (ФС.М.18)

3 зал. б., 4 год./тиж., 5 трим., залік, Голіченко Т. С., доц., канд. філос. наук.

Курс знайомить студентів із системою поглядів трьох визначних представників сучасної французької філософії: М. Мерло-Понті, П. Рікера і Р. Варта.

Окремі проблеми історико-філософської науки (ФС.М.19)

3 зал. б., 4 год./тиж., 4 трим., залік, гостьовий курс.

Цього року цей курс реалізовуватиме д. Т. Закидальський (Канада) на спецсемінарі «John Rawls: «A Theory of Justice». Спецсемінар передбачає аналіз головного твору, в якому найяскравіше репрезентовано провідну етико-політичну теорію новітнього покоління американських філософів. Курс передбачає аналіз твору, критичне осмислення його ідейного змісту і знайомство з різноманітними модернізаціями теорії Роулса в сучасній філософській думці.

Філософія (поглиблений курс) — для студентів нефілософських магістерських програм.

3 зал. б., 4 год./тиж., 4 трим., іспит.

Цей курс читатиметься для студентів, що навчаються на магістерських програмах із нефілософських спеціальностей. Курс спрямовано на підвищення загального рівня філософської культури спеціалістів із гуманітарних, соціальних та природничих наук. Передбачається поглиблене вивчення філософських проблем, що мають методологічне значення для різних галузей знань. Модифікації курсу відповідно до спеціальностей:

- а) Філософія гуманітарного знання — доц., канд. філос. наук А. Л. Богачов — спец, культура, історія.
- б) Філософія соціального пізнання — канд. філос. наук В. І. Кебуладзе — спец, соціологія, соціальна робота.
- в) Філософія мови: актуальні проблеми — канд. філос. наук О. І. Йосипенко — спец, філологія.
- г) Політична філософія — канд. філос. наук В. С. Лісовий — спец, політологія.
- д) Філософські проблеми екології — проф., д-р філос. наук В. С. Крисаченко — спец, екологія.
- е) Філософські проблеми біології — проф., д-р філос. наук В. С. Крисаченко — спец, біологія (2 трим).

WEB-ДИЗАЙН

а) нормативні дисципліни:	8 зал. б.
<i>системи мультимедіа</i>	2 зал. б.
<i>технологія електронних видань</i>	2 зал. б.
<i>мережні технології</i>	2 зал. б.
<i>принципи WEB-дизайну</i>	2 зал. б.

Системи мультимедіа

2 зал. б., 7 год./тиж., 3 трим., іспит, Бублик В. В., доц., канд. фіз.-мат. наук.

Поняття мультимедійної аудіо- та відеопродукції. Особливості застосування персональних комп'ютерів у створенні мультимедійної продукції. Створення аудіопередачі. Запис звуку за допомогою комп'ютера, знайомство з програмним забезпеченням. Основні правила звукозапису та відповідне обладнання. Запис монологу, потреба монтажу запису. Запис інтерв'ю як найпоширенішої форми радіопередачі. Особливості монтажу інтерв'ю. Художні звукові ефекти. Накладання фонового звуку: музики, шумів. «Бібліотека шумів». Радіопередача новин і рекламний ролик як наочні приклади потреби застосування різноманітних звукових ефектів. Практична реалізація студентами магістеріуму набутих навичок у створенні тематичної аудіопрограми. Створення відеопередачі. Технічні фактори зйомки: освітлення, фокус, ракурс, план, рух; їхній вплив на сприйняття відеоматеріалу. Огляд можливостей оброблення відеоряду за допомогою комп'ютерного обладнання: корекція кольору, титри, додавання/віднімання деталей, ефекти переходу. Монтаж відеоматеріалу, озвучування, редагування. Окреме редагування аудіо- та відеоряду; студійне озвучування. Колективна робота групи студентів над тематичною відеопередачею.

Технологія електронних видань.

2 зал. б., 7 год./тиж., 3 трим., залік, Бублик В. В., доц., канд. фіз.-мат. наук

Студенти отримують навички підготовки електронних видань, потрібні для продуктивної діяльності у сфері гуманітарних та суспільних наук. Навчаються редагувати та формувати на комп'ютері текстові документи складної структури, створювати макети електронних видань. Засвоюють засоби підготовки матеріалів (слайдів) для публічних виступів (презентацій), засоби створення графічних ілюстрацій. Навчаються редагувати скановані фотографії та інші образи з використанням маскування, ретушування та інших спеціальних ефектів. Практикуються у створенні електронних публікацій.

Мережні технології

2 зал. б., 4 год./тиж., 4 трим., залік, Синявський О. Л., проф., д-р техн. наук.

Базові поняття мережних технологій: модель клієнт-сервер, ідентифікація користувача в мережі, ідентифікація комп'ютера, права доступу. Термінологія глобальних мереж. Internet як глобальна комп'ютерна мережа, її топологія (будова). Методи передання даних; протоколи. Багатоетапність передання інформації; стек протоколів. IP-адресація. Доменна система імен. Поняття сервера і хоста; «віддалений хост». Основні сервіси Інтернет; World Wide Web; електронна пошта. Web-сереер. Web-сервіси. Web-вузол. Web-браузер. Проблема деградації web-браузерів. Принципи організації обміну електронною поштою. Кодування символів кирилиці. Кодові сторінки: Win-1251, KOI-8 та ін. IP-телефонія.

Принципи Web-дизайну

2 зал. б., 4 год./тиж., 4 трим., іспит, Гороховський С. С., доц., канд. фіз.-мат. наук.

Поняття про web-дизайн та електронне макетування. Огляд програмного забезпечення (продукти Internet Explorer, Netscape Navigator, HTML-редактори). Створення HTML-документів. Структура, заголовок, тіло HTML-документу. Текстові блоки. Логічне форматування. Топографічні дескриптори форматування. Спеціальні символи. Гіперзв'язки та посилання. Інтеграція графічних зображень із Web. Ілюстрації в HTML-документах. Формати гра-

фічних файлів. Палітра WEB. Проблема якості та розміру зображення. Засоби мультимедіа. Анімовані зображення. Вбудова у WEB-сторінку посилань на відео та звук. Створення динамічних WEB-сторінок. Поняття про скриптові мови. JavaScript.

ПРОФЕСІЙНИЙ ПЕРЕКЛАД

а) нормативні дисципліни:	8 зал. б.
<i>теорія і практика перекладу</i>	1 зал. б.
<i>стилістика української мови</i>	1 зал. б.
<i>лексика англійської мови</i>	2 зал. б.
<i>професійний переклад</i>	4 зал. б.

Теорія і практика перекладу

1 зал. б., 4 год./тиж., 2 трим., залік, Москаленко М. Н.

Основні тенденції еволюції світового та вітчизняного художнього перекладу. Взаємодія перекладної та оригінальної літератур. Загальнотеоретичні перекладацькі проблеми. Конкретні різновиди перекладу залежно від жанру першотвору. Лінгвістичні та літературознавчі аспекти відтворення оригіналу. Проблема перекладності. Адекватність інтерпретації. Часткове і загальне в перекладі. Єдність змісту і форми. Метод функціональної відповідності. Особа автора та особа перекладача. Відтворення історичного колориту в перекладі. Способи передання реалій, фразеології, власних назв, безеквівалентної лексики. Міжмовна омонімія та фальшиві друзі перекладача. Актуальні й дискусійні питання теорії та практики перекладу.

Стилістика української мови

1 зал. б., 4 год./тиж., 2 трим., залік, Пономарів О. Д, проф., д-р філол. наук.

Стилї української мови. Норми сучасної української літературної мови. Лексичні засоби стилістики. Стилістичне використання багатозначності, тропів, синонімів, антонімів. Паронімія як стилістичний засіб і як вада тексту. Стилістичні функції архаїзмів, неологізмів, слів іншомовного походження. Терміни в різних стилях мови. Стилістичні можливості внутрішньої форми слова, фразеології. Стилістичне використання засобів словотвору. Морфологічні засоби стилістики. Стилістичний синтаксис. Стилістичні фігури.

Лексика англійської мови

2 зал. б., 4 год./тиж., 3 трим., іспит, вакансія.

Англійська лексикографія. Методи лексикографічних досліджень. Проблема слова, мотивація слів, слово і морфема. Словотворення в сучасній англійській мові. Афіксація, напівафікси. Гібридні слова. Словоскладання. Конверсія в сучасній англійській мові. Нульова деривація і наголос. Скорочення. Семантична структура слова. Лексичне та граматичне значення його. Словниковий склад англійської мови як система. Два основні зразки англійської мови — британський та американський. Теорія семантичного поля. Шляхи утворення фразеологічних одиниць. Етимологічні основи словникового складу. Запозичення з інших мов.

Професійний переклад

4 зал. б., 4 год./тиж., 3—4 трим., залік, іспит, Мокровольський О. М.

Прищеплення студентам навиків фахового перекладу з англійської мови українською та з української англійською. Зіставлення вивчення особливостей обох мов як засіб удосконалення мовної практики. Специфіка перекладу текстів різних стильових різновидів. Практика користування словниками і довідниками. Засвоєння методики сучасних перекладацьких прийомів. Уміння аналізувати переклади, мотивувати їхню критичну оцінку, власні пошуки можливих творчих розв'язків. Навчання редакторської роботи згідно з вимогами сучасної видавничої практики.

Кваліфікація — 8.030200 магістр журналістики

Керівник —

Квіт Сергій Миронович,

доктор філологічних наук, професор

Магістерська програма з журналістики пропонує для бакалаврів і спеціалістів із технічною та гуманітарною освітою дворічний курс спеціальних і спеціально орієнтованих дисциплін. Журналістська освіта розвивається за такими принципами:

1. Професійної незалежності журналіста як творчої особистості, яка, виконуючи власні функції і місію в суспільстві, реалізує та відстоює свободу слова, виступає самодостатнім суб'єктом інформаційно-комунікаційного процесу — поруч із державою, власником ЗМІ та аудиторією.

2. Професіоналізму, критерії якого є альфою й омегою журналістської діяльності.

3. Національної свідомості.

4. Журналістської етики.

5. Професійної солідарності.

Сучасний журналіст не нав'язує свою позицію (чи ідеологію власника ЗМІ) аудиторії. Він також не стає заручником смаків загалу. Сучасний журналіст поважає свою аудиторію, інформуючи її, стаючи співучасником розмови, пропонуючи власну точку зору для обговорення, спонукаючи до вироблення нових смаків. Це журнал іст-інтелектуал, ерудована людина, здатна самостійно і незалежно мислити, спілкуватися з якою цікаво і корисно.

Навчальний план максимально спеціалізований. Окрім аудиторних занять, магістранти прикріплюються до редакцій ЗМІ для здійснення практичної журналістської діяльності. Багато уваги надається юридичним аспектам, РІ-технологіям, інтерпретаційним та менеджерським дисциплінам.

Поруч із досвідченою професурою в Магістеріумі викладають професіонали, що вже в наш час набули відповідного досвіду у складних умовах формування українського інформаційного простору.

Перший рік навчання

Сучасна теорія і практика періодичної преси

3 зал. б., 4 год./тиж., 1 трим., іспит.

Функціональна специфіка журналістики друкованих ЗМІ. Технічні засоби і професійні технології. Теоретична підготовка і практична діяльність. Журналістська майстерність. Стан і перспективи розвитку преси в сучасній Україні.

Сучасна теорія і практика телебачення

3 зал. б., 4 год./тиж., 1 трим., іспит.

Функціональна специфіка тележурналістики. Технічні засоби і професійні технології. Теоретична підготовка і практична діяльність. Журналістська майстерність. Стан і перспективи розвитку телебачення в сучасній Україні.

Сучасна теорія і практика радіомовлення

3 зал. б., 4 год./тиж., 1 трим., іспит.

Функціональна специфіка радіожурналістики. Технічні засоби і професійні технології. Теоретична підготовка і практична діяльність. Журналістська майстерність. Стан і перспективи розвитку радіомовлення в сучасній Україні.

Сучасна фотожурналістика

3 зал. б., 4 год./тиж., 1 трим., іспит.

Функціональна специфіка фотожурналістики. Технічні засоби і професійні технології. Теоретична підготовка і практична діяльність. Журналістська майстерність. Стан і перспективи розвитку фотожурналістики в сучасній Україні.

Історія української журналістики

2 зал. б., 4 год./тиж., 2 трим., іспит.

Розвиток журналістики на українських землях, розділених кордонами різних держав (Галичина, Закарпаття, Буковина, Наддніпрянщина). Ця проблематика має велике значення для формування освітньої системи сучасної української журналістики, оскільки вона розкриває національну традицію функціонування ЗМІ, дає певне вкорінення і розкриває перспективи. Роль української журналістики в державотворенні та інтелектуальному поступі України.

Основи герменевтики

3 зал. б., 8 год./тиж., 2 трим., іспит.

Філософсько-інтерпретаційні основи формування самостійного мислення сучасного українського журналіста. Журналістика як герменевтика. Три рівні інтерпретації тексту. Механізми зміни естетичних мод від готики до постмодернізму. Герменевтичні методології. Каббалістика, антична герменевтика, християнська герменевтика. Герменевтика як наука. Модернізм, психоаналіз, екзистенціалізм, структуралізм, постмодернізм (постструктуралізм). Філософська герменевтика. Есеїзм як тип синтетичного мислення.

Журналістське розслідування

3 зал. б., 4 год./тиж., 2 трим., іспит.

Особливе значення журналістського розслідування у практичній діяльності сучасного журналіста визначається насамперед чинником інституалізації ЗМІ як фундаментального соціального інституту демократичного суспільства. Обумовлені цим функції журналістів зводяться до громадського контролю за діяльністю органів державної влади та інших суб'єктів соціально-політичних і економічних відносин. Журналіст постає і як медіа-посередник, і як незалежний представник громадськості.

Сучасні теорії масових комунікацій

3 зал. б., 8 год./тиж., 3 трим., іспит.

Вплив засобів масових комунікацій на сучасне суспільство. Моделі комунікаційних процесів. Комунікативний простір суспільства. РІ-технології та методології. Сучасні теорії масових комунікацій у працях вітчизняних і зарубіжних теоретиків (Г. Ласвел, В. Шрам, Г. Маклюен, Ю. Габермас, О. Алексєєв, Н. Костенко, Г. Почепцов та ін.).

Етика журналістської творчості

3 зал. б., 4 год./тиж., 3 трим., іспит.

Дотримання етичних засад у масово-інформаційній діяльності як одна з гарантій свободи слова. Професійний кодекс честі журналіста. Принципи формування професійної етики журналіста в зарубіжних країнах. Проблема етики в українському інформаційному просторі.

Інформаційна безпека України (вибірковий курс)

3 зал. б., 3 год./тиж., 1 трим., іспит.

Головні чинники інформаційної безпеки як складова частина національної безпеки держави: минуле, сучасність, перспективи. Концепція інформаційної безпеки України на тлі традицій Європи, США, Японії, країн третього світу. Поняття інформаційного простору держави. Шляхи і методи захисту інформаційної безпеки. Інформаційні війни.

Історія мистецтва (вибірковий курс)

3 зал. б., 3 год./тиж., 1 трим., іспит.

Об'єкт курсу — мистецтво, а предмет — історія розвитку мистецтва. Роль і функції мистецтва в життєдіяльності суспільства. Науково-пізнавальний, соціально-філософський, естетичний та методико-критичний рівні. Естетичний аналіз явищ соціальної реальності.

Основи політології (вибірковий курс)

3 зал. б., 8 год./тиж., 2 трим., іспит.

Ознайомлення з основами політологічної науки, її категоріальним апаратом, методологією та методами. Сучасні політичні теорії та ідеології. Політичний процес в Україні періоду незалежності. Європейська інтеграція. Робота журналіста в політичній сфері, зокрема у висвітленні подій суспільно-політичного життя України та зарубіжних країн.

Історія українського націоналізму і дисидентства (вибірковий курс)

3 зал. б., 3 год./тиж., 3 трим., іспит.

Формування наукових уявлень про націоналізм як суспільне явище, ідеологію та фундаментальну філософсько-політичну теорію. Роль і значення українського націоналізму у становленні незалежної Української Держави, у справі розвитку національної свідомості та культурному будівництві. Розвиток українського дисидентського руху. Боротьба за права людини і нації. Національне самовизначення українського народу і становлення демократичного суспільства.

Методика викладання спеціальних дисциплін (вибірковий курс)

1 зал. б., 4 год./тиж., 2 або 3 трим., іспит.

Педагогіка вищої освіти (вибірковий курс)

2 зал. б., 4 год./тиж., 2 або 3 трим., іспит.

Другий рік навчання

Міжнародна журналістика

3 зал. б., 4 год./тиж., 4 трим., іспит.

Функціональні особливості міжнародної журналістики. Міжнародна журналістика різних країн світу та її розвиток у сучасній Україні. Висвітлення подій у «гарячих точках» планети, «обслуговування» дипломатії, шкала професіоналізму.

Міжнародні відносини і геополітика

3 зал. б., 4 год./тиж., 4 трим., іспит.

Теоретичні і практичні аспекти міжнародних відносин. Теорія геополітики як одна з умов професіоналізму журналістської діяльності. Етнополітичні процеси та установки. Традиції національної геополітичної думки. Українська геополітична перспектива.

Новітні тенденції в розвитку ЗМІ

3 зал. б., 4 год./тиж., 4 трим., іспит.

Професійна потреба розуміння тенденцій розвитку ЗМІ в системі журналістського знання. Функціональні аспекти еволюції ролі ЗМІ в суспільстві. Вплив сучасних комунікаційних технологій. Українські перспективи на тлі світового досвіду.

Правове забезпечення діяльності ЗМІ

3 зал. б., 4 год./тиж., 4 трим., іспит.

Основні засади національного та зарубіжного законодавства про ЗМІ. Захист прав і професійної діяльності українського журналіста. Адаптація вітчизняного інформаційного законодавства до європейських норм і стандартів. Стан свободи слова в сучасній Україні.

Менеджмент редакційно-видавничої справи

3 зал. б., 4 год./тиж., 5 трим., іспит.

Організація редакційно-видавничої справи. Загальна теорія менеджменту, основні принципи управління ресурсами організації, налагодження виробничого і творчого процесів. Видавнича діяльність як бізнес.

Рекламна діяльність

3 зал. б., 4 год./тиж., 5 трим., іспит.

Сучасна теорія реклами, рекламні технології. Рекламна та маркетингова діяльність і робота ЗМІ. Значення знань про рекламну діяльність для формування самодостатньої постаті учасника суспільно-комунікаційного процесу, організатора масово-інформаційної діяльності.

Організація зв'язків із громадськістю

3 зал. б., 4 год./тиж., 5 трим., іспит.

Ознайомлення з різновидом соціально-психологічного менеджменту, спрямованого на встановлення та підтримання ефективної комунікативної взаємодії між суб'єктами суспільних відносин. Оволодіння витонченим мисленням та етикою репутаційного менеджменту. Розуміння соціальної відповідальності інститутів громадянського суспільства та бізнесу. Принципи побудови іміджу, інструментарій створення і корекції іміджу організації, комунікативні технології у сфері зв'язків із громадськістю, етапи організації РЯ-кампаній.

Політична медіалогія

3 зал. б., 4 год./тиж., 6 трим., іспит.

Застосування нових методик для дослідження політичного медіа-простору. Наукова система усвідомлення складних структур інформаційного простору. Пізнання зв'язків між органами масової комунікації та владними інститутами суспільства. Взаємовпливи між політичними процесами та мас-медіа в суспільстві. Специфіка сучасної України.

Історія української філософії

2 зал. б., 4 год./тиж., 6 трим., іспит.

Напрями і періоди розвитку української філософської думки від Київської Русі до нашого часу. Головні ознаки національної філософської традиції. Український інтелектуалізм. Методологія, понятійний апарат, основні терміни. Інтерпретаційне значення. Визначні особистості української філософії та їхній вплив на сучасну традицію.

Науково-дослідний семінар (вибірковий курс)

3 зал. б., 4 год./тиж., 4 або 5 трим., іспит.

Практична стилістика української мови, редагування, коректура.

Актуальні проблеми економіки перехідного періоду (вибірковий курс)

2 зал. б., 7 год./тиж., 4 трим., іспит.

Соціальні проблеми і соціальна політика (вибірковий курс)

2 зал. б., 7 год./тиж., 5 трим., іспит.

Загальна психологія (вибірковий курс)

2 зал. б., 4 год./тиж., 6 трим., іспит.

Керівник —
Шеремета Павло Михайлович,
Києво-Могилянська Бізнес-школа,
4 корп., 4 поверх,
тел. 238-24-44, 238-25-54
www.kmbs.kiev.ua

У червні 2001 року було оголошено про відкриття Магістерської програми з Бізнес-адміністрування на базі **Києво-Могилянської Бізнес-школи (kmbs)**. Програма базується на принципах практичності, інноваційності, лідерства.

Практичність

За два роки існування kmbs викладачі провели близько 100 семінарів і курсів із менеджменту і маркетингу в 16 містах України. Окрім викладання, співробітники kmbs активно залучаються в ролі консультантів для вирішення конкретних управлінських проблем ряду українських та іноземних підприємств. Тому всі курси, що викладаються у kmbs, є авторськими і ґрунтуються на власних ситуаційних вправах, написаних за реальним досвідом роботи з українськими підприємствами та їхніми лідерами, з реальними проблемами та вирішенням їх. До навчального процесу kmbs постійно залучає практиків — топ-менеджерів провідних українських та іноземних компаній.

Інноваційність

kmbs — лідер у підготовці ситуаційних вправ. За даними Консорціуму з удосконалення бізнес-освіти в Україні (CEUME), 7 із 10 найпопулярніших в Україні кейсів написані викладачами kmbs. kmbs — перша школа бізнесу в Україні, яка інтегрувала елементи дистанційного навчання через Інтернет у традиційні курси «Маркетинг» і «Міжнародний бізнес». Студенти мають реальний доступ до електронних версій усіх матеріалів курсів і ведуть віртуальну дискусію кейсів у інтернет-форумі до і після їх обговорення в аудиторії. Інтенсивно використовуються найсучасніші методики викладання менеджменту: ситуаційні вправи, комп'ютерні симуляції, індивідуальні і групові проекти, управлінські вправи, інтернет-технології.

Лідерство

Програму MBA створено із залученням провідних спеціалістів Центру Розвитку Лідерства General Electric, компанії № 1 у світі. Викладачі kmbs мали унікальну можливість пройти стажування в цьому Центрі. І тому сама програма MBA вибудована таким чином, щоб створити широкі можливості для розвитку аналітичних і комунікаційних навичок студентів. Програму не можна завершити без умінь сконцентруватись і вибудувати систему пріоритетів, без умілого управління часом і самомотивації. На початку програми практичні експерти проводять діагностику лідерських здібностей і управлінських навичок студентів. Ми заохочуємо учасників програми складати плани індивідуального розвитку і сприяємо постійному моніторингу їх виконання. Вибіркові спецкурси дозволять вибудувати власну схему навчання та отримати потрібні індивідуалізовані знання.

Структура програми:

**14 вересня —
23 вересня 2001 року.**

- Знайомство з програмою MBA через інтегровану ситуаційну вправу зі стратегічного менеджменту.
- Індивідуальна діагностика управлінських знань і лідерських навичок

через комп'ютерну симуляцію бізнесу, обговорення кейсів, підготовку індивідуальних і групових проєктів та управлінські вправи.

- Складання пріоритетів індивідуального розвитку.

24 вересня —

23 грудня 2001 року.

- Економічна теорія для менеджерів.
- Бізнесове середовище України і світу.
- Психологія і поведінка людини.
- Статистика і моделювання для менеджерів.
- Фінансовий облік і аналіз.
- Розвиток лідерських здібностей: навички презентацій і письмового ділового спілкування; моніторинг і аналіз індивідуального управлінського розвитку.

15 січня —

28 квітня 2002 року.

- Маркетинг.
- « Управління людьми.
- Управлінський облік і аналіз.
- Фінансовий менеджмент.
- Управління операціями і технологіями.
- Розвиток лідерських здібностей: управління часом; вирішення конфліктів; моніторинг і аналіз індивідуального управлінського розвитку.

28 липня 2002 року.

- Стратегія бізнесу в конкурентному середовищі: розроблення і втілення.
- * Конкурентоздатність у міжнародному бізнесі.
- Управління знаннями.
- * Розвиток організацій: від ієрархії до мережі*.
- Розвиток лідерських здібностей: проведення переговорів; проведення інтерв'ю; управління проєктами; підприємництво; бізнес-етикет; моніторинг і аналіз індивідуального управлінського розвитку.

27 серпня —

16 вересня 2002 року.

- Період для стажування

17 вересня —

22 грудня 2002 року.

- Надається можливість обирати курси, як мінімум 4:

Менеджмент

Реструктуризація: уроки з

практики успіху

Логістика

Бізнес-планування

Міжнародний та крос-культурний менеджмент

Управління організаційною культурою

Маркетинг

Міжнародний маркетинг

Маркетингові комунікації

Маркетингові дослідження

Маркетингові канали

Зв'язки з громадськістю

е-маркетинг

Фінанси

Інвестиційний менеджмент

Міжнародні фінанси

Банківська справа

Небанківські фінансові установи

Фінансова звітність і контроль

Міжнародний облік

Аудит

Написання магістерського проєкту

Умови вступу на програму

Програму розраховано на професіоналів з управлінським досвідом, однак відкрито і для випускників будь-якої спеціалізації. Для вступу на програму

потрібно:

- мати вищу освіту (диплом бакалавра, спеціаліста, магістра);
- мати відповідний для спілкування рівень володіння українською і англійською мовами;
- заповнити анкету;
- написати два есе;
- додати два листи-рекомендації;
- додати копію диплома про вищу освіту;
- пройти співбесіду з директором програми.

Форма навчання

Програму розраховано на осіб, які працюють повний день. Тому форма навчання — вечірньо-модульна.

Заняття відбуваються двічі на тиждень, із 18.00 до 21.15 щовівторка та

кожного другого четверга. У кожну другу суботу заняття проходять з 9.30 до 16.30. Крім цього, раз на два місяці передбачається чотириденна сесія (з четверга по неділю, включно).

Диплом

Випускники, які успішно завершили програму, отримують диплом магістра з Бізнес-адміністрування Національного університету «Києво-Могилянська академія». За умови виконання навчального плану спеціалізації за бажанням учаснику програми видається також диплом спеціаліста державного зразка.

Умови навчання

У процесі навчання студенти мають реальний доступ до електронних версій усіх матеріалів курсів і ведуть віртуальну дискусію кейсів у інтернет-форумі до і після їхнього обговорення в аудиторії. Протягом навчання також інтенсивно використовуються найсучасніші методики викладання менеджменту: ситуаційні вправи, комп'ютерні симуляції, індивідуальні і групові проекти, управлінські вправи, інтернет-технології.

Усі курси, що викладаються в kmbs, — авторські, створені викладачами Києво-Могилянської Бізнес-школи, ґрунтуються на власних ситуаційних вправах, написаних за реальним досвідом роботи з українськими підприємствами та їхніми лідерами, на реальних проблемах та вирішеннях їх.

Викладачі

У викладанні оригінальних курсів на магістерській програмі з Бізнес-адміністрування вдається поєднувати теоретичні знання провідних викладачів бізнес-освіти України й світу та практичний досвід лідерів українського і зарубіжного бізнесу.

Автори оригінальних курсів:

Кірк Ст. Амант, викладач Університету Міннесоти.

Курси «Економіка Інтернету», «Навички професійного спілкування і презентацій».

Томас Деламартер, викладач Йельського університету (Yale University).

Курс «Глобальні перспективи міжнародного бізнесу».

Олена Мальцева, доцент Києво-Могилянської Бізнес-школи.
Курс «Маркетинг».

Юрій Наврузов, заступник декана Києво-Могилянської Бізнес-школи.

Курси «Менеджмент», «Управління людьми».

Віктор Пинзеник, Почесний доктор НаУКМА, член Наглядової Ради kmbs.

Курс «Макроекономіка».

Вільям Руделіус, професор Університету Св. Томаса (St. Thomas University).

Курс «Маркетинг».

Олександр Саврук, директор Українського Центру післяприватизаційної підтримки підприємств.

Курс «Стратегічний менеджмент».

Юрій Чучман, професор Манітобського університету (University of Manitoba).

Курс «Фінанси»

Павло Шеремета, декан Києво-Могилянської Бізнес-школи.

Курси «Стратегія бізнесу», «Міжнародний бізнес».

У програмі активно використовується така форма викладання, як **майстер-клас віртуозів бізнесу з усього світу**.

В'ячеслав Брюховецький, президент Національного університету «Києво-Могилянська академія».

Майстер-клас «Як організувати процес втілення великої мрії».

Юрій Заставний, генеральний директор ТОВ «Новартіс Агро».

Майстер-класи «Розвиток лідерських здібностей: “Уроки тренера східних єдиноборств” і “Фінансовий менеджмент”».

Лео Райан, радник Києво-Могилянської Бізнес-школи, почесний професор із менеджменту Університету ДеПол у Чикаго, США (DePaul University).

Майстер-клас «Управління людьми», «Організація поведінки».

Адріан Сливоцький, член Наглядової Ради kmbs. Віце-президент і член Ради директорів компанії «Mercer Management Consulting».

Майстер-клас «Нові методи стратегічного мислення».

Джеймс Темертей, голова Наглядової Ради kmbs. Засновник і генеральний директор Northland Power, провідної приватної енергогенеруючої компанії Канади, головного акціонера СП, створеного на базі Дарницької ТЕЦ.

Майстер-клас «Лідерство».

Протягом 2000—2001 років до викладання в kmbs залучалися:

Ерік Айгнер, власник ресторанів «У Еріка» і «Печера».

Майстер-клас «Маркетинг вражень».

Богдан Бенюк, народний артист України.

Майстер-клас «Акторське мистецтво для викладача і менеджера».

Максим Буслаєв, заст. директора Київського міжнародного інституту соціології.

Майстер-клас «Маркетингові дослідження».

Микола Вересень, ведучий телеканалу «1 + 1».

Майстер-клас «Робота з аудиторією».

Артур Герасимов, директор компанії «Українська маркетингова група» (UMG).

Майстер-клас «Бренд-менеджмент».

Ярина Ключковська, менеджер із роботи з клієнтами PR агенції «Romur&Associates».

Майстер-клас «Зв'язки з громадськістю в дії».

Богдан Купич, директор із маркетингу і продажу компанії UMC.

Майстер-клас «Маркетингові стратегії в галузі телекомунікацій».

Олександр Максимов, директор із маркетингу компанії «Wella Ukraine».

Майстер-клас «Маркетингові комунікації».

Ігор Червак, генеральний директор Бориспільського заводу продовольчих товарів (торгова марка «Старт»),

Майстер-клас «Стратегія реструктуризації».

Руслан Червак, директор рекламного агентства «TD Advertising».

Майстер-клас «Політика мерчандайзингу».

Рене Шлегель, генеральний директор компанії «Bosch Ukraine».

Майстер-клас «Конкурентоздатність професіонала».

Анатолій Юркевич, голова правління компанії «1, Іпс» (торгова марка «Смак»).

Майстер-клас «Маркетингова стратегія».

Дисципліни вільного вибору, що пропонуються програмою МБА студентам інших факультетів

Маркетинг

Шеремета П., Мальцева О.

Конкурентоздатність у глобальному середовищі

Шеремета П., Мальцева О.

Центр маркетингу Києво-Могилянської Бізнес-школи

Головна мета Центру — дослідження і створення нових знань у галузі маркетингу. **Основні напрями роботи** — розроблення та впровадження авторських інноваційних навчальних курсів, організація та проведення тренінгів, реалізація консалтингових проектів та здійснення маркетингових досліджень. Галузі досліджень: купівельна поведінка споживачів; бренд-менеджмент; ринок бізнес-освіти, консалтингових і тренінгових послуг.

Центр спеціалізується на проведенні тренінгів: «Успішний бренд-менеджмент», «Дослідження ринку», «Мерчандайзинг у стратегії тотального маркетингу», «Зв'язки з громадськістю в дії: ефективне спілкування як професія», «Техніка ефективного продажу». Щороку проводиться тижнева Літня школа Тотального Маркетингу, яка навчає маркетингу винятково на практичних прикладах за допомогою ситуаційних вправ, ділових ігор та серій зустрічей із запрошеними представниками бізнесу.

Центр активно сприяє поширенню контактів та інформаційних обмінів між викладачами і студентами НаУКМА та бізнесовими інституціями.

ІНФОРМАЦІЯ ДЛЯ АБІТУРІЄНТІВ

ДЕПАРТАМЕНТ ДОУНІВЕРСИТЕТСЬКОЇ ПІДГОТОВКИ

Керівник департаменту —
Валерій Маньківський,
кандидат технічних наук

Керівник підготовчих курсів —
Юлія Миронова

Методисти департаменту —
Ірина Диннікова, Любов Ковальчук,
Тамара Недоступ

(вул. Набережно-Хрещатицька, 27,
Бурса, 2-й поверх, кімн. 19, 20, 21,
тел. 416-42-61)

Департамент доуніверситетської підготовки (ДДП) створений 1998 року як госпрозрахунковий структурний підрозділ Університету з метою підготовки абітурієнтів (насамперед вихідців із сільської місцевості) для вступу на 1-й рік навчання бакалаврських програм НаУКМА.

Зміст навчання

Навчання базується на шкільних програмах з урахуванням особливостей освітньої діяльності та вимог до вступних випробувань у НаУКМА. Навчальний план охоплює дисципліни, з яких проводяться вступні тестування в НаУКМА, а саме: *українську мову, українську та світову літературу, англійську мову, історію України та всесвітню історію, математику, біологію, фізику, хімію, основи правознавства, історію Києво-Могилянської академії.*

Форми навчання:

- денна (платна) на контрактній основі — 8 місяців (2 семестри: листопад—червень) за п'ятиденним тижнем, а також випускний тест;
- вечірня та школа вихідного дня (платні підготовчі курси з окремих дисциплін) — 10 місяців (вересень—червень);
- « заочна (платна) на контрактній основі — 8 місяців (листопад—червень); навчальні сесії — 3 рази протягом навчального року, тривалість кожної сесії — 1 тиждень, а також випускний тест.

Протягом останніх двох тижнів перед вступним тестуванням працюють інтенсивні платні підготовчі курси з усіх дисциплін, що входять до вступного тесту.

Умови вступу

До ДДП приймаються громадяни України та громадяни інших країн, які мають повну середню освіту (денна форма), і учні 11 класів середніх загальноосвітніх шкіл (ліцеїв, гімназій,

коледжів) та інші особи з відповідним рівнем підготовки (заочна, вечірня та інтенсивна форми навчання, курси вихідного дня).

Зарахування до складу слухачів ДДП (денна форма) проводиться за конкурсом за результатами вступних випробувань (співбесіда та складання тесту) і після оплати за повний курс навчання (стосується й інших форм навчання).

Заяви приймаються: з 9 липня до 30 вересня — на денну та заочну форми, з 1 вересня — на вечірні курси та курси вихідного дня, з 20 червня — на інтенсив. До заяви вступника (денна форма навчання) додаються:

документ про середню освіту (для тих, хто вчиться у ВЗО,— залікова книжка або її завірена копія);

медична довідка за формою 086-у (для іноземних громадян, крім цього, медична довідка про обстеження на СНІД);

5 фотокарток розміром 3х4 см;

паспорт (подається особисто);

угода про навчання в ДДП.

Проведення співбесід і тестування — з 1 до 10 жовтня, зарахування — до 20 жовтня, початок навчання — 1 листопада.

Навчальні дисципліни

На всіх формах навчання слухачі опановують такі дисципліни:

УКРАЇНЬСЬКА МОВА

У результаті вивчення дисципліни слухачі мають

знати:

орфоепічні норми і засоби милозвучності української мови;

правила орфографії та пунктуації за останнім виданням «Українського правопису»;

основи українського словотвору, лексики і фразеології;

особливості словозміни різних частин мови;

стилі української мови;

основні засади перекладу тексту однієї мови іншою;

вміти:

правильно спілкуватись літературною українською мовою;

грамотно писати;

створювати та редагувати написаний текст;

відповідно до стилю правильно вживати лексику;

стилістично використовувати синоніми, антоніми, пароніми;

ставити слова в належних граматичних формах;

робити фонетичний, морфологічний розбір слова та синтаксичний розбір речення;

перекладати українською мовою.

АНГЛІЙСЬКА МОВА

У результаті вивчення дисципліни слухачі мають

знати:

базову граматику англійської мови та основний вокабуляр у межах вступного тесту НаУКМА;

вміти:

сприймати на слух загальний зміст, читати та розуміти прочитаний текст.

МАТЕМАТИКА

У результаті вивчення дисципліни слухачі мають

знати:

основні математичні поняття і факти, означення і теореми шкільного курсу математики, загальні підходи і методи розв'язання задач;

вміти:

застосовувати набуті знання під час розв'язання вправ і задач.

ІСТОРІЯ

У результаті вивчення дисципліни слухачі мають

знати:

основні факти історії України та всесвітньої історії (у межах шкільної програми);

короткі відомості про визначних діячів історії України та всесвітньої історії;

нові підходи та трактування історичних подій і явищ;

вміти:

синхронізувати явища та події української та всесвітньої історії;

самостійно опрацьовувати історичні документи, науково-популярну літературу, виявляти різні погляди на історичні явища, процеси, раціональні моменти в них, виробляти свою точку зору, що мусить базуватися на міцному фактичному фундаменті;

визначати основне і другорядне, об'єктивне і суб'єктивне, давати визначення історичним поняттям, складати порівняльну характеристику історичних подій та процесів;

добре орієнтуватися в історичному матеріалі й правильно відповідати на контрольні питання (контрольна робота, тести тощо).

УКРАЇНЬСКА ТА СВІТОВА ЛІТЕРАТУРА

У результаті вивчення дисципліни слухачі мають

знати:

основні відомості з теорії літератури;

основні етапи літературного процесу, його періодизацію;

передбачені програмою тексти української та світової класики;

вміти:

розрізняти тропи, стопи і строфи, літературні роди і види;

визначати основні ознаки літературних стилів;

аналізувати образну систему художнього тексту.

ОСНОВИ ПРАВОЗНАВСТВА

У результаті вивчення дисципліни слухачі мають

знати:

походження, типи та форми держави і права взагалі та історію формування української державності і права зокрема;

основні конституційного ладу і правової системи України та основні застави окремих галузей права;

потребу суворого дотримання законів, неприпустимість протиправної поведінки;

вміти:

формувати навички правомірної поведінки, діяти згідно з нормами права в найтиповіших життєвих ситуаціях, виконуючи різні соціальні ролі;

аналізувати суспільно-політичні події в Україні та світі на основі знань з теорії й історії держави і права, користуватися вітчизняними нормативними та міжнародно-правовими актами, різноманітними джерелами права, юридичною літературою;

застосовувати набуті знання з основ правознавства в повсякденному житті.

БІОЛОГІЯ

У результаті вивчення дисципліни слухачі мають

знати:

основні ботаніки;

основні зоології;

основні анатомії та фізіології людини;

основи загальної біології;

вміти:

аналізувати особливості будови та функціонування біологічних систем (на різних рівнях організації живої матерії);

робити порівняльний аналіз морфофункціональних особливостей представників різних царств;

вирішувати ситуаційні завдання з різних розділів біології;

розв'язувати генетичні та екологічні задачі;

вирішувати тестові завдання.

ХІМІЯ

У результаті вивчення дисципліни слухачі мають

знати:

основи загальної хімії;

основи неорганічної хімії;

основи органічної хімії;

вміти:

користуючись періодичним законом, пояснити хімічні властивості елемента та його найважливіших сполук;

аналізувати зв'язок хімічної будови органічних сполук з їхніми хімічними властивостями та реакційною здатністю;

застосовувати набуті знання під час розв'язування задач, складання хімічних рівнянь.

ФІЗИКА

У результаті вивчення дисципліни слухачі мають

знати:

основи механіки;

основи теплоти, молекулярної фізики;

основи електрики і магнетизму;

основи коливальних і хвильових;

основи оптики та атомної фізики;

вміти:

застосовувати набуті знання під час розв'язування фізичних задач.

Оцінка знань

Усі навчальні дисципліни і види занять, з яких у семестрі передбачено підсумкову форму контролю, оцінюються за прийнятою в НаУКМА рейтинговою 100-бальною системою оцінювання знань:

менше 60 балів — «незадовільно»,

61—75 балів — «задовільно»,

76—90 балів — «добре»,

91—100 балів — «відмінно».

Умови зарахування до складу студентів НаУКМА

На всі факультети НаУКМА студентами основного складу може бути зараховано до 20 % випусників ДДП денної і 1 % — заочної форми навчання, котрі показали найвищі результати за рейтинговими списками за два семестри та випускним рейтингом тестування на обрану спеціальність (відповідно до визначених квот) і набрали не менше 50 % можливої кількості балів в одному чи в обох профільних модулях випускного тесту, а також з англійської мови.

Якщо не виконано останню вимогу, випусник ДДП може бути зарахований студентом резерву.

Іноземні громадяни — випускники ДДП зараховуються до НаУКМА за результатами співбесіди.

Професорсько-викладацький склад:

Українська мова

Володимир Житник, канд. філол. наук, доцент.

Валентина Мурашко, ст. викладач.

Олександр Слободян, канд. філол. наук, доцент.

Марія Фурдуй, канд. філол. наук, доцент.

Література

Любов Щітка, асистент.

Віра Сулима, асистент.

Наталія Глінка, асистент.

Англійська мова

Ірина Василенко, канд. філол. наук, доцент.

Тамара Міщенко, канд. філол. наук, доцент.

Ірина Пироженко, ст. викладач.

Наталія Куліченко, ст. викладач.

Ірина Сем'янків, ст. викладач.

Алла Шугай, ст. викладач.

Ольга Долинська, ст. викладач.

Математика

Юрій Боднарчук, канд. фіз.-мат. наук, доцент.

Юрій Митник, канд. фіз.-мат. наук, доцент.

Історія

Юрій Мицик, д-р іст. наук, професор.

Віталій Щербак, канд. іст. наук, доцент.

Марина Болгарова, асистент.

Біологія

Алла Безусько, канд. біол. наук, доцент.

Ігор Дзевєрін, канд. біол. наук, доцент.

Хімія

Людмила Кострова, канд. хім. наук, доцент.

Фізика

Ірина Рубцова, канд. фіз.-мат. наук, доцент.

Основи правознавства

Наталія Левошина, ст. викладач.

Історія КМА

Зоя Хижняк, канд. іст. наук, доцент.

Валерій Маньківський, канд. техн. наук, ст. викладач.

Для слухачів денного та заочного відділень ДДП передбачені пільги щодо умов зарахування до складу студентів НаУКМА. Протягом 1998—2000 років за пільговими умовами зараховано 40 найкращих випускників департаменту.

У 1998/1999 н. р. у ДДП навчалось 99 слухачів (денна форма). За результатами навчання найкращі 22 випускники департаменту зараховані на факультети і департаменти НаУКМА без вступного тестування, за результатами тестування — 26 випускників.

У 1999/2000 н. р. у ДДП навчалось 133 слухачі (88 — на денній формі і 45 — на заочній). За результатами навчання зараховано 18, за результатами вступного тестування — 49 випускників.

У 2000/2001 н. р. у ДДП навчається 195 слухачів (91 — на денній формі, 104 — на заочній).

З метою допомогти слухачам ДДП у підготовці складання вступного тесту НаУКМА департамент видав посібники з біології («Ботаніка» і «Зоологія»), англійської мови («Exercises in english grammar») та математики («Вступне тестування з математики»). Готуються також до друку посібники з української мови та правознавства.

Департамент має ґранти для сплати навчання слухачів ДДП із сільської місцевості, які за конкурсом надаються їм Міжнародним благодійним фондом відродження Києво-Могилянської

академії. У 1998/1999 н. р. ними скористалося 19 слухачів, 1999/2000 — 27, 2000/2001 н. р. — 13 слухачів.

Слухачі можуть бути частково забезпечені гуртожитком.

ПІДГОТОВЧІ КУРСИ

Керівник —

Миронова Юлія Іванівна

З 23 червня по 7 липня 2001 року працюють платні інтенсивні підготовчі курси до вступу в Національний університет «Києво-Могилянська академія» з дисциплін, що входять до вступного тесту.

Розклад занять:

8.30-	англійська мова;
10.00 —	українська та світова література;
10.00 —	історія України та всесвітня історія;
11.30—	правознавство;
13.30 -	українська мова;
15.00 —	математика;
16.30 -	біологія;
16.30 -	хімія;
16.30 -	фізика;
18.00-	історія Києво-Могилянської академії

Додаткову інформацію Ви можете отримати за адресою:

04070, Київ-70, вул. Набережно-Хрещатицька, 27, тел. 416-42-61.

УКРАЇНСЬКО-КАНАДСЬКА ШКОЛА АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ (UKRAINIAN-CANADIAN ENGLISH SCHOOL)

Створена у вересні 1996 р. силами кафедри англійської мови НаУКМА за фінансової підтримки та методичної допомоги факультету Arts and Science Division коледжу Ґранта Мак'юена (GMCC), м. Едмонтон, Канада. Проект створення Школи одержав схвалення та здобув Ґрант фонду «Відродження», що дало можливість забезпечити Школу сучасною комп'ютерною технікою, підручниками, посібниками.

Мета Школи — дати можливість вивчати англійську мову на основі комунікативного підходу з урахуванням

потреб і запитів слухачів. Школа пропонує:

- багаторівневі курси загальної англійської мови (General English) починаючи з рівня Elementary і далі Pre-Intermediate, Intermediate, Upper-Intermediate та Advanced. Мінімальний курс триває 2 місяці. Повний курс передбачає 15 етапів тривалістю 2 місяці кожний із гнучкою системою переходу на наступний рівень;
- курс ділової англійської мови (Business English);
- підготовчий курс для вступників до НаУКМА;
- курс підготовки до складання іспиту TOEFL, Pitman, FCE та інших міжнародних тестів.

Слухачам пропонуються створені викладачами кафедри програми нових курсів: *корективний граматичний та корективний фонетичний, англійська мова для журналістів та для науковців, Academic Skills*. Заняття проводяться у зручний для слухачів час у вечірні години. В кожній групі навчається 10—12 осіб. Школа має можливість забезпечити навчання на території замовника.

Викладачі Школи, співробітники кафедри англійської мови НаУКМА — висококваліфіковані працівники, які мають великий досвід викладання в найпрестижніших вищих навчальних закладах Києва і постійно підвищують кваліфікацію, поповнюють свої знання на семінарах при Британській Раді та Домі Америки в Україні. До роботи у Школі залучаються також іноземні викладачі, зокрема на курсі підготовки до TOEFL.

Школу створено в результаті кількарічної співпраці між кафедрою англійської мови та GMCC. Протягом цього періоду вона отримала значну матеріально-технічну підтримку GMCC — підручники, методичні посібники, комп'ютерне оснащення, експертизу під час розроблення програм, а також можливість викладачам стажуватися в англомовному середовищі і вивчати досвід, набутий GMCC, що вже тривалий час працює в цьому напрямі.

Раді бачити всіх охочих за адресою:

04070 Україна, м. Київ,
вул. Г. Сковороди, 2,
2-й корпус, кімн. 411.
Кафедра англійської мови
тел. 463-69-30.

НАЦІОНАЛЬНИМ УНІВЕРСИТЕТ «КИЄВО-МОГИЛЯНСЬКА АКАДЕМІЯ» ПРОВОДИТЬ НАБІР СТУДЕНТІВ НА ДЕННУ ФОРМУ НАВЧАННЯ

НА БАКАЛАВРСЬКІ ПРОГРАМИ НА ФАКУЛЬТЕТИ ЗА СПЕЦІАЛЬНОСТЯМИ:

- **Гуманітарних і суспільних наук**
(історія, культурологія, політологія, українська мова та література, філософія)
 - **Правничих наук**
(правознавство)
 - **Природничих наук**
(екологія, фізика, хімія, біологія)
 - **Економічних наук**
(економічна теорія)
- 9 Інформатики**
(інформаційні управляючі системи та технології, інтелектуальні системи прийняття рішень)
- 9 Соціальних наук і технологій**
(соціологія, соціальна робота).

Термін навчання на бакалавраті — 4 роки.

Вступ до НаУКМА проводиться на конкретну спеціальність (із числа оголошених для вступу до НаУКМА), яку абітурієнт зазначає в заяві вступника. У вступному тестуванні можуть взяти участь особи без обмеження віку, які мають середню освіту, в тому числі студенти вищих навчальних закладів (ВНЗ), а також випускники ВНЗ — за контрактом.

Конкурсний відбір здійснюється в межах кожної спеціальності на підставі результатів тестування.

Заяви приймаються з 1 червня по 6 липня включно

До заяви вступника, де вказується обрана ним спеціальність, додаються: документ про освіту або його нотаріально завірена копія (для тих, хто вчиться у ВНЗ, — залікова книжка або її нотаріально завірена копія);

медична довідка за формою 286-У (086-У);

4 фотокартки розміром 3x4 см;

паспорт (подається особисто);

усі абітурієнти пишуть невеликий (одна сторінка) твір на тему, яка визначається комп'ютером; твір виконується під час здачі документів до Приймальної комісії, і результати його перевірки не впливають на зарахування абітурієнтів до складу студентів.

Завдання вступного тесту відповідають програмі загальноосвітньої школи та передбачають добре володіння українською та англійською мовами — робочими мовами НаУКМА.

Зарахування до Університету здійснюється відповідно до результатів тестування з кожної спеціальності.

За успіхи в навчанні призначаються стипендії, зокрема персональні та іменні, а також надаються ґранти.

Університет має можливість частково забезпечувати проживання студентів у своєму гуртожитку, а також проживання в орендованих гуртожитках.

Додаткову інформацію про організацію тестування, зарахування та навчання в НаУКМА можна одержати в приймальній комісії, яка працює щоденно, крім суботи та неділі, з 9.00 до 18.00 за адресою:

04070, Київ-70, вул. Набережно-Хрещатицька, 27. Тел. 416-60-22.

НА МАГІСТЕРСЬКІ ПРОГРАМИ НаУКМА:

- **Біологія**
- **Екологія** (Екологія та охорона навколишнього середовища)
- **Економічна теорія** (EERC)
- **Інформаційні управляючі системи та технології**
- **Історія** (Археологія та давня історія України)
- **Історія** (Всесвітня історія)
- **Культурологія** (Теорія та історія культури)
- **Політологія** (Порівняльна політологія)
- **Соціальна робота**

Консорціум економічних досліджень та освіти (EERC) — це громадсько-приватна організація, що об'єднує Фонд Євразія (за фінансової підтримки Агентства міжнародного розвитку США), Всесвітній банк, Інститут відкритого суспільства, Корпорацію Карнегі, Міністерства закордонних справ Норвегії та Швеції, Фонд Citigroup, Фонд Форда, Фонд Старра.

- **Соціологія**
- **Філологія** (Теорія, історія літератури та компаративістика)
- **Філософія** (Історія філософії)

УМОВИ ВСТУПУ НА МАГІСТЕРСЬКІ ПРОГРАМИ НАУКМА:

Абітурієнтами магістерських програм НаУКМА можуть бути громадяни України, іноземних держав і особи без громадянства, без обмеження віку, незалежно від їхнього походження, расової та національної належності, статі, ставлення до релігії та віросповідання, політичних поглядів, роду і характеру занять, які мають вищу освіту (диплом спеціаліста або бакалавра ВНЗ III—IV рівнів акредитації), здали до Приймальної комісії НаУКМА вказані в додатку № 1 документи та сплатили вартість вступного тесту.

Зарахування абітурієнтів студентами Магістеріуму відбувається на підставі оцінки наукової студії (рукопису або публікації), результатів відповідних вступних іспитів і співбесіди.

Максимальна кількість балів, яку може отримати абітурієнт, — 100, з яких:

за наукову студію (рукопис або публікацію) — до 30 балів (менше 6 — незадовільно, 6—10 — задовільно, 11—20 — добре, 21—30 — відмінно);

за письмовий іспит зі спеціальності — до 30 балів (менше 6 — незадовільно, 6—10 — задовільно, 11—20 — добре, 21—30 — відмінно);

за письмовий іспит з української мови — до 10 балів (менше 4 — незадовільно, 4—6 — задовільно, 7—8 — добре, 9—10 — відмінно);

за тест з англійської мови — до 10 балів (менше 4 — незадовільно, 4—6 — задовільно, 7—8 — добре, 9—10 — відмінно);

за співбесіду зі спеціальності — 20 балів (враховуються інші наукові публікації, в тому числі тези доповідей на конференціях).

За погодженням із Радою Магістеріуму та Приймальною комісією кожна програма може встановлювати спеціальні фахові вимоги.

Наукова студія (рукопис або публікація) на тему за обраною спеціальністю подається українською або англійською мовою обсягом 0,5—1,5 друкованого аркуша (20—60 тис. знаків).

При оцінюванні враховується актуальність проблематики, логіка та стиль викладу, вміння використовувати наукові джерела. Оцінка за наукову студію остаточно визначається і повідомляється лише після співбесіди на кафедрі.

Під час письмового іспиту зі *спеціальності* абітурієнти виконують тестове завдання, або пишуть есе, що висвітлює запропоновані питання. Тривалість іспиту — 1,5 години. При оцінці враховується точність фактичних даних, логічність аргументації, ясність та рівень грамотності викладу.

Під час письмового іспиту з *української мови* абітурієнти виконують завдання для перевірки рівня володіння українською мовою та грамотності. Тривалість іспиту — 1,5 години.

Тест з *англійської мови* передбачає перевірку володіння трьома основними мовними навиками (слухання, читання, письма). Тривалість тесту — 1 год. 20 хв.

Співбесіда передбачає захист поданої наукової студії, оцінку знань щодо основних напрямів розвитку відповідної дисципліни. Враховується також науковий рівень публікацій.

Конкурсний відбір на магістерську програму з економіки проводиться за кількістю балів, отриманих за тестування з *української та англійської мов, математики, економіки та співбесіди* (останні два види перевірки провадяться англійською мовою).

Сума балів, одержаних за кожний із видів перевірки, визначає місце абітурієнта в рейтингу для зарахування. Якщо оцінка за один із видів перевірки — незадовільна, абітурієнт не може бути зарахованим.

Випускники бакалаврату НаУКМА всіх спеціальностей, окрім економічної теорії, що мають середній рейтинг 91 бал та вище і бажають продовжувати навчання на магістерських програмах за тією самою спеціальністю, приймаються до Магістеріуму без іспитів.

За результатами конкурсних випробувань абітурієнти можуть бути зараховані студентами резерву Магістеріуму за умови, якщо вони успішно пройшли вступні випробовування, але отримали з англійської мови менше 6 балів. Ті, котрі отримали з англійської

мови менше 4 балів, не можуть бути зарахованими до студентів резерву. Студенти резерву будуть зараховані до основного складу студентів Магістеріуму, якщо вони після першого триместру інтенсивного вивчення англійської мови складуть відповідні іспити з результатом не менше 60 балів. В іншому випадку, студент резерву Магістеріуму відраховується з НаУКМА. Рішення Приймальної комісії, затверджене наказом Президента,— остаточне.

Зарахування до складу студентів магістерських програм відбувається після сплати абітурієнтом вартості навчальних послуг за перший рік навчання. Документ, що potwierджує повну сплату за навчальні послуги, є підставою для внесення прізвища абітурієнта в списки студентських академічних груп.

Особи, що не сплатили за навчальні послуги, не надавши відповідного документа, який дає право на звільнення від сплати, в списки студентів не включаються, і на їхні місця приймаються інші абітурієнти — за рейтинговим списком вступного тестування.

Умови вступу на магістерські програми НаУКМА іноземних громадян регулюються Правилами прийому та навчання іноземних громадян у НаУКМА.

Вступники на магістерські програми мають подати до приймальної комісії:

*заповнену вступну анкету;
диплом чи додаток до диплома або
нотаріально завірені копії їх;
6 фотокарток 3x4 см;
медичну довідку за формою 286-у;
наукову студію (рукопис або публікацію) українською мовою на те-*

*му за обраною спеціальністю обсягом 0,5—1,5 друкованого аркуша (до 36 сторінок машинопису);
паспорт (подається особисто);
ідентифікаційний код (з податкової інспекції);*

інші документи, які вважає за потрібне подати абітурієнт (публікації, тези доповідей на конференціях, відзнаки, сертифікат про складання іспиту toefl тощо).

Вступники на магістерську програму з економіки, окрім зазначених у додатку №9 1 документів, мають для попередньої реєстрації до 22 червня подати до офісу програми:

заповнену апікаційну форму програми (яку можна отримати в офісі програми, скопіювати з сайту www.eerc.kiev.ua чи замовити надсилання поштою за адресою:

*04070, м. Київ, вул. Волоська, 10,
офіс 406; тел.(044) 239-24-94,
факс (044) 239-24-90.*

Програма EERC);

академічну випуску балів (можливий україномовний варіант);

три завірені рекомендаційні листи англійською мовою (в тому числі з місця навчання/роботи);

за бажанням — наукову студію (рукопис або публікацію) за обраною спеціальністю англійською мовою (чи summary україномовної студії, що подається англійською мовою в обсязі 500 слів).

Докладнішу інформацію про додаткові умови вступу на магістерські програми НаУКМА можна одержати в Приймальній комісії Магістеріуму за адресою:

04070, Київ, вул. Сковороди, 14,
корп. 8, кімн. 14, тел. 417-51-55.

НАШІ КОНТАКТНІ ТЕЛЕФОНИ

Президент

Брюховецький В'ячеслав Степанович 417-84-61

Перший віце-президент, віце-президент із наукової роботи

Брик Михайло Теодорович 416-45-15

Віце-президент із навчальної роботи

Зубко Вадим Микитович 463-69-31

Віце-президент із економіки та фінансів

Дяченко Людмила Іванівна 463-69-50

Віце-президент із розвитку НаУКМА

Шумкова Наталія Рудольфівна 463-71-12

Віце-президент із міжнародного співробітництва

Яшенков Вадим Петрович 416-53-61

Факультет гуманітарних і суспільних наук

Декан

Щербак Віталій Олексійович 416-14-20

Кафедра культурології та археології 416-60-98

Кафедра філософії та релігієзнавства 416-60-11

Кафедра історії 416-60-06

Кафедра політології 416-60-48

Кафедра української мови 416-05-79

Кафедра філології 416-02-64

Факультет економічних наук

Декан

Бажал Юрій Миколайович 416-60-33

Кафедра економічної теорії 416-60-42

Магістерська програма з економіки (EERC) 417-41-74

Факультет природничих наук

Декан

Замостян Віталій Павлович 416-51-88

Кафедра фізико-математичних наук 416-60-68

Кафедра біології 416-60-57

Кафедра хімії 416-33-93

Кафедра екології 416-51-88

Факультет правничих наук

Декан

Сущенко Володимир Миколайович 416-60-73

Кафедра загально-правових наук 416-04-30

Кафедра державно-правових наук 416-04-30

Кафедра галузевих правових наук 416-04-30

Факультет інформатики

Декан

Глибовець Микола Миколайович 463-69-85

Кафедра інформатики 463-69-85

Кафедра математики 416-43-08

Факультет соціальних наук і технологій*Декан*

Хмелько Валерій Євгенович	417--40 -38
Школа соціальної роботи	416--31 -24
Кафедра соціології	416--60-53

Магістеріум*Декан*

Моренець Володимир Пилипович	462--49-09
Загальноуніверситетська кафедра англійської мови	463--69-30
Загальноуніверситетська кафедра фізичного виховання	416--60-71
Києво-Могилянська Школа бізнесу	238--24-44

Департамент доуніверситетської підготовки*Керівник*

Маньківський Валерій Казимирович	416--42-61
Підготовчі курси	416--41-61

Деканат з роботи зі студентами

Третякова Олена Василівна	463-•71-13
Студентський відділ кадрів	416--22-47

Відділ зв'язків із громадськістю

Лутчин Світлана Миколаївна	417-■82•15
Телефон для довідок	416-•60•59

Календар-довідник

2001—2002
навчальний рік

Відповідальні за випуск
Н. Р. Шумкова, Ю. О. Коломак
Редактор *Т. В. Шаповаленко*
Оформлення *Н. В. Михайличенко*
Верстка *Л. Ф. Усаненко*
Коректор *Л. П. Тютюнник*

Здано на виробництво 3.06.01. Підписано до друку 10.07.01.
Гарнітура «Прагматика». Папір офсетний. Друк офсетний.
Формат 70 x 108/16. Умов. друк. арк. 20,65. Обл.-вид. арк. 30,25.
Наклад 3000 прим. Зам. 1—144.

Видавничий дім «КМ Академія».
Друкарня НАУКМА.

Адреса видавництва та друкарні:
04070, Київ-70, вул. Сковороди, 2.
Тел. 416-60-92.

**ЧЛЕНИ ДОВІРЧОЇ РАДИ
НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
"КИЄВО-МОГИЛЯНСЬКА АКАДЕМІЯ"**

Микола Кравець — ВАТ «Київгума»
Григорій Романюк — Подільська райдержадміністрація м. Києва
Любомир Буняк — ДАТ «Магістральні нафтопроводи «Дружба»
Мирослава Іванців (США)
Олександр Омельченко — Київська міськдержадміністрація
Наталя та Богдан Ковалі (США)
Юрій Кузів (США)
Юрій Попівський — Фондація родини Фещенко-Чопівських (США)
Олександр Горобець - Welcome to Ukraine
Люся і Степан Дудяки (США)
Ярослав і Ольга Дужі (США)
Надія Амінофф (США)
Тиміш і Євгенія Таборовські (Канада)
Ярослав Микитин — ВАТ «Каховський завод
електрозварювального устаткування»
Алла Савченко — ТОВ «BDO Баланс-Аудит»

МІЖНАРОДНА КОНСУЛЬТАЦІЙНА РАДА

Збігнєв Бжезінський (США)
Богдан Гаврилишин (Швейцарія)
Уїл Гудґір (Австрія)
Лоуренс Майсек (Канада)
Роландас Павільоніс (Литва)
Роланд Піч (Німеччина)
Юрій Шевельов (США)
Іван Фізер (США)
Ярослав Розумний (Канада)
Поль Рікер (Франція)
Жорж Ніва (Швейцарія)

СХЕМА УНІВЕРСИТЕТСЬКОГО МІСТЕЧКА

Старий академічний (Мазепин) корпус

(арх. Й. Шедель, XVII ст.) з Благовіщенською церквою (XVIII ст.)

- Конгрегаційна зала
- Дослідницька бібліотека
- Читальна зала періодики
- Центр сучасного мистецтва при НаУКМА

1 КОРПУС

(Новий академічний корпус,
арх. А. Меленський, XIX ст.)

- Факультет гуманітарних і суспільних наук
- Факультет інформатики
- Наукова бібліотека

2 КОРПУС

- Лабораторії факультету природничих наук
- Українсько-канадська школа англійської мови
- Готель НаУКМА
- Видавничий дім "КМ Академія"

3 КОРПУС

- Факультет природничих наук
- Спортивна зала
- Господарські служби
- Загальноуніверситетська кафедра англійської мови

ІСТОРИКО-МУЗЕЙНИЙ ЦЕНТР НаУКМА — У СТАДІЇ РЕКОНСТРУКЦІЇ

- Будинок Галшки Гулевичівни (XVII ст.)
- Трапезна церква Святого Духа (XVII ст.)
- Сонячний годинник (XVIII ст.)

4 КОРПУС

- Служба Президента НаУКМА
- Факультет правничих наук
- Факультет соціальних наук і технологій
- Києво-Могилянська Бізнес-школа
- Бібліотека факультету правничих наук
- Американська бібліотека
- Деканат з роботи зі студентами
- Центр працевлаштування студентів
- Студентська колегія

КУЛЬТУРНО-МИСТЕЦЬКИЙ ЦЕНТР (ІЛЛІНСЬКА, 9)

- Галерея мистецтв НаУКМА
- Студентська їдальня

5 КОРПУС

- Відділ міжнародного співробітництва
- Магістерська програма з журналістики

6 КОРПУС

- Факультет економічних наук
- Магістеріум з економіки (КЕДО)
- Японський центр в Україні

7 КОРПУС

- Британська рада
- Гете-Інститут
- Готель НаУКМА

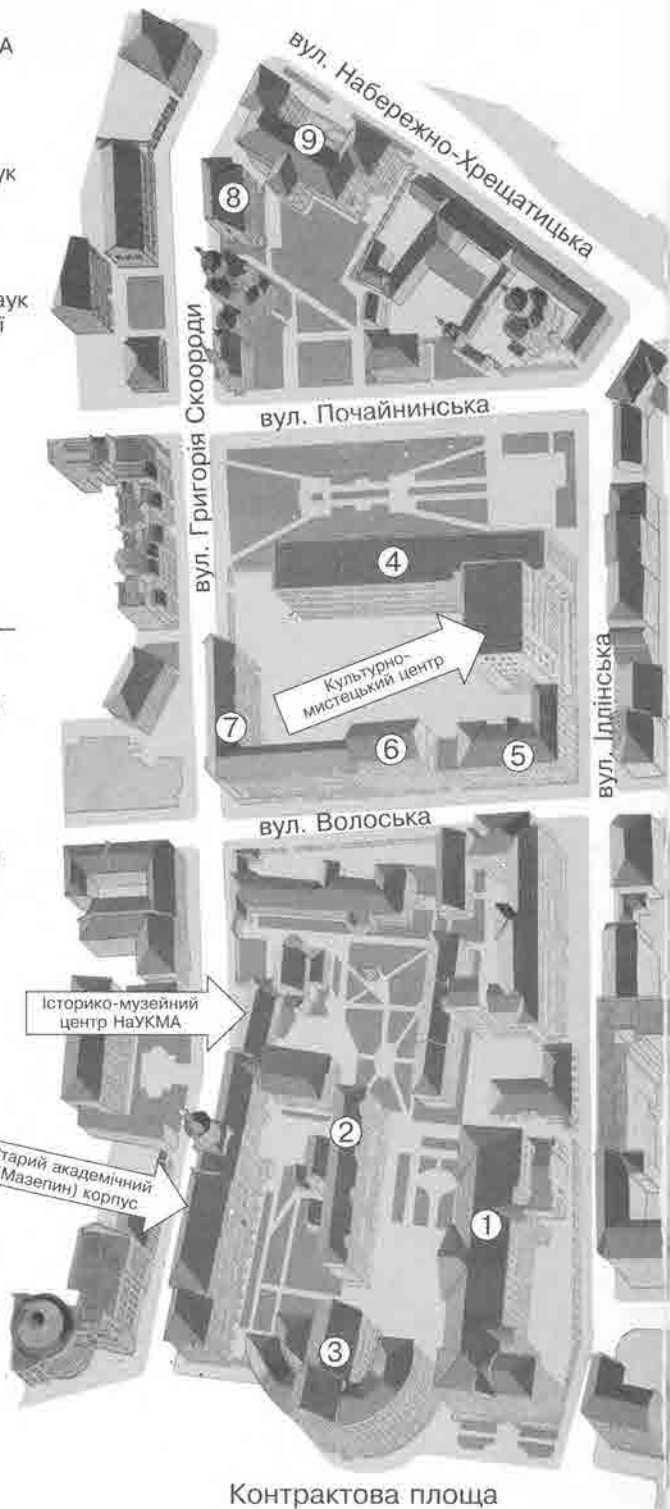
8 КОРПУС

- Магістеріум

9 КОРПУС

Колишня бурса, арх. І. Григорович-Барський, XVIII ст.

- Департамент доуніверситетської підготовки
- Підготовчі курси
- Приймальна комісія

ПОЧЕСНІ ПРОФЕСОРИ НаУКМА

Юрій Шевельов (США)
Лоуренс Майсек (Канада)
Поль Рікер (Франція)
Роман Шпорлюк (США)
Роланд Піч (Німеччина)
Іван Фізер (США)
Ярослав Розумний (Канада)
Богдан Кравченко (Канада)
Сергій Аверінцев (Росія)
Ліна Костенко (Україна)
Микола Жулинський (Україна)
Адріан Сливоцький (США)

ПОЧЕСНІ ДОКТОРИ НаУКМА

Микола Кравець (Україна)
Віктор Пинзеник (Україна)
Віктор Ющенко (Україна)
Шуламіт Рамон (Великобританія)
Фернанда Родріґес (Португалія)
Роберт Кемпбелл (США)
Федеріко Майор Сарагоса (Іспанія)
Леонід Кравчук (Україна)
Маргті Ахтісаарі (Фінляндія)
Єжи Клочовські (Польща)
Віктор Китасти́й (США)
Збігнєв Бжезінський (США)
Володимир Сташис (Україна)
Петро Балей (США)
Карл Кох (Німеччина)

UKMA Library * Book

0610609